

Годишњи извјештај
о резултатима активности
Институције омбудсмена за људска права
Босне и Херцеговине за 2025. годину

**ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ
О РЕЗУЛТАТИМА АКТИВНОСТИ
ИНСТИТУЦИЈЕ ОМБУДСМЕНА ЗА ЉУДСКА ПРАВА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2025. ГОДИНУ**

Бања Лука, март 2026. године

Издавач

Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине

78 000 Бања Лука/Академика Јована Сурутке 13

имејл: bl.ombudsmen@ombudsmen.gov.ba

www.ombudsmen.gov.ba

Аутори Извјештаја

Омбудсмени:

- Нивес Јукић, дипл. правник
- Др Невенко Врањеш
- Др Јасминка Џумхур

Радна група:

- Нивес Јукић, дипл. правник, Омбудсмен и координаторица Радне групе
- Александра Марин Диклић, помоћница Омбудсмена
- Алма Суљић, помоћница Омбудсмена
- Ирма Хациавдић, помоћница Омбудсмена
- Антеа Јозић, помоћница Омбудсмена
- Вања Бурић, помоћница Омбудсмена
- Др Предраг Раосављевић, помоћник Омбудсмена

Технички уредио:

Драган Перић, шеф Одјелења за информационе технологије

САДРЖАЈ

I ПРЕДГОВОР	9
II САЖЕТАК.....	12
III ПОДАЦИ О ПОСТУПАЊУ ИНСТИТУЦИЈЕ ОМБУДСМЕНА ЗА ЉУДСКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2025. ГОДИНИ.....	28
IV ГРАЂАНСКА И ПОЛИТИЧКА ПРАВА.....	30
4.1. Увод	30
4.1.1. Статистика	30
4.2. Право на приступ информацијама	31
4.2.1. Статистика	32
4.2.2. Законодавство.....	32
4.2.3. Поступање по жалбама.....	33
4.2.3.1. Издавање мишљења	33
4.2.3.2. Сарадња јавних органа са Омбудсменима БиХ.....	34
4.2.3.3. Усклађивање подзаконских аката са ЗОСПИ.....	36
4.2.3.4. Проактивно објављивање информација.....	37
4.2.4. Службеник за информисање	38
4.2.4.1. Сарадња службеника за информисање и служби унутар јавног органа	39
4.2.5. Форма захтјева за приступ информацијама	39
4.2.6. Неодлучивање у законом прописаном року	40
4.2.7. Рјешење не обухвата све елементе прописане ЗОСПИ.....	41
4.2.8. Двостепеност поступка.....	42
4.2.9. Упућивање на тражење информација „дипломатским путем“.....	42
4.2.10. Утврђивање изузетака и тест јавног интереса	43
4.2.11. Право на приступ информацијама и заштита личних података	44
4.3. Годишњи извјештај о стању у области слободе приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине.....	46
4.3.1. Уводне напомене.....	46
4.3.2. Подаци релевантних институција	47
4.3.3. Закључак	50
4.4. Право на имовину.....	51
4.5. Полиција.....	52
4.5.1. Примјена боди камера у раду полицијских службеника	53
4.5.2. Непрофесионално поступање полицијских службеника	54
4.5.3. Непоступање полиције по пријавама грађана	55
4.5.4. Надзор над радом полицијских службеника	56
4.5.5. Права и статус полицијских службеника	59
4.6. Инспекција	60
4.6.1. Значај инспекцијског надзора.....	60
4.6.2. Благовремено поступање инспекцијских органа	62
4.6.3. Кадровске слабости инспекцијских органа	62
4.7. Влада и министарска именовања.....	63
4.8. Јавне исправе	65
4.9. Миграције и азил	67
4.9.1. Предмети у области миграција и азила.....	68
4.10. Права повратника	69
4.10.1. Накнада ратне штете.....	71
4.11. Слобода окупљања и удруживања.....	73
4.12. Слобода медија и сигурност новинара.....	75
4.13. Бесплатна правна помоћ	77
V ПРАВОСУЂЕ И УПРАВА	79

5.1. Увод.....	79
5.2. Правосуђе.....	79
5.2.1. Дужина трајања судског поступка	80
5.2.2. План рјешавања предмета.....	82
5.2.3. Извршење	83
5.2.4. Праћење/мониторинг судских поступака.....	84
5.2.5. Жалба на рад судија.....	87
5.2.6. Уставни суд Босне и Херцеговине	87
5.2.7. Транспарентност избора судија Уставног суда Босне и Херцеговине	89
5.2.8. Тужилаштва.....	89
5.2.9. Тужилаштва и заштита права дјете	91
5.2.10. Адвокати.....	91
5.3. Управа	93
5.3.1. Финансијска средства неопходна за функционисање јавне управе.....	94
5.3.2. Транспарентност у поступању јавне управе	95
5.3.3. Заштита права грађана	96
5.3.4. Комуникација са грађанима.....	97
5.3.5. Дужина трајања управног поступка.....	97
5.3.6. Пинг-понг ефекат у управном поступку	98
5.3.7. Право на правни лијек.....	99
5.3.8. Усаглашеност правних аката	99
5.3.9. Нотари.....	100
VI ЕКОНОМСКА, СОЦИЈАЛНА И КУЛТУРНА ПРАВА.....	102
6.1. Увод.....	102
6.1.1. Статистика.....	102
6.2. Право на рад	102
6.2.1. Оглашавање радних мјеста	103
6.2.2. Дуготрајност конкурсних процедура.....	104
6.2.3. Права државних службеника и намјештеника.....	105
6.2.4. Квалитет рада	106
6.2.5. Плата и накнаде из радног односа	106
6.2.6. Права из радног односа	107
6.2.7. Право на годишњи одмор	108
6.2.8. Радни услови	109
6.2.9. Привремена спријеченост за рад.....	110
6.2.10. Дисциплински поступци	110
6.2.11. Сигурност и заштита на раду	111
6.2.12. Отказ уговора о раду	112
6.2.13. Надзор над примјеном радних прописа.....	113
6.3. Пензије	114
6.3.1. Испуњавање услова за пензију	114
6.3.2. Сразмјерна пензија	116
6.3.3. Поступак одлучивања о праву на пензију	117
6.3.4. Поступање по судским одлукама у области права из пензијског осигурања....	118
6.4. Социјална права	119
6.4.1. Породиљске накнаде	119
6.4.2. Јавне кухиње	120
6.4.3. Социјална давања	120
6.4.4. Смјештај особа у установе социјалне заштите	122
6.4.5. Социјално становање.....	122
6.4.6. Поступања центара за социјални рад.....	123
6.5. Образовање	124

6.5.1. Основно образовање	124
6.5.2. Средњошколско образовање	125
6.5.3. Високо образовање	125
6.5.4. Акредитација високошколских установа	126
6.5.5. Образовање и приступ тржишту рада	127
6.5.6. Права запослених у образовању	128
6.6. Здравство	129
6.6.1. Пренатални тестови	130
6.6.2. Приступ лијечењу	130
6.6.3. Лијечење онколошких пацијената	131
6.6.4. Право пацијента на информацију у области здравствених услуга	132
6.6.5. Здравствена заштита незапослених особа	133
6.6.6. Трошкови здравствене заштите	134
6.6.7. Кориштење здравствене заштите у иностранству	135
6.6.8. Право на остваривање здравствене заштите особа које привремено бораве на територији БиХ	136
6.7. Комуналне услуге	137
6.7.1. Право на воду	137
6.7.2. Одводња отпадних вода	138
6.7.3. Електрификација	138
6.7.4. Изазови у колективном становању	138
6.7.5. Услуге јавног превоза	139
6.7.6. Одржавање путева	140
6.7.7. Цијене комуналних услуга	141
6.7.8. Комунална накнада	142
6.8. Екологија и заштита животне средине	143
6.8.1. Обновљиви извори енергије	144
6.8.2. Културна права	144
VII ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРАЋЕЊЕ ПРАВА ОСОБА ЛИШЕНИХ СЛОБОДЕ	146
7.1. Увод	146
7.1.1. Статистика	146
7.2. Стање у затворском систему	147
7.3. Предмети у Одјељењу за праћење права особа лишених слободе	148
7.3.1. Здравствена заштита	148
7.3.2. Услови боравка и смјештајни капацитети	150
7.3.3. Поступање заводских управа и третман	151
VIII ПРЕВЕНТИВНИ МЕХАНИЗАМ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ	152
8.1. Увод	152
8.2. Законски и подзаконски оквир као полазиште превентивног мандата	152
8.3. Нормативно и организационо уређење рада Превентивног механизма	153
8.3.1. Успостављање Регистра субјеката надзора	153
8.4. Теренски рад	154
8.5. Округли сто о улози Превентивног механизма у заштити права особа лишених слободе	155
8.6. Јачање оперативних капацитета Превентивног механизма кроз ангажман вањских сарадника	157
8.7. Међународно умрежавање и стручно оснаживање	157
8.7.1. Налази СРТ-а као потврда нужности и правовремености успостављања Превентивног механизма	158
8.8. Примјери добре праксе у превентивној заштити	159
8.9. Закључна оцјена	159
IX ПРАВА ДЈЕТЕТА	160

9.1. Увод.....	160
9.1.1. Статистика.....	160
9.2. Здравствена заштита дјете.....	161
9.3. Право на образовање.....	162
9.3.1. Предшколско васпитање и образовање.....	162
9.3.2. Основно образовање и васпитање.....	163
9.3.3. Средње образовање и васпитање.....	164
9.3.4. Сарадња школе и родитеља.....	164
9.3.5. Школски објекти.....	166
9.4. „Амбер Алерт“ у Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко дистрикту БиХ.....	167
9.5. Забрана пушења у Републици Српској.....	167
9.6. Насиље над дјецом и међу дјецом.....	168
9.7. Заштита дјете од сексуалног искориштавања и злостављања.....	169
9.8. Дјеца у установама социјалне заштите.....	170
9.9. Дјеца са потешкоћама у развоју.....	170
9.10. Конфликтни разводи.....	173
9.11. Право на дјечији додатак.....	175
9.12. Заштита приватности дјетета.....	176
9.13. Усвојење дјетета.....	177
9.14. Занемарена и запуштена дјеца из Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.....	177
9.15. Малољетници у сукобу са законом.....	178
X ПРАВА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ.....	180
10.1. Увод.....	180
10.1.1. Статистика.....	181
10.2. Сарадња са организацијама особа са инвалидитетом.....	181
10.3. Савјет за особе са инвалидитетом.....	182
10.4. Законодавство, иницијативе и мишљења.....	182
10.5. Имплементација одредби Закона о родитељима његоватељима Федерације БиХ.....	184
10.6. Приступачност и разумно прилагођавање.....	186
10.7. Приступ образовању.....	187
10.8. Социјално и здравствено збрињавање.....	188
10.9. Утицај и посљедице Одлуке Владе Федерације БиХ о минималној плати за 2025. годину на особе са инвалидитетом.....	189
10.10. Утврђивање инвалидитета и поступци медицинског вјештачења.....	190
10.11. Бањско лијечење и рехабилитација.....	192
10.12. Институционални капацитети и подршка раду дневних центара.....	193
10.13. Прелазак државне границе.....	193
10.14. Спорт и рекреација.....	194
10.15. Повреде права особа са инвалидитетом од стране банкарских институција.....	194
XI ДИСКРИМИНАЦИЈА И ЗАШТИТА ПРАВА НАЦИОНАЛНИХ И ВЈЕРСКИХ МАЊИНА.....	197
11.1. Увод.....	197
11.2. Оцјена стања по жалбама.....	198
11.3. Дискриминација у образовању.....	199
11.4. Дискриминација по основу језика.....	200
11.5. Дискриминација по основу инвалидитета.....	201
11.6. Враћање трошкова специјализације.....	202
11.7. Дискриминација у конкурсној процедури.....	203
11.8. Мобинг и други облици дискриминације на радном мјесту.....	205
11.9. Дискриминација по основу чланства у синдикату.....	209
11.10. Дискриминација у додјели средстава из буџета.....	210
11.11. Дискриминација путем друштвених мрежа и вјештачке интелигенције.....	210

11.12. Остали облици дискриминације	211
11.13. Ситуационо тестирање	212
11.14. Говор мржње.....	212
11.15. Превенција насиља над женама	213
11.16. Права националних и вјерских мањина	214
XII САРАДЊА С ОРГАНИМА И ИНСТИТУЦИЈАМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА И ЦИВИЛНИМ СЕКТОРОМ.....	216
12.1. Сарадња с организацијама и институцијама у Босни и Херцеговини	216
12.2. Сарадња са законодавним органима	217
12.3. Промоција људских права и сарадња с академском заједницом.....	218
12.4. Сарадња с међународним организацијама и институцијама	219
12.5. Сарадња с мрежама националних институција за људска права	220
12.6. Сарадња с организацијама цивилног друштва	222
12.7. Преглед активности Омбудсмена	224
XIII САРАДЊА С МЕДИЈИМА.....	243
13.1. Значај медија за јавност	247
XIV ПРЕПОРУКЕ ОМБУДСМЕНА.....	248
АНЕКС I ПРЕГЛЕД БУЏЕТА ЗА 2025. ГОДИНУ	279
АНЕКС II ПРЕГЛЕД ОБАВЕЗА ИНСТИТУЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ПРЕМА ЗАКОНУ О СЛОБОДИ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА НА НИВОУ ИНСТИТУЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ.....	280
АНЕКС III ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ СТАТИСТИЧКИХ ИНДИКАТОРА	286

I ПРЕДГОВОР

Институција омбудсмена за људска права БиХ успостављена је на основу Анекса IV и VI Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини¹ и Закона о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине². Институција је свој рад започела 1996. године. Законом о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине у члану 1. предвиђено је да је Омбудсмен за људска права Босне и Херцеговине независна институција успостављена с циљем промовисања добре управе и владавине права, заштите и промоције права и слобода физичких и правних лица, а која с тим у вези надгледа активности институција Босне и Херцеговине, њених ентитета и Брчко дистрикта БиХ. Законска дефиниција независности проистиче из међународних обавеза које је Институција прихватила и принципа установљених Резолуцијом Генералне скупштине 48/134 од 20. децембра 1993. године³ (у даљем тексту: Париски принципи) Принципима о заштити и промоцији Институције омбудсмена⁴ (у даљем тексту: Венецијански принципи) и препорукама Комитета министара.

У складу са чл. 34. и 35. Закона о омбудсмену за људска права⁵, Омбудсмени Босне и Херцеговине подносе Годишњи извјештај о резултатима активности Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине Предсједништву Босне и Херцеговине, Представничком дому и Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Парламенту Федерације Босне и Херцеговине и Народној скупштини Републике Српске. Извјештај има вишеструк значај: презентује активности Омбудсмена БиХ, приказује стање у области заштите људских права и основних слобода, појединачне мјере у раду на предметима, системске мјере кроз специјалне извјештаје, издата мишљења, информисање јавности, сарадњу с организацијама цивилног друштва и органима јавне власти.

Рад Омбудсмена БиХ организован је по областима људских права, а извјештај је конципиран у складу с организационом структуром Институције, путем приказа стања људских права у различитим областима (остваривања права дјете, права особа са инвалидитетом, права националних, вјерских и других мањина, као и економских, социјалних и културних права, политичких и грађанских права, елиминација свих облика дискриминације, права особа лишених слободе, права у области правосуђа и управе).

Босна и Херцеговина је, с циљем провођења обавеза из Опционог протокола уз УН Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака (ОРСАТ), усвојила измјене и допуне Закона о омбудсмену за људска права БиХ, којим је прописано да Омбудсмени обављају послове Превентивног механизма за спречавање тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих поступања и

¹ Дејтонски споразум усвојен 21. новембра 1995. године и ратификован 14. децембра 1995. године.

² Закон о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине, „Службени гласник БиХ“, бр: 19/02, 35/04, 32/06, 38/06, 50/08 и 61/23.

³ Резолуција Генералне скупштине Уједињених нација, 48/134 од 20. децембра 1993. године www.ombudsmen.gov.ba/documents/ombudsmen_doc2014012212054704cro.pdf.

⁴ Које је објавила Венецијанска комисија 2019. године.

Доступно на: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2019\)005-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2019)005-e).

⁵ Закон о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине, „Службени гласник БиХ“, бр: 19/02, 35/04, 32/06, 38/06, 50/08 и 61/23.

кажњавања у Босни и Херцеговини.⁶ Током 2025. године активности Превентивног механизма Босне и Херцеговине биле су усмјерене на његов даљњи развој, јачање и операционализацију. Иако велики дио рада није имао непосредну видљивост у форми формалних превентивних посјета, управо су нормативна, организациона и припремна дјеловања створила неопходне услове за почетак пуног оперативног рада. На тим основама, почетком 2026. године Превентивни механизам започиње фазу редовног, системског и дјелотворног превентивног дјеловања у циљу стварног смањења ризика од тортуре и других облика злостављања.

Поред мандата прописаних Законом о омбудсмену за људска права БиХ, Институција има и додатне мандате утврђене законима у Босни и Херцеговини и то: Законом о забрани дискриминације⁷, Законом о слободи приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине⁸, Законом о слободи приступа информацијама Федерације БиХ⁹, Законом о слободи приступа информацијама Републике Српске¹⁰, Законом о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима Босне и Херцеговине¹¹, Законом о владиним, министарским и другим именованима Федерације Босне и Херцеговине¹² и Законом о владиним, министарским и другим именованима Републике Српске¹³.

Омбудсмени су, у складу с чланом 7. став (2) тачка ф) Закона о забрани дискриминације, обавезни поднијети годишње, а према потреби и ванредне извјештаје о појавама дискриминације Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине, Парламенту Федерације Босне и Херцеговине, Народној скупштини Републике Српске и Скупштини Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. Омбудсмени извјештај о појавама дискриминације достављају као засебну цјелину у оквиру овог годишњег извјештаја.

Одредбом члана 48. Закона о слободи приступа информацијама на нивоу институција БиХ прописано је да је Институција омбудсмена обавезна израдити годишњи извјештај о стању у области слободе приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине, који се доставља надлежним институцијама. Наведени извјештај садржан је као засебна цјелина у оквиру Годишњег извјештаја о резултатима активности Институције омбудсмена за људска права БиХ за 2025. годину.

⁶ „Службени гласник БиХ“ број: 61/23.

⁷ Закон о забрани дискриминације, „Службени гласник БиХ“, бр: 59/09 и 66/16.

⁸ Закон о слободи приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине, „Службени гласник БиХ“, број 61/23.

⁹ Закон о слободи приступа информацијама Федерације Босне и Херцеговине, „Службене новине Федерације Босне и Херцеговине“, бр: 32/01 и 48/11.

¹⁰ Закон о слободи приступа информацијама Републике Српске, „Службени гласник Републике Српске“, број:20/2001.

¹¹ Закон о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима Босне и Херцеговине, „Службени гласник БиХ“, број 37/03.

¹² Закон о владиним, министарским и другим именованима Федерације Босне и Херцеговине, „Службене новине ФБиХ“, бр: 12/03 и 34/04.

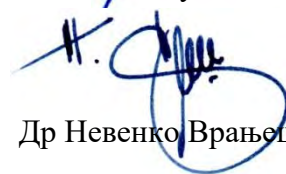
¹³ Закон о владиним, министарским и другим именованима Републике Српске, „Службени гласник РС“, број 41/03.

Увјерени смо да ће Годишњи извјештај о резултатима активности Институције омбудсмена за 2025. годину допринијети квалитетнијем и потпунијем сагледавању стања људских права у Босни и Херцеговини, те имати позитиван утицај на процес креирања и унапређења закона, политика и других мјера надлежних институција, с циљем отклањања уочених системских недостатака у појединим областима.

Омбудсмени Босне и Херцеговине

Нивес Јукић

Др Невенко Враћеш

Др Јасминка Џумхур

II САЖЕТАК

Омбудсмени БиХ разматрају предмете који се односе на слабо функционисање или на повреду људских права почињену од стране било којег органа Босне и Херцеговине, њених ентитета и Брчко дистрикта БиХ. Поред овог мандата, Омбудсмени БиХ су орган за равноправност у складу са Законом о забрани дискриминације, те поступају према одредбама закона о слободи приступа информацијама и закона о владиним и министарским именованима. Предмети се формирају на основу појединачних жалби правних или физичких лица или *ex officio*.

У току 2025. године Омбудсмени БиХ су запримили укупно 3.759 жалби, док је истовремено завршен рад у 3.242 предмета. Институција омбудсмена биљежи укупно 9.443 обраћања грађана (директни контакти, писмени контакти, телефонски позиви, електронска пошта и писане жалбе), а издато је 409 препорука у 605 предмета. У односу на прошлу годину 2024. запримљено је 967 жалби више (повећање од 34,63%), а такође забиљежен је пораст и при генералном обраћању Институцији од 2.356 (повећање од 33,24%) што представља значајно повећање и броја жалби и броја обраћања грађана према Институцији.

Структура поднесених жалби, у односу на повреду права: повреде политичких и грађанских права - 1014 жалби; кршење економских, социјалних и културних права – 1028 жалби; повреде права у правосуђу и управи - 794 жалбе; кршења права дјете - 404 жалби; дискриминација - 309 жалби; повреде права лица лишених слободе - 100 жалби; повреде права особа са инвалидитетом - 108 жалби и повреде права националних, вјерских и других мањина - 2 жалбе.

Похвала грађана¹⁴ наконведеног поступка пред Институцијом омбудсмена, током којег је у току дјеловања другостепени суд донио одлуку у предмету радног спора, је најбољи индикатор да је рад Институције препознат:

„Ваш професионалан, посвећен и непристрасан приступ дао је осјећај сигурности и повјерења да се права грађана Босне и Херцеговине досљедно штите. Ваша подршка и ангажман је, вјерујем, значајно допринио хитном рјешавању предмета и достављању другостепене одлуке, али је и снажна порука да се права и слободе сваког човјека штите, без обзира на околности. Вашим дјеловањем сте показали да Ваша мисија није само формално извршавање законом прописаних обавеза, већ истинска брига за достојанство и добробит грађанина.

У времену када је појединац често суочен са изазовима и осјећајем немоћи пред институцијама, органима правосуђа, Ваша улога представља изузетно важан ослонац. Ваша професионалност, непристрасност и посвећеност раду ујевају наду и повјерење да се у Босни и Херцеговини глас сваког грађанина ипак може чути и уважити.

Ваш рад доказује да су институције ближе грађанима, па из тог разлога желимо да ово Писмо захвалности буде подсјетник да Ваше дјеловање у циљу заштите

¹⁴ Ж-СА-04-828/25.

људских права оставља позитиван траг како у животу поједница, тако и у ширем друштвеном контексту.

Још једном, захваљујемо се на разумијевању, професионалности и труду који сте уложили, са жељом за пуно успјеха у будућем раду.”

Током 2025. године, у Одјељењу за праћење остваривања политичких и грађанских права, регистровано је 1014 жалби, што је 32,72% више у односу на 2024. годину када су запримљене 764 жалбе.

Према разматраним повредама права број жалби је следећи: приступ информацијама - 312, полиција - 235, владина и министарска именовања - 83, имовинско-правни односи - 195, инспекције - 112, бесплатна правна помоћ - 1, јавне исправе - 15, миграције и азил - 28, ратна штета - 5, медији и слобода информисања - 20, предмети корупције - 13, вјерске слободе и религија - 2 и слобода окупљања - 7.

Током извјештајног периода у оквиру надлежности овог одјељења упућене су 162 препоруке. Највећи број препорука упућен је због непоступања јавних органа по одредбама закона о слободи приступа информацијама - 94, кршења принципа утврђених законима о владиним, министарским и другим именовањима - 18, због неефикасног поступања органа управе у поступцима имовинско-правне природе -18, инспекцијским органима због пропуштања радњи из оквира инспекцијског надзора - 16, полицијским органима – 15.

Инспекција: У области инспекција запримљено је 112 жалби, што је 27 жалби више него у 2024. години, а у 16 предмета су упућене препоруке које се односе на повреде права на приступ информацијама од стране инспекцијских органа, начин поступања инспекцијских органа, потребе попуњавања упражњених радних мјеста у инспекцијским органима, успостављање сарадње са Омбудсменима БиХ. Органи у поступку који се воде пред овом Институцијом су дужни поступати на начин како је то прописано законом, због чега је забрињавајуће непоступање инспекцијских органа који одбијају сарадњу и не поступе по тражењу Омбудсмена БиХ.

Полиција: Током 2025. године област полицијског поступања остала је једна од најзаступљенијих и најосјетљивијих области у раду Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине, што потврђује значајан пораст броја запримљених жалби у односу на претходну годину (2024.г. 160 жалби, а у 2025.г. 235 жалби – пораст од 75 жалби односно повећање за 47%). Анализа предмета указује да се жалбе грађана најчешће односе на непрофесионално поступање полицијских службеника, неблаговремено или изостало поступање по пријавама, недостатак повратних информација, као и на ограничену дјелотворност унутрашњих механизма надзора и дисциплинске одговорности.

Истовремено, пракса показује да формално провођење интерних поступака често не резултује правовременим и суштинским исходима, нарочито у сложеним и дуготрајним предметима који захтијевају координисано поступање више институција.

У дијелу који се односи на надзор над радом полиције, Омбудсмени су уочили изражен формализам, дуготрајност поступака и отежану сарадњу појединих полицијских структура

с Институцијом, што директно утиче на дјелотворност заштите права грађана. С друге стране, у одређеном броју предмета препоруке Омбудсмена су испоштоване и довеле су до конкретних превентивних мјера и побољшања праксе.

Жалбе полицијских службеника и кандидата за пријем у службу указују на потребу досљедне примјене принципа законитости, објективности и једнаких могућности у поступцима запошљавања, унапређења и дисциплинске одговорности.

Укупно посматрано, налази из 2025. године потврђују да је јачање професионалних стандарда, транспарентног и дјелотворног надзора над радом полиције, као и унапређење сарадње између надлежних институција, кључно за изградњу повјерења грађана и ефикасну заштиту људских права.

Владина и министарска именовања: Омбудсмени БиХ су током 2025. године разматрали 83 приговора, а упућено је 18 препорука. Приговори су изјављени због кршења принципа приликом провођења поступака именовања и разрјешења чланова управних и надзорних одбора у јавним предузећима и јавним установама, комисија које дјелују у оквиру законодавних органа, непоступања по одредбама којима је дефинисан сам поступак провођења процедуре и одлучивања о избору најбољег кандидата, као и повреде права на правни лијек и права на информисаност о резултатимаведеног поступка. Омбудсмени БиХ су у препорукама упућеним одговорним јавним органима указали на обавезу поступања у складу с позитивним законским прописима и захтјева да се: сва јавна именовања обављају транспарентно, на законит начин, у складу са свим важећим правилима, прописима и законима, да се проведу по принципу избора на основу квалитета, путем добро информисаног избора особа, које по својим способностима, искуству и квалитетом одговарају потреби регулисаног органа, да се у поступку избора осигура и принцип правичности те онемогући свака злоупотреба права странака.

Јавне исправе доказују истинитост онога што се у њима потврђује или одређује, док се евентуално не докаже супротно (претпоставка истинитости). Обзиром на значај јавних исправа надлежни органи у вршењу својих овлаштења дужни су поступати законито и крајње професионално како би се осигурала правна сигурност, ефикасност поступка и заштита права странака. Током 2025. године евидентирано је 15 предмета који се односе на ову област, а жалбе су изјављене због неоснованог брисања из матичне књиге држављана, непосједовања личних и путних исправа, трајног задржавања оригиналне документације издате од стране друге државе у процедури одрицања од држављанства, недостављања тражених информација, непрофесионалног понашања службеника матичне службе, погрешног уписа личног имена, кршења права на држављанство.

Мигранти: Током 2025. године Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине поступала је у 28 предмета по жалбама и по службеној дужности у области миграција и азила, с посебним фокусом на остваривање права страних држављана, миграната и тражилаца азила у поступцима пред надлежним органима. Поступање Омбудсмена обухватало је питања приступа поступку азила, информисаности о правима, здравствене заштите у прихватним и смјештајним капацитетима, као и правне сигурности у управним поступцима. Кроз поступање у овој области Омбудсмени су настојали

допринијети јачању заштите права миграната и тражилаца азила, унапређењу праксе надлежних органа и осигуравању досљедне примјене домаћих и међународних стандарда.

Права повратника: Омбудсмени БиХ су током 2025. године поступали по запримљеним жалбама које се односе на питања обнове стамбених објеката повратника, рјешења стамбеног питања особе са статусом расељеног лица, неимплементације одлуке од значаја за имовину повратника, услова колективног смјештаја у којима бораве расељене особе, накнаде нематеријалне штете за вријеме проведено у логорима, статуса цивилне жртве рата, али и уништавања гробља и обнове вјерских објеката. Поступали су у поступку који се води пред надлежним судовима везано за право на кориштење матерњег језика и право на употребу писма дјете повратника у срединама у којој похађају школу.

Омбудсмени БиХ су поступали по жалбама и у ситуацијама када повратници нису имали сазнања о току поступка везано за јавне позиве ради пружања помоћи избјеглим и расељеним особама, и достављали им неопходне информације.

Током 2025. године упућене су препоруке надлежним органима да осигурају средства за реконструкцију и обнову стамбених објеката повратника те омогуће прикључење на електродистрибутивну мрежу. Праћене су реализације свих препорука које су упућене у ранијем извјештајном периоду а односе се на права повратника. Омбудсмени БиХ су такође позвали надлежне органе да, прије свега, посебну пажњу посвете сигурности повратника у њиховим мјестима становања и предузму све неопходне мјере како би се спријечили евентуални напади на повратнике, ефикасно провели поступци утврђивања одговорности у случају напада на повратнике и осигурало уживање људских права повратника без дискриминације. Иако се надлежни органи власти и електродистрибутивна предузећа у својим изјашњењима о разлозима због којих повратничка домаћинства немају електричну енергију углавном позивају на недостатак финансијских средстава, Омбудсмени сматрају неприхватљивом чињеницу да грађани Босне и Херцеговине, а нарочито повратници као посебно осјетљива категорија у XXI вијеку немају приступ електричној енергији, јер је електрификација домаћинстава полазни услов сваког одрживог повратка.

Слобода окупљања и удруживања: Након прелиминарног разматрања жалби које се односе на чланове удружења Омбудсмени БиХ информишу подносиоце жалби да Институција омбудсмена разматра предмете који се односе на слабо функционисање или повреде људских права и слобода почињене од било којег органа владе, надгледа активности институција Босне и Херцеговине, њених ентитета и Брчко дистрикта БиХ, те је ван њене надлежности преиспитивање односа унутар/између чланова удружења. Међутим, полазећи од чињенице да је Законом о забрани дискриминације Институција омбудсмена означена као централна институција за заштиту од дискриминације, а забрана дискриминације се односи на јавни и приватни сектор у свим областима живота, Омбудсмени су провели истражни поступак по жалбеним наводима који се односе на дискриминацијски третман пријема нових чланица у мрежу волонтерских удружења. Сходно одредбама које регулишу ову област, удружење које је уписано у регистар може проводити програме и пројекте од јавног интереса, што подразумева и остваривање права на средства из буџета. Ово отвара питање примјене одредби закона о удружењима које се

односе на статус удружења од јавног интереса и неопходности успостављања ефикасног механизма надзора.

Током извјештајног периода запримљено је седам жалби везаних за ову област као што су нетранспарентан пријем у чланство удружења, понашање и односа између чланова удружења, немогућности ишчлађења из спортског клуба, недостављање тражених информација. Омбудсмени БиХ су упутили препоруку надлежном министарству саобраћаја и скренули пажњу да више међународних органа, између осталих и Венецијанска комисија, указују да државе требају успоставити одговарајуће механизме помоћу којих би остваривање права на слободу окупљања било више практично, односно подлијегало мање бирократској процедури.

Слобода медија и сигурност новинара: Слобода медија и сигурност новинара су битни стубови демократског друштва. Сигурност новинара омогућава професионалан рад и ни у ком случају не смију бити изложени пријетњама, насиљу или притисцима. Од новинарства се захтијева његовање културе јавне ријечи, придржавање највиших професионалних и етичких начела и истинито извјештавање. Сваки сензационализам, објаве које нису истините и које не садрже провјерене податке, објаве у којима се крши право на приватност, без заштите износе лични подаци, не само да представљају повреду позитивних законских прописа и права грађана на које се директно односе, него излазе из оквира постављених стандарда и начела ове професије.

Током 2025.године запримљено је 20 жалби које се односе на медије а које можемо сврстати у двије категорије. Жалбе због дискриминацијског третмана медија, ускраћивања права на приступ информацијама, забране снимања и напада, ускраћивања присуства представницима медија сједницама градског/општинског вијећа, повреду слободе медија. По службеној дужности отворен је поступак због напада на новинаре. С друге стране запримљене су жалбе грађана због неистинитог извјештавања и повреду права на приватност приликом извјештавања.

Упућене су двије препоруке, због дискриминацијског третмана приватног медија и немогућности присуства сједницама градског вијећа.

Поступајући по жалбама због неистинитог извјештавања које за посљедицу може имати повреду угледа и части, али и изазвати међунационалну нетрпељивост, као и по жалби због грубе повреду права на приватност, достојанство и лични интегритет, у супротности с Кодексом за штампу и онлајн медија БиХ Омбудсмени БиХ су исте упутили Савјету за штампу и онлајн медије Босне и Херцеговине како би предузели мјере из оквира своје надлежности.

Право на приступ информацијама је једна од кључних претпоставки за осигурање и јачање транспарентности власти и повјерења грађана у рад јавних органа. Иако су забиљежени помаци у разумијевању обавеза јавних органа и грађана, и даље постоји потреба за унапређењем законског оквира, стручним усавршавањем службеника за информисање и јавним кампањама.

Током 2025. години запримљено је 312 жалби због повреда права на приступ информацијама, што представља повећање броја жалби у односу за 2024. годину за 29,4%. Најчешће истицане повреде односе се на шутњу администрације, неодлучивање у законом прописаном року, одбијање захтјева, те неправилно утврђивање изузетака и непровођење теста јавног интереса. Омбудсмени су издали 94 препоруке што у односу на 2024. годину износи повећање за 11,2% најчешће везане за кашњења у поступању, формално-правне недостатке рјешења, неадекватно образложење изузетака, те осигурање двостепености поступка. У већини случајева сарадња јавних органа је била задовољавајућа и повреде су отклоњене након интервенције Омбудсмена, али и даље постоје случајеви у којима се препоруке не реализују, што угрожава право грађана на ефикасан правни лијек и принцип добре управе.

Законодавни оквир у области приступа информацијама доживио је значајне промјене усвајањем Закона о слободи приступа информацијама на нивоу институција БиХ и Закон о слободи приступа информацијама у Брчко дистрикту БиХ, док ентитетски закони још увијек нису измијењени. Иако је обавеза проактивне објаве информација допринијела смањењу броја формалних захтјева и повећању транспарентности, остаје проблем непостојања Централног портала јавних информација на нивоу институција Босне и Херцеговине у смислу члана 15. Закона о слободи приступа информацијама на нивоу институција БиХ, неуједначене праксе проактивне објаве и нејасно дефинисаног поступка провођења теста јавног интереса.

Бесплатна правна помоћ: Грађани слабог имовинског стања представљају угрожену категорију која није у могућности адекватно заштитити своја права и интересе пред надлежним органима. Осигуравање једнакости пред судом и другим органима најчешће се омогућава примјеном института бесплатне правне помоћи и на тај начин се поништавају негативни ефекти које би материјалне прилике имале на најугроженије категорије становништва. Функционалан и ефикасан систем бесплатне правне помоћи представља гарант за једнак приступ суду рањивим категоријама за заштиту њихових права и интереса и то нарочито повратника, расељених особа, апатрида и особа под ризиком од апатридије, дјеце која нису уписана у матичне књиге рођених, тражилаца азила, избјеглица и особа којима је додијељена супсидијарна заштита.

Правосуђе и управа: Одјељење за праћење остваривања права у правосуђу и управи током 2025.године запримilo је 794 жалбе, што је 142 жалбе или 21,78% више у односу на 2024.годину када су запримљене 652 жалбе. Упућене су 52 препоруке које обухватају 185 предмета. Када је у питању правосуђе изјављено је 374 жалби на рад правосудних органа због дужине трајања поступака пред судовима и тужилаштвима, на рад судија и тужилаца, поступак извршења, недостављања тражених информација, поступања Високог судског и тужилачког савјета, Канцеларије дисциплинског тужиоца али и самог меритума донесених одлука. Десет жалби се односи на рад адвоката и адвокатских комора. Везано за управу изјављено је 405 жалби, а грађани се обраћају због непримјерене дужине управног поступка, шутње администрације, неефикасне реакције инспекцијских служби, непоступање органа у законским роковима приликом одлучивања о захтјевима странака, доступности надлежних органа према захтјевима грађана итд.

Правосуђе: Жалбе су изјављене на рад судија, због дужине трајања поступка и повреде права на суђење у разумном року, неизвршења пресуда, на Високи судски и тужилачки савјет, нетранспарентности избора судија Уставног суда БиХ, а неке су изјављене и на меритум донесених одлука, чије преиспитивање излази из оквира надлежности ове Институције. Омбудсмени БиХ су упутили препоруке које су се односиле на осигуравање ефикасне примјене члана 6. Европске конвенције у смислу вођења судског поступка, доношења одлука, односно предузимања процесних радњи у извршном поступку. До повреде права на суђење у разумном року најчешће доводи: непредузимање процесних радњи судова, незаказивање рочишта, враћање предмета првостепеном суду на поновно одлучивање, прекид поступака до окончања других поступака који су од значаја за пресуђивање и др. Рјешавање питања заосталих предмета, без обзира на протек времена од почетка реформе правосуђа, још увијек је значајан проблем у судовима Босне и Херцеговине. У току истраживања, другостепени судови, у одређеном броју случајева, Омбудсменима достављају типске одговоре којима потврђују да рад по конкретној жалби није окончан, да поступају у складу са Планом рјешавања старих предмета, али често не дају информацију када би се могло очекивати доношење одлуке.

Жалбе у којима је као одговорни орган означен Високи судски и тужилачки савјет БиХ су изјављене због незадовољства поступањем и одлукама Канцеларије дисциплинског тужиоца, провођења јавног конкурса Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине, евиденције у електронском правосудном систему, одредби Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине као и одредби Правилника о тестирању кандидата за правосудне функције и Пословника Високог судског и тужилачког савјета БиХ.

Током извјештајног периода запримљено је 14 жалби које се односе на Уставни суд Босне и Херцеговине због: недоношења одлука по изјављеној апелацији, ургенцији за приоритетно доношење одлуке због оправданог правног интереса, нужности доношења одлуке о привременој мјери, изостанка информације о статусу апелације. По обраћањима Омбудсмена Уставни суд је информисао ову Институцију као и саме апеланте да од новембра 2022. године Уставни суд ради у отежаним околностима и са непотпуним саставом јер надлежни ентитетски законодавни органи пропуштају испунити своју уставну обавезу да изаберу судије на упражњене судијске позиције. Из наведеног разлога не могу се одржавати сједнице Великог вијећа на којима се у нормалним околностима доносио велики број одлука и Уставни суд је присиљен предмете рјешавати искључиво на пленарним сједницама на које се може упутити само ограничен број предмета. Међутим, упркос великим напорима који се улажу, чак ни сви хитни предмети не могу у исто вријеме бити упућени на исту пленарну сједницу. Уставни суд настоји својим организацијским прилагођавањима новонасталим околностима ублажити његове посљедице како би оваква ситуација имала што мање утицаја на поступке по предметима пред Уставним судом.

У поступку по жалбама које се односе на искључење јавности из процедуре избора судије Уставног суда Босне и Херцеговине које бира Представнички дом Федерације БиХ, Омбудсмени су заузели став да наведено питање треба бити прописано од стране законодавног органа Федерације Босне и Херцеговине на начин да се осигура пропорционалност између заштите интегритета процеса избора судија с једне стране, али и

укључености јавности у сам процес избора, с друге стране. Одлука да се јавност искључи из овог дијела поступка избора, мора бити правно основана и јасно образложена.

Тужилаштва: Жалбе на поступање тужилаштва су изјављене због непредузимања радњи по поднесеним кривичним пријавама, недоношења тужилачке одлуке у покренутим поступцима, незадовољства тужилачким одлукама, непоступања тужилаштва услед којег подносиоци жалби нису могли остварити право у другим поступцима, недостављања тражених информација и документације, неинформисаности оштећених о предузетим радњама. Суочени са годином у којој су констатована екстремна кршења права дјете, Омбудсмени БиХ указују да сходно обавезама које произлазе из Конвенције о правима дјетета надлежни органи требају предузимати све одговарајуће законске мјере како би се дијете заштитило од свих облика физичког или менталног насиља, повреда или злостављања, занемаривања или немарног поступања, злоупотребе или експлоатације, укључујући и сексуално злостављање док је на бризи родитеља, старатеља или било које друге особе која се брине о дјетету. Надлежна тужилаштва морају дјеловати ургентно, законито и ефикасно у откривању и процесуирању починилаца сваког облика кривичних радњи на штету дјете.

Адвокати: Током 2025. године Институција је запримила 10 жалби које се односе на непрофесионалан рад адвоката, дуготрајност поступања адвокатских комора у дисциплинским поступцима, недостављања тражених информација итд. Поступајући по жалбама којима се захтијева преиспитивање поступања и одговорност адвоката, Омбудсмени БиХ су грађане поучили о овлашћењима ове Институције, те упутили на поступке које, уколико сматрају да диспонирају чињеничним и правним основом, могу евентуално покренути пред надлежним органима кривичног гоњења, грађанским поступцима за накнаду штете, као и поступком за утврђивање дисциплинске одговорности адвоката.

Адвокатска комора је независна организација која окупља адвокате ради остваривања заједничких циљева, уређивања адвокатске дјелатности и заштите интереса професије. Она уписује адвокате у именик, утврђује кодекс етике, врши дисциплински надзор и осигурава квалитет правне помоћи коју пружају њезини чланови стога је од изузетног значаја њено професионално и ефикасно дјеловање.

Према одредбама ентитетских и закона Брчко дистрикта БиХ **служба нотара** је јавна служба коју обављају нотари, самостални и независни носиоци те службе, професионално и искључиво као занимање, током времена за које су именовани. Надлежни министар правде у свим поступцима давања сагласности за избор у нотарску службу, мора поступати досљедно у складу са начелима правне сигурности и владавине права, како би се обезбиједио једнак третман свих кандидата који учествују у конкурсном поступку. Истраге везане за жалбе грађана на нотаре захтијевају изјашњења нотарских комора и надлежних министарстава правде.

Област управе: Током 2025. године запримљено је 405 жалби из ове области, што је 142 жалбе или 53,88% више него у 2024. години. Највећи број жалби односио се на трајање управног поступка, шутњу администрације, неефикасну реакцију инспекцијских служби,

непоступање органа у законским роковима приликом одлучивања о захтјевима странака, оспоравања права странака на учешће у управном поступку. Разматрани су и жалбени наводи који су се односили на питање расположивости финансијских средстава помоћу којих се осигурава функционисање органа управе и доступности надлежних органа према захтјевима грађана.

Омбудсмени БиХ су упутили препоруке да се предузму неопходне законске радње у конкретним поступцима, одлучи о захтјевима грађана, осигурају неопходна финансијска средства за рад управе, преиспитају услови за реализацију пројекта субвенционисања по јавном позиву, покрену процедуре за доношење правних прописа, омогући право на правни лијек, поступи по закону о слободном приступу информацијама, окончају започети радови на јавним површинама, поставе успоривачи саобраћаја на одређеној путној дионици имајући у виду заштиту и сигурност грађана, осигура укључивање грађана у управне поступке у којима имају легитиман интерес и осигура транспарентност рада.

Омбудсмени БиХ скрећу пажњу на ситуацију названу “**пинг-понг ефекат у управном поступку**” у којој се предмет више пута враћа између органа првог и другог степена, без коначног рјешавања предметне ствари, због формалних или процедуралних недостатака у одлуци или поступку. Ова појава доводи до повреде различитих врста права као што је повреда права на правично суђење, односно суђење у разумном року, повреда права на дјелотворан и ефикасан правни лијек, те повреда начела економичности и ефикасности у управном поступку, а све доводи до правне несигурности странке и неефикасности органа управе. У коначници на овај начин се онемогућава да предмет буде разматран пред судском инстанцом.

Одјељење за праћење остваривања економских, социјалних и културних права је у 2025. години запримило 1028 жалби. У односу на 2024. годину Одјељење је запримило 320 више жалби, што је повећање од 46,02%.

Запримљене жалбе су се у највећем броју односиле на повреде права из радних односа (373), комуналне услуге (176), пензије (134), здравство (127), образовање (107), социјалну заштиту (75), екологију и заштиту животне средине (31), јавне приходе (једна). Унутар одјељења је упућено 119 препорука. Највећи број издатих препорука се односи на повреде права из радних односа (44).

Упућене препоруке у области **радних односа** односиле су се на начин провођења конкурсних процедура, одобравање обављања додатне активности државним службеницима, исплате плата и накнада из радног односа, остваривање права из радног односа, остваривање права на годишњи одмор, превладавање нарушених међуљудских односа, те професионализацију радне атмосфере, дисциплинских поступака, отказа уговора о раду, те провођења, односно непровођења инспекцијских надзора.

По повредама права из **пензијског осигурања** Омбудсмени БиХ су у 2025. г. запримили 134 жалбе, те издали 15 препорука. Упућене препоруке су се односиле на питања остваривања права на пензију, сразмјерне пензије, неплаћање доприноса од стране послодаваца.

Из области здравствене заштите је регистровало 127 предмета, што је 71 обраћање више него у претходној години, док је у 16 предмета издата препорука. У одређеном броју предмета Омбудсмени БиХ су донијели одлуку о неприхватљивости жалбе јер су као одговорни органи означена удружења, те приватне ординације према којима Омбудсмени БиХ немају надлежност поступања, док у појединим случајевима када је проведен поступак истраживања, Омбудсмени БиХ нису утврдили да је дошло до повреде права подносиоца жалбе на лијечење. У сваком случају, отвара се питање успостављања механизма за надзор над здравственим установама и питање њихове ефикасности. Упућене препоруке су се односиле на питања кориштења здравствене заштите грађана БиХ у иностранству или кориштења здравствене заштите странаца на подручју Босне и Херцеговине, права пацијента на информисање и остваривање права запослених у здравству, успостављање сарадње са Омбудсменима БиХ.

По повредама права из **социјалне области** је регистровало 75 жалби, што је у односу на 2024. годину повећање од 18 жалби, а издато је шест препорука. Упућене препоруке се односе на питања отварања јавних кухиња, остваривање права на породилску накнаду, социјалну помоћ, питање социјалног становања, поступања центара за социјални рад. Омбудсмени БиХ континуирано указују да је заштита мајке и мајчинства једна од кључних обавеза Босне и Херцеговине када су у питању међународни стандарди људских права, а посебно једнака права и могућности жена на подручју цијеле Босне и Херцеговине, без дискриминације и неједнаког третмана по било којој основи, укључујући и мјесто становања.

У области образовања, регистровано је 107 предмета, 66 више него 2024. године, а издато је 14 препорука. Жалбе и упућене препоруке су се односиле на питања сигурности дјете у школама, сигурности школских објеката, стручне подршке дјети, прецизирања права на индивидуализацију у поступку реализације наставног процеса студентима са потешкоћама у развоју и инвалидитетом, успостављање сарадње са Омбудсменима БиХ. Омбудсмени БиХ континуирано указују да свако дијете има једнако право приступа и једнаке могућности учествовања у одговарајућем образовању, без дискриминације на било којој основи. Поштовање достојанства дјетета, права која се односе на образовање, исправна брига за добробит његовог физичког и менталног здравља и сигурности, у школама и на свим мјестима гдје се образује, имају првенство над свим другим правима. Важна задаћа школе је континуирано потицање родитеља на сарадњу те јачање међусобне комуникације.

Омбудсмени БиХ региструју значајан број предмета који се односе на **комуналне услуге**. У 2025. г. запримљено је 176 жалби, 20 више него претходне године, а упућене су 22 препоруке. Упућене препоруке су се односиле на проблеме са одводњом отпадних вода, корекцију рачуна издатих за комуналне услуге, питања одржавања путева, електрификацију, рјешавање проблема са гријањем, успостављање сарадње са Омбудсменима БиХ. Како се у овој области често ради о услугама које се пружају на темељу закључених уговора, Омбудсмени БиХ исте просљеђују Омбудсмену за потрошаче. Надлежност Омбудсмена БиХ је дефинисана у дијелу који се односи на утврђивање цијена и начина пружања услуга, гдје одлуке доносе јавни органи, чињеницу да се као пружаоци услуга јављају јавна предузећа, на околности да се инфраструктурна улагања обављају

јавним средствима, а и у дијелу који се односи на повреду права на имовину, као што је питање етажних власника. Потребно је направити разлику између услуге и приступа ресурсу, што је посебно значајно код права на приступ питкој води.

У извјештајној години Омбудсмени су запримили 31 жалбу које се односе на питања **екологије и заштите животне средине**, 14 више него 2024. године, а упућене су двије препоруке. Жалбама грађани изражавају незадовољство поступцима издавања еколошких дозвола, онемогућавање кориштења парк шума, управљањем депонија отпада, смањивањем рибљег фонда у ријекама ради криволова, поступањем инспекцијских органа у вези пријава из области еколошких права. У одређеном броју случајева, подносиоци жалби, појединци или неформалне групе грађана престану учествовати у поступку пред Институцијом омбудсмена за људска права након иницијалног подношења жалбе. Омбудсмени БиХ су у извјештајном периоду регистровали и жалбе концесионара на поступање надлежног министарства. Значајно је навести да су Омбудсмени БиХ, у циљу рјешавања питања плутајућег отпада/смећа у ријеци Врбас на локацији Бочац језеро, упутили препоруку свим надлежним органима да предузму све неопходне поступке, мјере и радње на редовном уклањању истог.

У области **културних права** Омбудсмени БиХ указују да је културни сектор кључан за промоцију слободе изражавања и креативности. Без подршке, ограничава се могућност умјетницима и културним радницима да доприносе друштвеном развоју и учествују у јавном животу. Култура игра кључну улогу у грађењу друштвеног идентитета и промоцији интеркултуралног дијалога. Након разматрања више жалби, у вези са правним статусом и финансирањем Националне и универзитетске библиотеке Босне и Херцеговине, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку Савјету министара Босне и Херцеговине да поступи у складу са чланом 30. Закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине.¹⁵ Препорука није реализована.

Одјељење за праћење права особа лишених слободе: Током 2025. године Одјељење за праћење права особа лишених слободе Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине поступало је по 100 предмета, кроз рад по појединачним жалбама, поступање по службеној дужности те редовне и ванредне посјете установама у којима бораве особе лишене слободе. Предмети су указивали на изражену сложеност остваривања права у затворском систему, посебно у погледу здравствене заштите, услова боравка и поступања заводских права.

Највећи број жалби односио се на доступност и квалитет здравствене заштите, укључујући правовременост медицинских прегледа и терапијских поступака, као и поступање према особама с тешким и хроничним обољењима. У случајевима у којима су утврђени недостаци, Омбудсмени БиХ су током извјештајног периода упутили укупно девет препорука казнено-поправним заводима и надлежним министарствима, које су се односиле на осигурање

¹⁵ Члан 30, Савјет министара ће у року од шездесет дана од дана ступања на снагу овог закона покренути поступак пред Парламентарном скупштином БиХ за доношење закона којим ће се уредити питање наставка рада других установа, служби и органа која су успостављена прописима БиХ и РБиХ, а која су обављала или обављају управне, стручне или друге послове из оквира надлежности БиХ или за потребе органа власти БиХ.

адекватне здравствене заштите, побољшање услова боравка, законитост поступања и јачање надзора над извршењем кривичних санкција.

Поред наведеног, евидентирани су и предмети који су се односили на смјештајне капацитете, пренатрпаност притворских јединица и ограничене институционалне ресурсе, као и на питања комуникације и третмана особа лишених слободе. Иако су у одређеном броју случајева забиљежени позитивни помаци и дјелимична или потпуна реализација препорука, поступање Омбудсмена указује на потребу континуираног надзора и досљедне примјене важећих прописа ради осигурања хуманог третмана и заштите достојанства особа лишених слободе.

Превентивни механизам: Током 2025. године Превентивни механизам Босне и Херцеговине налазио се у интензивној и изузетно захтјевној фази институционалног успостављања, које је обухватало истовремено нормативно уређење, организациону изградњу, јачање оперативних капацитета, интензиван теренски ангажман и међународно позиционирање. Иако је законски и подзаконски оквир осигурао формалне претпоставке за дјеловање Превентивног механизма, стварна операционализација започела је тек кроз његову практичну примјену. Током извјештајног периода успостављени су кључни организациони и административни темељи, укључујући посебан дјеловодник и Регистар субјеката надзора, чиме су створени услови за системско планирање, провођење и праћење превентивних активности у свим мјестима лишења слободе у Босни и Херцеговини.

Посебно обиљежје рада Превентивног механизма у 2025. години представљао је изузетно интензиван теренски ангажман, усмјерен на изградњу разумијевања превентивне природе мандата, успостављање повјерења и стварање оперативне спремности субјеката надзора. Бројне посјете и вишедневни састанци са казнено-поправним заводима, полицијским органима, правосудним, здравственим и социјалним институцијама, као и континуирани дијалог са међународним партнерима, били су неопходан припремни корак за започињање редовних превентивних посјета у смислу ОРСАТ-а.

Значајан допринос јачању капацитета остварен је кроз провођење Јавног позива и ангажман вањских сарадника, чиме је осигуран интердисциплинарни приступ превентивном дјеловању, као и кроз активно међународно умрежавање, укључујући приступање Мрежи националних превентивних механизма Југоисточне Европе и учешће на релевантним међународним скуповима и обукама.

Укупно посматрано, 2025. година представља фазу темељне изградње Превентивног механизма Босне и Херцеговине. Иако велики дио рада није имао непосредну видљивост у форми формалних превентивних посјета, управо су нормативна, организациона и припремна дјеловања створила неопходне услове за почетак пуног оперативног рада. На тим основама, почетком 2026. године Превентивни механизам започиње фазу редовног, системског и дјелотворног превентивног дјеловања у циљу стварног смањења ризика од тортуре и других облика злостављања.

Права дјете: У Одјелењу за праћење остваривања права дјете у 2025. години регистроване су 404 жалбе, што представља повећање у односу на 2024. годину када је број жалби

износио 299 што је повећање од 35,12%. Жалбе су се у великој мјери односиле на област образовања (жалбе на рад васпитно-образовних установа и просвјетних радника због извођења наставе, непрофесионалног понашања просвјетних радника, стручних служби и управа школе, због вршњачког насиља), област здравствене заштите и здравственог осигурања, област висококонфликтних развода, на рад центара за социјални рад, судова, тужилаштва, полицију и област здравствене заштите и здравственог осигурања. Издато је 58 препорука у 41 предмету које су се најчешће односиле на заштиту права и интереса дјеце у висококонфликтним разводима, образовање, здравствену и социјалну заштиту.

У 2025. години посебно се биљежи доста предмета који указују на угрожавања и кршење права дјеце у области образовања - жалбе родитеља због неједнаког третмана дјеце при остваривању права на предшколско васпитање и образовање (приватни и јавни вртићи) и питање субвенција за смјештај дјеце у приватним предшколским установама, штрајк просвјетних радника, бесплатан превоз за ученике, вршњачко насиље и неприхватљиво понашање ученика и родитеља, лоши услови у школским објектима итд.

Током 2025. године Институцији омбудсмена обрађали су се ученици основних и средњих школа¹⁶ који су у оквиру наставне јединице Грађанског образовања/Демократија и људска права покренули важна питања у вези превоза ученика, превенције и поступања у случајевима насиља међу и над дјецом итд.

Омбудсмени подржавају наставни програм који својим теоријским и практичним садржајима, доприноси оспособљавању и оснаживању младих за ефикасно дјеловање у демократским процесима, постизању одговорног односа према јавном интересу, учи о значају и начинима заштите људских права и слобода и подстиче младе на одговорно понашање.

Омбудсмени заговарају успостављање „Амбер Алерт“ у Федерацији Босне и Херцеговине и у Брчко дистрикту БиХ, као и забрану пушења у Републици Српској. Такође сматрају да приоритет надлежних мора бити сузбијање насиља над и међу дјецом и дигитална безбједност дјеце.

У Републици Српској и у Федерацији БиХ усвојени су закони о посебном регистру лица правоснажно осуђених лица за кривична дјела сексуалне злоупотребе и искориштавања дјеце, у складу са обавезама из Конвенције Савјета Европе о заштити дјеце од сексуалног искориштавања и сексуалног злостављања, а у 2025. години и Скупштина Брчко дистрикта Босне и Херцеговине усваја Закон о посебном регистру лица правоснажно осуђених за кривична дјела полног злостављања и искориштавања дјетета.¹⁷

Дјеца без родитељског старања сусрећу се са бројним проблемима о чему је детаљно било ријечи у Специјалном извјештају о смјештају дјеце без родитељског старања са посебним фокусом на установе из 2023. године. Омбудсмени БиХ и у овом извјештају значајну пажњу

¹⁶ Ж-БР-01-81/25, Ж-БР-04-137/25, Ж-БР-04-377/25.

¹⁷ Скупштина БД БиХ усвојила Закон на редовној сједници одржаној 5.11.2025.г. који је објављен у „Службеном гласнику БД БиХ“ број 39/2025 од 12.11.2025.

посвећују проблему дјече у установама социјалне заштите, посебно када је ријеч о смјештају дјече која су истовремено са потешкоћама у развоју и без родитељског старања или адекватног родитељског старања.

Током 2025. године и даље је примјетан велик број жалби у тзв. висококонфликтним разводима, због повреде права дјетета у бракоразводним парницама и због лоших родитељских односа између супружника/бивших супружника, односно родитеља дјече. Жалбе се најчешће односе на рад судова, тужилаштва и центара за социјални рад, због дужине трајања поступака, непоступања по различитим захтјевима и поднесцима странака, због пристрасности, нестручности и сл.

Омбудсмени БиХ у 2025. години биљеже и предмете који се тичу остваривања права дјетета на дјечији додатак, заштита приватности дјетета, усвојење дјетета, а посебна пажња је посвећена пронађеној занемареној и запуштеној дјечи из Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Права особа са инвалидитетом: Босна и Херцеговина је ратификацијом УН Конвенције о правима особа са инвалидитетом преузела обавезу осигурања њиховог пуног и равноправног учешћа у друштву. Иако је остварен одређени напредак у законодавном оквиру, финансијској подршци и јачању јавне свијести, жалбе запримљене у Институцији омбудсмена указују на постојање изражених системских изазова. Током 2025. године запримљено је 98 жалби због повреде права особа са инвалидитетом, што представља повећање од преко 55% у односу на претходни период. На недостатке у правном и институционалном оквиру указала је и Европска комисија, наглашавајући потребу за унапређењем провођења прописа, јединственом дефиницијом инвалидитета, јачањем социјалне заштите и хитним усвајањем стратегије деинституционализације.

Омбудсмени БиХ су током 2025. године активно сарађивали са организацијама особа са инвалидитетом те учествовали у заговарачким и савјетодавним активностима с циљем унапређења јавних политика у овој области. Истакнута је потреба за снажнијим укључивањем Савјета за особе са инвалидитетом у законодавне процесе, с обзиром на његову недовољну улогу у доношењу одлука. Иницијатива за формирање Савјета за особе са инвалидитетом при Парламентарној скупштини БиХ представља значајан корак ка јачању институционалног надзора над спровођењем Конвенције и унапређењу механизма заштите права особа са инвалидитетом.

Значајан дио активности Омбудсмена БиХ односио се на праћење законодавних процеса, давање мишљења и покретање иницијатива у областима запошљавања, образовања, социјалне и здравствене заштите. Посебно су уочени проблеми у остваривању права родитеља–његоватеља, приступачности јавних и стамбених објеката, разумног прилагођавања, инклузивног образовања и економског положаја особа са инвалидитетом. Уочене неправилности и дјелимична реализација препорука потврђују потребу за јачањем институционалних капацитета, досљедном примјеном прописа и континуираним надзором над остваривањем права особа са инвалидитетом, у складу с међународним стандардима.

Дискриминација: У години извјештавања регистровано је 309 предмета дискриминације што представља повећање од 60% у односу на претходну 2024. годину, када је било регистровано 196 предмета.

Највећи број жалби у извјештајном периоду односи се на мобинг, затим слиједе жалбе на дискриминацију на основу етничке припадности, на основу језика, на основу образовања, на основу вјере, узнемиравање или на основу инвалидитета. У погледу посебних поткатегорија из шифрарника, регистроване су 24 жалбе на насиље и двије жалбе због повреде равноправности полова.

Омбудсмени БиХ су издали 52 препоруке. Препоруке су упућиване најчешће у случајевима мобинга, дискриминације на основу етничке припадности, родне равноправности, као и по осталим основама највише у области запошљавања и образовања. Препорукама је конкретно захтијевано усклађивање интерних аката с чланом 24. Закона о забрани дискриминације у Босни и Херцеговини, којим је прописано да су сви јавни органи те остала правна лица дужни да својим општим правним актима, или посебним правним актима, регулишу принципе једнаког поступања, те да осигурају ефикасне интерне процедуре заштите од дискриминације. Ситуација показује потребу да се уради промоција Закона, посебно у односу на обавезу из члана 24. Закона, што изискује јачање капацитета и ресурса Омбудсмена као органа за једнакост, посебно имајући у виду да никада нису осигурана средства у буџету са извршење овог мандата, сходно члану 7. Закона. Ово је посебно значајно с обзиром на обавезе државе у односу на Европске директиве.

У случајевима дискриминације на основу етничке припадности, препорукама је захтијевано приоритетно обнављање инфраструктуре у повратничким срединама, једнаке могућности у кориштењу јавних ресурса, благовремено поступање у остваривању права на пензију пред надлежним фондовима, те једнаке могућности приликом конкурсана на јавне позиције, што укључује равномјерну заступљеност конститутивних народа у органима јавне власти, али и у процесу унапређења и именовања руководећих кадрова.

У години извјештавања, Институција омбудсмена је израдила „**Специјални извјештај о појавним облицима, механизмима заштите и превенције од насиља у породици у Босни и Херцеговини**“ који је крајем 2025. године достављен извршним органима свих нивоа власти у Босни и Херцеговини. Издавање извјештаја пратила је и промоција са јавним трибинама организована у Мостару, Бањалуци и Тузли уз подршку Популацијског фонда Уједињених нација (UNFPA), као и конференција за новинаре у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине у Сарајеву. Циљ овог извјештаја је осигурати разумијевање проблема и питања везаних за положај особа изложених насиљу у породици у Босни и Херцеговини, као једног од предуслова за осигурање права свакога, а посебно жена на социјалну, правну и економску заштиту, те допринијети општем побољшању права свих особа да живе слободно од насиља.

Сарадња са домаћим институцијама и организацијама у БиХ и међународна сарадња: Током 2025. године Омбудсмени БиХ остварили су сарадње с органима и институцијама власти на свим нивоима, међународним организацијама, мрежама националних институција за људска права, академском заједницом и организацијама цивилног друштва. Кроз

конструктиван дијалог, учешће у законодавним и извршним процесима, едукативне и промотивне активности, као и међународну сарадњу, Омбудсмени су допринијели јачању заштите, те развоју културе људских права у Босни и Херцеговини. Ове активности имале су за циљ унапређење ефикасности поступања надлежних органа, јачање одговорности институција и осигуравање досљедне примјене међународних стандарда људских права.

III ПОДАЦИ О ПОСТУПАЊУ ИНСТИТУЦИЈЕ ОМБУДСМЕНА ЗА ЉУДСКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2025. ГОДИНИ

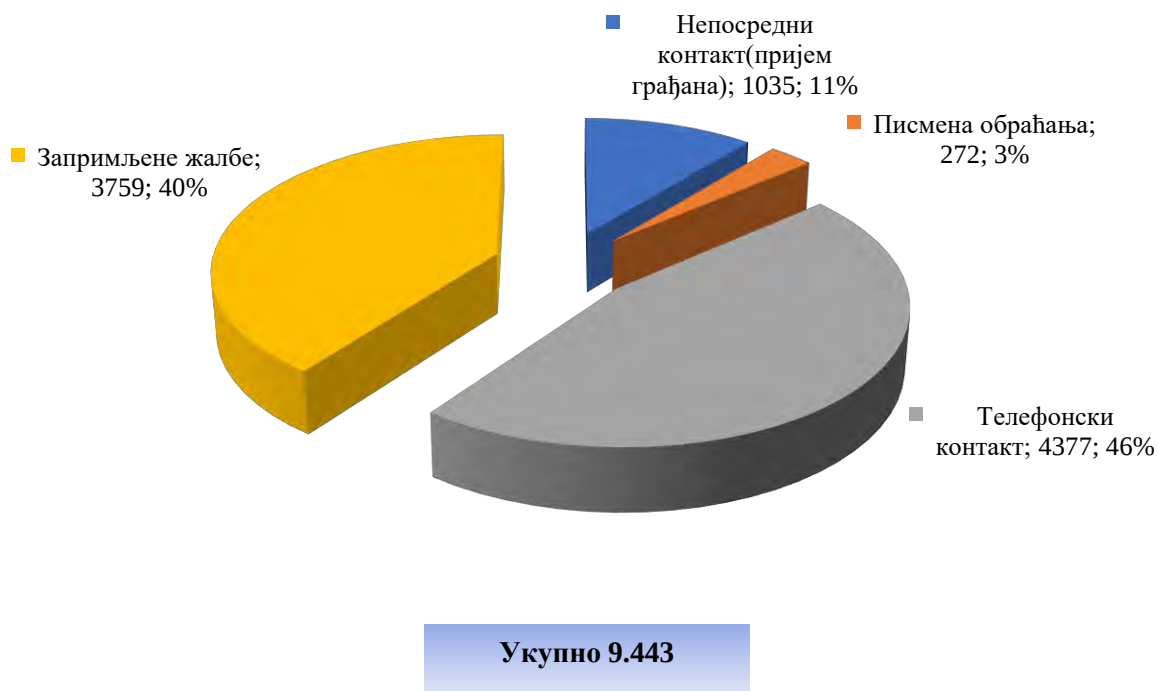
Током 2025. године Институција омбудсмена запримила је укупно 3.759 жалбе. У 2025. години укупно је завршено 3.242 предмета, од тога 2.201 предмета из 2025. године и 1.041 предмета из претходних година. Током извјештајног периода Институцији омбудсмена укупно се обратило 9.443 грађана (директни контакти, писмени контакти, телефонски позиви, електронска пошта и писане жалбе). У графикону 2 дат је приказ обраћања грађана Омбудсменима БиХ у 2025. години.

Графикон 1. Преглед основних индикатора везаних за рад Институције

Табела 1. Структура поднесених жалби у односу на повреду права

ОДЈЕЉЕЊЕ	Запримљено у 2025. години	Проценат %
01 - Одјељење за праћење остваривања права дјете	404	10,75
02 - Одјељење за праћење остваривања права особа са инвалидитетом	108	2,87
03 - Одјељење за праћење остваривања права националних, вјерских и других мањина	2	0,05
04 - Одјељење за праћење остваривања економских, социјалних и културних права	1028	27,35
05 - Одјељење за праћење остваривања политичких и грађанских права	1014	26,98
06 - Одјељење за елиминацију свих облика дискриминације	309	8,22
07 - Одјељење за праћење остваривања права особа лишених слободе	100	2,66
08 - Одјељење за праћење остваривања права у правосуђу и управи	794	21,12
УКУПНО	3.759	100

Графикон 2. Приказ обраћања грађана Институцији омбудсмена

У извјештајном периоду Омбудсмени БиХ издали су 409 препорука у 605 предмета. У истом извјештајном периоду прошле године Омбудсмени БиХ издали су 350 препорука у 390 предмета.

Табела 2. Степен реализације препорука

Начин реализације препорука у предметима	Број предмета с издатом препоруком у 2025. години	Број предмета с издатом препоруком у 2024. години
Реализована	286 (42,27%)	145 (37,18%)
Остварена сарадња	135 (22,31%)	80 (20,50%)
Дјелимично реализована	7 (1,16%)	12 (3,08%)
Нема одговора	87 (14,38%)	92 (23,59%)
Није реализована	90 (14,88%)	61 (15,64%)
Укупан број предмета с издатом препоруком	605	390

IV ГРАЂАНСКА И ПОЛИТИЧКА ПРАВА

4.1. Увод

Устав Босне и Херцеговине, члан II/1. прописује да ће Босна и Херцеговина и оба ентитета осигурати највиши ниво међународно признатих људских права и основних слобода. Међународни пакт о грађанским и политичким правима, сходно одредбама Устава Босне и Херцеговине је дио правног система Босне и Херцеговине¹⁸. Обавеза држава чланица Пакта је да поштују и гарантују права призната у овоме Пакту свим особама на свом подручју и подручјима која се налазе под њеном јурисдикцијом, без обзира на разлике, као што су раса, боја коже, пол, језик, вјера, политичко или друго увјерење, национално или социјално поријекло, имовина, рођење или нека друга околност. Свака држава чланица се обавезује да ће, у складу са својим уставним поступком и одредбама Пакта, тамо гдје то још није уређено постојећим законима или другим мјерама, предузети потребне кораке како би се усвојиле законске и друге мјере пријекто потребне за остваривање признатих права.¹⁹

Одјељење за праћење остваривања грађанских и политичких права унутар Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине на основу запримљених жалби, али и у поступцима покренутим по службеној дужности, разматра жалбе због повреде права на имовину, слободан приступ информацијама, рад полиције, повреде одредби закона о владиним и министарским именовањима, рад инспекцијских органа, права на бесплатну правну помоћ, јавне исправе, миграције и азил, ратне штете, медије и слободу информисања, предмете корупције, вјерске слободе и религију и слободу окупљања.

4.1.1. Статистика

Повреда	Број предмета
Приступ информацијама	312
Полиција	235
Имовинско-правни односи	195
Инспекције	112
Владина и министарска именовања	83
Миграције и азил	28
Медији и слобода информисања	20
Јавне исправе	15
Предмети корупције	13
Слобода окупљања	7
Ратне штете	5
Вјерске слободе/религија	2
Бесплатна правна помоћ	1
Укупно	1014

Током 2025. године, у Одјељењу за праћење остваривања политичких и грађанских права, регистровано је 1014 жалби. Из ранијих година пренесено је 517, тако да је у раду био укупно 1.531 предмет. Окончан је рад у 902 предмета.

¹⁸ Устав Босне и Херцеговине, Анекс I - Додатни споразуми о људским правима који ће се примјењивати у Босни и Херцеговини.

¹⁹ Међународни пакт о грађанским и политичким правима, текст Пакта, https://www.ombudsmen.gov.ba/documents/ombudsmen_doc2013031901595385cro.pdf.

Према разматраним повредама права број жалби је следећи: приступ информацијама - 312, полиција - 235, владина и министарска именовања - 83, имовинско-правни односи - 195, инспекције - 112, бесплатна правна помоћ - 1, јавне исправе - 15, миграције и азил - 28, ратна штета - 5, медији и слобода информисања - 20, предмети корупције - 13, вјерске слободе и религија - 2 и слобода окупљања - 7.

Током извјештајног периода у оквиру надлежности овог одјељења упућене су 162 препоруке. Највећи број препорука упућен је због непоступања јавних органа по одредбама закона о слободи приступа информацијама - 94, кршења принципа утврђених законима о владиним, министарским и другим именовањима - 18, због неефикасног поступања органа управе у поступцима имовинско-правне природе -18, инспекцијским органима због пропуштања радњи из оквира инспекцијског надзора - 16, полицијским органима – 15.

Препорукама је одговорним органима указано и на обавезу сарадње с Омбудсменима Босне и Херцеговине, након што у поступцима истраге нису поступили по захтјевима за изјашњење и доставили тражене информације.

4.2. Право на приступ информацијама

Омбудсмени БиХ у свом раду континуирано указују на друштвено - политичку важност права на приступ информацијама, као претпоставке за остваривање свих других права. Право на приступ информацијама сматра се основном претпоставком за изградњу демократског друштва, док ефикасан систем остваривања и заштите права на приступ информацијама и слободе изражавања у цјелини, представља јасан индикатор одговорности, отворености и транспарентности власти.

Укључивање јавности у процес доношења одлука путем права на приступ информацијама, треба бити заснован на принципима транспарентности и отворености јавних органа, јер се на тај начин јача повјерење грађана у органе власти, што доводи до осигурања ефикасне двосмјерне комуникације на релацији грађани – јавни органи.

Слобода приступа информацијама је неодвојива од принципа добре управе и владавине права, па сходно томе Омбудсмени подсјећају и на обавезе Босне и Херцеговине сходно Конвенцији Савјета Европе о приступу службеним документима (*Конвенција из Тромсоа*)²⁰, којом се указује на важност принципа транспарентности рада јавних органа власти. Промовише се принцип да право на приступ службеним документима пружа извор информација и помаже јавности да формира мишљење о стању друштва и јавних органа власти, јача интегритет, ефикасност, дјелотворност и одговорност јавних органа власти, помажући афирмацији њиховог легитимитета. Сви су документи у начелу јавни и могу бити предметом ускраћивања само у случају заштите других права и легитимних интереса.

Жалбе заprimљене у Институцији омбудсмена указују да постоје позитивни помаци у контексту схватања обавеза јавних органа, али и грађана као тражиоца права на приступ

²⁰Конвенција Савјета Европе о приступу службеним документима (CETS 205), усвојена 18. јун 2009. године.

информацијама. Међутим, и даље постоји широк простор за унапређење законског оквира у циљу што ефикасније примјене законских прописа, адекватно стручно усавршавање службеника за информисање, али и организовање конкретних јавних кампања с циљем информисања јавности о праву на приступ информацијама.

4.2.1. Статистика

Током 2025. године у области слободе приступа информацијама запримљено је 312 жалби којима су физичка и правна лица указала на повреду права на приступ информацијама од стране јавних органа у Босни и Херцеговини, што представља повећање броја жалби у односу за 2024. годину за 29,4%.

Најчешће истицане повреде односиле су се на шутњу администрације, односно нерјешавање захтјева у законом прописаном року (93), чињеницу одбијања приступа информацијама (29) и повреде права на двостепеност (2). У категорији „остало“ означено је 188 жалби. Важно је истакнути да се жалбама означеним овој категорији, најчешће указивало на неадекватно утврђивање изузетака, спровођење теста јавног интереса, функцију службеника за информисање и слично.

У области слободе приступа информацијама издате су 94 препоруке које су се најчешће односиле на непоступање по захтјеву у законом прописаном року, формално-правне недостатке у рјешењу, неадекватно утврђивање изузетака, спровођење или неадекватно спровођење теста јавног интереса, осигурање двостепености поступка и слично.

4.2.2. Законодавство

У погледу законодавства у области слободе приступа информацијама у Босни и Херцеговини, у посљедње двије године десиле су се значајне промјене. Закон о слободи приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине је ступио на снагу 7.9.2023. године²¹. Сходно обавези из члана 48. Закона о слободи приступа информацијама на нивоу институција БиХ, о искуствима у примјени наведеног Закона ће више бити ријечи у посебном наслову.

Усвајањем наведеног Закона, Брчко дистрикт БиХ остао је ван законског нормирања области слободе приступа информацијама, те је настала потреба за доношењем прописа који ће ово право регулисати и у Брчко дистрикту БиХ. Сходно томе, Омбудсмени су надлежним институцијама Брчко дистрикта БиХ издали Иницијативу за усвајање Закона о слободи приступа информацијама²², која је усвојена. Током трајања јавне расправе, Омбудсмени су, у циљу успостављања конструктивне сарадње, унапређења законског рјешења и осигурања његове ефикасне примјене у пракси, упутили Скупштини Брчко дистрикта БиХ и Канцеларији градоначелника Брчко дистрикта БиХ, коментаре на Нацрт Закона о слободи приступа информацијама Брчко дистрикта БиХ.²³ Скупштина Брчко

²¹ „Службени гласник БиХ“ број: 61/23.

²² Ж-БР-05-248/24, препорука број: П-24/25.

²³ Акт Омбудсмена БиХ број: ОИ-К-СА-33/25 од 22.7.2025. године.

дистрикта БиХ дана 15.10.2025. године усвојила је Закон о слободи приступа информацијама Брчко дистрикта БиХ, који према мишљењу Омбудсмена није у потпуности усклађен са Конвенцијом Савјета Европе о приступу службеним документима (Тромсо конвенција), на шта је указано и у Извјештају Европске комисије о Босни и Херцеговини за 2025. годину²⁴. Недостаци се првенствено односе на непостојање независног надзорног органа задуженог за провођење закона.

У погледу законодавства на нивоу ентитета још увијек није дошло до промјена, те Омбудсмени сматрају да је крајње вријеме да се предузму конкретне активности с циљем усвајања нових закона у области слободе приступа информацијама, који ће у потпуности бити усклађени са важећим међународним стандардима.

4.2.3. Поступање по жалбама

4.2.3.1. Издавање мишљења

У смислу одредби Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ и Републици Српској, у обављању својих функција Омбудсмен БиХ може, између осталог, разматрати сачињавање и достављање информација, као што су водичи и опште препоруке које се односе на спровођење и примјену Закона и предлагати упутства о примјени наведених закона свим надлежним органима у ентитетима Федерација БиХ и Република Српска.

Као и претходних година, и током 2025. године запримљен је одређен број захтјева јавних органа за издавање мишљења у вези са начином примјене закона у области слободе приступа информацијама²⁵. Омбудсмени су више пута указивали на позитивне аспекте овакве праксе јавних органа, која првенствено има превентивни ефекат на појединачне случајеве које јавни органи разматрају. Истовремено, ефекат има ширу дјелотворност, јер се јавним органима дају смјернице и за будуће случајеве који могу бити предмет разматрања.

У једном од случајева тражено је мишљење да ли се у предметима у којима је управни поступак окончан и предмет архивиран, примјењује Закон о управном поступку Федерације БиХ или Закон о слободи приступа информацијама Федерације БиХ, те да ли је службеник за информисање овлаштен да испитује/утврђује постојање јавног интереса²⁶. Омбудсмени су указали да се захтјеви постављени у складу са чланом 79. Закона о управном поступку, без обзира да ли је поступак у току или је окончан требају рјешавати у складу са истим прописом, а не Законом о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ. Уколико је захтјев поднесен од стране физичких или правних лица која нису имала статус странке у управном поступку, орган је дужан утврђивати постојање правног интереса. С друге стране,

²⁴ Радни документ особља Комисије, Извјештај о Босни и Херцеговини за 2025., уз документ саопштење Комисије Европском парламенту, Савјету, Европском економском и социјалном одбору и Одбору регија, Саопштење о политици проширења ЕУ-а за 2025., доступно на:

https://www.dei.gov.ba/uploads/documents/izvjesce-o-bosni-i-hercegovini-za-2025-bhs3_1764581924.pdf.

²⁵ Ж-СА-05-1481/25, Ж-СА-05-1514/25, Ж-СА-05-1736/25 и Ж-СА-05-1872/25, Ж-МО-05-163/25.

²⁶ Ж-СА-05-1481/25.

уколико је из захтјева неспорно да подносилац тражи информације у смислу Закона о слободи приступа информацијама Федерације БиХ, или се у самом захтјеву позвао на наведени законски пропис, службеник за информисање дужан је исти обрадити у складу са одредбама наведеног Закона и утврдити постоје ли изузеци.

У другом случају, тражено је мишљење о начину поступања у случају када је захтјев за приступ информацијама насловљен и достављен директно Управном одбору, а не службенику за информисање нити другој организационој јединици Установе која је овлаштена и дужна запримати овакве захтјеве.²⁷ Омбудсмени су у издатом мишљењу истакли да су службе/организационе јединице јавног органа, у складу са организацијским капацитетима, дужне упоставити коректну и адекватну сарадњу са службеником за информисање. У супротном се не може осигурати ефикасно поступање по захтјевима за приступ информацијама. Омбудсмени су указали да је у конкретном случају Управни одбор дужан прослиједити захтјев службенику за информисање који ће поступати сходно Закону.

Од Омбудсмена БиХ је тражено мишљење и да ли је јавни орган дужан поступати у складу са одредбама Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ у случају када је поднесен захтјев за разгледање и преписивање списка предмета, позивајући се на одредбе Закона о управном поступку Федерације Босне и Херцеговине.²⁸ С тим у вези, Омбудсмени су указали да је у конкретном случају, подносилац захтјева је прецизирао законски пропис и право које се тражи захтјевом, па се захтјев треба ријешити уз примјену одредби Закона о управном поступку Федерације БиХ, а не Закона о слободи приступа информацијама Федерације Босне и Херцеговине.

4.2.3.2. Сарадња јавних органа са Омбудсменима БиХ

У погледу остварене сарадње са Омбудсменима БиХ, жалбе се могу груписати у више категорија и то: случајеви у којима је сарадња у потпуности остварена, сарадња је остварена али након упућивања ургенција и/или препоруке²⁹, као и случајеви у којима сарадња није остварена ни након издавања препоруке³⁰. У таквим случајевима, Омбудсмени обавјештавају непосредно више органе и позивају их да предузму одговарајуће радње из оквира своје надлежности како би препорука Омбудсмена била испоштована.³¹ Најзад, Омбудсменима остаје могућност да не сарадњу и/или не поступање по препорукама унесу у Годишњи извјештај о раду.

У највећем броју случајева остварена је добра сарадња са јавним органима, који су благовремено достављали информације потребне за вођење поступака истраживања по жалбама физичких и правних лица. Знатан је број поступака у којима је повреда отклоњена након интервенције Омбудсмена БиХ³².

²⁷ Ж-СА-05-1736/25.

²⁸ Ж-СА-05-1514/25.

²⁹ Ж-МО-05-21/25, препорука број: П-203/25, Ж-ЛИ-05-128/25, препорука број: П-330/25, Ж-ЛИ-05-129/25, препорука број: П-268/25.

³⁰ Ж-БЛ-05-576/2, препорука број: П-32/25, Ж-ЛИ-05-128/25, препорука број: П-330/25, Ж-СА-05-101/25, препорука број: П-305/25, Ж-БЛ-05-75/25, препорука број: П-213/25.

³¹ Члан 32. Закона о омбудсмену за људска права БиХ.

³² Ж-ЛИ-05-69/25, препорука број: П-222/25.

Подносилац жалбе се обратио Институцији омбудсмена³³ наводећи да о поднесеном захтјеву за приступ информацијама није одлучено до дана обраћања Институцији омбудсмена. Омбудсмени БиХ су провели поступак истраживања, након чега је запримљен акт одговорног органа из којег произлази да је поступљено по захтјеву подносиоца жалбе и истом достављене тражене информације. Накнадно је подносилац жалбе информисао да је информације добио тек након интервенције Институције омбудсмена, те се захвалио на ангажману и поступању.

Омбудсмени БиХ су поступали по жалби³⁴ у којој се наводи да о захтјеву подносиоца жалбе за приступ информацијама није одлучено у законом прописаном року. Током поступка истраживања, Општински суд није доставио тражене информације потребне за вођење поступка истраживања, због чега је издата препорука у циљу успостављања сарадње и достављања траженог изјашњења. Препорука је реализована и по захтјеву подносиоца жалбе поступљено је у складу са одредбама Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³⁵ упућену због непоступања по захтјеву за приступ информацијама у законом прописаном року. Наконведеног поступка истраживања, Омбудсмени су издали препоруку да одмах предузме адекватне мјере и радње ради успостављања сарадње са Институцијом омбудсмена, на начин прописан Законом о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине. Подносилац жалбе је обавијестио Институцију омбудсмена да је у предмету донесено рјешење са којим је задовољан. Подносилац жалбе је исказао захвалност Институцији омбудсмена на предузетим активностима. Препорука је у потпуности реализована.

Питање ефикасне и квалитетне сарадње са Институцијом омбудсмена директно се рефлектује и на квалитет, садржај и меритум поступака које Омбудсмени воде. Неблаговремена сарадња јавних органа са Омбудсменима БиХ доприноси додатном одуговлачењу поступка, продубљује непоштовање законом прописаних рокова, што на крају има непосредан резултат на остваривање права грађана и урушавање приципа добре управе и владавине права. Посебно је забрињавајуће да још увијек постоје случајеви у којима се у потпуности игноришу акти и дописи Омбудсмена БиХ. Омбудсмени континуирано подсећају да сви јавни органи, у складу са чланом 25. Закона о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине³⁶, у току провођења активности Институције омбудсмена за људска права БиХ, имају обавезу сарадње и пружању одговарајуће помоћи у истраживању повреда људских права.

Омбудсмени су поступали по жалби³⁷ из које произлази да је подносилац жалбе учествовао у конкурсној процедури, те надлежном јавном органу поднио захтјев за приступ информацијама, тражећи достављање документације у вези са изабраним кандидатом.

³³ Ж-БЛ-05-715/25.

³⁴ Ж-ЛИ-05-129/25, препорука број: П-268/25.

³⁵ Ж-МО-05-44/25, препорука број: П-278 /25.

³⁶ “Службени гласник БиХ“ бр.: 32/00, 19/02, 35/04, 32/06, 38/06, 50/08 и 61/23.

³⁷ Ж-БЛ-05-15/25, препорука број: П-100/25.

Наводи да захтјеву није удовољено у дијелу којим се тражи достављање извјештаја комисије са обављеног интервјуа са једним од кандидата. Истиче да означена одговорна страна није поступила по наведеном захтјеву, због чега је затражена интервенција Омбудсмена. Наконведеног поступка истраживања, Омбудсмени су издали препоруку одговорном органу да одмах одговори подносиоцу жалбе на поднесени захтјев, на основу одредбе члана 14. Закона о слободи приступа информацијама Републике Српске. С обзиром да није запримљена информација о реализацији препоруке, Омбудсмени су обавијестили непосредно виши орган. Препорука ни након тога није реализована.

Омбудсмени су разматрали и жалбу³⁸ којом је указано на повреду права на приступ информацијама, на начин да надлежни јавни орган није размотрио и одлучио о поднесеном захтјеву за приступ информацијама којим је тражена информација у вези са поступком именовања генералног директора Клиничког центра Универзитета у Сарајеву. С обзиром да Федерално министарство здравства није доставило информације у вези са жалбеним наводима, Омбудсмени су издали препоруку у циљу успостављања сарадње. Препорука није реализована, о чему је обавијештена Влада Федерације БиХ.

4.2.3.3. Усклађивање подзаконских аката са ЗОСПИ

Закон о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ, као и исти Закон који се примјењује у Републици Српској, изричито прописују да закони који се усвоје након доношења ових закона, а чија сврха није измјена или допуна закона, ни на који начин не могу ограничити права и обавезе утврђене овим законом.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³⁹ којом се указује да Правилник о евиденцији некретнина Општине Центар Сарајево⁴⁰ није усклађен са Законом о слободи приступа информацијама у Федерацији Босне и Херцеговине. Наиме, чланом 5. Правилника прописано је да:

"(1) Евиденција није јавни регистар.

(2) Подаци из Евиденције сматрају се пословном тајном и могу се доставити јавним органима, односно физичким и правним лицима (у даљем тексту: "Трећа лица"), само у законом прописаним случајевима или по налогу суда."

Подносиоци жалбе сматрају да је наведени члан 5. Правилника у супротности са чланом 4. Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији Босне и Херцеговине који прописује да свако физичко и правно лице има право приступа информацијама које су под контролом јавног органа, а сваки јавни орган има одговарајућу обавезу да те информације саопшти. Право приступа информацијама може бити ограничено само на начин и под условима утврђеним овим законом.

Омбудсмени БиХ су утврдили да постоји неусаглашеност наведених прописа, те издали препоруку начелнику да предузме одговарајуће мјере и активности у циљу доношења

³⁸ Ж-СА-05-101/25, препорука број: П-305/25.

³⁹ Ж-БЛ-05-21/25, препорука број: П-206/25.

⁴⁰ Акт број: 16-19-2305/24 од дана 22.04.2024. године.

измјена Правилника о евиденцији некретнина општине Центар Сарајево. Препорука је у потпуности испоштована.

4.2.3.4. Проактивно објављивање информација

Концепт отворене управе је један од кључних принципа на којима се темељи рад јавних органа управе и институција власти. Проактивно објављивање информација је непосредан израз принципа отворености и подразумијева самоиницијативно објављивање информација у вези са радом институција, документима (финансијским документима, интерним актима, записницима, јавним огласима, јавним набавкама), запосленим и њиховим стручним квалификацијама и слично.

Закон о слободи приступа информацијама на нивоу институција БиХ и Закон о слободи приступа информацијама Брчко дистрикта БиХ прописују обавезу јавних органа да проактивно објављују законом таксативно набројане документе. Међутим, без обзира на чињеницу да закони на нивоу ентитета Федерација БиХ и Република Српска нису изричито прописали обавезу, не постоји сметња да јавни органи у што већој мјери објављују документе од значаја за рад јавног органа.

Проактивно објављивање информација има двојак значај, јер с једне стране јача повјерење грађана у рад јавних органа, а са друге стране се смањује број потенцијалних захтјева за приступ информацијама, те се на тај начин растерећују службеници за информисање који обрађују захтјеве.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴¹ у којој се наводи да је Републичкој управи поднесен захтјев за приступ информацијама којим су тражени документи: Листа запослених лица у Републичкој управи, по одјељењима и секторима и копија Систематизације радних мјеста. Републичкој управи издата је препорука да се удовољи захтјеву за приступ информацијама, на начин да се појединачно за сваку инспекцију достави информација са колико инспектора располаже, односно колико је инспектора тренутно запослено у сваком одјељењу (бројчано стање), укључујући и шест подручних Одјељења. У току је праћење реализације наведене препоруке.

Омбудсмени БиХ су поступали по жалби⁴² којом се указује да је подносилац жалбе поднио Захтјев за приступ информацијама Влади Кантона Сарајево и Министарству привреде Кантона Сарајево тражећи достављање Уговора Владе Кантона Сарајево и ЕХРО 2020 Дубаи, а који је у потпуности одбијен, те да је утврђен изузетак у вези с повјерљивим комерцијалним информацијама, јер су документи класификовани као пословна тајна и заштићени изјавом о повјерљивости. Утврђено је да јавни интерес у вези са откривањем повјерљивих података из документа који је предмет захтјева за приступ информацијама, не превазилази потребу заштите интегритета институције Министарства. Омбудсмени су упутили препоруку Министарству да укине по праву надзора Рјешење и у поновном поступку проведе процедуру утврђивања изузетака и проведе тест јавног интереса у смислу

⁴¹ Ж-БЛ-05-193/24, препорука број: П- 254/25.

⁴² Ж-СА-05-67/25, препорука број: П-89/25.

члана 9. Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ. У издатој препоруци, Омбудсмени су заузели став да је јавност већ исказала интересовање у вези са појединостима, а нарочито трошковима ЕХРО 2020 Дубаи, те да би се објављивањем информација, у вези са уговором, а што укључује и цијену, допринијело повећању транспарентности, јачању повјерења грађана у јавне институције, те умањила нагађања и негативне пројекције у односу на поступање јавних институција у конкретном случају. Препорука није реализована.

4.2.4. Службеник за информисање

Важећи закони о слободи приступа информацијама, на свим нивоима власти, прописују обавезу именовања службеника за информисање који обрађује захтјеве за приступ информацијама.

Омбудсмени често зазимају упите јавних органа којима се траже информације и упутства који се односе на улогу и овлаштења службеника за информисање, а кроз практично поступање по жалбама указују на обавезе јавних органа и службеника за информисање у контексту законских одредби. Сврха службеника за информисање јесте да осигура адекватну и ефикасну примјену Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ.

Најчешћа дилема са којом се јавни органи суочавају односи се на обим овлаштења службеника за информисање. Омбудсмени су од раније заузели став да Закони изричито не прописују услове за испуњавање ове дужности, нити се дефинише у оквиру које службе треба бити именован службеник за информисање. Закони дају дискреционо право руководиоцу јавног органа да одреди који службеник ће обављати послове службеника за информисање. Закони не постављају услов да се ради о службенику који ће у опису радних задатака имати само обраду захтјева за приступ информацијама. Штавише, досадашња пракса Омбудсмена Босне и Херцеговине показује да су службеници за информисање у великом броју јавних органа службеници који уз редовне задатаке, обављају и послове обраде захтјева за приступ информацијама⁴³. У контексту обима овлаштења службеника за информисање, Омбудсмени су у досадашњем практичном поступању заузели став да једна од важних улога службеника за информисање јесте да у првом степену доноси рјешења о приступу информацијама, како би се осигурао принцип двостепености у одлучивању унутар јавног органа.⁴⁴

Поступајући по жалби⁴⁵ којом се указује да одговорни јавни орган није поступио по поднесеном захтјеву за приступ информацијама, Омбудсмени су провели поступак истраживања, након чега је издата препорука да се подносиоцу жалбе на поднесени захтјев одговори у складу са одребама члана 14. Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији Босне и Херцеговине. У одговору на препоруку, наводи се да јавни орган није био у могућности донијети одлуку из формално-правних разлога, јер није именован

⁴³ Ж-СА-05-1736/25.

⁴⁴ Ибидем.

⁴⁵ Ж-БЛ-05-778/24, препорука број: П-17/25.

службеник за информисање, нити јавни орган има попуњену позицију руководиоца органа овлашћеног за доношење појединачних аката и одлука из члана 14. односног закона, па посљедично томе незадовољна странка, обзиром на ову правно релевантну чињеницу, нема правну могућност подношења приговора руководиоцу органа. Иако су Омбудсмени указали на законске обавезе јавног органа, у конкретном случају препорука Омбудсмена БиХ није реализована.

4.2.4.1. Сарадња службеника за информисање и служби унутар јавног органа

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴⁶, у оквиру које је јавни орган као разлог непоступања по захтјеву за приступ информацијама, навео пропуст у комуникацији и поступању радника, док је примјера ради од Институције омбудсмена тражено и мишљење⁴⁷ да ли је Управни одбор дужан запримљени захтјев за приступ информацијама, прослиједити службенику за информисање.

У погледу наведених жалби, Омбудсмени БиХ су заузели став да су све службе/организационе јединице дужне пружити све информације службенику за информисање, који има обавезу на основу тих информација, донијети одлуку по захтјеву за приступ информацијама. Дакле, на нивоу јавног органа, а у складу са организацијским капацитетима, службе/организационе јединице дужне су упоставити коректну и адекватну сарадњу са службеником за информисање. У супротном се не може осигурати ефикасно поступање по захтјевима за приступ информацијама.

4.2.5. Форма захтјева за приступ информацијама

Омбудсмени БиХ континуирано указују на потребу додатне едукације, не само стручног особља јавних институција, него и грађана као корисника права на приступ информацијама. Због недовољне информисаности и неразумијевања сврхе прописа из ове области, неријетко се дешава да се јавним органима подносе захтјеви за приступ информацијама којима се тражи достављање информација које по својој природи нису информације од јавног значаја. Такође, честа је појава и да захтјеви не садрже све елементе прописане законом, па су странке често незадовољне наводећи да компликоване бирократске процедуре само отежавају остваривање права.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴⁸ из које произлази да је захтјев упућен јавном органу путем електронске поште. Захтјев није садржавао име и презиме, адресу подносиоца, нити се подносилац захтјева позвао на одредбе Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ, али је поднесен у писаном облику, на службеном језику, те је садржавао довољно података о природи и/или садржају информације, како би се омогућило да јавни орган уз разуман напор пронађе тражену информацију. Подносилац жалбе је Омбудсменима БиХ доставио жалбу изражавајући незадовољство поступањем надлежног јавног органа. Омбудсмени БиХ су издали препоруку одговорном јавном органу

⁴⁶ Ж-ЛИ-05-128/25.

⁴⁷ Ж-СА-05-1736/25.

⁴⁸ Ж-СА-05-160/25, препорука број: П-163/25.

да, у смислу одредбе члана 11. Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ, захтјев формално-правно дјелимично испуњава услове прописане Законом. Везано за чињеницу да захтјев није садржавао име и презиме подносиоца и адресу, Омбудсмени су указали одговорном органу на обавезе прописане чланом 12. Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ⁴⁹, те је јавни орган позван да поступи сходно наведеној одредби. Препорука је у потпуности реализована.

У вези формално-правних услова које захтјев мора испуњавати, Омбудсмени су разматрали и жалбу⁵⁰ којом се указује да је надлежном јавном органу поднесен захтјев за приступ информацијама којим су тражене информације у вези са концертом који Град и Туристичка заједница организују. Подносиатељица жалбе изражава незадовољство чињеницом да јој је, као услов за поступање по захтјеву затражена скенирана лична карта како би се утврдио идентитет. Поступак истраживања по наведеној жалби је у току, те ће након окончања истог бити донесена коначна одлука у предмету.

У одређеном броју случајева разматраних у Институцији омбудсмена, приликом подношења захтјева подносиоци се нису позвали на одребе Закона о слободи приступа информацијама.

У једном од случајева је то био разлог непоступања надлежног јавног органа по захтјеву у законом прописаном року⁵¹, док је у другом случају надлежни јавни орган, због непозивања на одредбе Закона, доводио у питање и основаност самог захтјева и доношење одлуке⁵². Омбудсмени су издали препоруку одговорном јавном органу да поступи у складу са чланом 12. Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији Босне и Херцеговине и донесе рјешење. Указано је на обавезу и начин примјене Закона, као и да је непоступањем у складу са Законом, подносиоцу жалбе онемогућено преиспитивање законитости одлуке што представља и повреду права на дјелотворан правни лијек, које је загарантовано чланом 13. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Уколико из захтјева неспорно произлази да се информације траже у складу са Законом о слободи приступа информацијама, јавни орган дужан је примијенити наведени Закон, без обзира да ли се подносиоци захтјева на њега позивају.

4.2.6. Неодлучивање у законом прописаном року

Током 2025. године највећи број жалби у односу на повреду права на приступ информацијама, односио се на неодлучивање јавног органа у законом прописаном року.⁵³ У великом броју случајева, јавни органи ријеше захтјев након прве интервенције

⁴⁹ Члан 12. Закона о слободи приступа информацијама: *“ако јавни орган није у могућности да удовољи захтјеву због одсутности формалних услова, дужан је што је прије могуће, а најкасније у року од осам дана од дана пријема захтјева, рјешењем обавијестити подносиоца захтјева, када је такво обавјештавање могуће, да захтјев не може бити обрађен из наведеног разлога. Наведено рјешење садржи поуку о праву на жалбу, назнаку и адресу органа којем се жалба подноси, рок и трошкове за подношење жалбе, као и упуту о праву обраћања омбудсмену са назнаком неопходних података за контактирање омбудсмена.”*

⁵⁰ Ж-СА-05-1413/25.

⁵¹ Ж-СА-05-1216/24, препорука број: П-74/25.

⁵² Ж-СА-05-160/25.

⁵³ Ж-ЛИ-05-57/25, препорука број: П-132/25, Ж-БЛ-05-713/24, Ж-БЛ-05-639/24, Ж-БЛ-05-301/24, Ж-БЛ-05-694/24, препорука број: П-61/25, Ж-БЛ-05-778/24, препорука број: П-17/25.

Омбудсмена БиХ⁵⁴. Омбудсмени су разматрали жалбу⁵⁵ којом се указује да није поступљено по захтјеву за приступ информацијама у законом прописаном року. Издата је препорука одговорном органу да размотри захтјеве за приступ информацијама и у смислу члана 14. Закона донесе рјешење о приступу информацијама. Препорука је реализована, а захтјеву за приступ информацијама је удовољено.

Шутња администрације и даље представља велики изазов у раду по жалбама грађана, посебно у случајевима када ни након упућивања неколико ургенција и/или препорука, нема реакције одговорног јавног органа. Одсуство реакције јавних органа и непоштовање законом прописаних рокова се негативно одражава на право грађана на приступ информацијама, као и на право на ефикасан правни лијек, те оправдано код јавности ствара сумњу и неповјерење у рад јавних органа⁵⁶.

Као најчешће разлоге непоступања у законом прописаном року наводи се повећан обим посла⁵⁷, провјером кроз службене евиденције захтјев није запримљен⁵⁸, није именован службеник за информисање⁵⁹ и слично.

4.2.7. Рјешење не обухвата све елементе прописане ЗОСПИ

Рад на жалбама показује да још увијек постоји одређен степен неразумијевања законских одредби којима је прописан поступак одлучивања по захтјевима за приступ информацијама, посебно у сегменту утврђивања изузетака и у вези с тим провођења теста јавног интереса. Пракса Омбудсмена БиХ показује да се одговорни јавни органи често позивају на изузетак без адекватног образложења, али и без провођења теста јавног интереса у смислу важећих закона о слободи приступа информацијама на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини.⁶⁰

Омбудсмени су разматрали жалбу⁶¹ у којој је подносилац указао да је добио непотпуне информације, као и да је остало нејасно шта се подразумева под приватношћу на који изузетак се одговорна страна позива. Омбудсмени су издали препоруку одговорном јавном органу којом су указали да, у смислу члана 14. Закона о слободи приступа информацијама у Републици Српској, надлежни орган дужан је, по пријему захтјева, предузети све редовне мјере да прикупи захтијеване информације и размотри све чињенице и околности које су значајне за обраду захтјева. Поред тога, указано је да обавеза јавног органа јесте да подносиоцу достави допис/рјешење из којег ће бити видљиво да ли се приступ информацијама одбија/дозвољава у потпуности или дјелимично, законски основ изузећа информације, а што свакако обухвата провођење, те образложење теста јавног интереса, као и сва друга релевантна питања, као што су поука о правном лијеку, назнака адресе органа

⁵⁴Ж-СА-05-1449/25.

⁵⁵Ж-БЛ-05-240/25, препорука број: П-183/25.

⁵⁶Ж-СА-05-101/25, препорука број: П-305/25.

⁵⁷Ж-СА-05-1449/25.

⁵⁸Ж-СА-05-1068/25.

⁵⁹Ж-БЛ-05-778/24, препорука број: П-17/25.

⁶⁰Ж-БЛ-05-28/25, препорука број: П-97/25, Ж-СА-05-1413/25.

⁶¹Ж-БЛ-05-462/24, препорука број: П-18/25.

којем се приговор подноси, рок и трошкове за подношење приговора. Препорука је у потпуности реализована.

4.2.8. Двостепеност поступка

Анализом статистичких индикатора, Омбудсмени су утврдили да је током 2025. године запримљен значајно мањи број жалби у односу на двостепеност поступка, што показује да јавни органи у овом сегменту досљедније тумаче и примјењују законске прописе.

Постоје случајеви да у рјешењима није наведена адекватна поука о правном лијеку. Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁶² из које произлази да је у другостепеном Рјешењу споран садржај поуке о правном лијеку према којој се жалба на донесено рјешење може изјавити Институцији омбудсмена. Омбудсмени БиХ су издали препоруку одговорном јавном органу да убудуће приликом одлучивања о захтјевима за приступ информацијама води рачуна о улози Институције омбудсмена у погледу примјене одредби Закона о слободи приступа информацијама. Омбудсмени су препоруком указали да Омбудсмени БиХ немају законско овлаштење да преиспитују законитост донесених другостепених одлука. Улога Омбудсмена је да прати рад надлежних органа у погледу примјене закона о слободи приступа информацијама, а не да преузима улогу органа од којег се очекује да у трећем степену испитује законитост донесеног рјешења. С обзиром на наведену поуку, може се закључити да је подносиатељица жалбе доведена у заблуду у погледу начина заштите својих права.

4.2.9. Упућивање на тражење информација „дипломатским путем“

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁶³ Адвокатске канцеларије из Београда у којој се наводи да о захтјеву за приступ информацијама, поднесеном Предсједништву БиХ није одговорено у складу за одредбама Закона о слободи приступа информацијама на нивоу институција БиХ. Поступајући по захтјеву, подносилац жалбе је поучен да се придржава „дипломатске праксе“ односно да се обрати путем Министарства спољних послова или Амбасаде Босне и Херцеговине. Омбудсмени БиХ су издали препоруку Предсједништву БиХ да подносиоцу жалбе одговори на поднесени захтјев за приступ информацијама, указујући да Закон о слободи приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине прописује да је корисник права на приступ информацијама и поновну употребу докумената свако домаће или страно физичко и правно лице. Закон прописује и процедуру поступања надлежног органа након подношења захтјева за приступ информацијама. Подносилац захтјева није дужан образложити зашто тражи одређене информације. Упућивање на тражење наведених информација, путем дипломатске праксе није оправдано нити засновано на Закону. Препорука је у потпуности испоштована.

⁶² Ж-БЛ-05-481/25, препорука број: П-306/25.

⁶³ Ж-БЛ-05-575/24, препорука број: П-20/25.

4.2.10. Утврђивање изузетака и тест јавног интереса

Поступајући по жалбама које се односе на остваривање права на приступ информацијама, Омбудсмени БиХ неријетко указују да је право на приступ информацијама релативно право, те да држава има право ограничити право под условом да је то ограничење прописано законом, објективно оправдано и пропорционално циљу који се жели постићи ограничењем. Важећи закони који регулишу област приступа информацијама на свим нивоима у Босни и Херцеговини, не претпостављају да су све информације доступне јавности. Управо због тога су прописани изузеци од саопштавања, као и обавеза провођења теста јавног интереса, уколико јавни орган утврди изузетак од саопштавања.

Тражена информација ће бити утврђена изузетком од саопштавања на темељу оцјене сваког појединачног случаја, само када су испуњена два кумулативна услова и то: када се утврди изузетак за цијелу или дио информације, те када се утврди, након обављеног испитивања јавног интереса, да саопштавање информације није у јавном интересу. Закони прописују да, када јавни орган утврди изузетак од саопштавања, он ту информацију саопштава, ако је то оправдано у јавном интересу.

Омбудсмени БиХ су у оквиру разматрања жалби⁶⁴ које се односе на повреду права на приступ информацијама, јавним органима указали на начин на који се проводи тест јавног интереса, а то је постављањем сљедећих питања:

1. Да ли информација обухвата неки од изузетака од саопштавања прописаних одредбама члана 6., 7. и 8. Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији Босне и Херцеговине;
2. Уколико обухвата неки од изузетака, да ли је и поред тога, саопштавање такве информације у јавном интересу (провођење теста јавног интереса);
3. Уколико информација обухвата неки од изузетака, и саопштавање такве информације није у јавном интересу, тражена информација бит ће изузета од саопштавања.

Тест јавног интереса представља највиши степен одлуке у јавном органу и слободну процјену преовладава ли јавни интерес да затражена информација остане у сфери ограничења приступа, или ће превладати јавни интерес да се затражена информација изузме из оквира постојећег ограничења и да се учини доступном. То је најважнији дио у процесу одлучивања о захтјеву за приступ информацијама, јер једном утврђен јавни интерес, подразумијева да тражена информација неће бити само достављена подносиоцу, већ иста може бити доступна и било којем члану јавности. Управо због тога предмет разматрања Закона о слободи приступа информацијама јесу информације од јавног значаја.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁶⁵ којом се указује да су подносиоци жалби упутили захтјеве за приступ информацијама којим су тражене информације и документација у вези поплаве која се десила у октобру 2024. године у Доњој Јабланици. Поводом поднесених захтјева, Министарство је донијело Рјешења којим се одбијају захтјеви подносилаца,

⁶⁴ Ж-СА-05-518/24

⁶⁵ Ж-МО-05-15/25.

наводећи да је утврђен изузетак од саопштења у смислу чл. 6. став (1) тачка 2. Закона о слободи приступа информацијама ФБиХ, а којим је прописано да надлежни јавни орган може утврдити изузетак у случају када се саопштавањем информације основано може очекивати изазивање значајне штете за легитимни циљ Федерације, спречавање криминала и откривање криминала. Истакнуто је да је цјелокупна документација из службене евиденције, а која се односи на предметни привредни субјекат и локалитет, привремено одузета јер су предмет истраге коју води надлежно тужилаштво. Омбудсмени БиХ су у наведеном предмету заузели став да је Министарство привреде правилно утврдило чињенично стање и правним утемељењем утврдило изузетак, на шта указује и судска пракса у овој области⁶⁶. Истакнуто је и да циљ и сврха Закона о слободи приступа информацијама јесте да се омогући приступ информацијама које су јавном интересу, али да је од изузетне важности правилно утврђивање изузетака у поступку рјешавања захтјева.

Омбудсмени БиХ су поступали и по жалби⁶⁷, којом се изражава незадовољство начином поступања по захтјеву за приступ информацијама којим су тражене информације у вези са изградњом Блока 7 Термоелектране у Тузли. У Рјешењу којим се одбија приступ информацијама, јавни орган се позива на Правилник о пословној тајни⁶⁸, те утврђује да би тражена информација проузроковала штету. Омбудсмени Босне и Херцеговине су утврдили да првостепени орган није провео тест јавног интереса, нити је образложио штету и корист која може настати саопштавањем тражене информације. Издата је препорука у којој су Омбудсмени указали на важности обавезу провођења теста јавног интереса, те да спроводећи тест јавног интереса, јавни орган мора утврдити да ли заштита приватног интереса има превагу над јавним интересом. Утврђено је и да су првостепени, али и другостепени орган поступајући по жалби, били дужни процијенити коју штету би достављање траженог уговора узроковало. Препорука је дјелимично реализована.

4.2.11. Право на приступ информацијама и заштита личних података

Омбудсмени континуирано указују да постоји потреба за провођењем ширих јавних кампања са циљем информисања и едуковања јавности о праву на приступ информацијама, укључујући начин подношења захтјева, значење појма „информација од јавног интереса“, кориштење правног лијека и слично. Изостанак адекватне едукације јавности, доводи до повећаног броја захтјева који по својој суштини не представљају информације од јавног значаја, чиме се јавни органи додатно оптерећују у трошењу људских капацитета.

Омбудсмени БиХ су и у претходним годишњим извјештајима указивали на ову проблематику, истичући да се захтјевима за приступ информацијама јако често траже информације које по својој природи представљају лични податак, који нема јавни значај или који је потребан појединачном лицу захтјева, најчешће за потребе подношења тужбе, прикупљање доказа, покретање поступака извршења и слично⁶⁹.

⁶⁶ Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине у предмету: АП-2357/16 („Службени гласник БиХ“ бр. 54/18).

⁶⁷ Ж-СА-05-176/25, препорука број: П-162/25.

⁶⁸ Правилник о пословној тајни број: НО-41-2460-8.2./06 од 28.02.2006. године.

⁶⁹ Ж-СА-05-1449/25, Ж-СА-05-1866/25, Ж-БЛ-05-481/25.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁷⁰ којом се указује да је поднесен захтјев за приступ информацијама, којим је тражена информација о тренутном пребивалиштву/боравишту супруга подносиоцице, наводећи да је информација потребна ради уређења тужбе за развод брака. Захтјеву није удовољено уз образложење да подносиоцица жалбе није странка у кривичном поступку и да суд у оквиру својих надлежности, може затражити достављање овог податка по службеној дужности.

Област заштите личних података је у непосредној вези са правом на приступ информацијама, те је од кључне важности питање како пронаћи баланс између ова два права. Неспорно је да свако лице на територији Босне и Херцеговине, без обзира на држављанство или пребивалиште има право на заштиту личних података, који се на њих односе. Међутим, чињеница је да физичка и правна лица неријетко путем захтјева за приступ информацијама траже достављање личних података. Омбудсмени БиХ указују да циљ и сврха Закона о слободи приступа информацијама јесте да се омогући приступ информацијама које су у јавном интересу, те да су закони прецизирали изузетке уз обавезу провођења теста јавног интереса. Један од прописаних изузетака јесте и заштита приватности, односно заштита личних података.

Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини као управни орган који надзире примјену Закона о заштити личних података у Босни и Херцеговини, указала је да су питања заштите приватности присутна у сваком аспекту живота појединца посебно јер савремени услови живота омогућавају доступност великом броју података. Глобализација и технолошки напредак су узроковали низ промјена чему и сами свједочимо, нарочито у информатичком и дигиталном свијету. У процесу глобализације, информације не познају границе, па је тешко осигурати баланс између приватности и сигурности, подржавајући и приступ информацијама и заштиту личних података.⁷¹

Босна и Херцеговина је усвајањем новог Закона о заштити личних података у БиХ направила важан у корак у процесу придруживања Европској унији. Закон о заштити личних података Босне и Херцеговине⁷² је реформски пропис којим је домаћи правни оквир усклађен са међународним и европским стандардима и прописима Европске уније, посебно са Општом уредбом ЕУ о заштити података (GDPR). Закон је усвојен 30. јануара 2025. године, објављен 28. фебруара 2025. године, а на снагу је ступио 8. марта исте године. Примјена Закона је одгођена за 210 дана од дана ступања на снагу, те се на подручју цијеле Босне и Херцеговине примјењује од 4. октобра 2025. године. Нови Закон о заштити личних података доноси низ промјена којима је заправо основни циљ осигурати заштиту физичких лица у погледу аутоматске обраде личних података, вратити грађанима надзор над њиховим личним подацима и поједноставити регулаторно окружење за међународне компаније, уједначавањем прописа у цијелој Унији.

⁷⁰ Ж-БЛ-05-481/25.

⁷¹ Агенција за заштиту личних података у БиХ, Извјештај о заштити личних података у Босни и Херцеговини за 2024. годину, доступно на: https://azlp.ba/publikacije/Archiveasph?langTag=bs-BA&template_id=149&pageIndex=1.

⁷² “Службени гласник БиХ”, број 12/25.

4.3. Годишњи извјештај о стању у области слободе приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине

4.3.1. Уводне напомене

На основу члана 48. Закона о слободи приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине⁷³, Институција омбудсмена израђује Годишњи извјештај о стању у области слободе приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине који доставља надлежним институцијама.

Закон о слободи приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине је усвојен у Представничком дому Парламента БиХ 22. августа 2023. године. Иако је усвајање наведеног Закона значило испуњавање обавеза Босне и Херцеговине у процесу придруживања Европској унији, сам процес усвајања праћен је бројним коментарима, посебно од стране организација цивилног друштва, али и Омбудсмена БиХ који су указали на слабости предложеног, а касније и усвојеног Закона.

У извјештају Европске комисије о Босни и Херцеговини за 2025. годину, истиче се потреба усклађивања Закона са међународним стандардима о независности жалбеног поступка, те је указано да се правила о заштити података и приступу информацијама и даље тумаче на начин којим се штите приватни, а не јавни интереси. Препоруке Омбудсмена и даље су углавном усмјерене на осигуравање приступа информацијама, иако је забиљежено благо смањење укупног броја препорука из тог подручја.⁷⁴

Чињеница је да је од усвајања наведеног Закона, у Институцији омбудсмена примјетан смањен број жалби које се односе на повреду права на приступ информацијама од стране институција на нивоу Босне и Херцеговине. Омбудсмени су увјерења да повреде права и даље постоје, али да један од разлога може бити и уклањање из Закона надлежности Институције омбудсмена, њеног мандата и улоге у процесу заштите права на приступ информацијама. Омбудсмени су на то указивали у вријеме док је Закон био у Нацрту. Нажалост, надлежне институције нису узели у обзир опсервације Омбудсмена БиХ, те се сада отвара питање адекватне информисаности грађана о могућностима обраћања Омбудсмену Босне и Херцеговине у случајевима повреде права на приступ информацијама од стране институција на нивоу Босне и Херцеговине.

Омбудсмени БиХ су током 2025. године разматрали жалбу⁷⁵ којом се указује на повреду права приступа информацијама од стране Агенције за јавне набавке Босне и Херцеговине, те се наводи да Агенција није поступила по поднесеном захтјеву за приступ информацијама у складу са одредбама Закона. Омбудсмени су провели поступак истраживања, након чега је утврђено да је Агенција поступила по захтјеву на начин да се одобрава приступ

⁷³ „Службени гласник БиХ“ број: 61/23.

⁷⁴ Радни документ особља Комисије, Извјештај о Босни и Херцеговини за 2025., уз документ саопштење Комисије Европском парламенту, Савјету, Европском економском и социјалном одбору и Одбору регија, Саопштење о политици проширења ЕУ-а за 2025., доступно на:

https://www.dei.gov.ba/uploads/documents/izvjescje-o-bosni-i-hercegovini-za-2025-bhs3_1764581924.pdf.

⁷⁵ Ж-СА-05-1318/24.

информацијама, али да је подносилац жалбе, незадовољан Рјешењем уложио жалбу Жалбеном савјету при Савјету министара БиХ (у даљем тексту: Жалбени савјет). Жалбени савјет је информисао Институцију омбудсмена да је жалба усвојена, дио диспозитива поништен и наложено Агенцији да подносиоцу жалбе достави дио тражених информација. Омбудсмени су пратили поступак до његовог окончања, те је повреда отклоњена у току интервенције Институције омбудсмена.

4.3.2. Подаци релевантних институција

С циљем објективног приказа досадашњег искуства у примјени Закона о слободи приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине, Омбудсмени БиХ су Савјету министара Босне и Херцеговине, Министарству правде Босне и Херцеговине, Жалбеном савјету при Савјету министара БиХ и Управном инспекторату, упутили акт⁷⁶ којим су тражене сљедеће информације:

- Запажања у погледу позитивних аспеката примјене Закона, али изазова који се у пракси јављају;
- Запажања у погледу обавезе јавних органа на проактивну објаву информација?
- Да ли су усвојени сви пратећи подзаконски акти и о којим подзаконским актима се ради?
- У којој фази је процес успостављања Централног портала информација?
- Колико је надзора проведено од стране Управног инспектората, на шта су се односили и кључна запажања Управног инспектората?
- Статистика жалби које су рјешаване од стране Жалбеног савјета при Савјету министара Босне и Херцеговине, врсте жалби, исход поступака и кључна запажања у погледу примјене Закона?

Институција омбудсмена је запримила одговоре надлежних институција⁷⁷ како слиједи:

Генерални секретаријат Савјета министара БиХ у достављеном акту истиче да један од најзначајнијих позитивних ефеката Закона јесте обавеза проактивне објаве информација, која омогућава да грађани и правна лица добију велики број тражених информација без подношења формалног захтјева и без доношења рјешења, чиме се значајно смањује административно оптерећење институција и убрзава поступак за кориснике. На тај начин се истовремено остварује основни циљ Закона, а то је већа отвореност и транспарентност рада институција.

Наводи се и да се појединим захтјевима тражи достављање велике количине података из вишегодишњих периода (често 5-10 и више година уназад), што захтјева ангажовање више службеника током дужег времена и доводи до тога да други важни административни процеси трпе или се одлажу. У одређеном броју случајева примијећено је да се приступ информацијама користи на начин који није у складу са духом Закона - подаци се селективно извлаче, искривљују или представљају изван контекста, у сврху политичке или медијске

⁷⁶ Акт Омбудсмена БиХ број: Ои-К-СА-45/25 од 10.11.2025. године.

⁷⁷ Акт Генералног секретаријата Савјета министара БиХ број: 07-50-2-2554/25 од 20.11.2025. године, акт Жалбеног савјета при Савјету министара БиХ број: ЖВ-07-24-12/25 од 26.11.2025. године, акт Управног инспектората при Министарству правде БиХ број: 10-07-12-10053/25 од 21.1.2026. године.

дискредитације институције, умјесто да служе конструктивној јавној контроли или информисању грађана.

Спровођење Политике и стандарда проактивне транспарентности прати Канцеларија координатора за реформу јавне управе и о томе годишње извјештава Савјет министара Босне и Херцеговине.⁷⁸ Савјет министара БиХ усвојио је више закључака усмјерених на повећање транспарентности својих институција и органа.

У вези с проактивном објавом информација, Генерални секретаријат је задужен за вођење и одржавање Централног портала јавних информација, а начин његовог организовања и вођења прописује се правилником заснованом на Политици проактивне транспарентности. Правилник треба да донесе Савјет министара, на приједлог Генералног секретаријата.

По усвајању ЗОСПИ-ја Генерални секретаријат Савјета министара БиХ израдио је нацрт Правилника о организовању и вођењу Централног портала јавних информација институција БиХ. Правилником су биле разрађене врсте информација које се објављују, надлежности институција те правила поновне употребе података. Међутим, документ није упућен Савјету министара БиХ, будући да у том тренутку још нису постојали технички услови за израду и функционисање Централног портала, укључујући и јасно дефинисање техничких рјешења које би Правилник требао садржавати. До данас Централни портал информација није успостављен.

У међувремену је Генерални секретаријат наставио с конкретним активностима на успостављању Централног портала јавних информација, кроз пројекат техничке помоћи ЕУ при Канцеларији координатора за реформу јавне управе (PARCO)⁷⁹.

Жалбени савјет при Савјету министара Босне и Херцеговине у достављеном одговору реферисао се на статистику и природу жалби које је разматрао током 2025. године. У том

⁷⁸ Савјет министара БиХ је на 72. сједници, одржаној 4. 3. 2025. године, усвојио Информацију Канцеларије координатора за реформу јавне управе о шестом проведеном онлајн истраживању о примјени Политике и Стандарда проактивне транспарентности које је проведено у периоду од 29. 4. до 27. 5. 2024. године уз учествовање 56 институција БиХ.

Истраживање је показало да просјечна испуњеност Стандарда проактивне транспарентности износи 73.78 %, што представља побољшање у односу на 2023. годину за 1,51 %.

Стандарди проактивне транспарентности, између осталог, подразумевају омогућавање увида јавности у сетове података/информација које посједују: стратешке, оперативне, финансијске те информације у области јавних набавки, борбе против корупције и слободе приступа информацијама.

У периоду од 19. 5 до 19. 6. 2025. године Канцеларија координатора је провела 7. истраживање о спровођењу Политике и Стандарда проактивне транспарентности. У току је обрада података и припрема извјештаја за Савјет министара Босне и Херцеговине. Такође 22. 5. 2025. године Агенција за државну службу, у сарадњи с Канцеларијом координатора за реформу јавне управе, провела је обуку државних службеника, посвећену транспарентности, одговорности и отвореним подацима.

⁷⁹ Развијен је пилот-портал отворених података, заснован на ЕУ стандардима (CKAN). Портал је функционалан као платформа, али још нема објављених података. Анализа постојећег Рјешења показала је да се оно, уз потребне надоградње и техничке дораде, може оптимално искористити као темељ за Централни портал. Због тога су у буџету за 2025. годину планирана средства за његово унапређење, но због тренутне неизвјесности та ће се средства пренијети и реализовати у 2026. години. Кроз пројекат „Редизајн веб страница Савјета министара БиХ и ДКП-а БиХ“, који се проводи у сарадњи с UNDP-ом БиХ, у току су активности идентификације, припреме и структурирања сетова података институција БиХ за њихову објаву на Централном порталу. Ове активности усклађују се с планираним надоградњама DEHI (GSB) рјешења, које ће омогућити интеграцију и аутоматизовано преузимање одабраних података, чиме ће функционалност портала бити у потпуности заокружена.

смислу се наводи да је поступио по укупно 76 жалби⁸⁰ изјављених на одлуке првостепених органа.

У 58 предмета Жалбени савјет је донио одлуке на начин да је:

- 39 жалби одбијено,
- 4 усвојене,
- 4 дјелимично усвојене,
- 10 жалби ријешено на начин да су донесени закључци о обустављању поступка.

У одговору се наводи да је усвајањем Закона о слободи приступа информацијама на нивоу институција БиХ знатно повећан број захтјева за слободан приступ информацијама, па самим тим и број уложених жалби на одлуке првостепених органа. Управни инспекторат је у достављеном акту навео исти податак.

У погледу изазова у примјени наводи се да није јасно дефинисан поступак провођења теста размјерности и јавног интереса, што неријетко завршава одлукама првостепених органа без да је проведен тест јавног интереса, или је проведен неадекватно.

Члан 29. став 3. Закона прописао је право на покретање управног спора и од стране институције која је донијела првостепено рјешење, што се десило само у два случаја. У одговору Жалбеног савјета истиче се да се на овај начин компликује одлучивање по захтјевима за приступ информацији, односно поступак се додатно одуговлачи управо од стране оних који би требало да омогуће приступ траженој информацији, па чак и да исте објављује независно од постављеног захтјева, путем проактивног објављивања информација. На ову проблематику указао је и Управни инспекторат Министарства правде БиХ.

Управни инспекторат у достављеном одговору наводи и да се доношењем Закона о слободи приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине смањио број иницијатива за вршење инспекцијског надзора за око 50%. Као могући разлог се наводи успостављање нових механизма заштите предвиђених одредбама Закона о слободи приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине.

У погледу проактивне објаве информација, наводи се да значајан број институција на својим интернет страницама проактивно објављује информације, али да се не објављују све законом прописане информације, те ће током 2026. године Управни инспекторат извршити тематске надзоре у циљу тачног утврђивања стања у области проактивне објаве информација.

У погледу извршених инспекцијских надзора током 2025. године, наводи се да је формирано пет предмета у вези са остварењем права на слободан приступ информацијама, и то:

- У једном предмету није постојала надлежност Управног инспектората;

⁸⁰ Против одлука Жалбеног савјета покренуто је укупно 6 управних спорова пред Судом Босне и Херцеговине по којима још нису донесене судске одлуке.

- У једном предмету је орган поступио по захтјеву прије извршеног инспекцијског надзора, тако да није наложена управна мјера;
- У једном предмету није утврђена неправилност приликом поступања органа;
- У једном предмету је утврђено да се не ради о остваривању права на слободан приступ информацијама;
- У једном предмету субјекту надзора је записником наложено да поступи по захтјеву за слободан приступ информацијама. Субјект надзора је поступио по налогу поступајућег инспектора.

4.3.3. Закључак

Анализирајући одговоре надлежних институција, може се закључити да је усвајање Закона донијело позитивне помаке прописивањем обавезе проактивне објаве информација, чиме се смањује број формалних захтјева и административно оптерећење. Међутим, неустављање Централног портала јавних информација представља озбиљан недостатак који онемогућава пуну примјену законских рјешења. Додатни изазови огледају се у запримању захтјева који се односе на опсежне вишегодишње податке, неуједначеној пракси проактивне објаве информација, те нејасно дефинисаном поступку провођења теста размјерности и јавног интереса.

Према наводима Жалбеног савјета при Савјету министара, законска могућност покретања управног спора од стране институција додатно продужава поступке и може бити супротна сврси Закона. Иако је број инспекцијских иницијатива смањен, уочени су недостаци на страни јавних органа у погледу проактивне транспарентности, те су најављени тематски инспекцијски надзори у 2026. години, што потврђује потребу за даљњим унапређењем нормативних и институционалних механизма ради ефикаснијег остваривања права на слободан приступ информацијама.

Омбудсмени закључују да су и даље присутне нејасноће у погледу начина провођења теста јавног интереса, садржаја теста јавног интереса као најважнијег корака у поступку доношења одлуке да ли ће одређена информација бити саопштена тражиоцу или не. Поред наведеног, разуђеност механизма правне заштите који су укључени у надзор над примјеном Закона.

Такође, Омбудсмени су у више наврата указали, а што је Европска комисија потврдила у Извјештају за Босну и Херцеговину, недостаци у Закону се првенствено односе на непостојање независног надзорног органа задуженог за провођење закона, што доводи до разуђености механизма који су укључени у надзор над примјеном закона.

Закон о слободи приступа информацијама на нивоу институција БиХ прописује обавезу службеника за информисање у вези израде годишњег извјештаја који се у законом прописаној процедури упућује Савјету министара Босне и Херцеговине и Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине, а који обавезно укључује евиденцију о броју примљених захтјева, врсти тражених информација, броју донесених рјешења, броју коначних рјешења, броју захтјева по којима нису донесена рјешења и начину поступања институције БиХ. Наведени извјештај садржан је у посебном Анексу овог документа.

4.4. Право на имовину

Омбудсмени Босне и Херцеговине жалбе које се тичу права на несметано уживање имовине разматрају у оквирима члана 1. Протокола 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, као и релевантних домаћих закона.

Поступајући по жалби подносиоца⁸¹ Омбудсмени су утврдили да постоје пропусти јавне управе услед којих је грађанима стамбене зграде, онемогућен приступ јавним површинама због постављања баште од стране угоститељског објекта. Упућена је препорука надлежној служби да по службеној дужности покрене поновни управни поступак за преиспитивање допунског рјешења којим је омогућено кориштење јавне површине за потребе љетне баште. Истовремено је надлежним инспекцијским органима препоручено предузимање радњи из оквира њихове надлежности. Праћење реализације препоруке је у току.

Експропријација представља законом уређено одузимање или ограничавање права власништва на некретнинама уз накнаду према тржишној вриједности некретнине. Користи се искључиво када је у питању изградња објекта за које је на законит начин утврђено да представљају објекте од јавног интереса, и подразумијева надокнаду према тржишној вриједности некретнине. Није спорна чињеница да власти различитим просторно-планским документима могу ради јавног интереса одређивати намјену простора, те одредити одређена ограничења, односно мијешати се у право на имовину. Међутим, проблем настаје услед дуготрајног поступка у којему власници не могу користити своју некретнину, а при томе накнада није исплаћена.

У разматраном предмету⁸² утврђено је да подносиоца жалбе годинама трпе ограничења на својој имовини, те су Омбудсмени упутили препоруку надлежном министарству да уз сарадњу са другим надлежним органима власти, одрже састанак са подносиоцима жалбе у сврху постизања споразума о експропријацији/обештећењу за њихову некретнину. У току је праћење реализације препоруке.

У појединим предметима интереси заједнице или јавног предузећа које врши испоруку комуналне услуге су у супротности са правом појединца на несметано уживање приватне имовине.

Подносилац жалбе⁸³ наводи да су радници Електропривреде ФБиХ на приватном посједу без сагласности власника, срушили стабло, чиме му је нанесена штета, коју Електропривреда одбија надокнадити. У конкретном случају није утврђена повреда права подносиоца жалбе, јер је ради сигурности и несметане испоруке електричне енергије било неопходно извршити одржавање трасе испод далековода, те уклонити сво израсло дрвеће, гране, раслиње и слично, а које се налази у заштитној зони електроенергетског објекта, у складу са Законом о електричној енергији⁸⁴.

⁸¹ Ж-БР-05-178/24, препорука број:П-111/25.

⁸² Ж-СА-08-230/25, препорука број: П-205/25.

⁸³ Ж-СА-08-222/24.

⁸⁴ „Службене новине ФБиХ“: број:60/23.

Један од предмета жалби је усвајање регулационих планова који често нису у интересима појединаца или групе грађана.

Подноситељица жалбе⁸⁵ наводи да је општинско вијеће донијело одлуку о регулационом плану, којом је незадовољна. Омбудсмени су издали препоруку⁸⁶ којом се Одсјеку за инспекцијске послове препоручује да у складу са позитивним прописима размотри наводе подносиатељице жалбе и обави инспекцијски надзор. Одговор на препоруку није запримљен. Овај предмет отворио је и питање независности инспекцијских органа у општинама.

У предмету⁸⁷ у којем подносиоци жалбе траже компензацију за станарско право, упућена је препорука⁸⁸ Влади ФБиХ да предузме све мјере и активности како би се подносиатељици жалбе омогућило остварење права која су јој призната, јер недостатак средстава за извршење не може и не смије ићи на штету странке.

Препорука је реализована.

4.5. Полиција

Током 2025. године Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине запримила је укупно 227 предмета који су се односили на поступање полицијских органа, што представља повећање од 42 % у односу на 2024. годину, када је разматрано 160 жалби на рад полиције. Овакав тренд потврђује да област полицијског поступања и даље представља једну од најосјетљивијих области у заштити људских права, али и да грађани у значајној мјери користе механизам Институције омбудсмена ради заштите својих права.

Жалбени наводи везани за ову област односили су се на поступање полицијских органа у Федерацији Босне и Херцеговине и то министарстава унутрашњих послова свих кантона, Министарства унутрашњих послова Републике Српске, Полиције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, као и Граничне полиције Босне и Херцеговине, што омогућава територијално уравнотежену и упоредну процјену професионалних стандарда и пракси у различитим полицијским структурама⁸⁹.

Анализа запримљених жалби указује да се највећи број навода односио на непрофесионално поступање полицијских службеника, непоступање или закашњело поступање по пријавама грађана, неефикасност унутрашњих механизма контроле и надзора, дуготрајност дисциплинских поступака, као и питања статуса, запошљавања и напредовања полицијских службеника⁹⁰.

⁸⁵ Ж-БЛ-04-310/24.

⁸⁶ П-294/25.

⁸⁷ Ж-СА-05-338/23.

⁸⁸ П-73/25.

⁸⁹ Ж-СА-05-624/25; Ж-СА-05-183/25; Ж-МО-05-37/25; Ж-БЛ-07-665/24; Ж-БЛ-05-487/25; Ж-БЛ-05-691/22; Ж-БР-05-174/25; Ж-БР-05-78/25.

⁹⁰ Ж-БЛ-07-665/24; Ж-СА-05-624/25; Ж-БЛ-05-691/22.

У извјештајном периоду, у области полицијског поступања окончан је рад на значајном броју предмета, при чему су Омбудсмени БиХ упутили укупно 15 препорука надлежним полицијским органима и другим институцијама укљученим у поступање по жалбама грађана. Препоруке су се односиле на унапређење професионалних стандарда поступања, јачање унутрашњих механизма контроле и надзора, осигурање законитог и благовременог поступања по пријавама грађана, као и на заштиту права полицијских службеника у поступцима запошљавања и напредовања⁹¹.

Омбудсмени БиХ констатују да повјерење грађана у полицијске институције не зависи од броја формално проведених поступака, већ од њихове стварне дјелотворности, транспарентности и способности да резултују конкретном одговорношћу и унапређењем праксе при чему посебно указују да ово питање захтијева дубљу и системску анализу стања, имајући у виду обим надлежности које снаге за спровођење закона имају, а нарочито широка овлаштења која им стоје на располагању у поступању према грађанима⁹².

4.5.1. Примјена боди камера у раду полицијских службеника

Током 2025. године забиљежене су активности на увођењу боди камера у рад полицијских службеника на подручју Кантона Сарајево и Средњобосанског кантона. Након испуњавања правних и техничких претпоставки, полицијски службеници патрола и саобраћајних јединица у оквиру надлежних полицијских управа започели су сукцесивну примјену боди камера, при чему је најављено да ће систем бити у потпуности функционалан од 25. септембра 2025. године.

Примјена боди камера проводи се у оквиру надлежности Министарство унутрашњих послова Кантона Сарајево и Министарство унутрашњих послова Средњобосанског кантона. Камере су причвршћене на униформу полицијског службеника изнад појаса и постављене тако да снимају простор испред службеника. Полицијски службеници дужни су упознати лице према којем примјењују полицијска овлаштења да се снимање врши, осим у изузетним ситуацијама када би то могло угрозити сигурност или законит циљ поступања, уз обавезу накнадног обавјештавања. Када се полицијска овлаштења не примјењују, камера се искључује.

Наведене информације доступне су путем јавних објава и медијских саопштења надлежних органа. Омбудсмени у овом тренутку немају додатне податке о практичној имплементацији система, укључујући начин примјене у конкретним ситуацијама, режим похране и заштите снимака, као ни евентуалне изазове у његовом досљедном спровођењу. У наредном периоду бит ће могуће сагледати стварне ефекте ове мјере на транспарентност полицијског поступања, заштиту права грађана и унапређење професионалних стандарда.

⁹¹ : Ж-БЛ-05-730/24, Ж-БР-05-78/25, Ж-БР-05-103/25, Ж-БЛ-05-608/24, Ж-БЛ-05-343/25, Ж-СА-05-872/24.

⁹² Ж-БЛ-07-665/24; Ж-БР-05-174/25; Ж-БР-05-78/25.

4.5.2. Непрофесионално поступање полицијских службеника

Непрофесионално поступање полицијских службеника и даље представља једну од најчешћих основа за обраћање Омбудсменима БиХ.

Разматрано је поступање полицијских службеника Полицијске станице⁹³ према особи лишеној слободе током њеног боравака у просторијама за задржавање. Током поступка прибављена су изјашњења наведеног полицијског органа и релевантна документација, укључујући медицинску документацију. Утврђено је да је током задржавања дошло до инцидента и физичког контакта између подносиатељице жалбе и полицијског службеника, при чему су обе стране задобиле лакше тјелесне повреде. На основу расположивих чињеница Омбудсмени БиХ нису могли са сигурношћу утврдити постојање прекорачења полицијских овлашћења. Имајући у виду обавезу полицијских службеника да поступају у складу с принципима законитости, професионалности и поштовања достојанства лица лишених слободе, Омбудсмени БиХ су Полицијској станици упутили препоруку да о препоруци упозна овлаштене полицијске службенике запослене у Полицијској станици, а све у циљу њихове додатне едукације и подизања свијести о правима лица лишених слободе. Препорука је испоштована.

У извјештајном периоду Омбудсмени БиХ су разматрали и жалбу⁹⁴ која се односила на рад полицијских службеника кантоналног Министарства унутрашњих послова. Наконведеног истражног поступка упућена је препорука надлежном министарству да изврши интерну провјеру законитости и правилности поступања полицијских службеника, те да предузме мјере ради спречавања понављања сличних пропуста у будућности, укључујући додатне едукације и унапређење интерних процедура у вези с комуникацијом према грађанима и уручењем прекршајних налога. Из достављеног одговора произлази да надлежни орган није поступио по издатој препоруци, што указује на ограничену дјелотворност механизма унутрашње контроле и одговорности у овом конкретном случају. Омбудсмени БиХ су поступали по жалби⁹⁵ у којој су изнесени наводи о непрофесионалном и непристојном понашању службеника Граничне полиције Босне и Херцеговине на Међународном граничном прелазу Бијача, приликом уласка у Босну и Херцеговину дана 15.07.2025. године. Омбудсмени БиХ су затражили изјашњење од Граничне полиције БиХ. Гранична полиција БиХ је обавијестила да су проведене одговарајуће радње и да је извјештај достављен Одбору за жалбе Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, уз напомену да је, у складу са чланом 15. Закона о независним и надзорним органима полицијске структуре Босне и Херцеговине, давање информација о исходу жалбе у надлежности Одбора. Омбудсмени БиХ су потом затражили изјашњење од Одбора, који је навео да је поступак окончан квалификацијом „без довољно доказа“.Изјашњење Одбора прослијеђено је подносиоцу жалбе на коментар, уз остављен рок и поуку о посљедицама неблаговремености. Будући да коментар није достављен у остављеном року, предмет је затворен.

⁹³ Ж-БЛ-07-665/24; препорука број П-31/25.

⁹⁴ Ж-БР-05-78/25; препорука број П-182/25.

⁹⁵ Ж-БЛ-05-539/25.

4.5.3. Непоступање полиције по пријавама грађана

Жалбе грађана указују на постојање два проблема и то одбијање запримања пријава или неблаговремено поступање по запримљеним пријавама, те недостатак повратних информација о предузетим радњама.

Омбудсмени БиХ разматрали су жалбу⁹⁶ која се односила на дугогодишње наводе о непоступању полицијских службеника Полицијске управе по пријавама које су укључивале крађе имовине, пријетње и онемогућавање приступа приватном власништву. Током поступка утврђено је да су подносиоцу жалбе у дужем временском периоду изостајале повратне информације о предузетим полицијским радњама, као и писани докази о запримљеним пријавама, што је довело у питање дјелотворност полицијског поступања и осјећај правне сигурности подносиоца жалбе. Омбудсмени БиХ су упутили препоруку кантоналном Министарству унутрашњих послова и Полицијској управи којом је препоручено да полицијски службеници убудуће поступају у складу са изнесеним мишљењем Омбудсмена. Надлежни полицијски орган је доставио више изјашњења из којих произлази да су полицијски службеници Полицијске управе, поступајући по препоруци Омбудсмена БиХ, у континуитету проводили редовне активности и превентивне обиласке на подручју насељеног мјеста, те да у посматраном периоду нису евидентирани нови инциденти нити запримљене нове пријаве које би се односиле на наводе из жалбе. Препорука је испоштована.

У истом контексту разматрана је жалба⁹⁷ која се односила на наводе о неадекватном поступању полицијских службеника кантоналног Министарства унутрашњих послова, Полицијске станице, у вези са континуираним узнемиравањем и нападима на подносиоца жалбе и чланове његове породице. Токомведеног истражног поступка Омбудсмени БиХ су констатовали да су полицијски службеници поступали по запримљеним пријавама, али су, имајући у виду евидентно поремећене међуљудске односе, постојање имовинско-правног спора и континуитет радњи које имају обиљежја прекршајних и кривичноправних дјела, упутили препоруку надлежном полицијском органу да појачају надзор на предметном локалитету и предузму додатне мјере и радње у циљу превенције евентуалних сукоба између супротстављених породица, као и било којег облика узнемиравања, пријетњи или напада. У одговору на препоруку истакнуто је да су полицијски службеници наставили с превентивним дјеловањем и обиласцима предметног насеља, те да у посматраном периоду није било нових пријава нити инцидента везаних за наводе из жалбе. Препорука је испоштована.

Омбудсмени БиХ су разматрали и жалбу⁹⁸ која се односила на вишегодишње узнемиравање грађана, у којем су у поступању биле укључене различите институције, укључујући полицијске органе, али без осигураног координисаног и системског приступа који би довео до трајне заштите права грађана. Током истражног поступка прибављена су изјашњења и документација кантоналног Министарства унутрашњих послова, Кантоналног тужилаштва,

⁹⁶ Ж-БР-05-103/25; препорука број П-180/25.

⁹⁷ Ж-БР-05-174/25; препорука број П-265/25.

⁹⁸ Ж-СА-05-872/24; препорука број П-120/25.

ЈУ “Кантонални центар за социјални рад”, Психијатријске болнице и Општине из којих произлази да су у предметном случају вршене полицијске интервенције, предузимане појединачне мјере и радње, те да су постојале активности и иницијативе у вези са здравственим и социјалним аспектом случаја. Међутим, Омбудсмени БиХ, имајући у виду континуитет догађаја и чињеницу да повремене интервенције и појединачне мјере нису довеле до престанка узнемиравања нити до трајне заштите права станара, оцијенили су да је изостало адекватно и усклађено поступање надлежних институција у разумном року, те да случај указује на потребу интензивније међусекторске сарадње у ситуацијама које укључују елементе јавног реда и мира, кривичноправних радњи, здравствене и социјалне заштите. Упућена је препорука кантоналном Министарству унутрашњих послова, Кантоналном тужилаштву, ЈУ “Кантоналном центру за социјални рад” и Психијатријској болници, којом је препоручено да у складу са својим надлежностима, а посебно узимајући у обзир достављена изјашњења и стручна мишљена органа учине све неопходне мјере и радње у циљу заштите најбољег интереса и здравља Ј. И., као и права на дом и права на мирно уживање имовине станара предметне улице. Препорука је у фази праћења.

Омбудсмени БиХ указују да непоступање по пријави грађанина, као и изостанак повратне информације о евентуално предузетим радњама, има директан негативан утицај на осјећај правне сигурности и повјерење грађана у рад полицијских органа. Изостанак благовремене реакције полиције носи ризик понављања противправних радњи и оставља утисак некажњивости, што је супротно обавези полиције да дјелује превентивно и заштитно према грађанима.

4.5.4. Надзор над радом полицијских службеника

У области надзора над радом полицијских службеника и даље је присутан изражен формализам. У извјештајном периоду Омбудсмени БиХ поступали су у предмету који се односио на наводе о непрофесионалном и незаконитом поступању руководећег полицијског службеника Полицијске станице, по жалби Е. М., и више грађана наведене локалне заједнице. Подносиоци жалбе указивали су на дуготрајно поступање које су описивали као произвољно кориштење полицијских овлаштења, злоупотребу службеног положаја и континуирано угрожавање личне сигурности грађана, уз наводе да надлежни органи нису осигурали дјелотворну заштиту њихових права. Наконведеног истражног поступка Омбудсмени БиХ су утврдили повреду права те су дана 06.04.2023. године упутили препоруку кантоналном Министарству унутрашњих послова да без одлагања предузме све радње из своје надлежности ради окончања поступања по поднесеним пријавама, као и Кантоналном тужилаштву да предузме мјере у циљу доношења тужилачких одлука у предметима који су били у фази поступања. У препоруци је посебно указано на забринутост Омбудсмена БиХ због чињенице да се више грађана исте локалне заједнице обраћало Институцији са наводима да се осјећају угрожено и несигурно због поступања наведеног полицијског службеника. Омбудсмени БиХ су континуирано пратили активности надлежних органа. Из достављених изјашњења произлази да су полицијски органи предузимали одређене мјере, док је Кантонално тужилаштво након вишегодишњег поступања донијело наредбу о спровођењу истраге, која је потврђена одлуком главног тужиоца, а потом достављена Федералном тужилаштву на одлучивање по притужби. Имајући у виду да су надлежни органи донијели одлуке у предметима на које се препорука

односила, те да је Институција омбудсмена исцрпила сва законска овлашћења у оквиру своје надлежности, Омбудсмени су предмет затворили. Истовремено, с обзиром на озбиљност навода и дуготрајност поступања, Омбудсмени су одлучили отворити нови предмет ради даљег обраћања Федералном тужилаштву, у циљу наставка праћења овог питања и заштите права грађана предметне локалне заједнице⁹⁹. Овај предмет је укључен у Годишњи извјештај као илустративан примјер дуготрајног и недјелотворног поступања надлежних органа, с обзиром да су пријаве грађана и активности Омбудсмана БиХ трајале више година без правовременог и ефикасног окончања поступака.

У извјештајном периоду Омбудсмени БиХ разматрали су и жалбу¹⁰⁰ која се односила на наводе о непрофесионалном поступању полицијског службеника управе полиције (наводно нељубазног и непримјереног понашања полицијског службеника током телефонске комуникације). У току поступка Омбудсмени БиХ су утврдили да Јединица за професионалне стандарде није благовремено доставила тражене информације и изјашњења, упркос више упућених захтјева и ургенција, због чега је Омбудсменима била отежана ефикасна контрола законитости поступања. Имајући у виду обавезу сарадње органа са Институцијом, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку Јединици за професионалне стандарде управе полиције да без одлагања успостави сарадњу и достави тражено изјашњење. Управа полиције је доставила изјашњење из којег произлази да су извршене прелиминарне провјере навода из жалбе, да је утврђен идентитет полицијског службеника који је запримио телефонски позив подносиоца жалбе, али да нису пронађени довољни докази за покретање интерног поступка против наведеног службеника. Такође је наведено да је подносилац жалбе писменим путем обавијештен о резултатима провјера, те упућен на надлежност тужилаштва у вези с даљњим поступањем. Препорука је реализована.

Омбудсмени БиХ разматрали су жалбе¹⁰¹ које су се односиле на наводе о непрофесионалном поступању полицијских службеника Полицијске управе. Током поступка утврђено је да су проведене унутрашње истраге у складу са важећим прописима, али да расположиви докази нису омогућавали поуздано утврђивање повреде права, због чега су предмети затворени уз указивање на могућност судске заштите.

По жалби¹⁰² која се односила на поступање полицијских службеника Полицијске станице, Омбудсмени су, наконведеног истражног поступка, утврдили основаност навода о прекомјерној употреби силе према грађанину. Имајући у виду обавезу полицијских службеника да полицијска овлашћења примјењују законито, пропорционално и само када је то нужно, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку ентитетском Министарству унутрашњих послова ради предузимања одговарајућих мјера у циљу утврђивања дисциплинске одговорности. Из достављеног одговора произлази да је надлежни орган, поступајући по препоруци Омбудсмена БиХ, покренуо дисциплински поступак против полицијских службеника. Препорука је реализована.

⁹⁹ Ж-БЛ-05-691/22.

¹⁰⁰ Ж-БЛ-05-343/25; препорука број П-296/25.

¹⁰¹ Ж-СА-05-624/25; Ж-СА-05-183/25.

¹⁰² Ж-БЛ-05-730/24; препорука број П-71/25.

Омбудсмени БиХ поступали су по жалби¹⁰³ у којој је наведено да је поднесена пријава против полицијског службеника Полицијске управе због наводне злоупотребе службеног положаја и прекорачења овлаштења, те да од подношења пријаве није запримио информацију о томе које су радње предузете по његовом обраћању. Затражена је информација у којој фази се налази пријава подносиоца. Ентитетско министарство унутрашњих послова, Полицијска управа доставило је изјашњење да је крајем новембра 2024. године запримљена представка подносиоца, која се односила на наводе о непрофесионалном и неодговорном понашању полицијског службеника, те да је по представи проведен унутрашњи поступак од стране јединице за професионалне стандарде. Поступак је окончан без утврђивања чињеница које би указивале на повреду службене дужности, а подносиоцу је у априлу 2025. године достављен одговор путем надлежног Бироа за представке грађана. Предмет је затворен.

Омбудсмени БиХ су поступали по жалби¹⁰⁴ у којој је као одговорна страна означено кантонално Министарство унутрашњих послова. У жалби је наведено да је полицијски службеник дошао у просторије Центра за социјални рад у полицијској униформи, иако је наступао у приватном својству, као странка у поступку који се односи на остваривање права на виђање дјетета. Центар је истакао да је службеник имао непримјерен наступ према запосленим те изразио сумњу да је употребио униформу и статус полицијског службеника ради утицаја на рад Центра, због чега је о догађају обавијештена надлежна полицијска управа, односно министарство. Поступајући по жалби, Омбудсмени БиХ су од МУП-а затражили изјашњење о томе да ли је вођен поступак по пријави Центра и какав је исход. У достављеном изјашњењу наведено је да је Одјељење за унутрашњу контролу провело провјере навода, формирао предмет и окончао интерни поступак, те да је пријава против полицијског службеника оцијењена као основана, због чега ће бити изречена дисциплинска мјера за лакшу повреду службене дужности. Предмет је затворен.

Омбудсмени БиХ разматрали су жалбу¹⁰⁵ у којој подносилац указује на наводно непримјерене процедуре и поступање на граничним прелазима, посебно у односу на дјецу, тврдећи да се мјере правдају „усклађивањем са правилима ЕУ“ и да могу имати обиљежја понижавајућег третмана и повреде достојанства. У обраћању се позива на релевантне домаће и међународне стандарде заштите људских права, те тражи званична појашњења о правном основу, гаранције заштите дјете и информације о правним механизмима заштите. Подносилац жалбе обавијештен је о надлежностима Институције омбудсмена, наглашавајући да могу поступати у предметима који се односе на поступање органа власти у Босни и Херцеговини, док поступање по наводима који се односе на институције Европске уније не спада у мандат Институције. С обзиром да у обраћању није било прецизирано да ли се наводи односе на Граничну полицију Босне и Херцеговине, нити су наведени кључни подаци (на којем граничном прелазу и када се догађај десио), подносилац је упућен да, уколико се притужба односи на поступање Граничне полиције БиХ, поднесе конкретну жалбу том органу уз прецизирање чињеница ради провођења одговарајућег поступка. Предмет је затворен.

¹⁰³ Ж-СА-05-1458/25.

¹⁰⁴ Ж-ЛИ-05-215/25.

¹⁰⁵ Ж-СА-05-1669/25.

4.5.5. Права и статус полицијских службеника

Омбудсмени БиХ су и током 2025. године разматрали жалбе полицијских службеника и кандидата за пријем у службу које су се односиле на запошљавање, напредовање, оцјењивање рада и дисциплинску одговорност.

Омбудсмени БиХ разматрали су жалбу¹⁰⁶ која се односила на поступак запошљавања полицијских службеника у кантоналном Министарству унутрашњих послова. Жалбени наводи односили су се на наводне неправилности у вези са спровођењем јавног огласа, укључујући тврдње о прекорачењу броја примљених кандидата, укључењу кандидата који су претходно били искључени из поступка, као и повреди принципа националне заступљености. Током поступка прибављено је изјашњење Министарства унутрашњих послова, те извршена анализа достављене документације и релевантног законског оквира. Утврђено је да је јавни оглас проведен на основу важећих одлука Владе, да је Комисија за избор поступала у складу са Законом о полицијским службеницима и припадајућим подзаконским актима, те да евентуалне уочене техничке грешке нису имале утицаја на законитост поступка и биле су правовремено исправљене. Такође је констатовано да подносилац жалбе није имао статус учесника конкурсног поступка, нити су достављени докази који би поткријепили наводе о повреди права из надлежности Институције. Предмет је затворен.

У извјештајном периоду Омбудсмени БиХ разматрали су жалбу¹⁰⁷ која се односила на дисциплински поступак против полицијског службеника управе полиције. Наводи су се односили на правилност провођења дисциплинског поступка, примјену Закона о полицијским службеницима Федерације Босне и Херцеговине и Правилника о дисциплинској одговорности полицијских службеника ФМУП-а. Током истражног поступка Омбудсмени БиХ утврдили су потребу да се у другостепеном поступку осигура потпуно разматрање свих одлучујућих чињеница и жалбених навода, те правилна примјена материјалног и процесног права. У том правцу упућена је препорука у којој је указано на обавезу законитог и непристрасног одлучивања, уз спречавање евентуалне злоупотребе права странака у поступку. Препорука је испоштована.

По другој жалби¹⁰⁸ која се односила на поступак интерног конкурса за унапређење полицијских службеника у кантоналном Министарству унутрашњих послова, Омбудсмени БиХ су разматрали наводе о повреди принципа објективности и једнаких могућности у поступку унапређења. Наконведеног истражног поступка, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку надлежном министарству да отклони уочене повреде и осигура да се поступци унапређења проводе уз досљедну примјену принципа објективности, једнаких услова и квалитета кандидата. У достављеном одговору надлежног органа наведено је да су конкурсне процедуре проведене у складу с важећим прописима те да је подносиоцу омогућено учешће у поступку под једнаким условима као и осталим полицијским службеницима. Предмет је затворен.

¹⁰⁶ Ж-МО-05-37/25.

¹⁰⁷ Ж-СА-05-1323/24; препорука П-69/25.

¹⁰⁸ Ж-БЛ-05-608/24; препорука П-128/25.

Предмети из области полиције у 2025. години потврђују да, упркос појединачним позитивним примјерима и реализованим препорукама, и даље постоје изражени системски проблеми у погледу професионалних стандарда, ефикасности унутрашњих механизма контроле и дисциплинске одговорности, укључујући и поступање службеника Граничне полиције Босне и Херцеговине на граничним прелазима, гдје су запримане жалбе које су се односиле на задржавање грађана и начин провођења провјера.

4.6. Инспекција

Инспекцијски надзор је врста управног надзора којим се остварује непосредан увид у законитост рада, пословања и поступања правних и физичких особа које обављају одређену дјелатност, са правом предузимања управних и других мјера за које су инспекцијски органи овлаштени.

Током 2025. године запримљено је 112 жалби, што је 27 жалби више него у 2024. години, а у 16 предмета су упућене препоруке које се односе на повреде права на приступ информацијама од стране инспекцијских органа¹⁰⁹, начин поступања инспекцијских органа, потребе попуњавања упражњених радних мјеста у инспекцијским органима, успостављање сарадње са Омбудсменима БиХ. Одређени број предмета који се тичу поступања инспекцијских органа је обрађен у осталим поглављима овог извјештаја.

Органи у поступку који се воде пред овом Институцијом су дужни поступати на начин како је то прописано законом, због чега је забрињавајуће непоступање инспекцијских органа која одбијају сарадњу и не поступе по тражењу Омбудсмена БиХ.¹¹⁰

4.6.1. Значај инспекцијског надзора

Инспекцијски надзор има вишеструк значај, превентивни - предузимање мјера и радњи ради спречавања повреде прописа; корективни - доношење рјешења о отклањању недостатака или забрани предузимања радњи које су у супротности са законима и другим прописима и других управних мјера и радњи за које је инспектор овлаштен посебним законом или другим прописом и репресивни - подношење захтјева и пријава надлежним органима за покретање одговарајућег прекршајног или казненог поступка. Инспекцијски органи дјелују на територији ентитета, кантона, града, општине на којем су основани, те поштовање начела мјесне надлежности у пракси може довести до непоступања инспекцијских органа. У сваком случају када инспектор утврди да није надлежан јер се битни елементи пословања налазе у другом ентитету или кантону, дужан је предмет прослиједити надлежном инспекцијском органу. Омбудсмени БиХ сматрају потребним јачати капацитете инспекцијских органа, посебно у дијелу њихове боље координације и сарадње.¹¹¹

¹⁰⁹ Ж-БЛ-05-248/25, препорука број: П-207/25.

¹¹⁰ Ж-БЛ-05-523/25, препорука број: П-13/25, Ж-БЛ-05-57/25, препорука број: П-233/25.

¹¹¹ Ж-БР-05-329/25.

Разматрана је жалба¹¹² подносиоца који је запослен у приватном предузећу, а наводи да се боји за своје здравље због услова на радном мјесту. Узимајући у обзир надлежности Омбудсмена БиХ, жалба је упућена инспекцијском органу од којег је затражено вршење надзора. Поступајући по тражењу Омбудсмена БиХ, инспекцијски орган из области рада и заштите на раду је извршио усмјерени инспекцијски надзор, који је резултовао изрицањем управних и прекршајних мјера правној и одговорној особи. Подносилац жалбе се захвалио Омбудсменима БиХ на поступању.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбе¹¹³ станара једне улице које су изјављене ради виктимизације као облика дискриминације од стране инспекцијског органа. Станари су се обратили захтјевом за инспекцијски надзор општинској инспекцији која је подносиоцима захтјева, умјесто доношења одлуке по њиховом захтјеву, путем представника етажних власника доставила акт којим се информишу да је извршен инспекцијски надзор над њиховом имовином и да се упозоравају на покретање управног поступка и издавање прекршајних налога. Овакво поступање инспекцијског органа доводи до нарушавања односа између грађана и јавних органа, ствара се неповјерење о примјени закона. Омбудсмени БиХ уважавају напоре инспекцијских органа усмјерених на отклањање одређених неправилности, но покретање надзора над подносиоцима захтјева ствара осјећај непотребног притиска шаљући поруку шта се догађа грађанима ако се обрате инспекцији за заштиту својих права. Упућене су препоруке¹¹⁴ у циљу отклањања уочених повреда права, чија се реализација прати.

Омбудсмени БиХ су запримили жалбе¹¹⁵ више подносилаца ради повреде права на рад приликом провођења конкурсне процедуре за пријем у радни однос у основној школи. Суштина жалбених навода се односи на поступање просвјетне инспекције, која је приликом обављања инспекцијског надзора донијела рјешење о поништавању јавног конкурса, иако за наведено није имала овлашћења. Након анализе цјелокупне документације, упућена је препорука означеном органу да преиспита своје поступање, те провођење инспекцијског поступка врати у законске оквире, а надлежном министру образовања да предузме мјере и активности како би се осигурало поступање просвјетне инспекције у складу с одредбама важећег законодавства. Препорука је реализована.

¹¹² Ж-СА-04-655/24.

¹¹³ Ж-СА-05-302/25, препорука број: П-152/25 и Ж-СА-05-303/25, препорука број: П-333/25.

¹¹⁴ Начелници општине и Служби за инспекцијске послове да у циљу извршавања своје обавезе из члана 24. Закона о забрани дискриминације у Босни и Херцеговини предузме мјере у сврху осигурања усклађивања Статута Општине Ново Сарајево са Законом о забрани дискриминације у Босни и Херцеговини и створи правне претпоставке за једнако поступање свих органа Општине по поднесеним захтјевима и представкама грађана, да уведу јасне и објективне критерије за избор субјекта надзора, како би се избјегла селективна контрола и створило повјерење у непристрасност инспекцијске службе и да се суздрже од циљаних инспекцијских надзора према субјектима који су се обратили Општини за заштиту своје имовине, да се у својим поступањима воде принципима недискриминације у складу са Законом о забрани дискриминације, да по окончању поступка подносиоце захтјева обавијесте о предузетим активностима и мјерама.

¹¹⁵ Ж-ЛИИ-04-197/24, Ж-ЛИИ-04-198/24, Ж-ЛИИ-05-200/24, Ж-ЛИИ-04-5/25 и Ж-ЛИИ-04-6/25, препорука број: П-36/25.

4.6.2. Благовремено поступање инспекцијских органа

Право на поступање у разумном року се примјењује на све поступке у којима се утврђују или остварују грађанска права. Чињеница да се инспекцијски надзор не врши или да се не извршавају рјешења донесена током поступка представља кршење права. У појединим случајевима је утврђено да инспекцијски органи поступају у складу с надлежностима,¹¹⁶ док у одређеном броју предмета повреда права на коју подносиоци жалбе указују буде отклоњена током поступка пред овом институцијом.¹¹⁷

Омбудсмени БиХ указују инспекцијским органима својим препорукама првенствено на обавезу вршења инспекцијског надзора, посебно у случајевима када жалбени наводи указују на евентуална кршења права дјете¹¹⁸, као и у случајевима настајања штете на имовини грађана.¹¹⁹ Такође, указује се и на потребу окончања поступка пред инспекцијским органом изрицањем даљњих мјера, попут прекршајних налога у случајевима непоступања по рјешењу о отклањању недостатака.¹²⁰

4.6.3. Кадровске слабости инспекцијских органа

Омбудсмени БиХ су упознати са проблемом недостатка стручних кадрова, углавном урбанистичко-грађевинских инспектора¹²¹, али и недостатком запослених комуналних инспектора¹²² са чиме се поједине општине/градови на подручју Босне и Херцеговине суочавају.¹²³ Притом подсећају да је основна одговорност државе, у овом случају јединице локалне самоуправе, осигурати заштиту људских права у оквиру своје надлежности. Омбудсмени БиХ указују на потребу попуњавања упражњених радних мјеста инспектора, а све у циљу квалитетног провођења и досљедности службених контрола, те осигурања законитости и заштите јавног и приватног интереса.

На основу регистрованих жалби¹²⁴ утврђено је да грађани Града Добоја не могу ефикасно и благовремено остварити заштиту имовинских права у поступцима које води урбанистичко-грађевински инспектор, јер је у овој локалној заједници запослен један инспектор који је задужен великим бројем предмета. Крајем 2024. године упућена је препорука градоначелнику Добоја да размотри могућност осигурања додатних новчаних средстава у циљу запошљавања урбанистичко-грађевинског инспектора, а током 2025. године, поново због обраћања грађана у вези са истом проблематиком одржан је састанак између Омбудсмена БиХ и градоначелника Града Добоја. Притом је истакнуто да је у градској управи запослен још један урбанистичко-грађевински инспектор, те да ће се постојећи предмети распоредити и самим тим брже рјешавати.

¹¹⁶ Ж-БЛ-05-459/25, Ж-БЛ-04-333/25.

¹¹⁷ Ж-БЛ-05-436/24, Ж-БЛ-05-158/24, Ж-МО-04-10/25, Ж-МО-05-13/25.

¹¹⁸ Ж-БЛ-05-248/25, препорука број: П-207/25.

¹¹⁹ Ж-БР-05-203/25, препорука број: П-260/25.

¹²⁰ Ж-БЛ-05-233/23, препорука број: П-282/24.

¹²¹ Ж-БЛ-05-255/25, препорука број: П-298/25.

¹²² Ж-ЛИ-05-140/25, препорука број: П-65/25.

¹²³ Ж-ЛИ-05-119/25.

¹²⁴ Ж-БЛ-04-34/24, препорука број: П-230/24, Ж-БЛ-05-171/25.

4.7. Влада и министарска именовања

Законом о министарским именовањима, именовањима Савјета министара и другим именовањима Босне и Херцеговине¹²⁵, Законом о министарским, владиним и другим именовањима Федерације БиХ¹²⁶ и Законом о министарским, владиним и другим именовањима Републике Српске¹²⁷ утврђују се отворени поступци избора којима се врши коначно именовање и поновно именовање на позиције у регулисаним органима, дефинисаним законима уз поштовање утврђених принципа. Било који члан јавности може поднијети приговор на коначно именовање у складу с одредбама закона у случају када постоје докази да законима утврђени принципи или поступци нису испоштовани. Приговор се подноси одговорном јавном службенику, а копија доставља Омбудсмену БиХ, који је дужан припремити налаз и закључке везано за приговор. Закључци могу садржавати препоруку, уколико се утврди да је дошло до кршења одредби закона.

Омбудсмени БиХ су током 2025. године разматрали 83 приговора док је у 2024. години разматрано 72 приговора. Упућено је 18 препорука у 2025. години, док је у 2024. години упућено 35 препорука у предметима.

Приговори су изјављени због кршења принципа приликом провођења поступака именовања и разрешења чланова управних и надзорних одбора у јавним предузећима и јавним установама, комисија које дјелују у оквиру законодавних органа, непоступања по одредбама којима је дефинисан сам поступак провођења процедуре и одлучивања о избору најбољег кандидата, као и повреде права на правни лијек и права на информисаност о резултатимаведеног поступка.

Омбудсмени БиХ су у препорукама упућеним одговорним јавним органима указали на обавезу поступања у складу с позитивним законским прописима и захтјева да се: сва јавна именовања обављају транспарентно, на законит начин, у складу са свим важећим правилима, прописима и законима, да се проведу по принципу избора на основу квалитета, путем добро информисаног избора особа, која по својим способностима, искуству и квалитетом одговарају потреби регулисаног органа, да се у поступку избора осигура и принцип правичности те онемогући свака злоупотреба права странака.

Подносилац приговора добија рјешење о именовању за чланове управног одбора здравствене установе, а на упућени приговор није добио одговор.¹²⁸ Омбудсмени БиХ су оцијенили да је дошло до повреде принципа из члана 3. Закона о министарским, владиним и другим именовањима Републике Српске и то принципа законитости на начин да се није поступило у складу са Законом о здравственој заштити Републике Српске. Законом је прописано да управни одбор јавне здравствене установе чији је оснивач или суоснивач

¹²⁵ Закон о министарским именовањима, именовањима Савјета министара и другим именовањима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07, 24/08).

¹²⁶ Закон о министарским, владиним и другим именовањима Федерације Босне и Херцеговине („Сл. новине ФБиХ“, бр: 12/03, 34/03, 65/13).

¹²⁷ Закон о министарским, владиним и другим именовањима Републике Српске („Сл. гласник Републике Српске“, број 41/03).

¹²⁸ Ж-БЛ-05-85/25, препорука број: П-216/25.

локална самоуправа, именује и разрјешава скупштина на приједлог начелника, односно градоначелника након спроведеног поступка јавне конкуренције, у складу са прописом којим је уређен систем јавних служби. У конкретном случају Омбудсмени БиХ су установили да коначно именовање није извршено на приједлог начелника, него на приједлог комисије за избор и именовање при скупштини општине. Омбудсмени БиХ су упутили препоруку предсједнику скупштине општине да поништи поступак коначног именовања чланова управног одбора због утврђене повреде принципа законитости. По препоруци није поступљено уз образложење скупштине општине да је тадашњем начелнику општине завршавао мандат и да је дао усмену сагласност на приједлог комисије за избор органа управљања јавних установа чији је оснивач општина.

Омбудсмени БиХ су запримили жалбу¹²⁹ због провођење процедуре за избор и именовање директора основне школе. У жалби се Омбудсменима БиХ поставља питање да ли се примјењује Уредба о поступку пријема у радни однос у јавном сектору СБК/КСБ¹³⁰ на поступак именовања директора у школи. Омбудсмени БиХ су констатовали да се у конкретном случају, с обзиром да се ради о именовању, не примјењује наведена Уредба, него Закон о министарским, владиним и другим именовањима ФБиХ. Означена школа је јавна установа, чији је оснивач надлежно министарство. Како се управни одбор школе у процесу избора и именовања директора школе није водио одредбама Закона, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку управном одбору да поништи одлуку о избору директора школе и да проведе поновни поступак. Препоручено је и надлежном министарству образовања да преиспита поступак издавања сагласности на именовање директора школе. Након издате препоруке, Министарство доставља информацију да је Инспекторат извршио надзор и утврдио да је избор директора, а касније и именовање извршено у складу са важећим законодавством, док управни одбор школе наводи да школа није поступила по препоруци Омбудсмена БиХ из разлога што се води судски поступак¹³¹.

Омбудсменима БиХ се обратила директорица јавне установе из области културе, оспоравајући рјешења о именовању предсједника и чланова управног одбора јавне установе на краће периоде.¹³² Упућена је препорука начелнику општине да осигура пуну примјену Закона о министарским, владиним и другим именовањима Федерације БиХ, као и да се престане са праксом именовања предсједника и чланова управног одбора на краће периоде и да окончају избор и коначна именовања предсједника и чланова управног одбора. По препоруци Омбудсмена БиХ је поступљено.

Поступајући по жалби због доношење незаконите одлуке о разрјешењу чланова надзорног одбора привредног друштва са већинским државним капиталом,¹³³ Омбудсмени БиХ су скупштини друштва упутили препоруку којом препоручују предузимање активности и мјера како би се у будућим поступањима осигурало транспарентно и ефикасно провођење поступака, засновано на принципима правичности и онемогућила свака злоупотреба права странака. Именована лица морају бити обавијештена о разлозима разрјешења, а ти разлози

¹²⁹ Ж-ЛИ-04-17/25, препорука број: П-232/25.

¹³⁰ “Службене новине КСБ”, број: 7/19.

¹³¹ Радни спор.

¹³² Ж-СА-05-1195/24, препорука број: П-26/25.

¹³³ Ж-СА-05-17/25, препорука број: П-60/25.

требају бити оправдани и образложени, на начин да не пружају простор за злоупотребе и самовољно одлучивање. Након упућене препоруке за примљено је изјашњење да је у току судски поступак ради поништавања спорних Одлука Скупштине друштва, али истовремено указују да је препорука и мишљења Омбудсмена БиХ прослијеђена већинском диониچارу ради реализације у будућим поступањима.

Омбудсменима БиХ се обратио подносилац жалбе приговором због одлуке о његовом разрјешењу са позиције директора јавног предузећа прије истека мандата.¹³⁴ Након поступка истраживања, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку привременом надзорном одбору јавног предузећа да поново размотри одлуку о разрјешењу директора и да приликом доношења одлуке омогући подносиоцу приговора подношење правног лијека. Препорука није реализована, уз образложење јавног предузећа да је у току судски поступак.

4.8. Јавне исправе

Под јавном исправом сматра се исправа издата од мјеродавних управних, судских и других органа, институција, организација или других правних особа у вршењу јавних области из дјелокруга БиХ, Федерације БиХ, Републике Српске, Брчко дистрикта БиХ.¹³⁵ Јавна исправа доказује истинитост онога што се у њој потврђује или одређује, док се евентуално не докаже супротно (претпоставка истинитости). С обзиром на значај јавних исправа надлежни органи у вршењу својих овлаштења дужни су поступати законито и крајње професионално како би се осигурала правна сигурност, ефикасност поступка и заштита права странака.

Током 2025. године за примљено је 15 предмета који се односе на ову област а жалбе су изјављене због неоснованог брисања из матичне књиге држављана, непосједовања личних и путних исправа,¹³⁶ трајног задржавања оригиналне документације издате од стране друге државе у процедури одрицања од држављанства, недостављања тражених информација,¹³⁷ непрофесионалног понашања службеника матичне службе, погрешног уписа личног имена¹³⁸, кршења права на држављанство.¹³⁹

За примљена је и иницијатива удружења „Ваша права“¹⁴⁰ за :

- допуну/измјену члана 27. Правилника о поступку, доказним средствима и начину уписа држављанства Федерације Босне и Херцеговине у матичну књигу рођених и матичну књигу држављана¹⁴¹;

¹³⁴ Ж-БЛ-05-134/25, препорука број: П- 108/25.

¹³⁵ Закон о важности јавних исправа у Босни и Херцеговини („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 23/04.).

¹³⁶ Ж-СА-05-1466/25.

¹³⁷ Ж-СА-05-133/25.

¹³⁸ Ж-БР-05-325/25.

¹³⁹ Ж-БР-05-218/25.

¹⁴⁰¹⁴⁰ Ж-СА-05-858/25.

¹⁴¹ „Службене новине Федерације БиХ“ број: 85/16.

- допуну члана 7. Правилника о прецизирању доказа о испуњавању услова за стицање држављанства Босне и Херцеговине натурализацијом и олакшаном натурализацијом;¹⁴²

- допуну члана 7. Правилника о начину прибављања доказа у поступку за стицање држављанства Републике Српске прирођењем и олакшаним прирођењем¹⁴³. Поступак је у току.

Омбудсмени БиХ су упутили једну препоруку у поступку у којем је разматрана жалба¹⁴⁴, због неуписа мајке подносиоца жалбе у књигу држављана. Због непотпуне документације и процедуралних пропуста није у могућности да оствари минимум права, а посебно право на адекватну медицинску његу. С обзиром на чињеницу да је уписана у матичну књигу рођених, надлежна матична служба, по службеној дужности, била је обавезна извршити упис у Књигу држављана Босне и Херцеговине приликом увођења те евиденције, без потребе да странка накнадно подноси захтјев или доставља додатне доказе. Непостојање уписа у књизи држављана представља пропуст у раду органа, а не одговорност странке, због чега су Омбудсмени надлежној градској служби упутили препоруку да без одлагања, предузме активности на упису у Матичну књигу држављана по службеној дужности. У поступку реализације препоруке сину подносиоца жалбе као опуномоћеној особи дате су детаљне инструкције од стране надлежних органа у погледу радњи које треба предузети како би се упис провео.

Омбудсмени БиХ наглашавају да су јавни службеници обавезни поступати у складу са прописима о забрани дискриминације, правилима о приступачности и разумним прилагођавањима, етичким кодексом јавне службе и крајњом сензибилношћу када су особе са инвалидитетом тражиоци јавних исправа. Не смије се одбити услуга нити отежати поступак због инвалидитета, сви имају право на једнак приступ јавним услугама. Пред Институцијом омбудсмена покренут је поступак због непрофесионалног понашања службеника матичне службе у односу на особу са инвалидитетом и предузимају се истражне радње.¹⁴⁵

Везано за питање трајног задржавања оригиналне документације издате од стране друге државе у процедури одрицања од држављанства Босне и Херцеговине, након остварене кореспонденције са Министарством цивилних послова Босне и Херцеговине утврђено је да је цјелокупни поступак одрицања од држављанства спроведен у складу са одредбама Закона о држављанству Босне и Херцеговине, да је у комуникацији са Амбасадом Аустрије у Сарајеву установљено која документа могу бити доказ посједовања аустријског држављанства, како странке не би биле оштећене одузимањем докумената које надлежни органи Републике Аустрије издају само једном, и исто је примјењено у предметном случају.¹⁴⁶

¹⁴² „Службени гласник БиХ“ број: 07/14.

¹⁴³ „Службени гласник БиХ“ број: 07/14.

¹⁴⁴ Ж-СА-05-878/25 препорука број: П-245/25.

¹⁴⁵ Ж-СА-04-720/25.

¹⁴⁶ Ж-СА-05-847/25.

4.9. Миграције и азил

Закон о странцима Босне¹⁴⁷ и Херцеговине и Закон о азилу Босне и Херцеговине¹⁴⁸ представљају темељни нормативни оквир којим се уређују услови и поступци уласка странаца у Босну и Херцеговину, њихов боравак, удаљење и стављање под надзор, као и права и обавезе страних држављана, тражилаца азила, избјеглица и особа под међународном заштитом. Овим прописима регулисана су и питања приступа поступку азила, додјеле избјегличког статуса и статуса супсидијарне заштите, те прихвата, смјештаја и остваривања основних права странаца на територији Босне и Херцеговине.

Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине у области миграција и азила поступа по индивидуалним жалбама, по службеној дужности, као и кроз сарадњу са надлежним државним и ентитетским органима, међународним организацијама и организацијама цивилног друштва, с циљем заштите права страних држављана, миграната, тражилаца азила и избјеглица.

Извјештај Европске комисије о Босни и Херцеговини за 2025. годину констатује да је Босна и Херцеговина постигла одређени ниво припремљености у области правде, слободе и сигурности, укључујући миграције, азил и управљање границом, те да је у овом подручју остварен одређени напредак, нарочито кроз доношење Закона о граничној контроли и Закона о заштити личних података, усвајање стратегије и акцијског плана за интегрисано управљање границама, као и потписивање споразума о статусу са Агенцијом Европске уније за граничну и обалну стражу – Frontex¹⁴⁹.

Значајан искорак у области управљања миграцијама и граничне сигурности је потписивање Споразума о статусу са Агенцијом Европске уније за граничну и обалну стражу (Frontex), чиме је успостављен правно обавезујући оквир за провођење заједничких операција управљања границама у складу с европским стандардима¹⁵⁰. Такође битно је истакнуто да је Савјет министара БиХ усвојио Стратегију интегрисаног управљања границом у БиХ и Акцијски план за њезино спровођење за период 2025 - 2029. године, чиме се ова област у нашој земљи хармонизује с правном стечевином ЕУ-а. Босна и Херцеговина доношењем ове стратегије и пратећег акцијског плана наставља развијати и усклађивати властити концепт с новим европским концептом интегрисаног управљања границом у циљу ефикасног надзора граница те јачања међуагенцијске сарадње унутар БиХ. Истовремено ће реализација стратешких мјера осигурати функционалнији и ефикаснији систем управљања границом у БиХ, што ће резултовати повећањем укупне сигурности у БиХ и олакшати проток људи, робе и транспортних средстава преко границе¹⁵¹.

¹⁴⁷ Закон о странцима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 88/15, 34/21).

¹⁴⁸ Закон о азилу Босне и Херцеговине „Службени гласник БиХ“, број 11/16; Исправка Закона о азилу, „Службени гласник БиХ“, број 16/16.

¹⁴⁹ Извјештај Европске комисије о Босни и Херцеговини за 2025. годину, Поглавље 24.

¹⁵⁰ Ибидем.

¹⁵¹ Извор: <https://vijeceministara.gov.ba/bs>, преузето дана 30.01.2026. године.

Омбудсмени БиХ немају надлежности у имплементацији Споразума са Frontex-ом, нити Стратегије интегрисаног управљања границом, али су у оквиру свог мандата надлежни да прате њихову примјену са аспекта заштите и поштовања људских права.

Поступање Омбудсмена БиХ у области миграција и азила током 2025. године било је усмјерено на разматрање појединачних навода о остваривању права страних држављана у поступцима пред надлежним органима. Наведени предмети пружају увид у питања која су се у извјештајном периоду појављивала у пракси у вези с боравком, приступом поступку азила, здравственом заштитом и правном сигурношћу.

4.9.1. Предмети у области миграција и азила

У оквиру поступања по жалбама у области миграција и азила током 2025. године, Омбудсмени БиХ су поступали у 28 предмета у области миграција и азила, који су се односили на остваривање појединачних права страних држављана у контакту с институцијама Босне и Херцеговине, укључујући питања боравка, приступа информацијама, здравствене заштите и правне сигурности у поступцима пред надлежним органима.

У предмету¹⁵² који се односио на прибављање увјерења о некажњавању, Омбудсмени БиХ су поступали по жалби страног држављанина који је раније боравио у Босни и Херцеговини, а који је у поступку прибављања визе за Сједињене Америчке Државе указивао на потешкоће у добијању потребне документације. У поступку испитивања навода, подносиоцу жалбе су достављене информације о надлежности и процедури за прибављање увјерења о некажњавању пред Судом Босне и Херцеговине и тиме је окончан рад на предмету, у корист подносиоца жалбе.

Посебна пажња током извјештајног периода посвећена је предметима који су се односили на здравствену заштиту миграната. У том контексту, Омбудсмени БиХ су разматрали предмете који су се односили на поступање надлежних органа у вези са здравственим стањем четири мигранта поријеклом из Марока, који су почетком новембра 2024. године били збринуте у болници у Зворнику. Током комуникација са здравственим установама утврђено је да су наведена лица, након иницијалног збрињавања, упућена на даље лијечење и специјалистичке претраге у Универзитетски клинички центар Тузла. Након отпуста из здравствене установе и задржања информације да су лица напустила територију Босне и Херцеговине, Омбудсмени БиХ су закључили да не постоје основе за даље поступање, те су предмети затворени¹⁵³.

У области услова прихвата и здравствене заштите миграната, разматрани су и наводи по жалбама¹⁵⁴ који су се односили на функционисање здравствене заштите у Привременом прихватном центру Блажуј. У поступку провјере навода прибављена су изјашњења надлежних институција и Међународне организације за миграције, из којих је произлазило

¹⁵² Ж-СА-05-696/25.

¹⁵³ Ж-СА-05-1145/24 и Ж-СА-05-1162/24.

¹⁵⁴ Ж-СА-05-692/25 и Ж-СА-05-699/25.

да је здравствена заштита у Центру организована кроз систематске прегледе, доступност примарне здравствене заштите, те осигуравање секундарне и терцијарне здравствене заштите у сарадњи са ЈУ Дом здравља Кантона Сарајево и Клиничким центром Универзитета у Сарајеву. Како током поступка нису утврђени елементи повреде права, предмети су закључени, уз напомену да ће се стање у овој области и даље пратити .

Омбудсмени БиХ су поступали по жалби Удружења „Ваша права БиХ“, поднесеној у име држављанке, која је указивала на немогућност регистрације и запримања захтјева за азил након исказивања намјере дана 17.11. 2023. године пред Службом за послове са странцима, Теренски центар Сарајево, као и на чињеницу да, упркос вишемјесечном боравку у Привременом прихватном центру Ушивак, није позвана на регистрацију и подношење захтјева за азил. У жалби је даље наведено да је Министарство безбједности Босне и Херцеговине, Сектор за азил, актом од 15.07.2024. године, обавијестило пуномоћника да се Потврда о исказаној намјери сматра нереализованом, примјеном члана 35. став (2) Закона о азилу, с обзиром да захтјев за азил није поднесен у законом прописаном року, те да је о томе обавијештена и Служба за послове са странцима. Провјером жалбених навода, прибављеним изјашњењима Министарства безбједности Босне и Херцеговине, Сектора за азил и Службе за послове са странцима, Омбудсмени БиХ су утврдили да су надлежни органи поступали примјеном важећих законских одредби које уређују рокове и процедуру подношења захтјева за азил, те да подносиоци жалбе није ускраћена могућност кориштења правних средстава, нити поновног подношења захтјева за азил. Омбудсмени нису нашли основа за даље поступање, због чега је предмет затворен¹⁵⁵.

4.10 Права повратника

Омбудсмени Босне и Херцеговине су се, разматрајући права и статус повратника реферисали на међународно и домаће законодавство, те препоруке међународних органа у вези са овом проблематиком. Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и слободе у складу са Уставом Босне и Херцеговине и међународним документима за заштиту људских права.

Анексом VII Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини прописано је да ће стране потписнице осигурати да избјеглицама и расељеним лицима дозволи безбједан повратак, без ризика узнемиравања, застрашивања, прогона или дискриминације, нарочито због њиховог етничког поријекла, вјерског опредјељења или политичког мишљења.¹⁵⁶

Омбудсмени су током 2025. године поступали по запримљеним жалбама које се односе на питања обнове стамбених објеката повратника¹⁵⁷, рјешења стамбеног питања особе са статусом расељеног лица,¹⁵⁸ неимплементације одлуке од значаја за имовину повратника¹⁵⁹, услова колективног смјештаја у којима бораве расељене особе,¹⁶⁰ накнаде нематеријалне

¹⁵⁵ Ж-СА-05-935/24.

¹⁵⁶ Поглавље I, члан 1. став 2.

¹⁵⁷ Ж-БЛ-05-526/25, Ж-СА-05-229/25.

¹⁵⁸ Ж-БЛ-08-966/25.

¹⁵⁹ Ж-БЛ-05-448/25 .

¹⁶⁰ Ж-БЛ-05-470/25.

штете за вријеме проведено у логорима¹⁶¹, статуса цивилне жртве рата¹⁶², али и уништавања гробља¹⁶³ и обнове вјерских објеката.¹⁶⁴ Поступали су у поступку који се води пред надлежним судовима везано за право на кориштење матерњег језика¹⁶⁵ и право на употребу писма дјете повратника у срединама у којој похађају школу.¹⁶⁶

Омбудсмени су поступали по жалбама¹⁶⁷ и у ситуацијама када повратници нису имали сазнања о току поступка везано за јавне позиве ради пружања помоћи избјеглим и расељеним особама, и достављали им неопходне информације.

Током 2025. године упућене су препоруке надлежним органима да осигурају средства за реконструкцију и обнову стамбених објеката повратника те омогуће прикључење на електродистрибутивну мрежу. Праћене су реализације свих препорука које су упућене у ранијем извјештајном периоду а односе се на права повратника.

Омбудсмени БиХ су упутили саопштење за јавност¹⁶⁸ којим су позвали надлежна органе да, прије свега, посебну пажњу посвете сигурности повратника у њиховим мјестима становања и предузму све неопходне мјере како би се спријечили евентуални напади на повратнике, ефикасно провели поступци утврђивања одговорности у случају напада на повратнике и осигурало уживање људских права повратника без дискриминације.

Омбудсмени БиХ са жаљењем констатују да је 30 година након завршетка рата у БиХ, безбједност повратника поново доведена у питање.

Повратници се жале на недостатак путне мреже и лошег стање исте, на немогућност успостављања напајања електричном енергијом и водом, иако су ову инфраструктуру и прије рата имали, на уништавање путне инфраструктуре у повратничким насељима од стране неких привредних субјеката и на недостатак адекватне реакције полицијских и инспекцијских органа, на крађу шуме и уништавање усјева, на нападе на имовину, вјерске и сакралне објекте, на необнављање стамбених јединица и немогућност запослења, као и остваривање других права из радног односа и др.

Институција омбудсмена за људска права одржава и канцеларијске дане у градовима и општинама у којима нема успостављене сталне канцеларије¹⁶⁹, што је значајно за све грађане а посебно за повратнике који имају могућност непосредно разговарати са представницима Институције омбудсмена и указати на потешкоће са којима се суочавају: приступ јавним услугама, остваривање права на имовину, здравствене услуге, правну помоћ итд. У сваком случају добију правни савјет о начину на који могу остварити своја права, обратити се жалбом Институцији омбудсмена БиХ, другом надлежном органу или

¹⁶¹ Ж-СА-04-856/25.

¹⁶² Ж-СА-05-259/25.

¹⁶³ Ж-БЛ-06-746/24 и Ж-БЛ-01-476/25.

¹⁶⁴ Ж-БЛ-06-486/25.

¹⁶⁵ Ж-БР-08-67/24.

¹⁶⁶ Ж-БЛ-04-66/25.

¹⁶⁷ Ж-БЛ-08-562/25.

¹⁶⁸ ОИ-К-БЛ-/25 јуни 2025.

¹⁶⁹ Тузла, Бихаћ, Гламоч, Босанско Грахово, Дрвар.

бесплатној правној помоћи. Овакав начин рада потврђује потребу за јачањем капацитета и унапређењем институционалне присутности.

Употреба матерњег језика и писма омогућава повратницима лакше укључивање у образовни систем, приступ јавним институцијама и остваривање законом загарантованих права. Због тога је поштовање језичких права повратника од изузетног значаја за изградњу мултиетничког друштва, међусобног повјерења и трајног мира. Осим тога, Устав Босне и Херцеговине и Устави ентитета гарантују право на равноправну употребу службених језика.

Родитељи ученика бошњачке националности у повратничким насељима¹⁷⁰ обратили су се Омбудсменима БиХ наводећи да њихова дјеца, ученици основних школа, не познају ћирилично писмо, односно почињу га учити тек у трећем разреду основне школе, а сви уџбеници за ученике од првог до четвртог разреда основне школе, осим уџбеника из националне групе предмета, штампани су ћиричним писмом. Омбудсмени БиХ су установили да су представници министарства образовања и педагошког завода одржали састанак са представницима Завода за уџбенике и наставна средства у вези са изработом Приједлога Плана уџбеника за наредни период. Постигнут је договор да Завод припреми латинична издања уџбеника, како би се ученицима бошњачке националности олакшало учење. Проблем на који се указивало жалбом успјешно је ријешен током интервенције Омбудсмена БиХ, и уџбеници су припремљени за штампање и на латиничном писму.

4.10.1. Накнада ратне штете

Анекс VII Устава Босне и Херцеговине прописује да све избјеглице и расељена лица имају право да се слободно врате својим кућама, право на поврат имовине која им је одузета током непријатељстава од 1991. године, као и надокнаду имовине која им се не може вратити (поглавље I, члан 1. став 1).

Без обзира на протек више од 30 година од окончања ратних дејстава повратници још увијек не могу остварити право на поврат имовине, реконструкцију својих стамбених објеката као и приступ електричној енергији. Осим недостатка финансијских средстава додатно отежавајућа околност је укљученост органа различитих нивоа власти у овај процес.

С обзиром на протек времена посебно треба имати у виду чињеницу да је значајан број повратника у старијој животној доби. Стога органи власти требају предузети додатне напоре како би се повратницима пружила помоћ у обнови, због чега морају преиспитати све правне и финансијске могућности како би се пронашла одговарајућа рјешења која ће омогућити имплементацију претходно наведене одредбе Устава Босне и Херцеговине. Власти Омбудсменима достављају одговоре како немају средстава за ове сврхе, али недостатак средстава не би требао погађати грађане, сходно ставовима Европског суда за људска права.

---

¹⁷⁰ Ж-БЛ-04-66/25.

Подносилац жалбе¹⁷¹ се дужи низ година обраћао надлежним службама ради поврата стана у којем је становао са својом супругом до почетка рата. Зграда у којој је становао директно је погођена у рату, надлежна општинска служба донијела је рјешење о поврату стана још 2003. године, али рјешење није извршено због чега се подносилац жалбе више пута обраћао надлежним службама општине и министарствима на нивоу ентитета и државе али без резултата због оспоравања надлежности. Омбудсмени су свим релевантним органима, упутили препоруку да у оквиру својих законских овлашћења, предузму одговарајуће активности којим би се омогућила реконструкција и обнова предметне некретнине – девастиране стамбене зграде или да предузме одређене активности како би се пронашло замјенско рјешење реализације станарског права подносиоца жалбе. Препорука није реализована.

У поступку по жалби подносиоца¹⁷² због нереализације пројекта обнове/изградње стамбене јединице у оквиру Државног пројекта стамбеног збрињавања изградње и обнове повратничких стамбених објеката (ДПСЗ)¹⁷³ запримљен је одговор Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине¹⁷⁴ у којем се наводи да :”Државни пројекат стамбеног збрињавања у оквиру Регионалног стамбеног програма, завршен 31. децембра 2023. године...Опћенито, уговоре о обнови/изградњи стамбених јединица које су остале незавршене након затварања Регионалног стамбеног програма, није могуће реализирати услед недостатка средстава....“Омбудсмени БиХ провели су поступак истраживања и упутили препоруку Министарству да у складу са својим надлежностима и обавезама учини додатне напоре како би се преосталим корисницима Уговора о обнови/изградњи стамбене јединице у оквиру Државног пројекта стамбеног збрињавања обезбиједила реконструкција и обнова стамбених јединица. Препорука није реализована.

Меморандумом о разумијевању о прикључењу стамбених објеката повратника на електродистрибутивну мрежу у БиХ¹⁷⁵, као и Споразумом о поновном прикључењу стамбених објеката повратника на електродистрибутивну мрежу у БиХ¹⁷⁶, предвиђене су приоритетне активности у погледу реконструкције мреже на повратничким локацијама. Електропривреде у Босни и Херцеговини су се тим документима обавезале на блиску сарадњу са локалним самоуправама како би се убрзао процес електрификације.

Омбудсмени сматрају неприхватљивом чињеницу да грађани Босне и Херцеговине, а нарочито повратници као посебно осјетљива категорија у XXI вијеку немају приступ електричној енергији. Право појединца на приступ електричној енергији представља услов

¹⁷¹ Ж-МО-05-131/24, препорука број П-156/25.

¹⁷² Ж-СА-05-229/25, препорука број: П-160/25.

¹⁷³ Уговор о обнови/изградњи стамбене јединице у оквиру Државног пројекта стамбеног збрињавања закључен је између подносиоца жалбе, као корисника, јединице локалне самоуправе, Републичког секретаријата за расељена лица и миграције (имплементатор) и Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

¹⁷⁴ Акт број: 06-12-1-451-2/25/ЕТ од 12.03.2025. године.

¹⁷⁵ Меморандум о разумијевању о прикључењу стамбених објеката повратника на електродистрибутивну мрежу у Босни и Херцеговини представља кључни корак у процесу електрификације повратничких насеља. Потписан је 21.09.2016. године у Сарајеву од стране представника надлежних министарстава и електропривреда у БиХ.

¹⁷⁶ Акт број: 02-17829/05 од дана 13.12.2005. године, који је сачињен под покровитељством ОНХР-а, ОССЕ-а и УНХЦР-а.

достојанственог живота а електрификација домаћинства је полазни услов сваког одрживог повратка.

Надлежни органи власти и електродистрибутивна предузећа у својим изјашњењима Омбудсменима БиХ о разлозима због којих повратничка домаћинства немају електричну енергију углавном се позивају на недостатак финансијских средстава.¹⁷⁷

Жалбама¹⁷⁸ се наводи да је стамбени објекат изграђен у оквиру програма који спроводи надлежно министарство расељених лица и избјеглица, али да приликом извршене примопредаје објекта није извршено прикључење на електродистрибутивну мрежу. Омбудсмени БХ су упутили препоруке државном и ентитетском министарству надлежном за расељене и избјегле особе, електродистрибутивном предузећу и јединици локалне самоуправе да без одлагања и у оквиру својих законом прописаних надлежности, предузме све неопходне кораке како би се предметни стамбени објекти прикључили на електродистрибутивну мрежу. Препорука није реализована а у одговору на препоруку, електродистрибутивно предузеће навело је да посљедњих неколико година због смањених средстава за инвестиције те недостатка материјала нису у могућности инвестирати у овакве или сличне захвате а да при томе не угрозе ниво квалитета одржавања дистрибуцијске мреже за постојеће купце.

У другом случају¹⁷⁹ породични стамбени објекат обновљен је у пројекту „Државни пројекат стамбеног збрињавања (ДПСЗ/РСП)“ у којем: *”Један број обновљених стамбених јединица није био у могућности да се прикључе на НН електро- мрежу, јер су удаљени више од 50 м од постојеће НН електро-мреже.”*¹⁸⁰ а до реализације и окончања пројекта није дошло због недостатка финансијских средстава. Упућена је препорука надлежном државном министарству да предузме додатне активности и мјере како би се у што скоријем временском року обезбиједила финансијска средства за прикључење на електро-мрежу стамбене јединице у власништву подносиоца жалбе. Препорука није реализована.

4.11. Слобода окупљања и удруживања

Слобода мирног окупљања и удруживања загарантована је Универзалном декларацијом о људским правима¹⁸¹ којом се признаје право сваке особе на слободно удруживање, укључујући и право на оснивање синдиката и учлањење у њега ради заштите својих интереса (члан 22) као и одредбама Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Током извјештајног периода запримљено је седам жалби везаних за ову област из разлога незадовољства припадника цивилног друштва условима за организовање мирних скупова, нетранспарентног пријема у чланство удружења, понашања и односа између чланова

¹⁷⁷ Ж-БЛ-368/25, П-291/24.

¹⁷⁸ Ж-ЛИ-04-162/24, Ж-ЛИ-04-163/24, препорука број:П-197/25.

¹⁷⁹ Ж-СА-04-913/24, препорука број: П-11/25.

¹⁸⁰ Акт број: 01-014-73/24 од дана 03.10.2024. године.

¹⁸¹ Општа декларација о правима човјека, проглашена од Опште скупштине Уједињених нација 10. децембра 1948. године.

удружења¹⁸², немогућности ишчлађења из спортског клуба, недостављања тражених информација.

Одредбом члана 11. Европске конвенције признаје се право мирног окупљања, које у једном демократском друштву може бити ограничено само законом, у интересу националне и јавне сигурности, јавног реда или ради заштите јавног здравља или морала или права и слобода других лица. Омбудсмени су разматрали жалбу неформалне групе грађана организатора "Осмомартовског марша"¹⁸³ који сматрају да је предвиђени механизам за одржавање манифестација претјерано оптерећење за организатора. Омбудсмени су упутили препоруку надлежном министарству саобраћаја и скренули пажњу да више међународних органа, између осталих и Венецијанска комисија, указују да државе требају успоставити одговарајуће механизме помоћу којих би остваривање права на слободу окупљања било више практично, односно подлијегало мање бирократској процедури¹⁸⁴ те препоручили да размотре могућност одржавања консултативног састанка са организацијама цивилног друштва у циљу сагледавања наведеног питања и начина на који би се могле постојеће процедуре поједноставити. Препорука је прихваћена.

Након прелиминарног разматрања жалби које се односе на чланове удружења¹⁸⁵ Омбудсмени информишу подносице да Институција омбудсмена разматра предмете који се односе на слабо функционисање или повреде људских права и слобода почињене од било којег органа владе, надгледа активности институција Босне и Херцеговине, њених ентитета и Брчко дистрикта БиХ те је ван њене надлежности преиспитивање односа унутар/између чланова удружења.

Омбудсмени указују да сходно одредбама које регулишу ову област, удружење које је уписано у регистар може проводити програме и пројекте од јавног интереса, што подразумијева и остваривање права на средства из буџета. Ово отвара питање примјене одредби закона о удружењима које се односе на статус удружења од јавног интереса и неопходности успостављања ефикасног механизма надзора.

Законом о забрани дискриминације¹⁸⁶ Институција омбудсмена је означена као централна институција за заштиту од дискриминације, а забрана дискриминације протеже се на јавни и приватни сектор у свим областима живота, стога је проведен истражни поступак по жалби¹⁸⁷ изјављеној на непрофитну организацију која дјелује као мрежа волонтерских удружења, због начина пријема нових чланица и поступања које оставља простор за дискриминацију и нарушавање основних принципа једнакости и једнаког приступа јавним и друштвеним ресурсима. Омбудсмени су констатовали да пријем нових чланица у мрежу удружења не смије бити дискриминацијско, фаворизовањем одређених организација, без

¹⁸² Ж-СА-05-1863/25.

¹⁸³ Ж-СА-08-248/25, препорука број П:123/25.

¹⁸⁴ Office for Democratic Institutions and Human Rights, European Commission for Democracy through Law, Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly, стр. 35, т. 30.

¹⁸⁵ Ж-БР-05-336/25, Ж-БР-05-337/25, Ж-БР-05-338/25, Ж-БР-05-339/25.

¹⁸⁶ Чланом 7. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник Босне и Херцеговине“ број 59/06, 66/16) Институција омбудсмена је означена као централна институција за заштиту од дискриминације, а забрана дискриминације протеже се на јавни и приватни сектор у свим областима живота.

¹⁸⁷ Ж-БЛ-05-263/25, препорука број: П-201/25.

претходног јавног и фер процеса и мимо процедура предвиђених интерним актом, због чега су упутили препоруку предметном удружењу да у процесу усклађивања унутрашњих аката и реорганизације мреже дефинише објективне и транспарентне критеријуме и процедуре за пријем у чланство. На препоруку Омбудсмена није достављен одговор.

Спортски савези су организације које окупљају спортске клубове, спортисте и друге учеснике у одређеном спорту, с циљем да организују, развијају и регулишу тај спорт. Они „воде бригу“ о спорту на одређеном нивоу (државном, ентитетском), а њихове главне улоге су да организују такмичења (лиге, првенства, купове), доносе правила и брину о њиховом поштовању, региструју спортисте и клубове, обучавају судије и тренере, представљају спорт на међународним такмичењима и развијају спорт. Омбудсмени су разматрали жалбе¹⁸⁸ спортисте и спортског клуба због потешкоћа приликом преласка спортисте између спортских савеза различитих ентитета, но након покретања поступка пред Институцијом омбудсмена подносиоцу жалбе је омогућено право преласка, регистрација и учешће на такмичењима.

4.12. Слобода медија и сигурност новинара

Слобода медија и сигурност новинара¹⁸⁹ су битни стубови демократског друштва. Слободни и независни медији јачају повјерење грађана у институције и друштво у цјелини, доприносе праву грађана на тачно, правовремено и нецензурирано информисање, истражују злоупотребе власти, корупцију и кршења закона те доприносе плурализму мишљења и јавној дебати. Сигурност новинара омогућава професионалан рад и ни у ком случају не смију бити изложени пријетњама, насиљу или притисцима.

Током 2025.године запримљено је 20 жалби које се односе на медије, што је 11 више него у 2024. години када је запримљено девет жалби. Изјављене су због неистинитог извјештавања¹⁹⁰, повреде права на приватност¹⁹¹, дискриминацијског третмана, ускраћивања права на приступ информацијама¹⁹², забране снимања и напада,¹⁹³ ускраћивања присуства представницима медија сједницама градског/општинског вијећа,¹⁹⁴ повреде слободе медија¹⁹⁵. По службеној дужности отворен је поступак због напада на новинаре.

Упућене су двије препоруке, због дискриминацијског третмана приватног медија и немогућности присуства сједницама градског вијећа.

Омбудсмени су по службеној дужности покренули истрагу на основу медијског извјештавања о нападу на новинаре Центра за истраживачко новинарство (ЦИН), при

¹⁸⁸ Ж-БР-04-298/25.

¹⁸⁹ Термин „новинар“ интегрише означавање оба пола и родно неутралне особе.

¹⁹⁰ Ж-СА-05-1702/25, Ж-СА-05-1293/25.

¹⁹¹ Ж-СА-05-1487/25.

¹⁹² Ж-МО-05-121/25.

¹⁹³ Ж-МО-05-76/25.

¹⁹⁴ Ж-БЛ-05-194/25.

¹⁹⁵ Ж-СА-05-1555/25.

вршењу службених задатака, на подручју Брчко дистрикта БиХ.¹⁹⁶ Захтијевано је да Полиција Брчко дистрикта БиХ достави изјашњење које радње и мјере су предузели у погледу напада на новинарку ЦИН-а и сниматеља¹⁹⁷. Након изјашњења да Полиција под надзором Тужилаштва Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, спроводи истрагу и чињенице да је Тужилаштву Брчко дистрикта Босне и Херцеговине поднијела Извјештај о почињеном кривичном дјелу, праћен је поступак предузимања процесних радњи од стране Тужилаштва у предметној правној ствари све до доношења тужилачке одлуке и подизања оптужнице пред Основним судом Брчко дистрикта БиХ¹⁹⁸. Оптужница са казним налогом подигнута је против физичког лица због извршења кривичног дјела - Лака тјелесна повреда - из члана 170 став 1 Кривичног закона Брчко дистрикта БиХ у стицају са кривичним дјелом - Оштећење туђе ствари - из члана 287 став 1 Кривичног закона Брчко дистрикта БиХ све у вези са чланом 54 истог Закона.

Омбудсмени континуирано подсећају на закључке, мишљења и препоруке из Специјалног извјештаја о положају новинара и случајевима пријетњи новинарима у Босни и Херцеговини¹⁹⁹ које су упућене надлежним органима/тијелима, у којем су јасно нагласили да статус новинара у друштву мора бити уређен, а новинарима загарантовано уживање основних права и слобода. Ово између осталог подразумева право на сигурност и достојанство, због чега је нужно да се напад на новинаре у кривичним законима дефинише као посебно кривично дјело или као тежи облик кривичног дјела напада на службено лице у вршењу службене дужности. Препоруке Омбудсмена нису реализоване што потврђује и Извјештај Европске комисије о Босни и Херцеговини за 2025. годину.²⁰⁰

Медији представљају спону између доносилаца одлука и грађана, а њихово присуство омогућава јавности да буде информисана о питањима од заједничког јавног интереса, њихово присуство сједницама законодавног органа власти представља темељни облик демократског надзора и осигурава транспарентност. Ограничавање присуства новинара сједницама локалног органа законодавне власти, без правног основа, представља кршење права на слободу информисања, стога свако евентуално ускраћивање права мора бити јасно образложено, засновано на законским основама и пропорционално циљу који се жели постићи. У разматраном случају Омбудсмени су упутили препоруку градском вијећу: да се омогући транспарентан рад вијећа уз несметано присуство представника медија, одлуке које се тичу евентуалног ограничавања приступа медијима да се доносе у складу са важећим законским прописима уз јасно образложење те да се осигура уједначено и непристрасно поступање према свим медијским кућама, без дискриминације.²⁰¹

Забрана дискриминације обухвата све сфере друштва. Уколико је приватни онлајн медиј, који је уредно регистрован као пословни субјект који измирује своје обавезе, искључен из програма подстицаја кантоналне владе²⁰², то може представљати посредну дискриминацију,

¹⁹⁶ Ж-БР-05-102/25.

¹⁹⁷ Извршен дана 27. фебруара 2025. године у Брчком.

¹⁹⁸ Тужилаштво Брчко дистрикта БиХ доставило акт број:Т18 0 КТ 0018361 25 од 07.08.2025. године.

¹⁹⁹ <https://www.ombudsmen.gov.ba/>

²⁰⁰ SWD(2025) 751 final, од 04. 11. 2025.године.

²⁰¹ Ж-СА-08-1294/24, препорука број:П-94/25.

²⁰² Ж-ЛИ-06-1/25, препорука број: П-168/25.

због чега је упућена препорука кантоналној влади да осигура доношење јасних и транспарентних критерија за расподјелу буџетских средстава у случајевима додјеле потпора локалним медијима, да у процесу доношења будућих одлука о расподјели буџетских средстава осигура једнак третман свих локалних медија, као и да, у зависности од расположивости финансијских средстава размотри могућност накнадног укључивања подносиоца жалбе у додјелу финансијских средстава. Препорука је реализована, Влада је информисала Омбудсмене да ће у 2025. години средства бити распоређена на основу Јавног позива, а у јулу 2025. године је усвојена Одлука о одобравању финансијских средстава Служби за односе са јавношћу Владе у сврху потпоре локалним медијима, када су средства наконведеног јавног позива, између осталог, додијељена и подносиоцу жалбе. У погледу захтјева за ретроактивну додјелу средстава, подносилац жалбе је упућен на могућност судске заштите од дискриминације²⁰³.

Од новинарства се захтијева његовање културе јавне ријечи, придржавање највиших професионалних и етичких начела и истинито извјештавање. Сваки сензационализам, објаве које нису истините и које не садрже провјерене податке, објаве у којима се крши право на приватност, без заштите износе лични подаци, не само да представљају повреду позитивних законских прописа и права грађана на које се директно односе, него излазе из оквира постављених стандарда и начела ове професије.

Поступајући по жалбама због неистинитог извјештавања које за посљедицу може имати повреду угледа и части, али и изазвати међунационалну нетрпељивост, као и по жалби због грубе повреду права на приватност, достојанство и лични интегритет, у супротности с Кодексом за штампу и онлајн медија БиХ (члан 11. - Заштита приватности), Омбудсмени су исто упутили Савјету за штампу и онлајн медије Босне и Херцеговине како би предузели мјере из оквира своје надлежности.²⁰⁴

4.13. Бесплатна правна помоћ

Грађани слабог имовинског стања представљају угрожену категорију која није у могућности адекватно заштитити своја права и интересе пред надлежним органима. Њихово право на приступ суду и другим органима ограничено је њиховим материјалним могућностима. Осигуравање једнакости пред судом и другим органима најчешће се омогућава примјеном института бесплатне правне помоћи и на тај начин се поништавају негативни ефекти које би материјалне прилике имале на најугроженије категорије становништва. Функционалан и ефикасан систем бесплатне правне помоћи представља гарант за једнак приступ суду рањивим категоријама за заштиту њихових права и интереса и то нарочито повратника, расељених особа, апатрида и особа под ризиком од апатридије, дјеце која нису уписана у матичне књиге рођених, тражилаца азила, избјеглица и особа којима је додијељена супсидијарна заштита.

Бесплатна правна помоћ у Босни и Херцеговини организована је на следећи начин:

²⁰³ Подносилац жалбе је информисан и о одредби члана 12. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник БиХ“, број 59/09 и 66/169.

²⁰⁴ Ж-ЛИ-05-82/25, Ж-ЛИ-05-81/25, Ж-СА-05-1293/25.

- при Министарству правде БиХ основана је Канцеларија за пружање бесплатне правне помоћи са сједиштем у Сарајеву;
- у Федерацији БиХ су успостављени кантонални заводи са сједиштима у главним градовима кантона, са напоменом да на подручју Средњобосанског кантона још увијек није усвојен закон и није почео са радом завод за пружање бесплатне правне помоћи;
- у Републици Српској успостављен је Центар за пружање бесплатне правне помоћи Републике Српске (при Министарству правде Републике Српске) са организационим јединицама у Источном Сарајеву, Бањалуци, Требињу, Добоју и Бијељини;
- У Брчко дистрикту БиХ основана је Канцеларија за правну помоћ.

Омбудсмени БиХ прате рад кантоналних и других завода/канцеларија преко грађана који се обраћају Институцији омбудсмена било да их савјетују да им се обрате због пружања правне помоћи и заступања или приликом подношења појединачних жалби грађана на рад судова и органа управе када се установи да грађани остварују право на бесплатну правну помоћ.²⁰⁵

Омбудсмени БиХ су Влади Средњобосанског кантона препоручили да усвоји Закон о бесплатној правној помоћи за подручје Средњобосанског кантона²⁰⁶ и да оконча процес именовања директора и изврши запослење особља у Заводу за пружање бесплатне правне помоћи. Надлежни органи Средњобосанског кантона нису то учинили ни током 2025. године.

²⁰⁵ У предмету број Ж-СА-05-1194/24 Удружења „Ваша права БиХ“ заступало је малолетно дијете – странца, подносиоца захтјева за азил (Удружење је током поступака код надлежних органа (Министарство безбједности БиХ и Служба за послове са странцима ТЦ Бихаћ постављено за стараоца за посебан случај малолетном лицу) и предмет број Ж-СА-05-1121/24 Удружења „Ваша права БиХ“ пружало је бесплатну правну помоћ страном пунољетном држављанину који је био смјештен у Имиграционом центру, па потом смјештен у Азилантском центру у Делијашу;

²⁰⁶ Ж-СА-05-227/23, препорука број: П-236/23.

V ПРАВОСУЂЕ И УПРАВА

5.1. Увод

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, гарантује право на правично суђење и јавну расправу у разумном року, пред независним и непристрасним, законом установљеним судом, у поступцима утврђивања грађанских права и обавеза или основаности било какве кривичне оптужбе.²⁰⁷ Сходно одредбама Устава Босне и Херцеговине²⁰⁸ права и слободе предвиђени у Европској конвенцији директно се примјењују у Босни и Херцеговини и имају приоритет над осталим домаћим законима. Загарантована права се односе на свеобухватан процес који се води у грађанским и кривичним поступцима, али и поступцима пред јавном управом, односно примјењује се на све поступке у којима се утврђују или остварују грађанска права или обавезе.

Одјељење за праћење остваривања права у правосуђу и управи током 2025. године запримило је 794 жалбе, што је 142 жалбе или 21,78% више у односу на 2024. годину када су запримљене 652 жалбе. Упућене су 52 препоруке које обухватају 185 предмета. Када је у питању правосуђе изјављено је 374 жалби на рад правосудних органа због дужине трајања поступака пред судовима и тужилаштвима, на рад судија и тужилаца, поступак извршења, недостављања тражених информација, поступања Високог судског и тужилачког савјета, Канцеларије дисциплинског тужиоца али и самог меритума донесених одлука. Десет жалби се односи на рад адвоката и адвокатских комора. Везано за управу изјављено је 405 жалби а грађани се обраћају због непримјерене дужине управног поступка, шутње администрације, неефикасне реакције инспекцијских служби, непоступање органа у законским роковима приликом одлучивања о захтјевима странака, доступности надлежних органа према захтјевима грађана итд.

5.2. Правосуђе

Судски поступак није сврха сам за себе него је процедурална гаранција за остваривање права грађана која су предмет тих поступака, због чега држава мора судски систем организовати на начин који ће јој омогућити да одговори захтјевима из Конвенције²⁰⁹.

Надлежност Институције омбудсмена Босне и Херцеговине прописана одредбама Закона о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине²¹⁰ садржи овлаштења да проводи истраге у свим жалбама везано за слабо функционисање судског система или неправилним процесуирањем индивидуалних предмета и да препоручи одговарајуће појединачне или опште мјере. Омбудсмен се неће мијешати у процес одлучивања судова, али може интервенисати у току поступка који се води, када установи да је таква активност неопходна

²⁰⁷ Европска конвенције о људским правима и основним слободама члан 6. став (1).

²⁰⁸ Члан II.2.

²⁰⁹ Европски суд за људска права Пресуда од 07.10.2004.године у предмету Бауман против Аустрије, Б 45.

²¹⁰ Члан 4. Закона о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине („Сл. лист БиХ“ 32/00, 19/02, 35/04, 32/06, 50/08 и 61/23).

при обављању његових дужности а такође може дати препоруке органу власти који је страна у поступку или бити консултован од стране у поступку.

Током 2025. запримљена су 292 предмета која се односе на рад судских органа и то: 38 жалби због дужине трајања поступка, 22 на рад судија, 35 на извршни поступак и 197 који се односе на остале повреде права током поступања судова по различитим везаним основама. На Високи судски и тужилачки савјет изјављено је 6 жалби.

Одређени број жалби се односи на меритум донесених судских одлука чије преиспитивање излази из оквира надлежности ове Институције о чему подносиоци жалбе буду упознати.²¹¹ Ово наилази на неразумијевање и критику подносилаца жалби, на начин да након обавјештења о законским надлежностима Омбудсмена подносиоци жалбе започињу са тешким критикама према Омбудсменима што често укључује жалбе Парламентарној скупштини и ствара притисак на рад, те угрожава независност Институције. Регистроване су и пријетње Омбудсменима.

Омбудсмени су упутили осам препорука ради ефикасне примјене члана 6. Европске конвенције у смислу: вођења судског поступка, доношења одлука, односно предузимања процесних радњи у извршном поступку.

У неким случајевима Омбудсмени су проводили истражни поступак против суда првог степена, а након доношења одлуке и кориштења правних лијекова на исту, по обраћању подносилаца жалби водили поступак и у односу на суд другог степена, у којем је током интервенције Омбудсмена донесена одлука.²¹²

Проблем је што подносиоци жалби нису увијек информисани о статусима својих предмета пред правосудним органима, те током поступка пред овом Институцијом добију сазнање и о самом окончању поступка.²¹³ У једном од конкретних случајева тек након истраживања Омбудсмена према суду и првог и другог степена подносилац жалбе је упућен у којој процесној фази се налази његов поступак, након чега је могао предузети потребне правне радње у свом интересу.²¹⁴

5.2.1. Дужина трајања судског поступка

Према конзистентној пракси Европског суда за људска права и Уставног суда Босне и Херцеговине разумност дужине трајања поступка мора се оцијенити у оквиру околности појединог предмета, водећи рачуна о критеријумима успостављеним праксом Европског суда, а нарочито сложености предмета, понашању страна у поступку и надлежног суда или других јавних власти, те о значају који конкретна ствар има за апеланта²¹⁵.

²¹¹ Ж-СА-08-1616/25, Ж-БР-08-210/25, Ж-БЛ-08-169/25.

²¹² Првостепени поступак Ж-БЛ-08-451/24, другостепени поступак Ж-БЛ-08-295/25.

²¹³ Ж-БЛ-08-337/25.

²¹⁴ Ж-СА-08-1260/24.

²¹⁵ Одлука о допустивости и меритуму Уставног суда Босне и Херцеговине, „Сл. гласник Босне и Херцеговине“, број 94/1414 „Према конзистентној пракси Европског суда за људска права и Уставног суда разумност дужине трајања поступка мора да се оцијењује у оквиру околности појединог предмета, водећи рачуна о критеријумима успостављеним праксом Европског суда, а нарочито сложености предмета,

До повреде права на суђење у разумном року најчеће доводи непредузимање процесних радњи судова, незаказивање рочишта, враћање предмета првостепеном суду на поновно одлучивање, прекиди до окончања других поступака који су од значаја за пресуђивање и др.

Након покретања истражног поступка пред Институцијом омбудсмена уочено је да суд предузме неопходне радње у предмету, посебно у предметима који се воде у првом степену.²¹⁶

Другостепени судови, у одређеном броју случајева, достављају типске одговоре којима потврђују да рад по конкретној жалби није окончан, да поступају у складу са Планом рјешавања старих предмета, али често не дају информацију када би се могло очекивати доношење одлуке.

Дуготрајност поступака и природан протек времена, у одређеним околностима, може имати и реалну посљедицу да учесници поступака и не дочекају његово окончање. У разматраном случају подносилац жалбе²¹⁷ је навео да је један од тужилаца у судском поступку ради развргнућа заједнице, који траје већ 22 године, а задње рочиште одржано у мају 2022. године је прекинуто ради провођења оставинских расправа иза сада већ покојних тужилаца. Обзиром да туженик једно вријеме не врши дјелатност за коју је регистрована, а и неки од тужилаца су већ у годинама да можда неће дочекати крај поступка, очигледна је потреба што хитнијег наставка овог поступка. По тражењу Институције омбудсмена, након неколико упућених ургенција, запримљено је изјашњење предсједника суда, уз које је приложена дневна наредба поступајућој суткињи за хитно поступање.

Поступци који захтијевају одлучивање о породичним и правима дјеце морају имати континуитет поступања како би судска одлука била донесена у што краћем времену. Подносиатељица жалбе,²¹⁸ тужитељица, покренула је брачни спор против туженог ради развода брака, повјеравања малолетне дјеце и одређивање висине издржавања у јуну 2023. године, који до дана обраћања Омбудсменима није окончан. Омбудсмени су упутили препоруку поступајућем судији да настави активно и благовремено предузимање радњи у циљу окончања предметног поступка. Препорука је реализована, суд закључио расправу и донио одлуку.

Без обзира на дужину самог поступка од изузетне важност је активно учешће странака нарочито када се ради о поступку ликвидације привредних субјеката и остваривања њихових потраживања. Током оваквих поступака евидентно је постојање значајног броја радних спорова, који у знатној мјери утичу на дуже трајање поступка, због чега се у ситуацији када не постоји оправдан разлог за упућивања препоруке, подносилац жалбе

понашању страна у поступку и надлежног суда или других јавних власти, те о значају који конкретна ствар има за апеланта (види Европски суд за људска права, Микулић против Хрватске, апликација број 53176/99 од 07.02.2002. године, Извјештај број 2002-I, став (38).

²¹⁶ Ж-ЛИ-08-103/25.

²¹⁷ Ж-МО-08-136/25.

²¹⁸ Ж-БЛ-08-84/25 препорука број:114/25.

упознаје са изјашњењем одговорног органа уз упутство да се обрати ликвидационом управнику и затражи увид у спис предмета.²¹⁹

Такође, нарушава се и приоритет у рјешавању предмета по радним споровима.

5.2.2. План рјешавања предмета

Право на поступак пред судом у разумном времену је неодојиви дио права на правично суђење, онако како је оно дефинисано и Међународним пактом о грађанским и политичким правима, због чега је обавеза државе да своје правосуђе организује на начин који ће обезбиједити грађанима без обзира на њихову финансијску ситуацију или ниво образовања, предвидиве резултате суђења, укључујући и вријеме потребно за доношење одлуке и ефикасне правне лијекове.

Рјешавање питања заосталих предмета је, без обзира на протек времена од почетка реформе правосуђа, још увијек значајан проблем у судовима Босне и Херцеговине. Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине усвојио је Упутство за израду плана рјешавања старих предмета према старости иницијалног акта (Упутство) у децембру 2010. године, са циљем да се у судовима интензивира рад у погледу рјешавања старих неријешених предмета и повећа ефикасности у раду. Формирана је Стална комисија за праћење имплементације Упутства као стално тијело ВСТС-а БиХ. То је био почетни реформски оквир којим је на нивоу правосуђа уведена обавеза да судови идентификују старе предмете, утврде план њиховог рјешавања и прате реализацију кроз извјештавање. План рјешавања старих предмета судови сачињавају за сваку календарску годину и он даје одређену вјероватноћу када ће неки предмет доћи у разматрање од стране суда, као и да ће се поштовати редослијед запримања иницијалног акта, али не рјешава суштински проблем дужине поступка. План рјешавања старих предмета и даље представља неадекватан механизам ублажавања посљедица непримјерене дужине трајања поступака.

Из изјашњења другостепених судова²²⁰, као и у ранијим извјештајним периодима, позивање на План рјешавања предмета представља образложење зашто у разматраним поступцима није донесена одлука. Како странке и даље немају сазнање када ће одлука суда бити донесена, та информација, сама по себи, не значи много у поступку остваривања њихових права. Уколико су судови определијелени за превасходно поступање у предметима који су обухваћени Планом и дијелом новозапримљених предмета неопходних за предвиђену норму, протеклом времена у којем нису предузете процесне радње у новозапримљеним предметима може се очекивати да и они буду сврстани у категорију „стarih предмета“.

Када изјашњење суда садржи оквирно вријеме у којем се са одређеном извијесношћу може очекивати доношење одлуке, исто би требало бити и испоштовано. У разматраном предмету²²¹ надлежни суд је обавијестио подносиоца жалбе да поступа по Плану рјешавања предмета, а доношење одлуке у предметној правној ствари *„очекује се у првој половини*

²¹⁹ Ж-БЛ-08-53/25.

²²⁰ Ж-БР-08-175/25.

²²¹ Ж-МО-08-100/25.

2025. године“ што није учињено. Тек након упита упућеног од стране Институције омбудсмена, суд је донио пресуду 20.08.2025. године.

У поступку по жалби на другостепени суд пред којим се води управни спор ради остваривања права из пензијско-инвалидског осигурања рјешење у управном поступку је донесено у јулу 2023. године, тужени је у октобру 2024. године доставио спис и одговор на тужбу надлежном суду, који је Омбудсменима доставио изјашњење *да се предмет налази у евиденцији, те да још није окончан и да судећи судија тренутно рјешава предмете по тужбама из 2022. године.*²²²

Изузетак нису ни поступци који су позитивним законским одредбама прописани као поступци хитне природе²²³ У радном спору и предмету у којем се тужбеним захтјевом тражи и утврђивање дискриминације, датум подношења иницијалног акта је фебруар 2019. године, а поступак по жалби на кантоналном суду се води од октобра 2022. године, у истоме није одлучено, а није нити одговорено на тражење Омбудсмена. Упућена је препорука да Суд одмах по пријему препоруке успостави сарадњу са Институцијом омбудсмена на начин прописан Законом о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине, као и да предузме неопходне активности, у складу са стандардима члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, у циљу што скоријег доношења одлуке у предмету. Након одговора Суда у којем се између осталог наводи да се овај предмет тренутно не налази на Плану рјешавања предмета, у складу са чланом 32 став (2) Закона о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине²²⁴ са овиме је упознато и Високи судски и тужилачки савјет који је Суду упутио акт у којем се наводи: *“...предметним дописом Вас желимо обавијестити да је Препорука Омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине била предметом разматрања на састанку Сталне комисије за ефикасност и квалитет судова (у наставку Стална комисија) одржаном 3.4.2025. године при чему су чланови Сталне комисије упознати са свим наводима о конкретном спису, као и садржајем Вашег изјашњења и изјашњења поступајуће судије у погледу наведеног питања. Цијенећи одредбе Упутства за израду плана рјешавања предмета у судовима, а на које се позива и поступајућа судија, позивате се да размотрите могућност рјешавања поступка који је предмет приговора, у преосталом дијелу норме који не обухвата планове рјешавања предмета.”*²²⁵

5.2.3. Извршење

Осигурање провођења судске одлуке је основни темељ принципа владавине права. Из тог разлога извршење пресуде коју донесе било који суд мора бити посматрано као

²²² Ж-СА-08-399//25.

²²³ Ж-СА-08-410/24, препорука број П-9/25.

²²⁴ Члан 32, став (2): *“Ако, једном када су препоруке дате, предметни орган владе не предузме одговарајуће мјере у року који је Омбудсмен одредио, или ако не обавијести Омбудсмена о разлозима њиховог непредузимања, Омбудсмен може указати министру одговорном за тај орган или највишим органима владе, на ток предмета и на дате препоруке. Ако Омбудсмен након тога не дође до рјешења у предмету у којем је по његовом мишљењу било могуће наћи позитивно рјешење, тај проблем бит ће уврштен у годишњи или специјални извјештај, помињући имена органа власти или службеника који су заузели такав став.”*

²²⁵ Акт број 12-08-6-3-131/2025 од 10.04.2025. године.

интегрални дио суђења у смислу члана 6. Европске конвенције²²⁶, што је став и Уставног суда Босне и Херцеговине.²²⁷

Неизвршавање судских одлука од страна органа јавне власти било је предмет разматрања током извјештајног периода. У конкретном поступку²²⁸ по жалби због неизвршења правоснажног рјешења о накнади због изузете имовине, надлежни суд није нити одговорио на захтјев Омбудсмена због чега је упућена препорука којом је указано на обавезу сарадње и поступања по актима Омбудсмена. О свему је информисан и Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине који је предузео радње из оквира своје надлежности и доставио информацију о извршним радњама које су предузете у предметној правној ствари.

Континуирано је праћена реализација препоруке²²⁹ у поступку гдје је подносилац жалбе још 2012. године покренуо поступак принудног извршења утврђених права из радног односа. Након више обраћања поступајућем суду у мају 2025. године запримљена је информација да је ради намирења подносиоца жалбе и других радника као тражилаца извршења, донесен Закључак о продаји некретнина извршеника и заказано прво рочиште за продају. Препорука је прихваћена, међутим Омбудсмени не могу утицати на износ новчаних средстава који се продајом некретнина може осигурати.

5.2.4. Праћење/мониторинг судских поступака

Праћење стања остваривања и заштите људских права у области правосуђа Институција омбудсмена врши и путем мониторирања судских поступака. На одлуку за кориштење овог механизма утичу сами наводи жалбе и документације приложене уз исту, индикација на повреду људских права, рањивост странке (особа са инвалидитетом, заштита интереса дјете), непримјерена дужина поступка и др.

Евидентно је обраћање грађана за праћење судских поступака који сматрају да ће присуство представника Институције омбудсмена осигурати непристрасан поступак или напротив сматрају да ће без обзира на основаност њиховог захтјева издејствовати одлуку у свом интересу.

Осим тога у конкретном случају суд првог степена поступајући у кривичном поступку такође је упутио захтјев за присуство представника Институције, због навода браниоца оптуженог у вези са притисцима на одбрану и тврдњама о политичким елементима поступка. Омбудсмени су након присуства на главном претресу закључили да у конкретном случају нису утврђене повреде права на правично суђење нити други облици повреде људских права, те да нема основа за даљње поступање Омбудсмена у предмету. Странке у поступку (укључујући браниоца) упућене су да, уколико сматрају да је у току кривичног поступка дошло до повреда права од стране судских или тужилачких органа, могу користити редовне и ванредне правне лијекове пред надлежним судовима, обратити се

²²⁶Европски суд за људска права Голдер против Уједињеног Краљевства, пресуда од 7. маја 1974. године, серија А-18, стр. 16-18, ст. 34-36.

²²⁷ Одлука број АП 1248/07 од 11. новембра 2009. године и АП 2558/07 од 29. јуна 2010. године.

²²⁸ Ж-БЛ-08-126/25, препорука број П-184/25.

²²⁹ Ж-БР-08-321/23, препорука број: П-193/24.

Високом судском и тужилачком савјету БиХ ради покретања поступка против носилаца правосудних функција уколико сматрају да су исти повриједили правила професионалног понашања, а по окончању домаћих поступака, евентуално поднијети апелацију Европском суду за људска права у складу с чланом 35. Европске конвенције.²³⁰

Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине

Високи судски и тужилачки савјет БиХ је независна институција Босне и Херцеговине, основана Законом о Високом судском и тужилачком савјету БиХ чији је основни мандат успостављање и очување независног, ефикасног и одговорног правосуђа у Босни и Херцеговини, што укључује сљедеће надлежности: именовање судија, тужилаца и стручних сарадника, дисциплинска одговорност, правосудна управа и статистика, буџети правосудних институција, надзор над стручним усавршавањем, увођење ИКТ-а, као и водећа улога у провођењу и координисању реформских активности у правосудном сектору Босне и Херцеговине.

Европска комисија у своме Извјештају о Босни и Херцеговини за 2025. годину²³¹ је навела да незадовољавајуће функционисање правосудног система и даље угрожава права грађана и борбу против корупције. Законодавне реформе и провјере интегритета кључне су за поновну изградњу повјерења јавности у правосудни систем.

Током 2025. године Институција омбудсмена за људска права БиХ за примила је шест жалби у којима је као одговорни орган означен Високи судски и тужилачки савјет БиХ, двије мање него 2024. године када је за примљено осам жалби и упућена је једна препорука.

Жалбе су изјављене због незадовољства поступањем и одлукама Канцеларије дисциплинског тужиоца Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине,²³² провођења Јавног конкурса Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине,²³³ евиденције у електронском правосудном систему,²³⁴ одредби Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине²³⁵, као и одредби Правилника о тестирању кандидата за правосудне функције и Пословника ВСТС-а БиХ.

Након проведених поступака које су се односиле на Канцеларију дисциплинског тужиоца Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине Омбудсмени нису могли утврдити основаност жалбених навода. У сваком конкретном случају констатовано је поступање у складу с одредбама Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и

²³⁰ Ж-БР-08-300/25.

²³¹ SWD (2025) 751 final, од 04. 11. 2025. године Неопходно је: „...финализовати и усвојити нове законе о ВСТС-у и судовима Босне и Херцеговине, у складу с препорукама Венецијанске комисије, те осигурати приступ ВСТС-а свим информацијама потребним за обављање провјера интегритета, и у потпуности имплементирати одредбе Закона о ВСТС-у у дијелу који се тиче интегритета како би се успоставио поуздан систем провјере имовинских картица уз помно вањско праћење.”

²³² Ж-СА-08-722/25, Ж-СА-08-88/25.

²³³ Ж-СА-06-401/25.

²³⁴ Ж-БЛ-08-321/25.

²³⁵ Ж-БЛ-04-396/25.

Херцеговине, јер из запримљених одговора није било могуће са неопходном дозом извијесности извести другачији закључак.

Омбудсмени су размотрили наводе подносиатељице жалбе²³⁶ која је указала на *дискриминишуће и неправедне одредбе* Правилника о квалификационом и писменом тестирању кандидата за позиције носилаца правосудних функција у правосуђу Босне и Херцеговине²³⁷ (даље Правилника) и Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине²³⁸ (даље Пословника), а посебно одредбе члана 49. Пословника која се односи на избор кандидата за обављање разговора²³⁹, члана 30 Правилника²⁴⁰ којим је уређено питање временског важења остварених резултата. Закључено је да појединачно посматране ове одредбе имају административну логику, но њихова комбинована примјена може довести до системске процедуралне неједнакости.

Размотрена је и одредба члана 54е. Правилника који дефинише радно искуство кандидата у односу на позицију на коју се пријавио. Начин бодовања јасно прописује да се бодови додјељују искључиво на основу ранијег искуства у правосуђу и правним професијама (судија, тужилац, адвокат, стручни сарадник или савјетник у суду) што све друге кандидате без обзира на искуство у јавном или приватном сектору у самом старту ставља у неравноправан положај. Упућена је препорука Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине да: у контексту примјене члана 49. Пословника Високог судског и тужилачког савјета и члана 30. Правилника о квалификационом и писменом тестирању кандидата за позиције носилаца правосудних функција у правосуђу Босне и Херцеговине, размотри могућност нормативне ревизије, уз увођење механизма који би омогућио изузетке у оправданим случајевима, чиме би се осигурала једнакост, правичност и мериторност у поступку именовања носилаца правосудних функција у правосуђу Босне и Херцеговине, као и да изврши измјену члана 54.е ст. 2 и 3. Пословника Високог судског и тужилачког савјета (Радно искуство кандидата у односу на позицију на коју се пријавио) на начин да се, поред искуства стеченог на пословима стручног сарадника и савјетника у правосудним

²³⁶ Ж-СА-06-994/25, препорука број П-368/25.

²³⁷ „Службени гласник БиХ“, бр. 78/14, 45/15, 48/16, 12/18, и 51/18, 12/21 и 64/21.

²³⁸ „Службени гласник БиХ“, бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24.

²³⁹ Члан 49. Пословника.

(1) На разговор се позивају кандидати који су остварили одговарајући успјех за критерије стручности и способности правне анализе у складу са чланом 56. овог пословника.

(2) Кандидат с којим је у посљедње двије године обављен разговор за позицију истог нивоа неће се поново позивати на разговор и у том случају у обзир ће се узети раније остварени успјех.

(3) Изузетно од одредбе става (2) овог члана, кандидат може у пријави поднијети захтјев да се с њим обави нови разговор након протекла периода од годину дана од посљедњег разговора, рачунајући до дана истека рока за подношење пријава.

²⁴⁰ Члан 30. Правилника

(1) Укупна оцјена стручности кандидата из члана 28.а вриједи двије године од дана полагања писменог теста, рачунајући до дана истека рока за подношење пријава.

(2) Кандидат који није положио квалификациони или писмени тест односно кандидат који није задовољан оствареном укупном оцјеном стручности има право поново приступити квалификационом и писменом тесту након протекла периода од годину дана од дана полагања теста.

(3) У поступку одабира и именовања кандидата на позиције носилаца правосудних функција узима се у обзир укупна оцјена стручности кандидата остварена на тестирању у оквиру јавног конкурса док се сви претходни резултати поништавају.

институцијама, вреднује и искуство остварено на руководним функцијама у приватном и јавном сектору.

Запримљен је одговор Савјета²⁴¹ из којег произлази да је на сједници одржаној 18.12.2025. године, разматрало предметне препоруке, те донијело закључак којим се задужује Стална комисија за легислативу и Стална комисија за провођење тестних процедура, структурираног разговора и унапређење поступка именовања да изврше анализу одредаба члана 49. и члана 54е. став (2) и (3) Пословника ВСТС-а БиХ, као и релевантних одредаба Правилника.

5.2.5. Жалба на рад судија

Жалбе на поступање судија често се јављају као резултат незадовољства странака коначним исходом поступка и доношењем одлуке која није у њихову корист и за коју у неким случајевима сматрају да је резултат политичког²⁴² или другог утицаја на суд. У одређеним случајевима подносиоци жалбе сматрају да Институција омбудсмена може мериторно промијенити одлуку, што је у супротности са чланом 4. став 2. Закона о омбудсмену за људска права БиХ. Уз обавјештење о надлежностима Омбудсмена странке се информишу о могућности кориштења правних лијекова, у складу с одредбама процесних закона, односно могућности обраћања Канцеларији дисциплинског тужиоца Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине уколико диспонирају ваљаним чињеничним и правним основом.

5.2.6. Уставни суд Босне и Херцеговине

Устав Босне и Херцеговине²⁴³ осигурава уставноправни оквир за устројство и функционисање Уставног суда Босне и Херцеговине као независног чувара Устава Босне и Херцеговине и институционалног гаранта за заштиту људских права и основних слобода загарантованих Уставом Босне и Херцеговине и инструментима Анекса I Устава. Институција Уставног суда је утемељена чланом VI Устава, којим се осим надлежности уређују и организационо устројство и процедуре, те коначност и обавезност одлука. Сходно одредбама члана VI 4. Устава БиХ и Правила Уставног суда, пресуде Уставног суда БиХ су коначне, обавезујуће и извршне, а свако физичко и правно лице дужно их је поштовати.

Током извјештајног периода запримљено је 14 жалби које се односе на Уставни суд БиХ, због: недоношења одлука по изјављеној апелацији,²⁴⁴ ургенцији за приоритетно доношење одлуке због оправданог правног интереса,²⁴⁵ нужности доношења одлуке о привременој мјери,²⁴⁶ изостанка информације о статусу апелације.²⁴⁷

²⁴¹ Акт број:08-08-1-2601-4/2025 од 26.12.2025. године.

²⁴² Ж-БР-08-221/25.

²⁴³ Анекс 4 Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.

²⁴⁴ Ж-СА-08-825/25.

²⁴⁵ Ж-СА-08-1633/25.

²⁴⁶ Ж-СА-08-1492/25, Ж-СА-08-1493/25.

²⁴⁷ Ж-БЛ-08-613/25, Ж-БЛ-08-494/25.

Уважавајући независност Суда Омбудсмени су захтијевали информацију везану за жалбене наводе, и у скоро сваком појединачном случају Уставни суд је информисао ову Институцију као и саме апеланте да *“...од новембра 2022. године Уставни суд ради у отежаним околностима и са непотпуним саставом јер надлежни ентитетски законодавни органи пропуштају испунити своју уставну обавезу да изабере судије на упражњене судијске позиције. Из наведеног разлога не могу се одржавати сједнице Великог вијећа на којима се у нормалним околностима доносио велики број одлука и Уставни суд је присиљен предмете рјешавати искључиво на пленарним сједницама на које се може упутити само ограничен број предмета. У принципу, предмети који се упућују на пленарну сједницу су само они који се, по Правилима Уставног суда, рјешавају хитно, те одређени, ограничени број допустивости. Међутим, упркос великим напорима који се улажу, чак ни сви хитни предмети не могу у исто вријеме бити упућени на исту пленарну сједницу. Уставни суд нема механизме којима може утицати на отклањање овог проблема, али настоји својим организацијским прилагођавањима новонасталим околностима ублажити његове посљедице како би оваква ситуација имала што мање утицаја на поступке по предметима пред Уставним судом”*²⁴⁸

Током праћења предмета из претходног извјештајног периода²⁴⁹ због недоношења одлуке по апелацији изјављеној на одлуку ентитетског Врховног суда, Уставни суд Босне и Херцеговине обавијестио је Омбудсмене да је апелација подносиоца жалбе ријешена Одлуком о допустивости у фебруару 2025. године и доступна на званичној интернет страници Уставног суда Босне и Херцеговине.

Уставни суд Босне и Херцеговине у више својих одлука и рјешења о неизвршавању његових одлука је указао да се обавезност и извршност одлука Уставног суда не односе само на изреку те одлуке, већ и на правно схватање и правне оцјене о томе које је уставно право повријеђено и на који начин.²⁵⁰

Запримљена је жалбе подносиоцице²⁵¹ која наводи да ју је ентитетско правобранилаштво позвало да плати 2100,00 КМ на име трошкова парничног поступка у којем је учествовала као цивилна жртва рата ради накнаде штете јер је са двије малољетне кћерке била заточена у логору. У позиву за изјашњење Омбудсмени су подсјетили означени одговорни орган на Одлуку о допустивости и меритуму Уставног суда Босне и Херцеговине²⁵² да цивилне жртве рата (тужиоци у предметима накнаде штете претрпљене услед ратних догађаја) у поступцима који се воде против ентитета (тужених) неће трпјети претјеран терет због губитника спорова и у вези с тим накнаде трошкова поступка према правобранилаштву, заступнику ентитета. Уставни суд Босне и Херцеговине је, позивајући се на став Европског

²⁴⁸ Број: СУ-09-995-1/25 и СУ-09-998-1/25 Сарајево, 29. октобра 2025. године.

²⁴⁹ Ж-БЛ-08-651/24.

²⁵⁰ Одлука о допустивости и меритуму УСБиХ у предмету број У 8/19, пара. 41. Рјешење УСБиХ у предмету број, У 3/13, од 30. 9. 2016. године. Рјешење УСБиХ у предмету број АП 289/03, од 1. 4. 2006. године, пара. 8. Рјешење

УСБиХ у предмету број АП 854/04 од 1. 6. 2006. године, пара. 8.

²⁵¹ Ж-БР-08-247/25.

²⁵² Одлука о допустивости и меритуму Уставног суда Босне и Херцеговине, у предмету број АП- 1101/17 од 22. марта 2018. године.

суда за људска права²⁵³ утврдио да иако је поступање суда који је досудио накнаду трошкова поступка правобранилаштву законито и легитимно, оно није пропорционално из разлога *што апелантицина тужба, у вријеме подношења тужбеног захтјева против тужене, није била неразумна или неутемељена, односно апелантица је могла очекивати успјех своје тужбе јер су судови у БиХ у погледу примјене правне норме на коју се она позвала имали различите правне ставове, укључујући оне на основу којих су дати тужбени захтјеви усвајани. Правобранилаштво се финансира из буџета, чиме се налази у другачијој ситуацији неголи адвокат. Пуни износ досуђених трошкова није незнатан (3.000,00 БАМ) имајући у виду финансијску ситуацију у којој се налазила тужитељица, због које је била ослобођена плаћања судске таксе.* Уставни суд Босне и Херцеговине је из ових разлога утврдио да је апелантици прекршено право на имовину (јер мијешање у то право није било пропорционално) и право на правично суђење, у дијелу права на приступ суду.

5.2.7. Транспарентност избора судија Уставног суда Босне и Херцеговине

Омбудсмени су провели поступак истраживања²⁵⁴ у погледу навода подносиоца жалбе да му се ускрађује приступ сједници Радне групе на којој ће се провести интервју са кандидатима за функцију судије Уставног суда БиХ, јер не постоји правни основ за његово присуство, након чега је Представничком дому Парламента Федерације БиХ упућена препорука да уреди питање присуства јавности сједницама Радне групе за избор судије Уставног суда Босне и Херцеговине које бира Представнички дом Федерације БиХ, на начин који ће осигурати адекватну укљученост јавности у предметни поступак избора. Омбудсмени су у препоруци изразили став да избор и именовање судија у Уставни суд Босне и Херцеговине, као најважнију судску инстанцу тзв. чувара устава, свакако мора у одређеном сегменту укључити и јавност, те сматрају основаним наводе подносиоца жалбе да одлука Радне групе да подносилац жалбе не може присуствовати интервјуу кандидата нема законско упориште. Омбудсмени сматрају да наведено питање треба бити прописано на начин да се осигура пропорционалност између заштите интегритета процеса избора судија с једне стране, и укључености јавности у сам процес избора, с друге стране. Поред наведеног, одлука да се јавност искључи из овог дијела поступка избора, мора бити правно основана и јасно образложена.

5.2.8. Тужилаштва

Тужилаштва су самостални државни органи, који у оквиру прописаних надлежности предузимају законом одређене мјере у погледу откривања и гоњења учинилаца кривичних дјела и улажу правне лијекове ради заштите законитости.

Током 2025. године запримљено је 76 жалби у којима су као одговорни орган означена тужилаштва, што је 5,56 % више него у 2024.години и упућене су три препоруке.

²⁵³ Циндрић и Бешлић против Хрватске, Апелација број 72152/13, пресуда од 6. 9. 2016.године.

²⁵⁴ Ж-СА-05-153/25, препорука број П-242/25.

Жалбе су изјављене због непредузимања радњи по поднесеним кривичним пријавама,²⁵⁵ недоношења тужилачке одлуке у покренутим поступцима, незадовољства тужилачким одлукама²⁵⁶ непоступања тужилаштва услед којег подносиоци жалбе нису могли остварити право у другим поступцима, недостављања тражених информација и документације,²⁵⁷ неинформисаности оштећених о предузетим радњама²⁵⁸ итд.

Поступајући по жалбама изјављеним на меритуме тужилачких одлука, Омбудсмени обавијесте подносиоце жалби да се одредба члана 4. Закона о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине²⁵⁹, примјењује и на одлуке поступајућих тужилаштава, те упуте о начинима кориштења правних лијекова.²⁶⁰

Уочено је да након дјеловања Омбудсмена, у предметима покренутим по жалби због дуготрајности поступака до доношења тужилачке одлуке, надлежно тужилаштво предузме кривичноправне радње и донесе одлуку.²⁶¹

Подноситељица жалбе је навела да је почетком 2024. године поднијела кривичну пријаву због неплаћања законске обавезе издржавања, тужилаштво није покренуло рад на предмету све до октобра мјесеца 2024. године, тек након више ургенција код поступајућег тужиоца узета је изјава окривљеног али није донесена тужилачка одлука. Након покретања поступка пред Институцијом омбудсмена запримљен је одговор да је подигнута оптужница у предметној правној ствари.²⁶²

Подносилац жалбе је изјавио жалбу на надлежно тужилаштво из разлога што у кривично-правном предмету нису утврђене све чињенице од којих зависи могућности провођења оставинског поступка иза његовог покојног сина.²⁶³ Омбудсмени су предметном тужилаштву и суду упутили препоруку да предузму неопходне законске радње из оквира своје надлежности, ради утврђивања чињеница и доношења одлука, релевантних за провођење оставинског поступка иза преминулог оставиоца и о томе извијесте поступајућег нотара. Препорука је прихваћена, подносилац жалбе је остварио право због којег се обратио и захвалио Институцији омбудсмена на дјеловању.

Тужилаштва као и други јавни органи имају обавезу поступати у складу са одредбама закона о слободном приступу информацијама и странкама дати исправну поуку о правном лијеку. Поступајући по жалби подносиатељице којој је у другостепеној одлуци тужилаштва, којему се обратила за приступ информацијама, дата поука о правном лијеку према којој се жалба на донесено рјешење може изјавити Институцији омбудсмена у остављеном року. Полазећи од улоге Омбудсмена да прати рад надлежних органа у погледу примјене

²⁵⁵ Ж-СА-08-1659/25.

²⁵⁶ Ж-БЛ-05-334/25.

²⁵⁷ Ж-БЛ-06-91/25, Ж-СА-08-218/25, Ж-СА-05-1517/25, Ж-БЛ-08-427/25.

²⁵⁸ Ж-БЛ-08-675/25.

²⁵⁹ Прописује да је изван надлежности Омбудсмена Босне и Херцеговине преиспитивање меритума судских одлука.

²⁶⁰ Ж-БЛ-08-484/25.

²⁶¹ Ж-БЛ-08-81/25.

²⁶² Ж-СА-08-268/25.

²⁶³ Ж-БР-08-74/25, препорука број П:141/25.

законских одредби о слободи приступа информацијама, а не да преузима улогу органа од којег би се очекивало да у трећем степену испитује законитост донесеног рјешења, Омбудсмени су упутили препоруку надлежном тужилаштву, да убудуће приликом одлучивања о захтјевима за приступ информацијама уважи напријед наведено и води рачуна о улози Институције омбудсмена у погледу примјене одредби Закона о слободи приступа информацијама, а имајући у виду остваривање права грађана који подносе захтјев за приступ информацијама“.²⁶⁴

Подносиоци жалби у појединим случајевима наводе да немају информације о радњама које надлежно тужилаштво предузима у конкретним предметима, као нити у којој фази се налази поступак по кривичној пријави. Међутим, у току поступка истраживања Институција омбудсмена заприми релевантне информације из којих је видљиво да се предметни поступак води у складу са позитивним законским прописима и да нема основа за евентуално упућивање препоруке.²⁶⁵

5.2.9. Тужилаштва и заштита права дјеце

Суочени са годином у којој су откривена тешка кршења права дјеце Омбудсмени указују да сходно обавезама које произлазе из Конвенције о правима дјетета надлежни органи требају предузимати све одговарајуће законске мјере како би се дијете заштитило од свих облика физичког или менталног насиља, повреда или злостављања, занемаривања или немарног поступања, злоупотребе или експлоатације, укључујући и сексуално злостављање док је на бризи родитеља, старатеља или било које друге особе која се брине о дјетету.

Имајући у виду напријед наведено надлежна тужилаштва морају дјеловати ургентно, законито и ефикасно у откривању и процесуирању починилаца сваког облика кривичних радњи на штету дјеце.²⁶⁶

5.2.10. Адвокати

Законима о адвокатури уређено је пружање стручне правне помоћи физичким и правним особама у остваривању и заштити њихових права, обавеза и правних интереса путем адвокатске службе, прописани су услови за бављење адвокатуром, организација и положај адвоката, адвокатских стручних сарадника за правне послове и адвокатских приправника, надлежност и рад ентитетских адвокатских комора.²⁶⁷

Адвокатска комора је независна, професионална организација која окупља адвокате ради остваривања заједничких циљева, уређивања адвокатске дјелатности и заштите интереса професије. Она уписује адвокате у именик, утврђује кодекс етике, врши дисциплински надзор и осигурава квалитет правне помоћи коју пружају њезини чланови.

²⁶⁴ Ж-БЛ-08-481/25, препорука број: 306/25.

²⁶⁵ Ж-БЛ-08-553/25.

²⁶⁶ Ж-БР-01-94/25, Ж-БР-01-95/25 и Ж-БР-01-96/25, препорука број: П-83/25, Ж-БЛ-01-849/25.

²⁶⁷ Закон о адвокатури ФБиХ („Сл. новине ФБиХ“, бр. 25/2002, 40/2002, 29/2003, 18/2005, 68/2005, 42/2011, 01/2025), Закон о адвокатури Републике Српске („Сл. гласник РС“, бр. 80/2015).

Током 2025. године Институција је запримила 10 жалби које се односе на непрофесионалан рад адвоката, дуготрајност поступања адвокатских комора у дисциплинским поступцима, недостављања тражених информација итд.

Осим жалби Институција је запримила и захтјев²⁶⁸ којим се од Омбудсмена Босне и Херцеговине тражи став и мишљење у тумачењу одредби Кодекса етике адвоката Адвокатске коморе у смислу законитости именовања адвоката у надзорни одбор јавног предузећа. Омбудсмени су указали да су чланом 2. Закона о омбудсмену Босне и Херцеговине јасно прописана овлашћења и надлежности Омбудсмена Босне и Херцеговине и није прописана могућност тумачења правних прописа, аутентично тумачење закона и других правних аката спада искључиво у надлежност његовог доносиоца.

Од Институције је затражена и упута²⁶⁹ на који начин особа након завршених студија, може започети приправнички стаж у адвокатури на простору своје локалне заједнице. Након детаљних инструкција да се, за питања приправничког стажа, нострификације дипломе као и полагања правосудног испита писменим путем обрати Министарству правде, Министарству просвјете и културе као и Адвокатској комори ентитета, запримљена је захвала на значајној помоћи.

Поступајући по жалбама којима се захтијева преиспитивање поступања и одговорност адвоката, Омбудсмени су грађане поучили о овлашћењима ове Институције, те упутили на поступке које, уколико сматрају да диспонирају чињеничним и правним основом, могу евентуално покренути пред надлежним органима кривичног гоњења, грађанским поступцима за накнаду штете, као и поступком за утврђивање дисциплинске одговорности адвоката.

Жалбени наводи подносиоци жалбе²⁷⁰ су се односили на непрофесионално поступање адвоката, о чему је обавијестила ентитетску и регионалну адвокатску комору али до дана обраћања Институцији омбудсмена по истом није одговорено. Током поступка пред Институцијом омбудсмена пријава подносиоци жалбе је достављена дисциплинском тужиоцу Регионалне адвокатске/одвјетничке коморе, проведен и рјешењем окончан дисциплински поступак против адвоката, а подносиоци жалбе о свему информисана.

Омбудсмени указују на значај ефикасног поступања и дјеловања адвокатских комора као струковних удружења која имају јавна овлашћења.

Подносилац жалби је поднио жалбе због дужине трајања дисциплинског поступка пред надлежном комором и брисања из адвокатске коморе,²⁷¹ у којима се наводи да је 2022. године оптужницом дисциплинског тужиоца, покренут дисциплински поступак против њега, ради почињења теже повреде адвокатске дужности, али поступак још увијек није окончан. Омбудсмени су закључили да је обзиром на дужину трајања предметног поступка повријеђено право подносиоца жалби на правично суђење. Упућена је препорука

²⁶⁸ Ж-БЛ-08-361/25.

²⁶⁹ Ж-БЛ-08-692/25.

²⁷⁰ Ж-БР-08-26/25.

²⁷¹ Ж-БЛ-08-157/25 и Ж-БЛ-08-157/25, препорука број: П-341/25.

Адвокатској комори да предузме све мјере из своје надлежности у циљу доношења одлуке и окончања поступка. У току је праћење реализације препоруке.

5.3. Управа

Дужност органа управе јесте да, поступајући у складу са позитивним законским прописима и међународним стандардима заштите људских права, осигурају ефикасно остваривање права и интереса грађана. Ово подразумијева ефикасну организацију на извршавању послова органа, брзо, потпуно и квалитетно рјешавање управних ствари у законом прописаном поступку, уз свестрано разматрање тих ствари, поштујући прописана начела поступка, право жалбе, право на помоћ и забрану дискриминације. Право грађана на добру управу регулише и Повеља о основним правима Европске уније.²⁷² Ефикаснија, дјелотворнија, одговорнија и транспарентнија јавна управа, која ће бити оријентисана ка грађанима и спремна да одговори свим европским захтјевима, визија је реформе јавне управе зацртане документима Стратегијом реформе јавне управе²⁷³ те Стратешким оквиром за реформу јавне управе и Акцијским планом за реформу јавне управе за период 2018-2022. године који је продужен до краја 2027. године.

Током 2025. године запримљено је 405 жалби из ове области, што је 142 жалбе или 53,88% више него у 2024. години. Највећи број односио се на трајање управног поступка, шутњу администрације, неефикасну реакцију инспекцијских служби, непоступање органа у законским роковима приликом одлучивања о захтјевима странака, оспоравања права странака на учешће у управном поступку. Разматрани су и жалбени наводи који су се односили на питање расположивости финансијских средстава помоћу којих се осигурава функционисање органа управе и доступности надлежних органа према захтјевима грађана.

Омбудсмени су у 168 предмета упутили препоруке којима је препоручено: да се предузму неопходне законске радње у конкретним поступцима, одлучи о захтјевима грађана,²⁷⁴ осигурају неопходна финансијска средства за рад управе, преиспитају услови за реализацију пројекта субвенционисања по јавном позиву, покрену процедуре за доношење правних прописа, омогући право на правни лијек, поступи по закону о слободном приступу информацијама,²⁷⁵ окончају започети радови на јавним површинама, поставе успоривачи саобраћаја на одређеној путној дионици имајући у виду заштиту и сигурност грађана²⁷⁶ итд.

²⁷² Члан 41.

²⁷³ Реформски процес у БиХ одвија се на основу Стратегије реформе јавне управе у БиХ, коју су, 2006. заједно с Акционим планом 1 (АП1), усвојили Савјет министара БиХ (27. јула), Влада Федерације БиХ (3. августа), Влада Републике Српске (31. августа) и Влада Брчко дистрикта БиХ (24. јула). Стратегија реформе јавне управе је свеобухватан и универзалан документ који пружа стратешки оквир за наведену реформу, фокусиран на унапређење општих управних капацитета, односно начина на који је државна управа организована, како креира политике, сачињава и извршава буџет, запошљава и обучава кадрове.

²⁷⁴ Ж-СА-08-580/25, препорука број:П-214/25.

²⁷⁵ Ж-СА-08-589/25, препорука П-227/25.

²⁷⁶ Ж-СА-08-1247/24, препорука број:П-271/25.

Иако су органи власти дужни да Институцији пруже одговарајућу помоћ у истрази и вршењу контроле, у неким случајевима није одговорено на тражење Омбудсмена нити након упућивања препоруке којом се указало на обавезу успостављања сарадње.²⁷⁷

Омбудсмени Босне и Херцеговине, осим на обавезе јавних органа посебно указују да и грађани имају дужност своје обавезе испуњавати у складу са позитивним законским прописима и прописаним роковима, у интересу остваривања загарантованих права.²⁷⁸

Током извјештајног периода забиљежена су поновљена обраћања подносилаца жалби, поводом истог чињеничног и правног основа по којему је већ проведен поступак и донесена одлука са којом је упознат.²⁷⁹ Оваква поступања за резултат имају неосновано ангажовање запослених и трошење ресурса ове Институције.

5.3.1. Финансијска средства неопходна за функционисање јавне управе

Финансијска средства имају пресудан утицај на рад јавне управе, јер директно одређују њен капацитет, ефикасност и квалитет услуга које пружа грађанима. Тај утицај се може сагледати кроз неколико кључних аспеката: функционисање и континуитет рада, квалитет и брзину услуга, развој и реформе. Финансијска средства не гарантују сама по себи добар рад јавне управе, али су неопходан предуслов за њену ефикасност, професионалност и одговорност.

Омбудсмени на овом мјесту указују на уобличен стандард релевантних међународних органа за заштиту људских права и посебно Европског суда за људска права, да јавни органи не могу користити недостатак финансијских средстава као оправдање за неизвршавање својих обавеза предвиђених конвенцијама.

Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине примила је жалбу удружења²⁸⁰ поводом остваривања права из области локалне самоуправе. У поступку истраге утврђено је да се не организују и не проводе избори за чланове савјета мјесних заједница на подручју града, те да се чланови бирају на приједлог клубова одборника политичких субјеката, а да се овакво поступање правда недостатком финансијских средстава, због чега је упућена препорука Градском вијећу да без одлагања предузме мјере из своје надлежности ради организације избора за чланове савјета мјесних заједница у складу са одредбама Статута Града, Устава кантона и Европске повеље о локалној самоуправи, што није реализовано.

Директор Агенције за развој јединице локалне самоуправе²⁸¹ изјавио је жалбу наводећи да се Агенцији ускраћују новчана средства за рад. Према изјашњењу начелника општине, као

²⁷⁷ Ж-БЛ-08-558/24/, П-330/24.

²⁷⁸ Ж-СА-08-201/25.

²⁷⁹ Ж-СА-05-10/25, Ж-СА-08-793/25, Ж-СА-05-1448/25, Ж-СА-05-1447/25, Ж-СА-05-1405/25, Ж-СА-05-1325/25, Ж-СА-05-1052/25, Ж-СА-05-1051/25, Ж-СА-05-1050/25, Ж-СА-05-1049/25, Ж-СА-05-1016/25, Ж-СА-08-1015/25, Ж-СА-05-949/25, Ж-СА-08-948/25, Ж-СА-08-947/25, Ж-СА-08-946/25, Ж-СА-05-945/25, Ж-СА-05-807/25.

²⁸⁰ Ж-БЛ-06-112/25, препорука број:П-127/25.

²⁸¹ Ж-БЛ-08-396/24, препорука П-37/25.

посљедица неусвајања буџета за 2024. годину, дошло је до знатног смањења прилива средстава са којима располаже општина. Омбудсмени су начелнику општине и предсједнику Скупштине општине издали препоруку да у складу са својим надлежностима у што краћем року припреме и донесу буџет општине за текућу годину и на тај начин омогуће редовно финансирање свих обавеза и нормално функционисање ове локалне заједнице, као и да са овом препоруком Омбудсмена упознају све одборнике Скупштине општине. Препорука је испоштована и у априлу 2025. године је усвојен буџет ове општине.

Омбудсмени су разматрали више жалби²⁸² у којој су корисници исказали незадовољство висином исплате субвенција за рјешење стамбеног питања по Јавном позиву за младе из 2023. године, у једном кантону, односно линеарном исплатом истог износа без обзира на износ утврђен бодовањем. Нагласили су да претходна пракса исплате субвенција ствара легитимно очекивање да ће средства бити реализована у пуном износу. Кантонална влада је извршила исплату у складу са расположивим средствима буџета и појаснила да претходни износи субвенција зависе од расположивих буџетских средстава и да раније исплате не представљају правно обавезујућу праксу. Омбудсмени су прије свега упутили препоруку да се успостави сарадња са Институцијом омбудсмена, а потом и пружи јасан одговор у вези питања легитимних очекивања корисника предметне субвенције у смислу њеног обима и реализације. Представници Институције су одржали састанак са представницима надлежног министарства. Препорука је реализована, а Скупштина Кантона је усвојила Приједлог закона о доплати средстава корисницима субвенције по Јавном позиву за младе из 2023. године, чиме је предвиђено издвајање пет милиона КМ за једнаку доплату свим корисницима који су остварили право, чиме је успостављен законски оквир за реализацију потраживања корисника.

5.3.2. Транспарентност у поступању јавне управе

Јавне управе би морале консултовати јавност у случајевима доношења одлука које имају директан утицај на здравље, сигурности и добробити заједнице, нарочито дјеце. Поступак треба бити транспарентан и јаван, а одлуке донесене отворено и одговорно уз учешће представника локалне заједнице. Приступ правди, односно, праву на правни лијек мора бити доступан.

Разматране су жалбе више група грађана које се односе на смјештај Метадонског центра на локалитет Болничка улица -Општина Центар Сарајево,²⁸³ у непосредну близину њихових домова, школа, факултета и вртића. Локација Центра се налази 50-ак метара од школских врата, што сматрају неприхватљивим. Одлука о измјештању Центра је донесена без претходних консултација са локалном заједницом, нетранспарентно, без јавне расправе. Грађани су добили сазнања тек по окончању радова, након доласка корисника услуга, регистрованих случајева конзумације дрога на отвореном, остављених шприца у парковима и двориштима, те појаве корисника у стању видне зависности у близини школа и стамбених зграда. Планови нису благовремено представљени јавности, нити је извршена процјена

²⁸² Ж-СА-08-432/25, Ж-СА-08-440/25 - Ж-СА-08-561/25, Ж-СА-08-567/25 и Ж-СА-08-643/25, препорука број П-179/25.

²⁸³ Обједињене под бројем Ж-СА-08-1083/25.

утицаја на заједницу. Није осигурано адекватно 24-сатно обезбјеђење нити је утврђен болнички режим рада Центра.

Након покренутог поступка пред Институцијом омбудсмена, остварене комуникације са надлежним општинским и кантоналним органима, Одсјек за опијатску супституциону терапију (ОСТ центар) измјештен је са предметне локација а подносиоци жалбе су исказали велику захвалност Институцији омбудсмена на брзим и правовременим активностима.

5.3.3. Заштита права грађана

Када органи и институције које имају јавна овлашћења воде поступак, дужни су странкама омогућити што лакшу заштиту и остваривање права, водећи притом рачуна да остваривање њихових права не буде на штету права других особа нити у супротности са законом утврђеним јавним интересом.

Запримљено је више жалби грађана због немогућности укључивања у управне поступке у којима имају легитиман интерес.

Ово је посебно значајно питање када се ради о издавању дозвола за градњу на локацији на којој су индивидуални стамбени објекти подносилаца жалбе позиционирани као први сусједни објекти уз планирани стамбено-пословни објекат, ради чега су морали бити укључени као заинтересоване странке у поступак одлучивања о урбанистичкој и грађевинској дозволи. У конкретном поступку упућена је препорука надлежном органу да одмах предузме адекватне мјере и радње ради успостављања сарадње са Институцијом омбудсмена, на начин прописан Законом о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине те да Одјељење за урбанизам и грађење достави тражено изјашњење на жалбене наводе подносилаца жалбе, као и урбанистичку и грађевинску дозволу на основу које су започети радови на предметној локацији.²⁸⁴ Препорука није реализована.

Подносилац жалбе²⁸⁵ указује да је општина започела извођење грађевинских радова на изградњи кружног тока на земљишној парцели коју он, заједно са својим сродницима, потражује кроз више судских поступака, тврдећи да је предметно земљиште незаконито извлаштено, надлежна служба ускратила му је приступ грађевинској дозволи, образлажући то чињеницом да није доказао постојање правног интереса нити статус странке у конкретном управном поступку. Омбудсмени су надлежном кантоналном министарству упутили препоруку да размотри овај и сличне предмете у циљу иницирања измјена релевантне легислативе, посебно у дијелу који се односи на признавање права трећих лица на учешће у поступцима издавања локацијских и грађевинских дозвола, а општини да поново размотри захтјев подносиоца жалбе за увид у грађевинску дозволу, узимајући у обзир судске спорове који се воде у вези са власништвом над предметним некретнинама. Препоручено је да у будућем раду, посебно при одлучивању у управним предметима који се односе на некретнине над којима постоји правна несигурност, поступа с повећаном пажњом и обазривошћу, уважавајући начела правичности, владавине права и легитимних

²⁸⁴ Ж-МО-08-31/25; Ж-МО-08-32/25, препорука број:П-228/25.

²⁸⁵ Ж-ЛИ-08-43/25, препорука број:П-220/25.

очекивања грађана те размотри могућност привременог обустављања грађевинских активности уколико се доставе докази који би могли утицати на правни статус предметних некретнина, како би се избјегла потенцијална правна или материјална штета. Општина није поступила по препоруци док је надлежно министарство прихватило препоруку.²⁸⁶

5.3.4. Комуникација са грађанима

Подносилац је поднио двије писмене молбе²⁸⁷ са захтјевом да буде примљен на разговор код начелника општине везано за поступке који се воде пред надлежним службама, писмени одговор на те захтјеве није добио, што је у супротности са начелом транспарентности и правне сигурности у раду управе, а тек по иницијативи Институције омбудсмена, орган је доставио изјашњења из којих је видљиво да до пријема није дошло, али да је начелник наводно усмено овластио другог службеника да комуницира са подносиоцем жалбе. Омбудсмени су упутили препоруку начелнику општине да без одлагања организује пријем подносиоца жалбе, у складу са његовим захтјевима, или да га писмено обавијести о конкретним разлозима евентуалног одбијања пријема, уз навођење правне поуке о даљем поступању, те да у будућем раду поступа у складу с начелима добре управе, водећи рачуна о обавези правовременог одговарања на писмене захтјеве грађана, посебно када се тичу комуникације са изабраним представницима власти. Препорука је реализована.

5.3.5. Дужина трајања управног поступка

Поступак пред органом управе мора се водити брзо и са што мање трошкова и губитка времена за странку и друге особе које учествују у поступку, али тако да се прибави све што је потребно за правилно утврђивање чињеничног стања и за доношење законитог и правилног рјешења.

Омбудсмени Босне и Херцеговине уочавају неблаговремена и дуготрајна поступања у свим фазама управног поступка због чега су не прејудуцирајући суштину одлука које треба донијети упућивали препоруку²⁸⁸ да надлежни орган одмах, без даљег одлагања, одлучи о захтјеву подносиоца жалбе, у складу са законом и налазима препоруке, водећи рачуна о начелима законитости и економичности поступка као и да предузме потребне мјере едукације државних службеника који поступају у управним стварима, како би се обезбједило правилно и благовремено спровођење управних поступака у складу са законом. Препорука се сматра испоштованом.

Грађани²⁸⁹ су један период били без адекватних информација о планираним радовима везаним за санацију дјечијег игралишта у великом и централном градском насељу, и

²⁸⁶ У изјашњењу акт број: 07-01-19-6/23, од дана 02.10.2025 године се између осталог, наводи: "... да ће у сваком погледу размотрити могућност измјене регулативе и материјалних закона из ове области у дијелу који се односи на странке у поступку, те уколико се покрене порцедура измјене, у сваком погледу ће бити проведена јавна расправа како је то прописима и одређено, у којој ће сигурно имати прилику дати изјашњење и сам жалитељ. У случају евентуалних додатних потребних информација или документације, ово Министарство стоји на располагању, како Вашој Институцији тако и именованом."

²⁸⁷ Ж-БР-08-192/24, препорука број:П-285/25.

²⁸⁸ Ж-ЛИ-08-44/25, препорука број:П-95/25.

²⁸⁹ Ж-БЛ-05-275/25, препорука број:П-175/25.

указивали на потенцијално неадекватно уређење површина које најчешће користе дјеца, због чега је упућена препорука Градској управи да без одлагања, предузме све неопходне радње како би се завршила санација дјечијег игралишта. Препорука је у кратком року реализована.

У разматраном случају²⁹⁰ у којем је окончање поступка зависило од вјештачења од стране овлаштене особе Омбудсмени су надлежном органу упутили препоруку да без даљег одлагања омогући провођење геодетског вјештачења у наведеном предмету, како би управни поступак могао бити настављен и благовремено окончан, као и да у будућем раду обезбиједи стриктно поштовање Закона о управном поступку Федерације БиХ, посебно у дијелу који се односи на трајање поступка и заштиту права странака. Препорука се сматра испоштованом.

Посебно је значајно неодложно поступање када се ради о издавању увјерења о припадности оружаним снагама и регулисање радног ангажмана у оружаним снагама, гдје се заинтересовани подносилац жалбе обраћа надлежним министарствима и државног и ентитетског нивоа, и тек током дјеловања Институције омбудсмена ријешено је питање његовог статуса, на чему се захвалио Институцији.²⁹¹

У другом случају подносилац жалбе обратио се Министарству одбране Босне и Херцеговине жалбом која се односи на Правилник о професионалном развоју и управљању каријером професионалних војних лица, његов захтјев/жалба прослијеђивана је четири пута нижим организационим јединицама у складу са Правилима службе Оружаних снага Босне и Херцеговине, али на исто није запримио никакав одговор. Омбудсмени су Министарству одбране Босне и Херцеговине препоручили да у погледу запримљеног обраћања поступи на начин прописан Законом о управном поступку у БиХ²⁹², у складу са изнесеним мишљењем Омбудсмена у овој препоруци²⁹³. Препорука је испоштована.

5.3.6. Пинг-понг ефекат у управном поступку

Пинг-понг ефекат у управном поступку односи се на ситуацију у којој се предмет више пута враћа између органа првог и другог степена, без коначног рјешавања предметне ствари, због формалних или процедуралних недостатака у одлуци или поступку. Ова појава доводи до повреде различитих врста права као што је повреда права на правично суђење, односно суђење у разумном року, повреда права на дјелотворан и ефикасан правни лијек, те повреда начела економичности и ефикасности у управном поступку, а све доводи до правне несигурности странке и неефикасности органа управе.

Након проведеног поступка надлежном кантоналном министарству је упућена препорука да као другостепени орган, одмах, без одгађања, предузме ефикасне мјере и радње на доношењу одлуке којим ће се мериторно одлучити по изјављеној жалби, без враћања

²⁹⁰ Ж-ЛИ-08-99/25, препоруку број: П-267/25.

²⁹¹ Ж-ЛИ-08-64/25.

²⁹² Законом о управном поступку у БиХ („Сл. гласник БиХ“, бр. 29/2002, 12/2004, 88/2007, 93/2009, 41/2013 и 53/2016).

²⁹³ Ж-БЛ-08-679/24, препорука број: П- П-81/25.

предмета првостепеном органу на поновно одлучивање.²⁹⁴ Омбудсмени ће пратити реализацију препоруке.

5.3.7. Право на правни лијек

Право на дјелотворан правни лијек произлази из права на „правични поступак” прописан чланом 6. став 1. Европске конвенције о људским правима и основним слободама. Употребом правних лијекова штите се правно признати интереси грађанина као појединца, његове материјалне и духовне вриједности, његова уставна, законска и загарантована основна људска права.

Омбудсмени су у поступку по жалби подносиатељице²⁹⁵ надлежној општини упутили препоруку да предузме мјере да се Јавни позиви додјеле финансијских средстава намијењених за самозапошљавање младих и унапређење подузетништва из средстава буџета али и других јавних позива одвија на транспарентан и законит начин, имајући у виду да право на дјелотворан правни лијек представља основно људско право сваког појединца, а чији је циљ исправак неправилне одлуке државне или друге јавне власти, те чијом се употребом отклањају негативне штетне посљедице проузроковане неправилном и незаконитом одлуком. Препорука је уважена, на начин да је у конкретном случају измјенама и допунама Одлуке о реализацији програма потицаја за самозапошљавање младих и унапређење предузетништва из средстава буџета креиран нови члан 13. Одлуке који дефинише могућност приговора, као правног лијека на одлуку општинског начелника о избору најбољих кандидата.

5.3.8. Усаглашеност правних аката

Подносилац жалбе²⁹⁶ обраћа се у вези неусаглашености тарифника о награди и накнади трошкова за рад вјештака са Законом о вјештацима Републике Српске²⁹⁷.

Према одредби члана 22. Закона вјештак има право на награду за обављено вјештачење и надокнаду трошкова насталих у вези са вршењем послова вјештака, у складу са одредбама Тарифе о награди и накнади трошкова за рад вјештака (у даљем тексту: Тарифа). Тарифу доноси министар, уз претходно прибављено мишљење Министарства финансија, а објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“ и у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“. Тарифа није донесена иако је Закон усвојен 2017. године.

Удружење судских вјештака Републике Српске донијело је Одлуку о усклађивању вриједности бода трошкова вјештачења за чланове Удружења судских вјештака Републике Српске²⁹⁸ и Пречишћен текст цјеновника о нужним трошковима за накнаде и награде судских вјештака у поступцима вјештачења²⁹⁹. Међутим, судови трошкове вјештачења не

²⁹⁴ Ж-СА-08-1344/24, препорука број: П-144/25.

²⁹⁵ Ж-СА-08-835/24, препорука број П-1/25.

²⁹⁶ Ж-БЛ-08-591/25, препорука број: П-335/25.

²⁹⁷ Закон о вјештацима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 74/17).

²⁹⁸ („Службени гласник Републике Српске“ број 12/21, 125/22).

²⁹⁹ („Службени гласник Републике Српске“ број 03/23).

признају према поменутиим актима Удружења, него се позивају на члан 40. Уредбе о накнади трошкова у кривичном поступку³⁰⁰, којим је прописано да се њене одредбе примјењују и у парничном, ванпарничном, извршном и прекршајном поступку.

Омбудсмени су Министарству правде Републике Српске упутили препоруку да без одлагања оконча започету процедуру доношења одговарајуће Тарифе о награди и накнади трошкова за рад вјештака у складу са Законом о вјештацима Републике Српске. Праћење реализације препоруке је у току.

5.3.9. Нотари

Према одредбама ентитетских и закону Брчко дистрикта БиХ³⁰¹ служба нотара је јавна служба коју обављају нотари, самостални и независни носиоци те службе, професионално и искључиво као занимање, током времена за које су именовани, у складу са законом и прописима донесеним на темељу истог.

Омбудсмени су упутили препоруку надлежном министру правде указавши на опште смјернице и препоруке које се односе на транспарентност, законитост и одговорност у поступцима именовања у јавним институцијама, укључујући нотарску службу³⁰². Препоручено је да у свим поступцима давања сагласности за избор у нотарску службу поступа досљедно у складу са начелима правне сигурности и владавине права како би се обезбиједио једнак третман свих кандидата који учествују у конкурсном поступку, а у случају давања или одбијања сагласности за избор у нотарску службу образложи разлоге засноване на јасним законским критеријима укључујући и питање поступања у случајевима сродства кандидата са активним нотарима и омогући кандидатима да имају увид у то образложење.

Подноситељица жалбе³⁰³ обратила се жалбом на мјесно надлежни суд и нотара наводећи да је још у априлу 2024. године у Матичној служби покренула оставински поступак иза покојног супруга али до момента обраћања Омбудсмену нема сазнања у који је фази поменути поступак. Током поступка пред Институцијом омбудсмена и надлежни суд и нотар предузели су одговарајуће радње из оквира своје надлежности и заказана је оставинска расправа.

Жалба³⁰⁴ је изјављена на рад нотарке која према наводима подносиоца жалбе обавља послове нотара, иако је у пензији и одузета јој је лиценца, а подносиоцу одбија издати тражени документ. Омбудсмени су захтијевали изјашњење Нотарске коморе, Федералног министарства правде и Министарства правосуђа и управе тог кантона те нису нашли ваљан основ за даље поступање Институције у предмету жалбе. Подносилац жалбе је од стране

³⁰⁰ Уредба о накнади трошкова у кривичном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 17/14)

³⁰¹ Закон о нотарима („Сл. новине ФБиХ“, бр. 45/2002 и 30/2016 - одлука УС), Закон о нотарској служби у Републици Српској („Сл. гласник РС“, бр. 28/2021), Закон о нотарима Брчко дистрикта БиХ („Сл. гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 9/2003 и 17/2006).

³⁰² Ж-СА-08-128/25, препорука број:П-153/25.

³⁰³ Ж-ЛИ-08-103/25.

³⁰⁴ Ж-СА-08-907/25.

надлежних органа, писменим путем, већ раније упознат са свим релевантним чињеницама као и начином за остварење свог права.

Омбудсмени су покренули истражни поступак по жалби³⁰⁵ којом је одговорном страном означено Федерално министарство правде и Министарство правосуђа и управе предметног кантона, из разлога непоступања по пријавама подносиоца везаним за неправилности у вези са сачињавањем нотарског уговора и повреде Закона о нотарима Федерације Босне и Херцеговине. Поступак је у току.

---

³⁰⁵ Ж-СА-05-662/25.

VI ЕКОНОМСКА, СОЦИЈАЛНА И КУЛТУРНА ПРАВА

6.1. Увод

Економска, социјална и културна права укључују право на рад, право на образовање, право на становање, право на одговарајући животни стандард, право на здравље, право на науку и културу, те су заштићена, прије свега, међународним инструментима. Босна и Херцеговина, је потписница међународних конвенција и има обавезу поштовати, штитити и испуњавати економска, социјална и културна права, те предузимати „прогресивне мјере“ ради њиховог остваривања.

Питања која се тичу остваривања економских, социјалних и културних права у Босни и Херцеговини су углавном у законодавним компетенцијама ентитета, Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске, те Брчко дистрикта БиХ. У Федерацији Босне и Херцеговине, већина питања везана за остваривање ових права су додатно децентрализована. Федерална власт и кантони надлежни су за гарантовање и провођење људских права, здравство, политику заштите човјекове околине, социјалну политику, кориштење природних богатстава, док у складу са потребама, ове надлежности могу бити оствариване заједнички или одвојено или од стране кантона, координисано од федералне власти.³⁰⁶ Проблем представља чињеница да се ради о заједничкој надлежности и уколико нема довољно комуникације између различитих нивоа власти, у неким кантонима се никад не донесу акти за спровођење нужни за остваривање права грађана.

6.1.1. Статистика

Одјељење за праћење остваривања економских, социјалних и културних права је у 2025. години запримило 1028 жалби. У односу на 2024. годину Одјељење је запримило 320 више жалби, што је повећање од 46,02%.

Запримљене жалбе су се у највећем броју односиле на повреде права из радних односа (373), комуналне услуге (176), пензије (134), здравство (127), образовање (107), социјалну заштиту (75), екологију и заштиту животне средине (31), јавне приходе (једна). Унутар одјељења је упућено 119 препорука. Највећи број издатих препорука се односи на повреде права из радних односа (44).

6.2. Право на рад

Право на рад подразумијева право појединца да ради и има могућност тражења посла по властитом избору, а држава има обавезу донијети прописе који постављају сигурносне и здравствене стандарде рада и осигурати поштену плату за обављени посао. Специфичност радног односа је да се на њега истовремено примјењују законске одредбе којих се морају придржавати и радник и послодавац.

³⁰⁶ Устав ФБиХ, члан III/2 и III/3.

Упућене препоруке у области радних односа су се односиле на начин провођења конкурсних процедура, одобравање обављања додатне активности државним службеницима, исплате плата и накнада из радног односа, остваривање права из радног односа, остваривање права на годишњи одмор, превладавање нарушених међуљудских односа, те поправљања радне атмосфере, дисциплинских поступака, отказа уговора о раду, те провођења, односно непровођења инспекцијских надзора.

6.2.1. Оглашавање радних мјеста

Омбудсмени БиХ су кроз извјештајну годину разматрали велики број предмета који се односе на повреде учињене у конкурсним процедурама. У одређеном броју предмета, указане неправилности буду отклоњене током интервенције Омбудсмена БиХ,³⁰⁷ док у неким случајевима након иницијалног подношења жалбе, подносиоци престану учествовати у поступку пред Институцијом.³⁰⁸ Без обзира на упућену жалбу Омбудсменима БиХ, грађани су позвани користити редовне правне лијекове који им стоје на располагању.³⁰⁹

Циљ провођења конкурсне процедуре јест запошљавање најквалитетнијег кандидата. Поступајући по жалбама³¹⁰, Омбудсмени БиХ су утврдили да у појединим случајевима текст јавног конкурса и правилника којим се уређује начин позивања кандидата на тестирање није уједначен, што представља повреду права на учествовање у процедури пријема на радно мјесто. Омбудсмени БиХ су мишљења да је јавни конкурс мјеродаван за кандидате јер из његовог текста кандидати добивају основне информације приликом пријаве на одређено радно мјесто. Ради наведеног је упућена препорука одговорном органу да предузме све мјере из своје надлежности у циљу поништавања проведене процедуре. Омбудсмени БиХ прате реализацију препоруке.

Омбудсмени БиХ су запримили жалбу³¹¹ у чијем оквиру је разматрана оправданост измјене Правилника о унутрашњој организацији рада органа у дијелу важећих услова за обављање послова директора, са нагласком на потребу редифинисања захтјеване врсте образовања. Разматрана је и одговорност надлежних органа приликом давања сагласности на такве измјене, посебно односи ли се њихова улога искључиво на формално усаглашавање документа или и на оцјену суштинских измјена прописа. Измјена Правилника је донесена у тренутку када је у току конкурсна процедура за избор директора и иста још увијек није окончана. Тиме се нарушава правна сигурност кандидата који су се пријавили на јавни позив, испуњавајући услове за пријаву прописан у тада важећем правилнику. Наведено може створити перцепцију о нетранспарентности процеса, те отворити простор за сумњу у намјеру погодовања одређеним кандидатима, уз истовремено онемогућавање равноправног приступа осталим кандидатима. Могло би се рећи да је дошло и до ретроактивног мијењања услова конкурса. Надлежни органи који су дали сагласност на такву одредбу правилника нису извршили садржајну контролу усклађености правилника са законима, уставним

³⁰⁷ Ж-СА-04-603/25.

³⁰⁸ Ж-СА-732/25, Ж-СА-04-1388/25.

³⁰⁹ Ж-СА-04-304/25.

³¹⁰ Ж-БЛ-04-783/24, препорука број: П-323/25.

³¹¹ Ж-СА-04-1333/25, препорука број: П-371/25.

начелима и међународним стандардима. Сагласност је дата без разматрања стварних посљедица по конкурсну процедуру и права кандидата, што указује на формалистички приступ који занемарује суштинску одговорност тих органа да штите јавни интерес и осигурају транспарентност и законитост поступка. Упућена је препорука Влади Федерације Босне и Херцеговине, Канцеларији за законодавство и усклађеност са прописима ЕУ, Федералном министарству правде и федералној управи, како би се осигурала законитост и функционалност прописа који уређују приступ руководећим позицијама у јавним органима, исте темеље искључиво на објективним, транспарентним и стручним критеријима, да приликом давања сагласности надлежни органи врше и садржајну, а не само формалну контролу аката на које дају сагласност, а како би се очувало повјерење јавности у институције. Омбудсмени БиХ прате реализацију препоруке.

Након разматрања жалбе³¹² у којој је указано на нерегуларности у конкурсној процедури приликом запошљавања у јавном предузећу, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку одговорном органу да у циљу јачања повјерења кандидата који се пријављују на радна мјеста предузме активности и мјере да се у свим будућим процедурама заинтересованим кандидатима омогући увид у критерије, начин оцјењивања и коначне листе са бодовима свих кандидата, као и друге релевантне документе уз потребну анонимизацију, а како би се примијенили принципи транспарентности и објективности поступка. Препорука је реализована.

6.2.2. Дуготрајност конкурсних процедура

Конкурсне процедуре могу бити дуготрајне, посебно у јавном сектору, што произлази из обавезних законских корака, попут оглашавања, прикупљања и провјере пријава, провођења тестирања, а успоравају их и могући приговори, те поништавање огласа. Разматрајући жалбу³¹³ подносиоцице која наводи да је одлуком школског одбора примљена на радно мјесто наставника хемије на неодређено вријеме, али до дана обраћања Омбудсменима БиХ, није почела радити нити располаже адекватним информацијама о наведеном, Омбудсмени БиХ су утврдили да је школа поступила у складу са рјешењем просвјетног инспектора о изреченим мјерама и радњама, те роковима за њихово извршење и нису нашли основу за даљње поступање.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³¹⁴ подносиоца који наводи да послодавац одгађа закључивање уговора о раду. Јавно предузеће је обавијестило Омбудсмене БиХ да је разрјешење директора и упис нове одговорне особе у судски регистар привремено одгодило потписивање уговора, али да је са подносиоцем жалбе уговорни однос на крају закључен. Подносилац жалбе је потврдио наводе, те се захвалио Омбудсменима БиХ на поступању.

³¹² Ж-СА-04-238/25, препорука број: П-145/25.

³¹³ Ж-МО-04-157/24.

³¹⁴ Ж-СА-04-34/25.

6.2.3. Права државних службеника и намјештеника

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбе за примљене од стране државних службеника и намјештеника са различитих нивоа власти. Запошљавање у државној служби се проводи путем надлежних агенција за државну службу.

Омбудсмени БиХ указују да се у поступцима³¹⁵ пред Институцијом не врше процјене питања, нити се анализирају питања и одговори који се постављају у конкурсним поступцима. У ту сврху постоје комисије које се именују на основу стручног знања и искуства. Постојање одређених нејасних или непрецизних питања не доводи нужно до повреде људских права кандидата у конкурсној процедури, посебно имајући у виду да исти имају право на правне лијекове, те да се у поступку пред Одбором државне службе за жалбе побијају спорне обавијести Агенције за државну службу.

У ситуацијама³¹⁶ када Одбор државне службе за жалбе који, након разматрања свих релевантних чињеница и документације, донесе одлуку којом се жалба подносиоца жалбе одбија као неоснована Омбудсмени БиХ сматрају да је надлежна другостепена инстанца испунила своју законску обавезу разматрања жалбених навода у складу са важећим прописима, те не долази до кршења права која би оправдавала даље поступање ове Институције.

Подносилац жалбе³¹⁷ се обратио Омбудсменима БиХ наводећи да је био прворангирани на листи успјешних кандидата приликом провођења процедуре за пријем у радни однос, али је руководиоца органа поставио другог кандидата на радно мјесто. Поступајући по приговору на обавјештење о постављењу, другостепени орган је поступак вратио првостепеном на поновно одлучивање. Првостепени орган је потом поднио захтјев за поништењем конкурса Агенцији за државну службу Федерације Босне и Херцеговине. Омбудсмени БиХ су покренули поступак истраге, али након заступања изјашњења нису нашли основа за предузимањем даљњих радњи. Наиме, Закон о државној служби у Федерацији Босне и Херцеговине не забрањује поништење конкурса без обзира на фазу у којој се налази, а у временском периоду у којем је конкурсни поступак трајао одговорни орган је указао да је дошло до измјена у организацијским потребама органа, у смислу формирања новог одјелења и с тим у вези расподјеле финансијских средстава. Уважавајући наведено, предмет је затворен.

Подносилац жалбе³¹⁸ се обратио Омбудсменима БиХ наводећи да је остваривао право на накнаду за долазак и одлазак са посла све до 2023. године када је општински начелник донио рјешење којим му је право укинато. По заступању рјешења, поднио је жалбу Одбору државне службе за жалбе, по којој до дана обраћања Институцији омбудсмена није ријешено. По покренутом поступку истраживања, је отклоњена указана повреда у смислу дужине поступка, јер је Одбор државне службе за жалбе поступио по жалби, након чега је

³¹⁵ Ж-СА-04-27/25.

³¹⁶ Ж-СА-04-1206/24, Ж-СА-04-54/24.

³¹⁷ Ж-СА-04-1295/24.

³¹⁸ Ж-СА-08-1202/24.

општински начелник донио рјешење о признавању накнаде за превоз на посао и са посла. Предмет је позитивно окончан.

6.2.4. Квалитет рада

Квалитет рада органа јавне управе за грађанина представља конкретан индикатор функционалности државе. Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³¹⁹ изјављену ради измјене одредби Правилника о полагању стручног испита за рад на пословима индиректних пореза запослених којом је дефинисано да су сви запослени обавезни полагати стручни испит. Прије измјене, од полагања Општег дијела испита био је ослобођен запослени који у Управи има најмање пет година радног стажа, док је од Посебног дијела испита био ослобођен онај који најмање десет година обавља послове из основне дјелатности. Омбудсмени БиХ су запримили изјашњење Управе, у којем се наводи да је након полагања Општег дијела испита исказано незнање запослених, што је нарушило углед Управе, а о чему су извјештавали и медији. Наведено је захтијевало хитно реаговање и отклањање уочених слабости. Једна од мјера је била приступање измјенама Правилника. Омбудсмени БиХ су закључили да провођење одредби Правилника и само полагање испита који има за циљ провјеру знања, вјештина и оспособљености запослених за рад на пословима из основне дјелатности представља дозвољену методу провјере нивоа знања и оцјене стварне ситуације.

6.2.5. Плата и накнаде из радног односа

Плата као доходак од рада не обухвата само износ који послодавац раднику исплаћује за обављени рад, него и износ који послодавац у име радника уплаћује држави за доприносе и порезе. Приликом исплате плате, послодавац је дужан раднику уручити платну листу са обрачуном плате, а која осигурава транспарентност у плаћању.³²⁰ У свом раду, радник остварује и право на накнаде плате у случајевима када не ради.

Босна и Херцеговина је држава сложеног унутрашњег уређења, те различити нивои власти не уређују на исти начин питања висине плата. Разматрајући жалбу³²¹ у којој се указује на ниже плате, накнаде и неплаћени прековремени рад у институцијама БиХ у односу на друге нивое власти, Омбудсмени БиХ су упознали подносиоца жалбе да су наведена питања уређена Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ, Законом о буџету и одлукама Савјета министара Босне и Херцеговине, а разлике у односу на ентитете/кантоне произлазе из њихових властитих прописа и буџета.

Омбудсмени БиХ су запримили жалбу³²² којом подносиатељица наводи да је послодавац одбио захтјев за напредовање у виши платни разред и изјављени приговор. Иако је током поступка подносиатељица жалбе обавијестила Омбудсмене БиХ да ће остваривање својих права затражити пред надлежним судом и предмет је затворен, Омбудсмени БиХ напомињу

³¹⁹ Ж-БР-04-179/25.

³²⁰ Ж-ЛИ-04-32/25, препорука број: П-95/25.

³²¹ Ж-СА-04-1064/25.

³²² Ж-СА-04-969/23.

да је Суд Босне и Херцеговине донио пресуду³²³ којом је у предмету истог или сличног правног основа одлучено да *“тужитељи не испуњавају услове за остваривање права на распоређивање у виши платни разред пошто нису завршили додатни степен образовања, нити стекли додатна стручна знања него су изједначили дипломе стечене по старом систему студирања I дипломе II циклуса болоњског система студија... еквиваленцијом стечених академских титула нису остварили виши степен стручних и научних звања у смислу члана 6. став 6. Методологије за распоређивање запослених унутар платног разреда (Сл. Гласник БиХ бр.6/12 И 76/020).”*

Омбудсмени БиХ разматрали су жалбу³²⁴ у вези са наводима о ускраћеној исплати плате на основу рјешења о раду са половином радног времена. Утврђено је да је послодавац у међувремену ретроактивно извршио исплату разлике, чиме је предмет позитивно ријешен.

Омбудсмени БиХ у разматрали жалбе³²⁵ у којима је наведено да је Законом о платама и другим накнадама судија и тужилаца Федерације Босне и Херцеговине утврђено право на накнаду за дежурство и приправност, с тим да ће висину накнаде и услове утврдити надлежне владе кантона. Кантонална влада је уредбом утврдила само накнаду за одвојен живот од породице и смјештај у мјесту рада, за што подносилац жалбе сматра да је у супротности са одредбама наведеног закона. Након провођења поступка истраживања, Омбудсмени БиХ нису нашли елементе за даљње поступање, посебно сматрајући да је надлежно министарство у процесу доношења измјена уредбе консултовало правосудне институције кантона, те да су исти доставили позитивно мишљење. У погледу навода, да је донесена уредба умањила права судијама и тужиоцима, те да је супротна Уставу Федерације Босне и Херцеговине, Омбудсмени БиХ указују како је Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине једини надлежан оцијенити уставност донесеног прописа. Омбудсмени БиХ су у оквиру наведеног предмета размотрили уредбе из других кантона, те је утврђено да су кантоналне власти у складу са законским овлашћењима уредиле ово питање на различите начине.

6.2.6. Права из радног односа

У случајевима када се запослени обраћају послодавцу захтјевима за остваривање права из радног односа, избјегавање доношења формалног акта и ослањање на неформалне облике комуникације представљају озбиљан пропуст и нису у складу са законским обавезама и процедурама. Подносиатељица жалбе³²⁶ наводи да је поднијела захтјев за остваривање права на накнаду за случај тешке болести члана уже породице школи у којој ради, а на којег је добила усмени одговор да не испуњава услове. У конкретном случају, Омбудсмени БиХ нису испитивали основаност захтјева, јер то није било предмет жалбе. Упућена је препорука руководиоцу да одлучи о захтјеву подносиатељице жалбе у форми рјешења, водећи рачуна о начелима законитости и економичности поступка. Препорука је реализована.

³²³ Пресуда број: СИ 3 П 044952 24 ГИ од 3.7.2024. године.

³²⁴ Ж-СА-04-893/25.

³²⁵ Ж-БЛ-04-201/25, Ж-БЛ-04-251/25.

³²⁶ Ж-ЛИ-04-86/25, препорука број: П-169/25.

Током 2022. године је регистрован предмет³²⁷ подносиоца претходно запосленог у јединици локалне самоуправе, који је остварио право на отпремнину, но иста му није исплаћена. Дужина трајања овог поступка, премашује три године од дана престанка радног односа, што указује на административни пропуст и непоступање у складу са начелима добре управе. Иако је током 2023. године донесена правоснажна пресуда суда којом је додатно потврђено право подносиоца жалбе и наложена обавеза исплате отпремнине, до исте није дошло, јер планирана буџетска средства нису била довољна за извршење, обзиром на раније преузете обавезе. Упућена је препорука јединици локалне самоуправе да без одлагања, осигура исплату отпремнине и предузме све потребне радње, укључујући и ребаланс буџета. Препорука није реализована.

Омбудсмени БиХ су запримили жалбе³²⁸ у којима подносиоци наводе да рјешења министарства, којим им је признато право на отпремнину нису извршена. Након упућивања препоруке министарству да предузме све мјере у циљу извршења својих рјешења, исто је обавијестило Омбудсмене БиХ да ће се исплата извршити када се осигурају средства за ове намјене, уколико исплата буде могућа у складу са чланом 379. Закона о обавезним односима.³²⁹ Из одговора није видљиво оквирно вријеме у којем би грађани могли очекивати извршење рјешења, нити је предочена информација у погледу реда наплате, како би се могло утврдити из које године су рјешења по којима се врши исплата, а што је била ранија пракса министарства.

Подносилац жалбе³³⁰ се обратио Омбудсменима БиХ у вези рјешења којим се одобрава предсједнику синдиката запослених, да обавља послове предсједника синдиката у болници у радном времену од 17,5 сати седмично, а преосталих 20 сати седмично (4 сата сваки дан, од понедељка до петка) да обавља послове физиотерапеута. Подносилац жалбе је истакао незадовољство наведеним рјешењем јер сматра да је исто донесено без чињеничне и законске основе као и без постојања законских услова, без образложења и упутства о правном лијеку. Након интервенције Омбудсмена БиХ, подносилац је затражио обустављање поступка, јер је указана повреда права отклоњена.

6.2.7. Право на годишњи одмор

Право на годишњи одмор је законско право запослених на плаћени одмор, при чему га се запослени не може одређи, послодавац му га не смије ускратити, а накнада за неискориштени годишњи одмор се може исплатити само у одређеним ситуацијама и под одређеним условима.

Омбудсмени БиХ су разматрали анонимну жалбу³³¹ запосленог у шумском привредном предузећу изјављењу ради повреде права на годишњи одмор. Копија жалбе је достављена

³²⁷ Ж-СА-04-606/22, препорука број: П-240/24.

³²⁸ Ж-БЛ-04-501/25 и Ж-БЛ-04-502/25, препорука број: П-297/25; Ж-БЛ-04-955/25, Ж-БЛ-04-956/25, препорука број: П-395/25.

³²⁹ „Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 17/93, 3/96 и 74/04.

³³⁰ Ж-МО-04-68/25.

³³¹ Ж-ЛИ-04-96/25.

надлежном инспекцијском органу са позивом да се размотре жалбени наводи и предузму одговарајуће радње. Инспектор за рад и радне односе је обавио инспекцијски надзор, те рјешењем одредио обавезу да послодавац донесе план кориштења годишњег одмора, водећи рачуна о потребама радника, а у складу са потребама процеса рада и омогућавање радницима кориштење права на годишњи одмор. Предмет је позитивно завршен.

Разматрајући жалбу³³² подносиоца који наводи да му је ускраћено кориштење дијела годишњег одмора за 2023. годину, те да му није одобрено кориштење годишњег одмора ни у 2024. години, без права на приговор, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку дому здравља да хитно отклони ове неправилности, омогући несметано кориштење годишњег одмора у складу са Законом о раду Федерације Босне и Херцеговине и обустави селективно поступање. Омбудсмени БиХ прате реализацију препоруке.

Подносилац жалбе³³³ се обратио ради повреде права на кориштење годишњег одмора јер нису уважени његови оправдани разлози за жељени термин, усклађен са одмором супруге и школским распустом дјете. Сматра да је дискриминисан јер су захтјеви других запослених прихваћени без јасних критерија. Наконведеног истражног поступка, упућена је препорука руководиоцу органа да поново размотри рјешење о кориштењу годишњег одмора, уважавајући изнесене медицинске и породичне разлоге, уважавајући радни процес и права других запослених. Препорука није реализована.

6.2.8. Радни услови

Позитивно радно окружење које карактерише међусобно поштовање, повјерење и комуникација је битна за морал и продуктивност радника. У појединим случајевима Омбудсмени БиХ буду канал комуникације, након чега подносиоци жалбе³³⁴ изразе захвалност на позитивно ријешеном предмету.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³³⁵ подносиоца која истиче да колегиница континуирано, вербално и невербално врши мобинг над њом и другим радницима. Наведена колегиница се у претходном периоду обраћала Омбудсменима БиХ и послодавцу наводећи неистините коментаре и констатације о подносиоци жалбе, које нису поткријепљене чињеницама, чиме је угрозила углед и људска права подносиоца жалбе. Након провођења поступка истраживања, Омбудсмени БиХ су одговорном органу упутили препоруку, те предложили да без одлагања предузме све активности са циљем превладавања нарушених међуљудских односа, недостатка професионалне и колегијалне комуникације међу радницима. Препорука није реализована.

Поступајући по жалбама, Омбудсмени БиХ су у неким случајевима утврдили да није извршена повреда законских прописа на штету подносиоца жалбе³³⁶, али на основу преписке између подносиоца жалбе који је дугогодишњи радник и бивши директор школе

³³² Ж-СА-04-902/24, препорука број: П-188/25.

³³³ Ж-ЛИ-04-110/25, препорука број: П-329/25.

³³⁴ Ж-БЛ-04-44/25.

³³⁵ Ж-СА-04-1180/24, препорука број: П-41/25.

³³⁶ Ж-БЛ-04-292/24, препорука број: П-247/25.

и садашње директорице су закључили да су међуљудски односи у школи у великој мјери нарушени, ради чега је упућена препорука о предузимању мјера у циљу поправљања радне атмосфере и побољшања међуљудских односа. Препорука је реализована.

6.2.9. Привремена спријеченост за рад

Боловање, односно привремена спријеченост за рад не значи апсолутну забрану сваког ангажмана, међутим поставља се питање је ли дјелатност коју радник обавља у вријеме привремене спријечености за рад одговара његовој здравственој дијагнози, као и на који начин се дјелатност обавља (нпр. неке активности је могуће обављати онлајн).

Омбудсмени БиХ су запримили акт³³⁷ Агенције за јавне набавке Босне и Херцеговине који је регистрован као жалба³³⁸, којим се тражи да Институција преиспита и предложи даље поступање у погледу ситуације гдје особа за коју је завод здравственог осигурања извршио контролу, у периоду привремене спријечености за рад планира учествовање, на семинару из области јавних набавки као предавач. Омбудсмени БиХ су у конкретном случају сматрали да је ријеч о осјетљивом питању које укључује радно-правне односе и правила здравственог осигурања, те да се прво питање рјешава кроз законодавне и интерне акте послодавца, а друго према правилима релевантног органа за преиспитивање привремене спријечености за рад.

6.2.10. Дисциплински поступци

Институција омбудсмена нема овлашћења улажења у меритум ствари дисциплинских поступака, у циљу оцјењивања чињеница и преиспитивања донесених одлука, већ се бави питањем евентуалних процедуралних пропуста, што би довело до повреде права поступка, као и повреде права подносиоца жалбе. У конфликтним ситуацијама је потребно изградити свијест о признавању властите одговорности за поступке, како на страни послодавца, тако и на страни радника, а покретање дисциплинског поступка само по себи не представља повреду права радника, већ је алат дат послодавцу да одређене активности или понашања радника коригује, а раднику дата прилика да прихвати одговорност за своје поступке.

Запослени имају право бити упознати са интерним актима предузећа, без икаквог ограничења, због чега је потребно транспарентно објављивање интерних аката.³³⁹ Након разматрања жалбе³⁴⁰ изјављене ради провођења дисциплинског поступка против подносиоца жалбе, Омбудсмени БиХ су констатовали да послодавац има обавезу у правилнику о раду јасно дефинисати све битне елементе односа послодавца и радника, укључујући и начин провођења дисциплинског поступка. Делегирање кључних процедура на пословник дисциплинске комисије, који у конкретном случају није објављен на службеној веб страници, нити доступан радницима, није у складу са принципима владавине права и правне сигурности. Законом о раду прописана је обавеза послодавца да осигура транспарентност и доступност правилника о раду објавом на огласној плочи. Иако се ова

³³⁷ Акт број: 05-16-11-1076-7/25 од 25.08.2025. године.

³³⁸ Ж-СА-04-1220/25.

³³⁹ Ж-БЛ-04-604/24, препорука број: П-329/25.

³⁴⁰ Ж-СА-04-843/24, препорука број: П-91/25.

обавеза не односи на пословник комисије, Омбудсмени БиХ су става, да обзиром на његову кључну процесну функцију у дисциплинским поступцима, минимум правичног поступања налаже упознавање запослених са његовим садржајем. Упућена је препорука органу да без одлагања усклади Правилник о раду и Пословник о раду дисциплинске комисије са чланом 118. Закона о раду Федерације Босне и Херцеговине како би се јасно и прецизно дефинисао поступак утврђивања одговорности радника, омогући свим запосленим приступ интерним актима који се односе на дисциплински поступак, укључујући пословник о раду комисије, преиспита основаност и правну ваљаност изреченог писменог упозорења, будући да није конкретно наведено која је радња представљала повреду радне обавезе, а докази су искључиво субјективне изјаве без материјалне потврде. Препорука је реализована.

Омбудсмени БиХ наглашавају да је ускраћивање права раднику на изјашњење о елементима одговорности које му се стављају на терет, прије отказа уговора о раду, супротно позитивном радном законодавству. Поступајући по жалби³⁴¹, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку органу да стави изван снаге одлуку о отказу уговора због теже повреде радних обавеза која није реализована.

6.2.11. Сигурност и заштита на раду

Услови за сигуран рад су остварени у случају када средства рада, човјек и радно окружење испуњавају захтјеве који су у складу са правилима заштите на раду, те они као такви трајно осигуравају правилно функционисање процеса рада.

Поступајући по жалби³⁴² која се односи на скраћено радно вријеме и бенефиције за радиолошко особље у дому здравља, Омбудсмени БиХ су утврдили постојање неуједначене примјене прописа и објективно неповољнијег положаја запослених у односу на колеге у другим установама који раде у идентичним професионалним условима. Такво стање представља облик посредне дискриминације по основу мјеста запослења. Упућена је препорука дому здравља да покрене поступак нове процјене ризика и усклади радно вријеме и права запослених са законским и колективним прописима, док је кантоналном министарству здравства препоручено да предузме мјере ради успостављања јединствене, координисане и надзиране примјене прописа у свим установама на подручју кантона. Предмет је у фази праћења.

Омбудсмени БиХ су разматрали више жалби³⁴³ запослених Клинике за онкологију и радиотерапију универзитетског клиничког центра, ради непоштовања права радника и законских прописа у вези са радом и заштитом на раду. Обзиром да раде осмочасовно радно вријеме на линеарном акцелератору са мегаволтажним енергијама, подносиоци жалбе сматрају да имају право на скраћено радно вријеме због изложености јонизирајућем

³⁴¹ Ж-БР-04-124/24, препорука број: П-139/25.

³⁴² Ж-СА-06-1104/24, препорука број: П-315/25.

³⁴³ Ж-БР-04-274/25, Ж-БР-04-275/25, Ж-БР-04-276/25, Ж-БР-04-277/25, Ж-БР-04-278/25, Ж-БР-04-279/25, Ж-БР-04-280/25, Ж-БР-04-281/25, Ж-БР-04-282/25, Ж-БР-04-283/25, Ж-БР-04-284/25, Ж-БР-04-285/25, препорука број: П-11/26.

зрачењу. Закон о заштити на раду ФБиХ³⁴⁴ дефинише да се радно вријеме на пословима гдје није могуће у потпуности заштитити радника од штетних утицаја скраћује, сразмјерно степену изложености. О скраћивању радног времена одлучује федерално, односно кантонално министарство надлежно за рад на захтјев послодавца, инспектора рада или синдиката, а на темељу стручне анализе издате од овлаштене стручне организације. Такво радно вријеме, при остваривању права из радног односа, има третман пуног радног времена. Ово је дефинисано и Колективним уговором о правима и обавезама послодавца и радника у области здравства конкретног кантона. Анализирајући жалбене наводе, те изјашњење означеног органа, Омбудсмени БиХ су закључили да Клинички центар није извршио процјену ризика и утврдио радна мјеста са повећаним ризиком, те у складу с тим ускладио своје интерне акте о раду и заштити на раду, као и уговоре о раду радницима који раде на пословима са повећаним ризиком, што је констатовано и од стране надлежних инспекцијских органа. Омбудсмени БиХ закључују да се у конкретном случају ради о посредној дискриминацији по основу мјеста запослења, јер се запослени у одређеним организацијским јединицама/клиникама налазе у битно неповољнијем положају у односу на оне у којима се примјењују повољнији услови рада и припадајућа права, иако сви обављају послове исте/сличне природе и под степеном ризика. С обзиром да се ради о здравственим радницима који свакодневно обављају послове од посебног значаја за функционисање здравственог система, те да се питање њихових права не може свести само на унутарашњу организацију установе, већ има шири значај у погледу заштите права радника и здравља становништва што захтијева ургентно поступање Клиничког центра као и надзор и укљученост надлежног министарства здравља. Упућена је препорука означеном органу, чија реализација се прати.

У случајевима промијењене радне способности, односно у случајевима када радник није способан обављати свој посао у пуном капацитету, послодавац га може распоредити на друге послове уз одређена ограничења.³⁴⁵

Подносилац жалбе³⁴⁶ се обратио Омбудсменима БиХ наводећи како му након повреде на раду није омогућен повратак на радно мјесто комуналног редара. Након обраћања означеном органу, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку којом је указано на потребу разматрања повратка на претходно радно мјесто и ревизије коефицијената. Орган је доставио одговор на препоруку у којем наводи да тренутно нема потребе за додатним радним мјестима, али да ће могућност повратка бити размотрена у будућој систематизацији. Такође је потврђено да није било незаконитости нити дискриминације према раднику. Подносилац жалбе се захвалио Омбудсменима БиХ на поступку и подршци.

6.2.12. Отказ уговора о раду

Процедура отказа уговора о раду зависи од тога ко иницира и који је разлог отказивања. Отказ уговора се даје у писаној форми, који од стране послодавца треба бити образложен, могуће је споразумно отказивање уговора о раду, те отказивање уговора са и без обавезе

³⁴⁴ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 26/2016, 89/2018, 23/2020 - одлука УС, 49/2021 - др. закон, 103/2021 - др. закон, 44/2022 и 39/2024.

³⁴⁵ Ж-СА-04-304/25.

³⁴⁶ Ж-СА-04-1200/23, препорука број: П-167/25.

одрађивања отказног рока. Радник има право побијати незаконит отказ пред надлежним судом.³⁴⁷

Важеће одредбе радног законодавства које се односе на отказ се примјењују и у ситуацијама када послодавац откаже уговор о раду, али истовремено понуди раднику закључивање уговора о раду под измијењеним условима. Уколико радник прихвати понуду послодавца, задржава право пред судом оспоравати допуштено такве измјене уговора, с чим подносиоци жалбе буду упознати приликом обраћања овој Институцији.³⁴⁸

6.2.13. Надзор над примјеном радних прописа

Надзор над примјеном прописа из радног законодавства је у надлежности инспекције за рад и радне односе која је заштитник и промотор радног законодавства и јавне политике у области рада. Инспекција треба бити ефикасан механизам за превенцију кршења закона. Без инспекцијског надзора не постоји сигурност придржавања прописа, а без чега је немогуће говорити о владавини права, доброј управи и заштити права појединца.³⁴⁹

Један број жалби³⁵⁰ се односи на кршење права из радног односа од стране приватних предузећа, а према којима Омбудсмени БиХ немају надлежност поступања. У таквим случајевима Омбудсмени БиХ упознају подносиоце жалбе на могућност поступања надлежне инспекције рада, те уколико инспекција не поступи по пријави или уколико би у даљњем поступку дошло до повреде људских права и слобода од стране органа власти, имају могућност да се поново обрате Омбудсменима БиХ.³⁵¹

Подноситељица жалбе³⁵² се обратила Омбудсменима БиХ из разлога отказивања уговора о раду закљученог на неодређено вријеме од стране послодавца, услед трудноће. Обратила се инспекторату рада, који није поступио по захтјеву. Подносиатељица жалбе се обратила и Агенцији за мирно рјешавање радних спорова, те надлежном суду, али јој није јасно из којег је разлога инспекција одбила поступати. Омбудсмени БиХ наглашавају да је посебна заштита жене и материнства предвиђена Уставом Републике Српске³⁵³, те законским прописима, а сви надлежни органи би требали предузети све мјере из своје надлежности у циљу заштите наведених права. Из одговора инспектора произлази да се радница инспекцији обратила након два мјесеца од отказа, чине је пропустила рок, те је упозната са даљњим могућностима заштите својих права. Према Закону о раду, субјективни рок за обраћање инспектору рада, ради заштите права, је мјесец дана од дана сазнања за повреду права. Омбудсмени БиХ сматрају да је инспекција имала могућност поступања у објективном року од три мјесеца од дана учињене повреде, понајвише ради чињенице што се ради о предмету заштите права из радног односа у ситуацији када подносиатељица жалбе добија отказ у тренутку утврђене трудноће. Упућена је препорука управи за инспекцијске

³⁴⁷ Ж-СА-06-566/25.

³⁴⁸ Ж-СА-06-821/25.

³⁴⁹ Ж-СА-04-690/25.

³⁵⁰ Ж-СА-04-1500/25.

³⁵¹ Ж-СА-06-821/25.

³⁵² Ж-БЛ-04-332/25, препорука број: П-282/25.

³⁵³ Члан 36.

послове да размотри могућност поступања по захтјеву подносиатељице жалбе у циљу вршења инспекцијског надзора у конкретном предмету и предузимања мјере из своје надлежности. Препорука није реализована.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³⁵⁴ подносиатељице у вези са нераспоређивањем на радно мјесто интерног ревизора, због чега су затражили провођење усмјерене инспекцијске контроле или достављање информација о евентуалноведеној контроли. Поступајући по захтјеву, надлежна инспекција је утврдила да се ради о интерном распореду у надлежности послодавца (могуће без јавног огласа) и да инспекција није надлежна за преиспитивање такве одлуке, уз напомену да се права из радног односа остварују судским путем. Подносиатељица жалбе је обавијестила Омбудсмене БиХ како је покренула поступак пред надлежним судом, те је предмет затворен.

6.3. Пензије

Пензија је стечено право утемељено на раду и уплатама доприноса, а држава гарантује исплату исте. Осигураницима се на начелима узајамности и солидарности обавезно осигуравају права за случај старости или инвалидности, а члановима њихових породица право за случај смрти осигураника, односно корисника пензије.

По повредама права из пензијског осигурања Омбудсмени БиХ су у 2025. г. запримили 134 жалбе, што је пет жалби мање у односу на 2024. годину, те су издали 15 препорука.

Упућене препоруке су се односиле на питања остваривања права на пензију, сразмјерне пензије, неуплату доприноса од стране послодаваца.³⁵⁵

6.3.1. Испуњавање услова за пензију

Пензијски систем у Босни и Херцеговини разликује старосну, инвалидску и породичну пензију, а како би грађанин остварио право на исте, мора испуњавати законски дефинисане услове. Обавеза уплате доприноса је на послодавцу, коју исти често ради неповољних тржишних околности пропуштају испунити, посебно када је ријеч о приватном сектору. Са друге стране, одговорност за правно уређење, сигурност и гарантовање основних права, што укључује остваривање права на пензију као елемента права на минималан стандард живота, лежи на органима јавне власти, што је недвосмислено утврђено Међународним пактом о економским, социјалним и културним правима (члан 11.) који се налази у додатку Устава Босне и Херцеговине, као и чланом 4. Европске социјалне повеље (Ревидиране) коју је Босна и Херцеговина ратификовала 2008. године.

Подноситељица жалбе³⁵⁶ се обратила Омбудсменима БиХ из разлога престанка радног односа за вријеме породичног допушта и у тренутку нове трудноће током 1992. године. О раскиду радног односа подносиатељица жалбе није обавијештена, те јој је тиме ускраћено

³⁵⁴ Ж-СА-04-223/22.

³⁵⁵ Ж-БЛ-04-427/24, препорука број: П-70/25

³⁵⁶ Ж-СА-04-765/25, препорука број: П-224/25

право на правни лијек. Омбудсмени БиХ су размотрили жалбене наводе имајући у виду осјетљивост предметне проблематике која се тиче заштите мајке и материнства. Иако је повреда права настала 1992. године током ратних збивања, посљедице нису престале, јер подносиатељица жалбе не може остварити право на пензију, што се тумачи као континуирана посљедица чина која се одражава на егзистенцијално право до данас. Упућена је препорука органу да поновно размотри захтјев подносиатељице жалбе за признавање радног стажа за период 1992–1997. године, узимајући у обзир ратне околности и посебне мјере заштите породице са дјецом, да, уколико не постоји документација, омогући уважавање изјаве подносиатељице жалбе, као и могућих свједока или околних чињеница (мјесто боравка, дјечији узраст, мјесто сукоба и сл.). Омбудсмени БиХ прате реализацију препоруке.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³⁵⁷ у којој подносилац истиче да је носилац осигурања донио привремено рјешење којим је подносиоцу жалбе признато право на пензију у складу са чланом 31.б Закона о правима бораца и чланова њихових породица, али уз напомену да ће коначно рјешење бити донесено након разрјешења спорних питања у вези с примјеном наведеног закона. Поступајући по жалби, Омбудсмени БиХ су запримили информацију од носиоца осигурања да *„сви корисници права по овом закону имају привремена рјешења“* што указује на системску праксу пролонгирања доношења коначних одлука за одређену категорију корисника. Одредбе члана 31.б Закона су предвидјеле право ратних војних инвалида на пуну старосну пензију с навршених 35 година стажа без обзира на године живота, односно с 55 година живота и најмање 15 година стажа, али надлежно Федерално министарство за питања бораца и инвалида Домовинског рата и Федерално министарство рада и социјалне политике (даље: надлежна министарства) нису донијели извршне прописе којима би се уредио начин обрачуна и висина пензије. Због изостанка тих подзаконских аката, носилац осигурања је у обавези доносити привремена рјешења у висини најниже пензије, позивајући се на праксу успостављену још 2008. године и наглашавајући да је у неколико наврата током година (2008., 2016., 2017. и 2022.) упутио више иницијатива надлежним министарствима како би се ово питање ријешило. Ради наведеног упућена је препорука надлежним министарствима да хитно предузму одговарајуће законодавне и институционалне мјере у циљу разрјешења спорних питања у вези с примјеном члана 31.б Закона о правима бораца и чланова њихових породица, како би се осигурало доношење коначних управних рјешења за све кориснике којима су до сада издата привремена рјешења о пензионисању. Омбудсмени БиХ прате реализацију препоруке.

Подносилац жалбе³⁵⁸ запослен у дионичарском друштву у приватном власништву се обратио Омбудсменима БиХ наводећи да има пресудом признато потраживање које није у потпуности наплатио, ради чега не може остварити право на пензију. Послодавцу је одобрен репрограм дуга, а пореска управа је обавијестила подносиоца жалбе да је послодавац остварио право одгођеног плаћања пореског дуга на основу рјешења министарства финансија. Наконведеног поступка истраживања, упућена је препорука министарству да предузме мјере из своје надлежности са циљем наплате потраживања подносиоца жалбе,

³⁵⁷ Ж-СА-04-1103/25, препорука број: П-345/25.

³⁵⁸ Ж-БЛ-04-552/24, препорука број: П-151/25.

али и других радника у аналогној ситуацији. Подносилац жалбе је информисао Омбудсмене БиХ да је остварио право на пензију.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³⁵⁹ подносиоца који наводи да не може остварити право на старосну пензију ради неуплате дијела доприноса, а чије наводе потврђује и пореска управа. Иако су у конкретном предмету предузимане различите активности органа, оне нису имале за циљ остварење права на пензију подносиоца жалбе. Упућена је препорука надлежним органима да уложи додатне напоре да би се дуг пореског обавезника наплатио, што ће за посљедицу имати омогућавање одласка подносиоца жалбе у пензију. Препорука је реализована.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбе³⁶⁰ радника творнице које ради неуплате обавезних доприноса, те због пропуста надлежних органа да благовремено извршеним надзором и прописаним мјерама санкционишу поступање послодавца, немају могућност остварити право на пензију. Иако Влада ФБиХ проводи Програме којима се финансијска средства додјељују за измирење дуговања привредних друштава, за неуплаћене доприносе радницима који су стекли услове за одлазак у пензију или ће их стећи до дана подношења захтјева, Федерално министарство енергије, рударства и индустрије је одговорило Омбудсменима БиХ да не може провести процедуру додјеле средстава за раднике наведеног друштва јер не испуњавају процедуралне услове Програма, обзиром да друштво није више „активно“, те да нема одговорну особу. Дакле, подносиатељице жалбе (као и евентуално друге раднице/радници који се налазе у истом статусу) без своје кривице, због пропуста надлежних органа на које нису могле утицати, не могу остварити право на субвенционисање средстава за измирење дуговања за неуплаћене доприносе по основу пензијског и инвалидског осигурања, из разлога постојања формалних препрека. Омбудсмени БиХ су упутили препоруку Влади Федерације Босне и Херцеговине и Федералном министарству енергије, рударства и индустрије да без одлагања предузму неопходне радње и изврше уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на име подносиатељица жалбе, као и евентуално других радница/радника фабрике, који се налазе у истом статусу. Препорука је реализована, те су доприноси уплаћени, чиме је подносиатељицама жалбе омогућено право на пензију.

6.3.2. Сразмјерна пензија

Сразмјерну пензију уживају грађани који су свој радни стаж остварили у двије или више земаља, или у два ентитета унутар БиХ, те немају довољно стажа осигурања да би остварили пуну пензију. Захтјев за обрачуном и остваривањем права се подноси носиоцу осигурања у којем је осигураник био посљедњи пут осигуран, а носиоци осигурања би даље требали комуницирати ради прикупљања потребних података. Крајњи корисници би требали бити прецизно информисани посебно када је ријеч о правима како не би дошло до неправилних правних упута грађанима од стране поступајућих службеника.³⁶¹

³⁵⁹ Ж-БЛ-04-381/22, препорука број: П-55/25.

³⁶⁰ Ж-БР-04-45/24, Ж-БР-04-48/24, препорука број: П-239/25.

³⁶¹ Ж-БР-04-116/24, препорука број: П-288/25.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³⁶² у којој подносилац наводи да има 18 година радног стажа оствареног у Босни и Херцеговини и Црној Гори. Тренутно је незапослен и налази се на евиденцији незапослених особа, по чијем савјету се обраћа Омбудсменима БиХ. Моли помоћ у остваривању права на пензију, јер поступци чекају. Федерални завод за пензијско и инвалидско осигурање је обавијестио Омбудсмене БиХ како је у више наврата кроз двије године тражио од носиоца осигурања у Црној Гори потврду стажа, те да нису запримили одговор, а без обрасца СЦГ/БИХ205 нису у могућности издати увјерење о оствареном стажу. Омбудсмени БиХ су жалбу прослиједили Заштитнику људских права и слобода Црне Горе, а по чијем поступању је носилац осигурања доставио тражени образац и предмет је позитивно окончан.

6.3.3. Поступак одлучивања о праву на пензију

Грађани се често обраћају Омбудсменима БиХ жалбама у којима истичу спор рад органа надлежних за рјешавање по захтјевима за пензију, а у којим случајевима често након обраћања Омбудсмена БиХ носиоцу осигурања, предмет буде окончан.³⁶³ У раду са грађанима потребно је активно учествовати у рјешавању спорних ситуација, у складу са надлежностима, објективним могућностима и важећим прописима. Потребан је континуиран ангажман, како би сваки реалан захтјев и молба грађана била размотрена и евентуално позитивно ријешена, јер је дужност државних органа да сваки поступак значајан за остваривање права грађана води на начин да радње и активности буду усмјерене на постизање циља поступка и остваривање његове сврхе.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу подносиатељице³⁶⁴ која наводи да се њен захтјев за остваривање права на пензију не може ријешити док кантонална болница, бивши послодавац, не достави носиоцу осигурања образац М4. Подносиатељица жалбе се више пута обраћала послодавцу, но без одговора. У свом изјашњењу, кантонална болница је навела да је попунила М-4 и М-8 образац за подносиатељицу жалбе, сачинила увјерење о раду у установи, те сачинила попутни акт насловљен носиоцу пензијског осигурања, али наведено не може доставити путем поште, јер се пошиљка може изгубити. Тражи се лично преузимање документације. Након интервенције Омбудсмена БиХ, предмет је позитивно ријешен и образац је службеним путем достављен носиоцу осигурања.

Омбудсмени БиХ су запримили жалбу³⁶⁵ у којој подносилац истиче незадовољство Републичким фондом за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије. Обзиром на то да је ријеч о поступању органа који се налазе на територији Републике Србије и имајући у виду да су Заштитник грађана Републике Србије и Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине током 2019. године потписали Меморандум о разумијевању, предметна жалба је уступљена Заштитнику грађана Републике Србије на даљње поступање, након чега је запримљен Извјештај о случају Заштитника грађана Републике Србије у којем

³⁶² Ж-ЛИ-04-76/25.

³⁶³ Ж-СА-04-563/24, Ж-БЛ-04-355/25, Ж-БР-04-240/24, Ж-СА-04-1277/24, Ж-БР-04-177/25, Ж-БР-04-244/24, Ж-БР-04-258/24.

³⁶⁴ Ж-БЛ-04-130/25.

³⁶⁵ Ж-СА-04-616/25.

су детаљно наведене све предузете радње, те закључено да нису утврђене неправилности у раду носиоца осигурања како је наведено у жалби.

6.3.4. Поступање по судским одлукама у области права из пензијског осигурања

У свом поступању Омбудсмени БиХ се сусрећу са жалбама у којима подносиоци жалбе указују да носиоци осигурања годинама не одлучују о захтјеву за остварење права на пензију и сродним захтјевима, те када напослету одлуче, захтјев одбију. У појединим случајевима грађани затраже остварење свог права путем суда, али носиоци осигурања не поступају по пресудама.

Разматрајући жалбу³⁶⁶ подносиоца који наводи да се по захтјеву за признавање права на новчану накнаду по основи тјелесне онеспособљености поднесеном још 2009. године смјењују фазе првостепеном, другостепеном органу и управног спора пред кантоналним судом, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку свим жалбеним органима да поступе по пресуди кантоналног суда и да се преиспита поступање првостепеног и другостепеног органа, а самом суду да уколико, поново буде покренут управни спор за предметну правну ствар предузме све радње и мјере из оквира своје надлежности како би у предметној правној ствари било поступљено сходно одредбама Закона о управном спору Федерације БиХ. Реализација препоруке се прати.

Подносилац³⁶⁷ се обратио жалбом на рад носиоца осигурања у којој наводи да не може остварити право на старосну пензију, упркос судској пресуди у своју корист. Наиме, носилац осигурања у поновљеном поступку по доношењу судске одлуке је донио истовјетну одлуку као у првом поступању, занемарујући примједбе суда у смислу обавезе да позове подносиоца жалбе и упути га у његова права и уреди/допуни поднесени захтјев. Омбудсмени БиХ су утврдили да је у оваквој ситуацији орган нанио штету подносиоцу жалбе и онемогућио му остваривање права, не само пропуштањем одлучивања по захтјеву пет година, већ и доношењем рјешења којим подносиоцу жалбе није признато право на старосну пензију. Упућена је препорука носиоцу осигурања да предузме мјере из своје надлежности и омогући подносиоцу жалбе остваривање права на старосну пензију у складу са примједбама указаним у пресуди суда. Омбудсмени БиХ прате реализацију препоруке.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³⁶⁸ подносиоца који наводи да се поводом његовог захтјева за ванредним усклађивањем пензије више пута водио поступак пред првостепеним и другостепеним управним органима и да је надлежни суд три пута поништавао акте наведених органа и враћао на поновни поступак првостепеном органу. Омбудсмени БиХ су у конкретном предмету примијетили да првостепени орган игнорише примједбе наведене у двије судске пресуде и доноси рјешење у поновљеном поступку заобилазећи упутства на које је суд указао. Другостепени орган поступа на исти начин као првостепени. Упућена је препорука носиоцу осигурања да предузме мјере из своје надлежности и омогући

³⁶⁶ Ж-БР-04-200/24, препорука број: П-259/25.

³⁶⁷ Ж-СА-04-108/25, препорука број: П-159/25.

³⁶⁸ Ж-СА-04-376/25, препорука број: П-312/25.

подносиоцу жалбе ванредно усклађивање пензије у складу са примједбама указаним у пресуди суда. Омбудсмени БиХ прате реализацију препоруке.

6.4. Социјална права

Велики број грађана Босне и Херцеговине има потребу за одређеним облицима социјалне заштите. Социјална права би требала бити загарантована свим грађанима за задовољавање основних животних потреба. Ријеч је о позитивним правима, те је држава позвана интервенисати ради потпоре појединцу. Социјална заштита подразумијева различите облике заштите и бриге, попут исплате редовних новчаних примања, исплате једнократних новчаних помоћи, стамбено збрињавање, оспособљавање за живот и рад, социјално збрињавање.

Током 2025. године, Одјелјење је регистровало 75 жалби, што је у односу на 2024. годину повећање од 18 жалби, а издато је шест препорука.

Упућене препоруке се односе на питања отварања јавних кухиња, остваривање права на породилску накнаду, социјалну помоћ, питање социјалног становања, поступања центара за социјални рад.

6.4.1. Породилске накнаде

Заштита мајке и мајчинства једна је од кључних обавеза Босне и Херцеговине када су у питању међународни стандарди људских права, а посебно једнака права и могућности жена на подручју цијеле Босне и Херцеговине, без дискриминације и неједнаког третмана по било којој основи, укључујући и мјесто становања. Омбудсмени БиХ подсјећају на препоруку УН Одбора за елиминисање дискриминације према женама (CEDAW) о значају усклађивања прописа о породилским накнадама и осигурању једнаке накнаде за мајке и накнаде за вријеме породилског одсуства у свим дијеловима државе чланице.³⁶⁹

Омбудсмени БиХ често запримају упите³⁷⁰ из којих је евидентно да се грађани обраћају за савјет и мишљење у вези кориштења породилског одсуства у којим случајевима се укаже на важеће законодавство и могућности.

Жалбени³⁷¹ наводи односе се на остваривање права на породилску накнаду у случају када подносиатељица жалбе има пребивалиште у Републици Српској, гдје обавља и послове, али је запослена у предузећу које је регистровано у Федерацији Босне и Херцеговине. Од стране послодавца је информисана да Република Српска не рефундира износ накнаде који би требала добијати док је на породилском одсуству, а ово право не може остварити ни у Федерацији Босне и Херцеговине јер се у овом ентитету породилска накнада исплаћује само по мјесту пребивалишта жене, односно породиље. Омбудсмени БиХ су упутили

³⁶⁹ Закључне напомене о шестом периодичном извјештају Босне и Херцеговине, Одбор за укидање дискриминације жена, CEDAW/C/BIH/CO/6 8. новембра 2019. године, одредбе: 24. (а), 46. (а,б), 36. (е)

³⁷⁰ Ж-СА-04-1129/25.

³⁷¹ Ж-БЛ-04-12/25, препорука број: П-79/25.

препоруку Министарству цивилних послова Босне и Херцеговине да у сарадњи са надлежним министарствима изнађе ефикасан механизам у циљу превладавања потешкоћа при остваривању права на породилску накнаду у ситуацији када се мјесто рада и пребивалишта жене налазе у различитим ентитетима. Министарство је доставило одговор³⁷² у којем наводи да је питање социјалне политике у искључивој надлежности ентитета, као и остваривање права из радног односа, али је у складу са законским надлежностима упутило допис ентитетским министарствима тражећи достављање сугестија и приједлога у правцу коначног превладавања наведеног проблема. Омбудсмени БиХ подсјећају да је у складу са чланом 15. Закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине³⁷³ Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине надлежно, између осталог, за обављање послова и извршавање задатака који су у надлежности Босне и Херцеговине и који се односе на утврђивање основних принципа координисања активности, усклађивања планова ентитетских органа власти и дефинисање стратегије на међународном плану у подручјима здравства и социјалне заштите. Омбудсмени БиХ ће и даље наставити пратити поступање надлежних органа.

6.4.2. Јавне кухиње

Јавне кухиње и друге организације за подјелу бесплатних obroka осигуравају подршку и пружају уточиште за најугроженије категорије друштва у тренуцима кризе, те постају дугорочна интервенција, која пружа одговор на кризу и кључни је инструмент у борби против глади узроковане социјалном искљученошћу, сиромаштвом и другим системским проблемима.

Омбудсмени БиХ су одлучили по службеној дужности отворити предмет³⁷⁴ који се тиче отварања јавне градске кухиње у Брчко дистрикту БиХ. Циљ поступка је изналагање рјешења за омогућавање помоћи социјално-угроженим особама/грађанима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, као што су пензионери с минималним пензијама, незапослене особе, самохрани родитељи. С обзиром да су се Омбудсмени БиХ у више наврата обраћали Влади Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и градоначелнику, а да нису запримили одговоре на упите, упућена је препорука о успостављању сарадње. По упућеној препоруци је запримљен одговор³⁷⁵ Пододјелења за социјалну заштиту Владе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине у којем се наводи да је Влада Брчко дистрикта Босне и Херцеговине примила на знање захтјев Омбудсмена БиХ за отварањем јавне градске кухиње.

6.4.3. Социјална давања

У свом поступању, Омбудсмени БиХ примјећују пораст броја жалби у случајевима када надлежни органи усвоје поједине подзаконске акте, па су тако разматране жалбе³⁷⁶ изјављене ради примјене Уредбе о једнократном новчаном додатку на пензију као подршке

³⁷² Одговор број: 07-12-1-1988/25 од 31.07.2025 године.

³⁷³ „Службени гласник БиХ“ број 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16, 83/17.

³⁷⁴ Ж-БР-04-330/23, препорука број: П-348/25.

³⁷⁵ Одговор број: 34-000759/23 од 28.11.2025. године.

³⁷⁶ Ж-СА-04-1118/25, Ж-СА-04-1119/25, препорука број: 301/25.

пензионерима Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање. Споменутом мјером се омогућава исплата једнократног новчаног додатка пензионерима као знак конкретне подршке најугроженијим категоријама грађана у условима раста животних трошкова. Корисници пензија у зависности од висине пензије су добили једнократни новчани додатак у износу који се креће од 100 до 250 КМ. Уредбом су изостављени пензионери који су свој радни стаж остварили у различитим државама/ентитетима и примају сразмјерне пензије. Омбудсмени БиХ сматрају да је у овим и сличним случајевима, потребно установити механизам утврђивања укупних примања, како би и ови пензионери били обухваћени Уредбом. Такође, уколико се у обзир узме да је ова мјера донесена као знак конкретне подршке најугроженијим категоријама грађана у условима раста животних трошкова, примјери жалби у Институцији омбудсмена јасно демонстрирају да циљ мјере није постигнут нити је социјална правда успостављена. Упућена је препорука Федералном министарству рада и социјалне политике да приликом доношења мјера једнократних новчаних помоћи за пензионере, води рачуна о ставовима изреченим у препоруци и знаје механизам како би право на новчану помоћ било доступно пензионерима у односу на реално утврђена примања. Запримљен је одговор³⁷⁷ у којем је, између осталог наведено да Федерално министарство рада и социјалне политике припрема измјене и допуне Закона о пензијском и инвалидском осигурању којим ће се кроз законску норму, уредити и питање једнократне исплате годишњег додатка на пензију.

Подносилац жалбе³⁷⁸ се обратио Омбудсменима БиХ наводећи да се Уредбом Владе Федерације Босне и Херцеговине врши чита дискриминација једне групе пензионера и то оних који су својим радом остваривали веће плате, те сходно законским прописима највише издвајали у пензијски фонд. Они су кажњени, дискриминисани и њима је ускраћено право на једнократни новчани додатак на пензију од стране Владе Федерације Босне и Херцеговине из произвољно изведеног критерија „да имају пензију већу од 1.500 КМ“ те је неко одредио „да им је то довољно“. У конкретном случају Омбудсмени БиХ су става, у складу са одлукама Европског суда за људска права, да државе имају право уређивати социјалну политику и да према слободној процјени могу додјељивати повластице оним категоријама грађана за које то сматрају одговарајућим, а да то истовремено није дискриминација. Жалба је оцијењена као неприхватљива.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбе³⁷⁹ изјављене ради расписивања Јавног позива за одабир домаћинства у оквиру провођења програма ЕУ помоћи додјеле средстава енергетски сиромашним домаћинствима у Федерацији Босне и Херцеговине. Наконведеног поступка истраге и анализе релевантне документације, Омбудсмени БиХ су утврдили да је дошло до повреде права особа који су корисници пензије остварене код Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске, а који имају пребивалиште на подручју Федерације Босне и Херцеговине, као и особа који су корисници пензије остварене код Завода за пензијско и инвалидско осигурање Федерације Босне и Херцеговине, а имају пребивалиште на подручју Републике Српске. Упућена је препорука надлежним министарствима да приликом расписивања нових јавних позива воде рачуна и

³⁷⁷ Одговор Федералног министарства рада и социјалне политике број: 04-45-1961/25 М.Т. од 06.10.2025.године.

³⁷⁸ Ж-СА-04-1136/25

³⁷⁹ Ж-БЛ-04-768/23, Ж-СА-04-1002/23, Ж-СА-04-1213/23, препорука број: П-30/25.

изнађу рјешење како би право на новчану помоћ имали описани корисници. Федерално министарство рада и социјалне политике је обавијестило³⁸⁰ Омбудсмене БиХ да у овом тренутку није извјесно поновно расписивање Јавног позива, но уколико дође до расписивања истог, приликом утврђивања критерија узет ће се у обзир препорука Омбудсмена БиХ, док је Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске доставило информацију³⁸¹ да је Министарство у складу са Одлуком о начину реализације пакета енергетске подршке енергетски сиромашним потрошачима³⁸², вршило распоdjелу финансијске помоћи за трошкове гријања из инструмента претприступне помоћи IPA 3 за 2023. годину. Распоdjела финансијских средстава је извршена, чиме је примјена наведене Одлуке исцрпљена.

6.4.4. Смјештај особа у установе социјалне заштите

Током 2024. године Омбудсмени БиХ су израдили Пратеће извјештаје о стању у установама за смјештај особа са интелектуалним и менталним потешкоћама у Босни и Херцеговини. То је била прилика да се сагледају изазови с којима се суочавају институције које раде на збрињавању особа са интелектуалним и менталним потешкоћама. Приликом представљања наведеног извјештаја у Народној скупштини Републике Српске је Омбудсменима БиХ указано на тешке услове живота грађанина, ради чега је отворен предмет.³⁸³ Омбудсмени БиХ су затражили од надлежног центра за социјални рад информацију јесу ли упознати са случајем. Центар је доставио детаљну социјалну анамнезу те информацију да је особа институционално збринута у установи социјалне заштите ради здравственог и социјалног стања.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³⁸⁴ подносиатељице која наводи да се обраћа ради свог ујака који је особа са инвалидитетом и да не може живјети сам. Обраћала се центру за социјални рад за помоћ који је неколико пута „излазио на терен“, али да ништа није учињено. По покретању поступка истраживања, Омбудсмени БиХ су обавијештени да је ујак подносиатељице жалбе, уз његову претходну сагласност, смјештен у установу за социјално збрињавање по отпусту из болнице. Предмет је затворен.

6.4.5. Социјално становање

Социјално становање је институт помоћу којег друштвена заједница помаже у осигуравању прихватљивог начина становања грађанима који не могу самостално ријешити своје стамбено питање. Босна и Херцеговина је ратификовала Европску социјалну повељу (Ревидирану), али није ратификовала члан 31. који гарантује право на смјештај.³⁸⁵ Но, потребно је истакнути да Европска социјална повеља чланом 16. (ратификован) прописује да с циљем осигурања потребних услова за пуни развој породице, која је основна јединица

³⁸⁰ Акт број: 04-11/13-1964/23 М.Т. од 05.03.2025. године.

³⁸¹ Акт број: 11/05-533-16/25 од 04.03.2025. године.

³⁸² „Службени гласник Републике Српске“ број 28/23 и 66/23.

³⁸³ Ж-БЛ-04-339/25.

³⁸⁴ Ж-СА-04-880/25.

³⁸⁵ Босна и Херцеговина је Европску социјалну повељу ратификовала 7. октобра 2008., а на снагу је ступила 1. децембра 2008. године.

друштва, земље потписнице преузимају обавезу да промовишу економску, правну и социјалну заштиту породичног живота средствима као што су социјалне и породичне накнаде, фискални аранжмани, пружање становања за породицу, бенефиције за младе брачне парове и друга одговарајућа средства.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³⁸⁶ подносиатељице која наводи да живи на улици са малољетним сином који је психички болесник. Стан је продат судским путем адвокату за 10.000 КМ. Није јој дозвољено да узме покретне ствари. Обраћала се надлежним градским службама за осигурање алтернативног смјештаја, но није добила одговор. Моли помоћ Омбудсмена БиХ. Након анализирања жалбе и за примљених изјашњења, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку надлежном министарству и градоначелнику којом се предлаже координисана сарадња свих органа, те предузимање свих законом прописаних мјера и активности из своје надлежности у циљу рјешавања проблема становања подносиатељице жалбе. Министарство је обавијестило³⁸⁷ Омбудсмене БиХ да ће након предузимања поступака из надлежности града, прецизније евентуалне додјеле стамбене јединице за алтернативно збрињавање подносиатељице жалбе, моћи предузети радње из своје надлежности, односно дати сагласност за субвенционисање закупнине.

6.4.6. Поступања центара за социјални рад

Центри за социјални рад као јавне установе социјалне заштите пружају стручну и материјалну помоћ појединцима и породицама у потреби. Такође, штите права социјално осјетљивих категорија особа. Радници у центрима за социјални рад (социјални радници, психолози, правници) дјелују са циљем рјешавања социјалних питања и оснаживања корисника, у неким случајевима и преко капацитета који им стоје на располагању, ради чега се намеће питање заштите самих запослених.³⁸⁸

Омбудсмени БиХ су по службеној дужности отворили предмет³⁸⁹ на темељу чланка који је објављен дана 8. септембра. 2025. године у дневном листу „Аваз“ под називом „Дежурни љекар у Општој болници за „Аваз“. Социјална служба Нови Град неће да прихвати особу која треба бити под њиховом бригом“. У чланку је ријеч о бескућнику, који је збринут у болници, међутим није за хоспитализацију. Ради наведеног је позвана полиција, те социјални радник који нису хтјели прихватити пацијента који треба бити под њиховом бригом. Наконведеног поступка истраживања, утврђено је да је дежурни социјални радник у предметном случају предузео конкретне мјере у складу са процедурама које се односе на ову област. Предмет је затворен.

Поступајући по сазнању након посјете Дневног центра за старије особе, Омбудсмени БиХ су регистровали предмет³⁹⁰ ради навода подносиатељице жалбе да живи у отежаним условима изазваним породичним приликама. Наиме, унук је склон, насиљу и алкохолу, пуно галами, ломи по стану, на посебан упит појашњава да га никада са кћерком нису

³⁸⁶ Ж-СА-04-1226/24, препорука број: П-272/25.

³⁸⁷ Обавјештење број: 09-31-16831-2/25 од 24.09.2025. године.

³⁸⁸ Ж-БЛ-04-313/25, препорука број: П-397/25.

³⁸⁹ Ж-СА-04-1285/25.

³⁹⁰ Ж-БЛ-04-491/25.

пријавиле полицији или центру за социјални рад јер се боје за његово дијете. Анализирајући околности конкретног случаја, разговор и обраћање, од надлежног центра за социјални рад затражено је да изврше провјеру истакнутих навода, те да евентуално размотре могућност дјеловања. Центар је обавијестио Омбудсмене БиХ да су обављени разговори са члановима домаћинства, извршен је обилазак стамбене јединице, те да је породица у подршци Центра кроз различита права и услуге из области социјалне и породично-правне заштите и да ће тако и наставити у наредном периоду.

6.5. Образовање

Право на образовање у Босни и Херцеговини је признато Уставом Босне и Херцеговине³⁹¹, Уставом Републике Српске³⁹², Уставом Федерације Босне и Херцеговине³⁹³, Статутом Брчко дистрикта Босне и Херцеговине³⁹⁴, као и одговарајућим законским прописима који уређују ову област.

У области образовања, у 2025. години, регистровано је 107 предмета, 66 више него 2024. године, а издато је 14 препорука. Упућене препоруке су се односиле на питања сигурности дјете у школама, сигурности школских објеката, стручне подршке дјети, прецизирања права на индивидуализацију у поступку реализације наставног процеса студентима са потешкоћама у развоју и инвалидитетом, остваривање права запослених у образовању³⁹⁵ и радну атмосферу, као и побољшање међуљудских односа³⁹⁶, успостављање сарадње са Омбудсменима БиХ.³⁹⁷

6.5.1. Основно образовање

Свако дијете има једнако право приступа и једнаке могућности учествовања у одговарајућем образовању, без дискриминације на било којој основи. Поштовање достојанства дјетета, права која се односе на образовање, исправна брига за добробит његовог физичког и менталног здравља и сигурности, у школама и на свим мјестима гдје се образује, имају првенство над свим другим правима. Важна задаћа школе је континуирано потицање родитеља на сарадњу те јачање међусобне комуникације. У интеракцији наставник/ца-родитељ/ка није само важно да се наставници усавршавају, едукују, проналазе адекватна рјешења и помажу родитељима у одгоју дјете, већ је важно да и родитељи усавршавају властита знања и родитељске компетенције, јер тек тада можемо говорити о равноправном партнерскоме односу.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³⁹⁸ родитеља ученице која је након завршеног часа физике пала кроз прозор кабинета са трећег спрата школе и хитно смјештена у болницу са вишеструким ломовима. Подносиоци жалбе сматрају да ова школа није на одговарајући

³⁹¹ Члан III 3. л.

³⁹² Члан 38.

³⁹³ Члан 2. (1) м.

³⁹⁴ Члан 15.

³⁹⁵ Ж-БЛ-04-105/25, Ж-БЛ-04-106/25, Ж-БЛ-04-107/25, препорука број: П-131/25.

³⁹⁶ Ж-БЛ-04-292/24, препорука број: П-247/25.

³⁹⁷ Ж-СА-04-733/25, препорука број: П-307/25.

³⁹⁸ Ж-БР-04-176/25, препорука број: П-238/25.

начин поступила у погледу заштите права дјетета, није успоставила комуникацију са родитељима и доставила неопходне информације, које би помогле при утврђивању свих чињеница и околности које су довеле до пада дјевојчице, није извршила анализу начина рада наставника физике и опхођења са ученицом, посебно имајући у виду последицу таквог опхођења, нити је утврдила одговорност наставника. Школски одбор није предузео одговарајуће радње и мјере из оквира своје надлежности, нити донио своју одлуку везану за овај догађај. Након провођења поступка истраживања и заједничког изјашњења од надлежних органа упућена је препорука надлежном министарству, педагошком заводу и школи да дјелујући у оквиру своје надлежности преиспитају разлоге који су довели до несретног догађаја, да се утврди постојање одговорности менаџмента, предметног наставника и педагога школе и да се за будуће осигура најбољи модел похађања наставе у складу са здравственим стањем ученице, уз сваки вид подршке и сарадње са родитељима. Препорука је реализована.

6.5.2. Средњошколско образовање

Како би ученици уписали жељену средњу школу, требају задовољити одређене уписне критерије, односно имати одређене услове за похађање.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу³⁹⁹ мајке ученице која наводи да њена кћи није уписала жељену средњу школу, те се обратила молбом надлежном министарству за одобрењем уписа, која није одобрена, али је подносиоци жалбе препоручено да се након завршетка првог разреда, за пребацивање у другу школу обрати наставничком вијећу школе коју ученица жели уписати, уколико оствари просјек оцјена најмање 4,00 и примјерно владање. Конкретан случај био је презентован на састанку који је одржан у просторијама министарства, те су представници Институције омбудсмена информисани да нема изузетака од примјене законске одредбе која дефинише пребацивање из једне школе у другу у првом разреду, а да је законска одредба управо превенција ситуације преписивање из школе у школу у првом разреду у случајевима када због недостатка бодова дијете није уписано у школу првог избора. Ради наведеног предмет је затворен.

6.5.3. Високо образовање

Омбудсмени БиХ су заједнички одборничко питање одборника Скупштине Кантона Сарајево које је регистровано као жалба⁴⁰⁰ које се односи се провођење члана 67. Закона о високом образовању Кантона Сарајево, а тиче се прецизирања права на индивидуализацију у поступку реализације наставног процеса студентима са потешкоћама у развоју и инвалидитетом у Кантону Сарајево који студирају на Универзитету у Сарајеву. Након провођења поступка истраживања, Омбудсмени БиХ су констатовали да је предметни факултет предузео активности како би студентици са потешкоћама олакшао приступ наставном процесу и реализацију полагања испита на истом, но приступ није довољан и не задовољава у потпуности начин приступа рјешавању наведене проблематике како то Закон нормира. Наиме, Законом о високом образовању јасно је прописано право студената са

³⁹⁹ Ж-СА-04-1315/25.

⁴⁰⁰ Ж-СА-04-330/23, препорука број: П-191/25.

посебним статусом, међу које се убрајају и студенти са инвалидитетом, на индивидуализацију у поступку реализације наставног процеса. Упућена је препорука Универзитету у Сарајеву да приступи изради смјерница за израду индивидуализованих програма за високошколско образовање, а Влади Кантона Сарајево да осигура потребна средства. Универзитет у Сарајеву је обавијестио Омбудсмене БиХ да ће приступити изради смјерница у циљу реализације препоруке.

Поступајући по жалби⁴⁰¹ изјављеној ради одлуке кантоналне владе о начину утрошка новчаних средстава утврђених буџетом, те додјеливању средстава студентима са пребивалиштем у кантону, Омбудсмени БиХ нису нашли повреду права у односу на категорију студената који немају пребивалиште у истом кантону. У конкретном случају је утврђено да је пребивалиште студента један од основних критерија за добивање стипендије или новчане награде, а студенти који имају пребивалиште негдје друго, имају право користити друге институционалне ресурсе, као и право конкурисати на позиве које објављују ентитети, као и њихови матични кантони/општине.

6.5.4. Акредитација високошколских установа

Акредитацијом високошколских установа се осигурава усклађеност са европским простором високог образовања и омогућује признавање диплома у Босни и Херцеговини. Циљ је стандардизација, хармонизација квалитете и мобилност студената, при чему дипломе установа без акредитације неће бити признате. Државни регистар акредитованих високошколских установа води Агенција за развој високог образовања и осигурање квалитете Босне и Херцеговине.

Након разматрања жалбених навода⁴⁰² изјављених ради одбијања захтјева подносиатељице жалбе за продужењем лиценце од стране кантоналне љекарске коморе, утврђено је да на листи акредитованих високошколских установа у БиХ нема Интернационалног универзитета у Горажду и да је Интернационални универзитет у Горажду новог назива: American Northwest University of Health Science and Technology/Амерички Сјеверо-западни универзитет за здравствене науке и технологије био условно акредитован, те да има рјешење о забрани рада. Обзиром да је Правилником о утврђивању заједничких критерија за лиценцирање чланова љекарске коморе Федерације Босне и Херцеговине и чланова кантоналних љекарских комора дефинисано да је љекар дужан доставити овјерену копију дипломе медицинског факултета, стечену на акредитованом универзитету у Босни и Херцеговини који има акредитацију и лиценцу од почетка до завршетка студија, а подносиатељица жалбе не испуњава наведени услов, предмет је затворен као неоснован.

Подносилац жалбе⁴⁰³ наводи да је био изложен дискриминацији током провођења поступка конкурсне процедуре на универзитету јер његова пријава није ни разматрана, уз образложење да је научни степен доктора педагошких наука стекао на универзитету када исти није био акредитован. Предмет је затворен као неоснован. У конкретном случају

⁴⁰¹ Ж-БЛ-06-223/25.

⁴⁰² Ж-СА-06-11/25.

⁴⁰³ Ж-СА-04-1444/25.

подносилац жалбе није учинио вјероватним да је стављен у неједнак положај у односу на друге учеснике конкурсне процедуре, а да за то није постојало објективно и разумно оправдање.

6.5.5. Образовање и приступ тржишту рада

Право на образовање је дјелотворно само ако особа којој се то право осигурава, осим саме могућности образовања, добије и могућност да из свога образовања оствари одређену корист (...).⁴⁰⁴

Неформална група радника заштите на раду се обратила жалбом⁴⁰⁵ у којој наводе да министарство рада и социјалне политике кандидатима са високим образовањем првог циклуса Болоњског система студирања који се вреднује са 180 ECTS бодова, онемогућава приступ полагању стручног испита за обављање послова радника за заштиту на раду. Наведено није у складу са одредбама Оквирног закона о високом образовању у Босни и Херцеговини као ни Правилнику о условима које морају испуњавати радници за заштиту на раду, програму, садржају, начину и трошковима полагања стручног испита. Након окончања истражног поступка упућена је препорука одговорном органу да поступање по предметним пријавама врати у законске оквире, а у циљу осигурања темељите примјене Оквирног закона о високом образовању у Босни и Херцеговини⁴⁰⁶ и Правилника, да изврши допуне Правилника на начин да се прецизира рок у којем се доноси рјешење о полагању стручног испита, односно рјешење којим се одбија предметна пријава. Запримљен је одговор на препоруку у којем се између осталог наводи да је приступљено доношењу рјешења по предметним захтјевима, као и да ће бити извршена анализа Правилника, те да ће се размотрити евентуалне измјене и допуне истог.

Омбудсменима БиХ се обратио подносилац жалбе⁴⁰⁷ наводећи да је завршио студијски програм који је трајао три године и носио 180 ECTS бодова. По завршетку студија, није могао конкурисати за радна мјеста на којима се тражила диплома првог циклуса са 240 ECTS бодова, те да је због тога био изложен неравноправном третману. Након завршетка и другог циклуса – мастер студија, укупно 300 ECTS, наишао је на нове препреке јер послодавци сматрају да његова квалификација не може бити изједначена са дипломом првог циклуса од 240 ECTS. Подносилац жалбе оцјењује да се тиме врши дискриминација и да му је нанесена озбиљна штета у погледу права на рад и једнаке могућности запошљавања. Омбудсмени БиХ су размотрили жалбу и достављену документацију, те су указали на слjedeће. Законом о високом образовању Републике Српске⁴⁰⁸, прописано је да се први циклус студија може организовати као трогодишњи програм од 180 ECTS бодова или четворогодишњи програм од 240 ECTS бодова. Ова одредба је усклађена са Оквирним законом о високом образовању у Босни и Херцеговини⁴⁰⁹, који прописује да студијски

⁴⁰⁴ Одлука Комисије за људска права при Уставном суду Босне и Херцеговине број СН/03/14950 од 19.02.2006. године, ставови 164. и 169.

⁴⁰⁵ Ж-СА-04-1099/24, препорука број: П-121/25.

⁴⁰⁶ „Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 59/07 и 59/09.

⁴⁰⁷ Ж-СА-04-1023/25.

⁴⁰⁸ „Службени гласник РС“ бр. 67/20, 119/21 и др.

⁴⁰⁹ „Службени гласник БиХ“, бр. 59/07, 59/09, 18/21.

програм првог циклуса траје три или четири године и носи најмање 180, односно 240 ECTS бодова. Дакле, оба програма су законски утемељена и акредитована. Оквирни закон о високом образовању БиХ гарантује да су високошколске установе самосталне у креирању наставних планова и програма, под условом да они буду усклађени са законским минимумом и акредитацијским стандардима. Тиме се потврђује да разлике у обиму ECTS бодова нису посљедица произвољних одлука појединих факултета, него законом допуштеног плурализма студијских програма.

6.5.6. Права запослених у образовању

Подноситељица жалбе⁴¹⁰ се обратила Омбудсменима БиХ жалбом наводећи да је раније била у сарадничком статусу на факултету у одређеној научној области, те накнадно није примљена на мјесто асистента у другој научној области, чиме је прекршено њено право на рад. Жалба је одбијена као неоснована јер је Законом о високом образовању/наобразби⁴¹¹ прописано да период на који се бира асистент на универзитету је четири године без могућности реизбора, а наведено се односи генерално на стручно особље, због чега се изборни статус не може узети за појединачну научну област.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴¹² секретара средњих школа који наводе да иако високообразовани, са годинама искуства у образовним установама, фактички су искључени из права конкурисати на позицију директора, искључиво због специфичности професије. Упућена је препорука надлежном министарству за образовање да размотри могућност покретања иницијативе за измјену члана 146. став (2) Закона о средњем образовању, у циљу осигурања једнаког приступа конкурсима за директорску позицију у средњим школама и за особе које имају високу стручну спрему, релевантно радно искуство и обављају руководне послове у оквиру образовних установа, попут секретара школа; да ревидира постојећи Правилник о избору, критеријима за избор, надлежностима и раду директора средњих школа, како би се исти ускладио с принципима равноправности, једнаких могућности и забране дискриминације из домаћег законодавства и међународних стандарда. Омбудсмени БиХ прате реализацију препоруке.

Омбудсмени БиХ су, поступајући по жалбама⁴¹³ подносилаца, утврдили да кантонални правилник за пријем радника у радни однос у основним и средњим школама доводи до неравноправног третмана кандидата који су радни стаж остварили у Републици Српској, јер се њихов стаж не признаје као релевантан доказ при бодовању будући да се у поступку као једини ваљан доказ прописује увјерење Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање. Такво нормативно рјешење фактички онемогућава једнак приступ јавној функцији на подручју кантона и супротно је принципу равноправности и добре управе. Административне и техничке препреке у вези размјене података и шифри занимања између носилаца осигурања не могу бити основа за ограничавање права кандидата. Омбудсмени БиХ су упутили препоруку кантоналном министарству за васпитање и образовање да

⁴¹⁰ Ж-БР-04-249/24.

⁴¹¹ Закон о високом образовању/наобразби Тузланског кантона („Сл. новине Тузланског кантона“, бр. 21/2021 - пречишћен текст, 22/2021 - аутентично тумачење, 5/2022, 11/2022 и 16/2022).

⁴¹² Ж-СА-04-1163/23, препорука број: П-146/25.

⁴¹³ Ж-СА-04-312/25, Ж-СА-06-318/25, препорука број: П-325/25.

приступи измјени Правилника за пријем радника у радни однос у основним и средњим школама као јавним установама, на начин који ће омогућити да кандидати који су радни стаж остварили у Републици Српској могу доказати своје радно искуство под истим условима као и кандидати који су стаж остварили у Федерацији Босне и Херцеговине, те Федералном заводу за пензијско и инвалидско осигурање и Фонду пензијског и инвалидског осигурања Републике Српске, да размотре могућност и да у сарадњи с надлежним институцијама, приступе усклађивању техничких и нормативних претпоставки за размјену података о радном стажу, укључујући јединствено шифрирање занимања и формата увјерења. Омбудсмени БиХ прате реализацију препоруке.

Подноситељица жалбе⁴¹⁴ наводи да се као наставница њемачког језика обратила молбом за посао у средњој школи, за коју је имала сазнање о упражњеном радном мјесту, а на коју није за примила одговор. Наконведеног поступка истраживања, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку школи да одговори подносиатељици жалбе на упућену молбу, те да размотри потребу у складу са одредбама Закона о средњем школству распише јавни конкурс за попуну упражњеног радног мјеста наставника њемачког језика. Обзиром да препорука није реализована у остављеном року, о наведеном је обавијештено надлежно министарство образовања. Министарство је обавијестило Омбудсмене БиХ како је по наведеном предмету обављен инспекцијски надзор, те је по налогу инспекције, подносиатељици одговорено на молбу.

6.6. Здравство

Право на здравље је основно и неотуђиво право које припада сваком човјеку. У 2025. години, Одјељење за праћење економских, социјалних и културних права је регистровало 127 предмета из области здравствене заштите, што је 71 обраћање више него у претходној години, док је у 16 предмета издата препорука.

У одређеном броју предмета Омбудсмени БиХ су донијели одлуку о неприхватљивости жалбе јер су као одговорни органи означена удружења⁴¹⁵, те приватне ординације⁴¹⁶ према којима Омбудсмени БиХ немају надлежност поступања, док у појединим случајевима када је проведен поступак истраживања, Омбудсмени БиХ нису утврдили да је дошло до повреде права подносиоца жалбе на лијечење.⁴¹⁷

Упућене препоруке су се односиле на питања кориштења здравствене заштите грађана БиХ у иностранству или кориштења здравствене заштите странаца на подручју Босне и Херцеговине, права пацијента на информисање и остваривање права запослених у здравству, успостављање сарадње са Омбудсменима БиХ.⁴¹⁸

⁴¹⁴ Ж-ЛИ-04-145/24, препорука број: П-16/25.

⁴¹⁵ Ж-БЛ-04-323/25; Ж-СА-04-600/25.

⁴¹⁶ Ж-БЛ-04-679/25.

⁴¹⁷ Ж-БР-04-24/25.

⁴¹⁸ Ж-БЛ-04-229/25, препорука број: П-148/25.

6.6.1. Пренатални тестови

Омбудсмени БиХ су по службеној дужности отворили предмет⁴¹⁹ у вези питања обављања пренаталних тестова у Босни и Херцеговини које је регулисано на ентитетском нивоу, при чему сваки ентитет доноси властите прописе и одлуке које се односе на ову област. У Федерацији БиХ не постоји јединствен закон на нивоу ентитета који регулише обављање пренаталних тестова. Међутим, кантонални заводи здравственог осигурања доносе одлуке о суфинансирању ових тестова. На примјер, Завод здравственог осигурања Кантона Сарајево (ЗЗО КС) омогућава осигураним трудницама право на суфинансирање до 90% стварних трошкова, с максималним износом од 1.250 КМ по захтјеву, уз одговарајућу медицинску документацију и доказ о плаћању. У Републици Српској право на неинвазивно пренатално тестирање регулисано је Законом о обавезном здравственом осигурању, усвојеним у септембру 2022. године. Према овом закону, труднице с медицинским индикацијама имају право на бесплатно неинвазивно пренатално тестирање. Од 1. октобра 2024. године, Универзитетски клинички центар Републике Српске пружа ову услугу свим трудницама које територијално припадају овој установи, док се труднице из других дијелова могу информисати о могућностима узорковања крви у надлежним болницама. Иако су пренатални тестови доступни бесплатно трудницама с одређеним индикацијама, критерији и процедуре за остваривање овог права разликују се зависно од ентитета и кантона. Стога се трудницама препоручује да се консултују са својим гинекологом или надлежним заводом здравственог осигурања како би добиле тачне информације о доступности и процедурама обављања пренаталних тестова у њиховој регији. У случајевима када се пренатални тестови обављају приватно, заштита личних података у Босни и Херцеговини регулисана је Законом о заштити личних података БиХ. Овај закон прописује правила о обради, преносу и заштити осјетљивих личних података, укључујући здравствене податке. Приватне клинике и лабораторије које нуде пренаталне тестове морају имати интерне правилнике о заштити података усклађене са Законом за заштиту личних података БиХ. У случају повреде података, дужне су обавијестити пацијентицу и надлежну агенцију.

6.6.2. Приступ лијечењу

Поступајући по жалбама⁴²⁰, Омбудсмени БиХ упознају подносиоце да нису у могућности, са потребним степеном сигурности, утврдити евентуалну повреду права ради нестручно изведених медицинских захвата, без провођења одговарајућег поступка и прибављања налаза и мишљења надлежног медицинског вјештака и немају могућност оцјењивати квалитет пружене услуге, али могу преиспитивати ефикасност евентуално успостављених механизма надзора.

Подносилац жалбе⁴²¹ наводи да пацијент, претходно оперисан, отпуштен на кућно лијечење, те му је одбијен пријем и хоспитализација услед погоршања стања. Доктор оперант је одбио пријем уз образложење да нема слободних кревета, те да је он дио свог

⁴¹⁹ Ж-СА-04-757/23.

⁴²⁰ Ж-БЛ-04-480/25.

⁴²¹ Ж-СА-04-855/25.

посла обавио. Омбудсмени БиХ су затражили изјашњење надлежног клиничког центра, али у међувремену је подносилац жалбе доставио информацију о пацијентовој смрти, те су затражени савјети за даљње поступање. Омбудсмени БиХ су обавијестили подносиоца жалбе о евентуално даљњим корацима које може предузети, а који су прописани Законом о правима, обавезама и одговорностима пацијента⁴²² које се односе на подношење приговора, те се може обратити и Федералном инспекторату здравства. Такође, утврђивање грађанске и казнене одговорности за наводно нестручно лијечење је могуће утврђивати пред надлежним судом уз вјештачење вјештака медицинске струке.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴²³ Удружења обољелих од дијабетеса ТИП 1 на поступање Института за медицинско вјештачење здравственог стања (даље: Институт). Наиме, дјеца са дијабетесом тип 1 имају законом утврђен 100% инвалидитет, али је пракса Института да одбацује захтјеве за додатак за његу и помоћ након 15. године без индивидуалне процјене и објективно аргументованих критерија. Омбудсмени БиХ су запримили одговор у којем се наводи да је Институт ради чињенице неједнаког поступања према дјечи до навршене 15. године, односно 18. године у погледу прописаних одредби за контролне прегледе упутио Федералном министарству рада и социјалне политике молбу за тумачење у вези одредби члана 33. Закона о јединственим начелима и оквиру материјалне потпоре особама с инвалидитетом у Федерацији Босне и Херцеговине⁴²⁴, а које се тичу контролног прегледа, обзиром да је споменути чланак у супротности са одредбама Правилника о јединственим критеријима и правилима поступка медицинских вјештачења и Листом инвалидитета.⁴²⁵ Обзиром да је међународним стандардима људских права прописано да је дијете особа до 18. године, Институт сматра да је направљен пропуст приликом утврђивања одредбе у члану 33. Закона. Из надлежног споменутог министарства је запримљен одговор да су у току хитне измјене Закона о јединственим начелима и оквиру материјалне подршке особама са инвалидитетом којим би се утврдило питање контролног прегледа за дјецу до навршене 18. године живота а да је до усвајања истог Институт обавезан примијенити одредбе члана 33. наведеног закона.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴²⁶ подносиоца који наводи да му је ускраћен приступ неопходној медицинској терапији на основу старосне доби. Након провођења поступка истраживања, подносилац жалбе је обавијестио Омбудсмене БиХ како је надлежни завод здравственог осигурања донио одлуку којом се одобрава биолошка терапија, те му је признато право на лијечење.

6.6.3. Лијечење онколошких пацијената

Лијечење онколошких пацијената се темељи на мултидисциплинарном приступу који укључује персонализовану медицину, напредну технологију и системску потпору пацијенту. За онколошке пацијенте значајан је сваки дан у којему није омогућено лијечење и благовремена терапија.

⁴²² „Службене новине Федерације Босне и Херцеговине“ број 40/10.

⁴²³ Ж-СА-04-1105/25.

⁴²⁴ „Службене новине ФБиХ“ број: 13/25.

⁴²⁵ „Службене новине ФБиХ“ број 63/21.

⁴²⁶ Ж-СА-04-1179/25.

У жалби⁴²⁷ се наводи да су онколошки пацијенти са универзитетског клиничког центра упућени на зрачење у кантоналну болницу, но нису запримили информацију о термину зрачења. Разлог упућивања је чињеница да апарат за зрачење на универзитетском клиничком центру није у функцији, а набавка новог апарата је због тендерске процедуре трајала дуже вријеме. Одмах по запримању жалбе, Омбудсмени БиХ су уз покретање истражног поступака телефонским путем контактирали директоре ових установа и подјетили их на права пацијената прописана одредбама Закона о правима, обавезама и одговорностима пацијената Федерације Босне и Херцеговине и позвали да хитно предузму неопходне радње и мјере из оквира своје надлежности, како би свим онколошким пацијентима био утврђен термин зрачења, те да о томе обавијесте сваког пацијента појединачно, како неизвјесност о могућности зрачења не би додатно негативно утицала на њихово здравље. Омбудсмени БиХ су наишли на сарадњу одговорних органа и током поступка су запримљени одговори из којих произлази да су сви пацијенти који су имали индикацију а и лично опредјељење да започну радиотерапијски третман у универзитетском клиничком центру прихваћени и ушли у процес радиотерапијског третмана, а пацијенти који су започели третман у кантоналној болници имају могућност исти завршити у овој установи.

6.6.4. Право пацијента на информацију у области здравствених услуга

Пацијент има обавезу активно учествовати у заштити, очувању и унапређењу здравља, а како би могао испуњавати ту обавезу, треба имати релевантне информације о свом здрављу, те питањима попут здравственог осигурања.⁴²⁸ Правилно конзумирање права на информацију је гаранција за могућност учествовања у одлукама о властитом животу. С тим у вези пацијент има право на приступ свим подацима који се тичу његовог здравственог стања, а налазе се у медицинској документацији, односно здравственом картону.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴²⁹ изјављену ради непружања здравствене услуге из чињенице да подносилац жалбе нема отворен здравствени картон, иако се у неколико наврата обраћао медицинској установи по том питању. Након разматрања жалбених навода упућена је препорука надлежној јавној установи да подносиоцу жалбе што прије омогући отварање картона, те писаним путем достави потпуне информације о могућности регистрације пацијента, информације о начину остваривања права на слободан избор доктора медицине примарне здравствене заштите и информације о релевантним прописима којима је то одређено. Препорука је реализована.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴³⁰ у којој подносилац жалбе који је пензионер наводи да му је ускраћено право на здравствену заштиту јер је упућен на лијечење, односно уградњу ортопедског помагала изван кантона, а тек дио трошкова сноси надлежни завод здравственог осигурања. Разматрајући жалбене наводе и изјашњење завода, Омбудсмени БиХ закључују да је завод био обавезан информисати подносиоца жалбе о свим

⁴²⁷ Ж-БР-04-155/25.

⁴²⁸ Ж-СА-04-631/25.

⁴²⁹ Ж-СА-04-1308/24, препорука број: П-58/25.

⁴³⁰ Ж-СА-04-1170/23, препорука број: П-190/25.

појединостима које су биле везане за уградњу помагала, посебно из чињенице високе цијене помагала и чињенице да завод сноси мањи дио износа. Упућена је препорука надлежном заводу здравственог осигурања да преиспита донесену одлуку којом је подносилац жалбе обавезан издвојити суму новца за уградњу помагала која није реализована.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴³¹ подносиатељице која наводи да јој надлежни завод здравственог осигурања одбија исплатити рефундацију трошкова лијечења у иностранству. У изјашњењу завода се наводи да се није радило о хитном лијечењу, те да је подносиатељица жалбе отишла самовољно на лијечење без потребних потврда. Омбудсмени БиХ нису спорили чињеницу да је подносиатељица жалбе пропустила прибавити неопходна одобрења за лијечење и да се лијечење у иностранству одобрава само у изричито оправданим случајевима, али из самог предмета није било јасно је ли исход посљедица пропуста искључиво подносиатељице жалбе а не и јавних установа којима се обратила за лијечење. Упућена је препорука надлежном заводу да предузме мјере из своје надлежности како би се у будућем раду осигурало право пацијента на потпуно информисање, проактивну административну подршку и што адекватније лијечење, укључујући и лијечење у иностранству. Омбудсмени БиХ нису запримили информацију о реализацији препоруке.

Подноситељица жалбе⁴³² се обратила Омбудсменима БиХ у вези захтјева за измјеном здравственог картона на који није добила одговор двије године. Одговорни орган је доставио изјашњење у којем је навео да није сигурно утврђено да се подносиатељица жалбе обратила таквим захтјевом, али се исти одбија. Проводећи поступак истраживања, Омбудсмени БиХ се нису бавили чињеницом би ли одговорна страна требала удовољити подносиатељци жалбе и поступити по захтјеву или захтјев одбити, него чињеницом је ли по поднесеном захтјеву подносиатељица жалбе добила одговор. Упућена је препорука надлежној јавној медицинској установи да одмах по примању препоруке донесе одговарајућу одлуку по захтјеву подносиатељице жалбе; да у овом и будућим случајевима поклони додатну пажњу заштити права пацијената у вези са информисањем, поштујући одредбе Закона о правима пацијената Републике Српске⁴³³. Препорука није реализована, а подносиатељица жалбе је обавијестила Омбудсмене БиХ да ће заштиту својих права затражити судским путем.

6.6.5. Здравствена заштита незапослених особа

Незапослене особе могу остварити право на здравствену заштиту преко завода за запошљавање, али је обавеза грађана редовито и благовремено јављање на завод за запошљавање, како би наведено право остварили. Подносилац жалбе⁴³⁴ наводи да је изгубио здравствено осигурање из разлога што није испунио обавезу на вријеме се није јавио у надлежни завод за запошљавање. Након претходног испитивања жалбених навода, предмет је затворен као неоснован.

⁴³¹ Ж-БЛ-04-700/24, препорука број: 50/25.

⁴³² Ж-ЛИ-04-83/25, препорука број: П-231/25.

⁴³³ „Службени гласник РС“ број: 45/2013 и 25/2019 - др. закон.

⁴³⁴ Ж-БЛ-04-748/24.

Подносилац жалбе⁴³⁵ наводи да му је од стране носиоца осигурања, усмено саопштено да више није здравствено осигуран, иако је раније имао здравствено осигурање, због чега се обраћа Омбудсменима БиХ. Наконведеног поступка истраживања, утврђено је да је именовани пензионер са сразмјерном пензијом, односно да је дио пензије/инвалиднине остварио у иностранству, те да је у складу са Законом о обавезном здравственом осигурању Републике Српске, потребно провести поступак утврђивања својства осигураника, о чему је подносилац жалбе обавијештен.

6.6.6. Трошкови здравствене заштите

Иако здравствено осигурање, као дио социјалног осигурања грађана, чини јединствени систем у оквиру којег грађани улагањем средстава, на начелима узајамности и солидарности остварују право на здравствену заштиту, грађани и даље сnose значајне издатке из својих џепова. Наведено се односи посебице на издвајање за лијекове и партиципацију у неким облицима лијечења.⁴³⁶ Обзиром на децентрализованост здравственог система, трошкови се разликују на ентитетском и кантоналном нивоу.

Омбудсмени БиХ запримају жалбе⁴³⁷ у којима подносиоци истичу тешке животне околности, те наводе да не могу купити потребне лијекове. Омбудсмени БиХ су се обратили надлежном министарству, те запримили информацију о уврштености лијека на позитивну листу лијекова, те могућности партиципације надлежног завода здравственог осигурања у плаћању лијека.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбе⁴³⁸ у којима подносилац жалбе наводи да се лијек „Субохоне“ који је у остатку Федерације БиХ и у Републици Српској бесплатан, у једном од кантона плаћа, те да није у могућности извршити рефундацију трошкова лијека од завода здравственог осигурања, а у здравственој установи не желе издавати рецепт за лијек. Наконведеног поступка истраживања утврђено је да је жалба неоснована, јер се лијек налази на А листи позитивних лијекова, али се његово прописивање и издавање врши у складу са доктринарним приступом/смјерницом надлежног министарства здравства.

Подноситељица жалбе⁴³⁹ се обратила Омбудсменима БиХ ради подношења приговора клиничком центру на рад докторице која рекламира поједине препарате. У прилогу жалбе је доставила слику летка који је докторица овјерила својим печатом те јој рекла да са летком оде до апотеке. Подносиатељица жалбе сматра да то ради јер има постотак од њихове зараде, да летци остају у апотеци да би се касније вршио “обрачун”. Затражено је изјашњење клиничког центра, који је информисао Омбудсмене БиХ да је Комисија за приговоре пацијената дјелимично усвојила приговор подносиатељице жалбе и утврдила неправилност у начину давања/препоручивања терапије супротно прописима и интерним процедурама, те је предузео мјере упозорења.

⁴³⁵ Ж-БЛ-04-96/25.

⁴³⁶ Ж-ЛИ-04-162/25, Ж-БЛ-04-550/25.

⁴³⁷ Ж-СА-04-587/25.

⁴³⁸ Ж-ЛИ-04-8/25, Ж-ЛИ-04-11/25.

⁴³⁹ Ж-СА-04-1175/22.

Омбудсменима БиХ се обратио подносилац жалбе⁴⁴⁰ наводећи да је његовој супрузи болница, након лијечења, испоставила рачун за пружене здравствене услуге, иако је осигурана особа. На рачун је уложио рекламацију. Из болнице је добио одговор да се јави надлежном фонду здравственог осигурања, а од фонда да се обрати болници. Омбудсменима БиХ се обраћа, јер услед тешке и озбиљне болести супруге нема снаге борити се против администрације. Имајући у виду наведено, Омбудсмени БиХ су позвали надлежне да се изјасне на жалбене наводе, али истовремено и да размотре сваку могућност дјеловања у конкретном случају како би се отклониле све недоумице и нејасноће. Утврђено је да послодавац није правовремено измирио обавезне доприносе за здравствено осигурање, што је накнадно учињено, те да пацијентка не мора платити трошкове лијечења.

Подноситељица жалбе⁴⁴¹ се обратила Омбудсменима БиХ због повреде права на здравствене услуге. Истиче како јој је дом здравља за свако дијете наплатио правдање које је морала узети као оправдање дана изостанка у школи у случају болести, иако има здравствено осигурање. Иако се дом здравља првобитно изјаснио како за наплату правдања има право на основу Закона о управном поступку и цјеновнику дома здравља, након обраћања Омбудсмена БиХ, рачуноводство је престало са наплатом истог.

6.6.7. Кориштење здравствене заштите у иностранству

Велики број грађана Босне и Херцеговине живи, ради и школује се изван граница државе, а присутан је и велики тренд путовања. У вези с тим Омбудсмени БиХ су регистровали жалбе које се односе на питања кориштења здравствене заштите у иностранству.

Омбудсмени БиХ су разматрали више жалби⁴⁴² студената – осигураних особа који се налазе на редовном студију или на размјени у некој од држава са којима Босна и Херцеговина има закључене међународне споразуме о социјалном осигурању. Жалбе су изјављене јер је Одлуком о кориштењу хитне здравствене заштите студената за вријеме школовања у иностранству, односно на размјени студената⁴⁴³ дефинисано да је хитна здравствена заштита студената за вријеме школовања у иностранству, ограничена на шест мјесеци у једној календарској години. Одлука дискриминише подносиоце жалби, ограничавајући њихов приступ континуираној и свеобухватној здравственој заштити док студирају. Омбудсмени БиХ указују да су студенти у Босни и Херцеговини различито третирани у случају приступа здравственој заштити за вријеме студија у иностранству, зависно од тога у којем кантону живе (имају пребивалиште), а одговорност за примјену Закона о здравственом осигурању Федерације Босне и Херцеговине⁴⁴⁴ и Правилника о условима, начину и поступку остваривања здравствене заштите за вријеме боравка у иностранству⁴⁴⁵ је на Федералном министарству здравства. Ради наведеног упућена је препорука министру

⁴⁴⁰ Ж-БЛ-04-808/25.

⁴⁴¹ Ж-МО-04-161/24.

⁴⁴² Ж-СА-04-791/24; Ж-СА-04-801/24; Ж-СА-04-803/24 и Ж-СА-06-995/24, препорука број: П-21/25.

⁴⁴³ Одлука Управног одбора ЗЗОКС број: 01/2-02-2-3101-2/23 од 22.02.2023. године, донесена на 17. сједници Управног одбора ЗЗОКС дана 22.02.2023. године. Доступно на:

<https://www.kzzosa.ba/wp-content/uploads/2023/08/Odluka-o-ino-osiguranju.pdf>.

⁴⁴⁴ „Службене новине Федерације БиХ“, бр. 30/1997, 7/2002, 70/2008, 48/2011, 100/2014 - одлука УС, 36/2018 и 61/2022.

⁴⁴⁵ „Службене новине Федерације БиХ“ бр. 31/02.

Федералног министарства здравства о успостављању сарадње са Омбудсменима БиХ, те препорука да без одлагања предузме ефикасне мјере и радње на доношењу новог Правилника или евентуалне допуне истог, а који ће на једнообразан начин уредити предметну материју на подручју цијеле Федерације Босне и Херцеговине. Препорука није реализована.

Подноситељица жалбе⁴⁴⁶ се обратила Омбудсменима БиХ ради проблематике рефундирања трошкова хоспитализације у Републици Француској. Проводећи поступак истраживања утврђено је да надлежни кантонални завод за здравствено осигурање на својој веб страници настоји пружити грађанима потребне информације о путном осигурању, те да те информације преноси одређени број веб портала, али бројни грађани овим питањима не посвећују потребну пажњу и наведеном питању прилазе олако, стога је у интересу надлежних органа указивати на то питање. Упућена је препорука кантоналном заводу здравственог осигурања да размотри потребу за додатним видом упознавања јавности о потреби и начину остваривања путног осигурања за вријеме боравка у иностранству чија реализација се прати.

6.6.8. Право на остваривање здравствене заштите особа које привремено бораве на територији БиХ

Особе које имају здравствено осигурање у иностранству, током привременог боравка у Босни и Херцеговини, имају право на кориштење хитне здравствене заштите. Начин остваривања овог права и његов опсег зависе од тога постоји ли између Босне и Херцеговине и државе пребивалишта осигураника споразум о социјалном осигурању. Како би се здравствена заштита могла неометано користити, препоручује се да осигураници по доласку у Босну и Херцеговину у надлежној канцеларији завода здравственог осигурања замијене потврду или картицу за болеснички лист. На темељу болесничког листа могуће је користити здравствене услуге код свих уговорних доктора и здравствених установа завода, у опсегу који је предвиђен међудржавним уговором, уз обавезу плаћања партиципације.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴⁴⁷ изјављену ради повреде права на кориштење хитне здравствене заштите. Подносилац жалбе наводи да му је од стране надлежног органа⁴⁴⁸ Великог Војводства Луксембурга издата потврда за период од три мјесеца ради кориштења здравствене заштите у Босни и Херцеговини, која му није призната од стране завода здравственог осигурања јер је овјерена електронским црним печатом, што подносилац жалбе оспорава наводећи да је ријеч о оригиналном документу. Завод здравственог осигурања му је издао болеснички лист на период од само 15 дана. Упућена је препорука надлежном заводу да у случајевима сумње у вјеродостојност иностраних исправа, користи механизме међународне сарадње с надлежним институцијама, умјесто да се ускраћује права корисницима без претходне провјере и да преиспита комплетно поступање и омогући подносиоцу жалбе остваривање здравствене заштите за вријеме

⁴⁴⁶ Ж-СА-04-1276/25, препорука број: П-106/25.

⁴⁴⁷ Ж-БР-04-133/25, препорука број: П-181/25.

⁴⁴⁸ National Health Fund.

привременог боравка на територији Босне и Херцеговине. Препорука није реализована, о чему је обавијештен управни одбор завода.

6.7. Комуналне услуге

Омбудсмени БиХ региструју значајан број предмета који се односе на комуналне услуге. У 2025. г. запримљено 176 жалби, 20 више него претходне године, што је повећање за 12,82%. Упућене су 22 препоруке.

Упућене препоруке су се односиле на проблеме са одводњом отпадних вода, корекцију рачуна издатих за комуналне услуге, питања одржавања путева, електрификацију, рјешавање проблема са гријањем, успостављање сарадње са Омбудсменима БиХ.⁴⁴⁹

Како су у овој области често ради о услугама које се пружају на основу закључених уговора, Омбудсмени БиХ исте просљеђују Омбудсмену за потрошаче. Надлежност Омбудсмена БиХ је дефинисана у дијелу који се односи на утврђивање цијена и начина пружања услуга, гдје одлуке доносе јавни органи, чињеницу да се као пружаоци услуга јављају јавна предузећа, на околности да се инфраструктурна улагања обављају јавним средствима, а и у дијелу који се односи на повреду права на имовину, као што је питање етажних власника. Потребно је направити разлику између услуге и приступа ресурсу, што је посебно значајно код права на приступ питкој води.

6.7.1. Право на воду

Вода као јавно добро треба бити доступна свима, а држава је дужна уредити како се то јавно добро користи. Људско право на воду даје свима право на довољну, сигурну, прихватљиву, физички доступну и приступачну воду за личну и кућну употребу, што у неким случајевима ставља велики финансијски и инфраструктурни терет пред надлежне јединице локалне самоуправе⁴⁵⁰. У појединим случајевима је надлежност Омбудсмена БиХ ограничена јер се ради о мјесним водоводима које су грађани сами изградили⁴⁵¹, док у другим случајевима подносиоци жалбе, након иницијалног обраћања престану учествовати у поступку.⁴⁵²

Након разматрања жалби⁴⁵³ у којима подносиатељица жалбе наводи да у појединим мјестима јединице локалне самоуправе становници четири мјесеца немају довољне количине питке воде, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку комуналном предузећу и општини да се у што краћем року осигура приступ питкој води становништву општине. Препорука је реализована.

⁴⁴⁹ Ж-МО-04-65/24 - препорука број: П-65/25.

⁴⁵⁰ Ж-МО-04-162/24.

⁴⁵¹ Ж-СА-04-1354/25.

⁴⁵² Ж-СА-04-857/25.

⁴⁵³ Ж-ЛИ-04-159/24 и Ж-ЛИ-04-160/24, препорука број: П-315/24.

6.7.2. Одводња отпадних вода

Са процесом препознавања права на воду као људског права, развија се и идеја о препознавању права на одводњу отпадних вода као права што претпоставља приступ уређајима за одводњу отпадних вода у свим сферама живота који су сигурни, хигијенско и социјално прихватљиви, омогућавају приватност и осигуравају људско достојанство.

Омбудсмени БиХ су разматрали предмет⁴⁵⁴ подносиоца жалбе који наводи да је још у 2023. години поднио захтјев за прикључење на канализацију, уплатио за прикључак, а до тренутка обраћања Омбудсменима БиХ по захтјеву није поступљено. По покренутом поступку истраживања, надлежно комунално предузеће је подносиоца жалбе прикључило на градску одводну мрежу.

Подноситељица жалбе⁴⁵⁵ наводи да се обратила општинском органу управе захтјевом за рјешавање проблема са канализацијом у улици у којој станује, а по којем није запримила одговор. У својим одговорима општински орган управе и комунално предузеће су се одредили као ненадлежни. У конкретном предмету, Омбудсмени БиХ су уважили чињеницу да у улици у којој подносиатељица жалбе станује, сједиште има општински орган управе, као и комунално предузеће. Упућена је препорука означеним органима да преиспитају своје поступање, те предузму неопходне мјере и радње у циљу отклањања проблема. Препорука је реализована.

6.7.3. Електрификација

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴⁵⁶ подносиатељице која наводи да у породичној кући 20 година нема струје. Покушала је разговарати са запосленима у надлежном електропредузећу, но нико је није хтио примити. Након провођења поступка истраге, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку директору надлежног електропредузећа да предузме све одговарајуће радње и мјере како би се на одговарајући начин подносиатељици жалбе омогућило уредно снабдијевање електричном енергијом, те да у склопу својих овлашћења предузме одговарајуће мјере како би се благовремено одлучивало о појединачним захтјевима грађана. Препорука је реализована.

6.7.4. Изазови у колективном становању

Питање управљања у објектима колективног становања често захтијева више од формалне функције, уз ангажман, тражи се вријеме, стрпљење и знање. Етажни власници се сусрећу са изазовима у кориштењу комуналних услуга, на што указује и повећан број жалби који се тичу ове проблематике.⁴⁵⁷ У комуникацији између етажних власника, њихових представника и управника зграда Омбудсмени БиХ уочавају потешкоће, те притом наглашавају потребу за бољом информисаношћу грађана о примјени Закона о управљању

⁴⁵⁴ Ж-БР-04-130/25.

⁴⁵⁵ Ж-ЛИ-04-78/25, препорука број: П-230/25.

⁴⁵⁶ Ж-БЛ-04-750/24, препорука број: П-67/25.

⁴⁵⁷ Ж-МО-05-126/25, Ж-СА-04-335/25, Ж-СА-04-586/25, Ж-СА-08-981/25, Ж-СА-04-1415/25, Ж-СА-04-1429/25, Ж-СА-04-1450/25.

заједничким дијеловима зграда, посебно у погледу права и обавеза које произлазе из власништва над заједничким дијеловима објекта, као и механизмима укључивања надлежних инспекцијских органа у случајевима када је то потребно.

У појединим случајевима⁴⁵⁸ када се грађани обрате надлежним инспекцијским органима, исте се оглашавају ненадлежним за поступање, јер етажни власници нису изабрали управника зграде. Омбудсмени БиХ указују да пропуст етажних власника, не ослобађа јединицу локалне самоуправе, ни надлежне инспекцијске органе обавеза које произлазе из Закона о кориштењу, управљању и одржавању заједничких дијелова и уређаја зграда и не смије бити оправдање за непоступање надлежних јавних служби у ситуацијама у којима постоји стварна и непосредна опасност по здравље људи, сигурност имовине и достојанство грађана. У зградама у којима етажни власници нису изабрали управника, град/општина, по службеној дужности или на захтјев једног или више етажних власника, рјешењем одређује принудног управника који врши управљање и исто је дефинисано као обавеза, не могућност. Пропуст је инспекције паушално се одредити о ненадлежности, посебно узимајући у обзир да Закон јасно дефинише надлежност за налагање провођења нужних и хитних поправака у згради. Ова надлежност произлази из јавног интереса за заштиту сигурности грађана. Упућена је препорука јединици локалне самоуправе да покрене поступак именовања принудног управника зграде у којој се налази стан подносиоца жалбе; да проведе инспекцијски надзор на лицу мјеста како би се утврдиле околности и узроци продирања воде, као и евентуална одговорност физичких или правних особа, те наложиле одговарајуће управне/прекшајне мјере у складу са законом, да размотри могућност финансирања/суфинансирања санације настале штете. Реализација препоруке се прати.

Приликом разматрања жалби које се односе на инфраструктурна улагања у комуналним дјелатностима, Омбудсмени БиХ напомињу да не располажу с потребним стручним знањима о врстама инфраструктурних улагања. Жалбе се разматрају са аспекта добре управе и учествовања грађана у процесима који се одражавају на њих.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴⁵⁹ корисника централног гријања, који наводе вишегодишње проблеме с којима се суочавају у току сезоне гријања (обустављања испоруке топлотне енергије, недостатак енергената, краћа сезона гријања и слично). По провођењу поступка истраживања и зајимања изјашњења означеног органа, упућена је препорука Министарству комуналне привреде, инфраструктуре, просторног уређења, грађења и заштите средине КС да размотри могућност одржавања јавне расправе или збора грађана који су корисници централног гријања у циљу размјене мишљења и идеја о начину рјешавања овог питања. Препорука је реализована.

6.7.5. Услуге јавног превоза

Услуге јавног превоза су неопходне за свакодневно функционисање грађана, јер омогућују одлазак на посао, школу, и приступ основним услугама.

⁴⁵⁸ Ж-ЛИ-05-155/25, Ж-ЛИ-05-156/25, препорука број: П-342/25.

⁴⁵⁹ Ж-СА-04-400/25, препорука број: П-194/25.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбе⁴⁶⁰ становника насеља који наводе да им је повријеђено право на јавни превоз. Подносиоци жалбе напомињу да су у више наврата покушали успоставити комуникацију са надлежним институцијама те су суочени с пребацивањем одговорности између истих. Овај проблем утиче на квалитет живота становника насеља, посебно на оне који немају друге опције превоза. Омбудсмени БиХ су упутили препоруку општини да на основу прикупљених приговора и сугестија од стране грађана упутити захтјев за модификацију спорне минибуске линије са релевантним подацима о превозним захтјевима на линији (број становника који би имали потребу за превозом на линији - подаци о броју становника који гравитирају линији, активности које би се задовољиле превозом на линији – посао, школа, културне активности и др.) и са конкретним приједлогом модификације да би се задовољиле потребе грађана за мобилношћу, а надлежном министарству промета да поступи по захтјеву за модификацију линије. Препорука је реализована.

6.7.6. Одржавање путева

Путеви су јавно добро и у општој употреби, те се органи власти дужни исте и одржавати⁴⁶¹, а у многим мањим мјестима у Босни и Херцеговини сами грађани улажу властита средства у асфалтирање локалних путева.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴⁶² становника мјесне заједнице који наводе да су мјештани властитим средствима поставили асфалтни пут, а уз подршку градске администрације је постављен саобраћајни знак укупне носивости до 20 тона. Приватно привредно друштво сијече шуму, пролази камионима преко пута не поштујући постављени знак јер је носивост камиона и преко 40 тона, те услед тога настају оштећења на путу, а потенцијално може доћи и до загађења извора питке воде који је у близини. Упућена је препорука надлежном министарству унутрашњих послова да предузме све мјере из своје надлежности како би се забранио промет локалним путем за возила чија укупна тежина прелази 20 тона, те да спријечи сјечу шуме у близини извора питке воде. Препорука је реализована.

Подносилац жалбе⁴⁶³ се обратио Омбудсменима БиХ јер има кћер која треба приступити у здравствену установу ради примања терапије, што јој је онемогућено ради непроходности путева затрпаних снијегом. Покушао је у пар наврата путем телефона контактирати надлежно комунално предузеће, но без успјеха. Одговорни орган у свом изјашњењу наводи како поступа по оперативном плану чишћења, те сматра како повреде права нема. У комуникацији са подносиоцем жалбе, Омбудсмени БиХ су запримили информацију да је комшија очистио пут до куће подносиоца жалбе, а по обраћању Омбудсмена БиХ одговорном органу, исти је у вечерњим часовима поступио по тражењу, те осигурао проходност пута, на чему се подносилац жалбе захвалио Омбудсменима БиХ. Но иако је у конкретном тренутку отклоњена повреда права, узимајући у обзир здравствено стање

⁴⁶⁰ Ж-СА-04-937/24, Ж-СА-04-895/24, Ж-СА-04-898/24, Ж-СА-04-897/24, Ж-СА-04-900/24, Ж-СА-04-901/24, Ж-СА-04-899/24, Ж-СА-04-894/24, Ж-СА-04-896/24, Ж-СА-04-893/24, препорука број: П-115/25

⁴⁶¹ Ж-МО-04-150/25

⁴⁶² Ж-БЛ-04-444/25, препорука број: П-256/25

⁴⁶³ Ж-ЛИ-04-192/24, препорука број: П-2/25

кћери подносиоца жалбе, те чињеницу да у свим радњама у вези с дјецом, без обзира на то предузимају ли их јавне или приватне друштвене добротворне институције, судови, управне власти или законски органи, најбољи интереси дјетета мора бити од првенственог значаја, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку комуналном предузећу да размотри сваку могућност дјеловања и предузме све неопходне радње у оквиру своје надлежности како би се осигурала проходност путева, посебно у случајевима потребе дјете за здравственом заштитом на путевима које одржава. Директор предузећа је путем телефона контактирао Институцију омбудсмена за људска права БиХ и изјавио како је размотрио препоруку, те да у сваком случају када је потребан долазак у болницу било којој особи се приоритетно дјелује, посебно ради успостављеног система обавјештавања од стране дома здравља и полицијске станице.

Омбудсмени БиХ су примили⁴⁶⁴ жалбу поводом инспекцијске контроле подземног пролаза код тржног центра. Суштину жалбе представља навод да је стање ових пролаза свима познато јер не раде покретне степенице, не ради расвјета, присутна је прљавштина и ишарани зидови. У конкретном случају, није спорно да јединица локалне самоуправе није инвеститор нити је директно одговоран за оштећења или неправилности у раду подземног пролаза, те да је град и до сада поступао по пријавама неправилности, укључујућу налог инвеститору од стране инспекције да прибави употребну дозволу за пролаз. Омбудсмени БиХ, међутим, указују на чињеницу да је изостало коначно рјешење проблема, па је упућена препорука да јединица локалне самоуправе примијени механизме и овлаштења које има како би се стање у области уређења простора, површина и саобраћајница намијењених јавности довело у задовољавајуће стање. Омбудсмени БиХ прате реализацију препоруке.

6.7.7. Цијене комуналних услуга

Обрачун цијене комуналних услуга зависи о врсти услуге и најчешће се регулише одлукама јединица локалне самоуправе. Свако јавно предузеће које пружа услуге грађанима дужно је успоставити транспарентан, јасан и приступачан систем примања и рјешавања по приговору корисника услуге, уз обавезу да о исходу одлучи у писаној форми, у законски предвиђеном року.

Повећањем цијена услуге превоза на градским и приградским линијама, као и укидања одређених превозних линија, Омбудсмени БиХ су запримили велик број жалби ученика⁴⁶⁵. Током интервенције Омбудсмена БиХ, одржана је трећа ванредна сједница градског вијећа јединице локалне самоуправе на којој је једногласно усвојена Одлука о давању сагласности за покретање поступка јавних набавки услуга јавног линијског превоза путника, путем отвореног поступка јавне набавке услуга са међународном објавом. Кантонална влада је на шестој редовној сједници утврдила услове за рефундирање трошкова превоза ученицима средњих школа и студентима високошколске установе чији је оснивач Скупштина кантона, према којима ће се истима исплата рефундације вршити у тромјесечним интервалима.⁴⁶⁶

⁴⁶⁴ Ж-БЛ-05-51/25, препорука број: П-394/25.

⁴⁶⁵ Ж-БР-04-30/25 до Ж-БР-04-71/25, Ж-БР-04-137/25.

⁴⁶⁶ <https://www.vladatk.kim.ba/clanak/informacija-sa-6-redovne-sjednice-vlade-tuzlanskog-kantona>

Омбудсмени БиХ су разматрали предмет⁴⁶⁷ подносиатељице која је навела да је Одлука о повећању цијене воде и комуналних услуга ступила на снагу 20.6.2025. године, а да је надлежно комунално предузеће доставило рачун за 6. мјесец са повећањем од 1.6.2025. Обрађала се комуналном предузећу без успјеха. Упућена је препорука комуналном предузећу да поново размотри предмет и изврши корекцију рачуна за мјесец јун 2025. године свим корисницима; да преиспита праксу аутоматског обрачуна накнаде за канализацију на основу укупне потрошње воде, успостави правичнији и индивидуализован систем обрачуна одводње отпадних вода; да убудуће осигура јасно разграничење потрошње по временским периодима прије и након промјене цијена услуга, те досљедну и транспарентну примјену тарифних одлука; а надлежном инспекцијском органу да размотри могућност проширења инспекцијског надзора на све кориснике комуналних услуга. Препорука је реализована.

Жалбом⁴⁶⁸ се изражава незадовољство поступањем комуналног предузећа и надлежног министарства, а у вези са проблематиком неутврђеног квара због којег етажним власницима већ дуже пристижу неоправдано увећани рачуни за утрошену воду. Проводећи поступак истраживања, Омбудсмени БиХ су закључили да су надлежни органи имали потпуну информацију о предметном случају јер су били укључени у комуникацију подносиоца жалбе и представника етажних власника, која се вршила путем електронске поште. У контексту поступања управника зграде, приватног предузећа, Омбудсмени БиХ истичу да исти нема својство јавног органа. Но како је Законом о управљању заједничким дијеловима зграде⁴⁶⁹ прописано да је управљање заједничким дијеловима зграде јавни интерес, у циљу заштите живота и сигурности људи и имовине, Омбудсмени БиХ проналазе основ за поступање и према истом. У односу између управника зграда и етажних власника често је неравнотежа моћи, јер док етажни власници сnose финансијски терет, управници оперативно контролишу средства уз минималну контролу. Управници су дужни омогућити увид у пословање, али у пракси етажни власници често немају стручно знање за ефикасну контролу. Притом, надлежни инспекцијски органи обично контролишу је ли управник именован и одржава ли се зграда, али се ријетко упуштају у контролу финансијског пословања. Упућена је препорука надлежном министарству, комуналном предузећу и управнику зграде да путем координисаних активности предузму мјере у циљу идентификовања и отклањања квара на водоводним инсталацијама и да предузму активности у циљу умањења рачуна у складу са стварним обимом и квалитетом пружене услуге за период од прве пријаве квара, па све до отклањања квара. Препорука није реализована.

6.7.8. Комунална накнада

Комунална накнада као новчано јавно давање које се плаћа за одржавање комуналне инфраструктуре је приход јединице локалне самоуправе. Плаћају је власници или корисници стамбеног и пословног простора и грађевинског земљишта.

⁴⁶⁷ Ж-ЛИ-04-138/25, препорука број: П-319/25.

⁴⁶⁸ Ж-СА-04-644/25, препорука број: П-243/25.

⁴⁶⁹ „Службене новине КС“ бр.: 19/17 и 17/18.

Омбудсменима БиХ се обратио подносилац жалбом⁴⁷⁰ на законитост Одлуке о висини комуналне накнаде, којом је свим домаћинствима прописана једнака, паушална годишња накнада у износу од 24,00 КМ, без примјене законом прописаних критерија (зона грађевинског земљишта, корисна површина, степен инфраструктурне опремљености). Овакво нормирање одступа од одредби Закона о комуналним дјелатностима, којим се изричито прописује модел бодовања и обрачуна накнаде по зонама, вриједности бода и површини објекта. Упућена је препорука општинском вијећу да се преиспита и усклади Одлука о висини комуналне накнаде са Законом о комуналним дјелатностима. Препорука није реализована.

6.8. Екологија и заштита животне средине

У извјештајној години Омбудсмени су запримили 31 жалбу које се односе на питања екологије и заштите животне средине, 14 више него 2024. године, а упућене су двије препоруке. Жалбама грађани изражавају незадовољство поступцима издавања еколошких дозвола, онемогућавање кориштења парк шума, управљањем депонијама отпада, уништавањем рибљег фонда у ријекама ради криволова, поступањем инспекцијских органа у вези пријава из области еколошких права. У одређеном броју случајева, подносиоци жалбе, појединци или неформалне групе грађана престану бити учесници у поступку пред Институцијом омбудсмена за људска права након иницијалног подношења жалбе.⁴⁷¹ Омбудсмени БиХ су у извјештајном периоду регистровали и жалбе концесионара на поступање надлежног министарства.⁴⁷²

Омбудсмени БиХ су 2023. године разматрали предмет⁴⁷³ у вези са чишћењем плутајућег отпада/смећа у ријеци Врбас на локацији Бочац језеро, због чега је затражена провјера исправности воде за пиће, гдје је у препоруци закључено да је сваки надлежни орган у конкретном предмету дужан предузети мјере из своје надлежности, у циљу проналажења адекватног рјешавања, а не пребацивати обавезу и одговорност на други орган. Обзиром да препорука није реализована, те проблем ријешен, подносилац жалбе се поновно обратио Омбудсменима БиХ ради чега је током 2025. године отворен предмет⁴⁷⁴ и затражено изјашњење од надлежних органа. Из достављених одговора произлази да се стање плутајућег отпада није промијенило. Проблем је разматран и од стране Међуентитетског органа за заштиту животне средине које је 2021. године, донијело закључке о начину рјешавања питања. Омбудсмени БиХ сматрају да је потребно да се сви надлежни органи укључе и пронађу системско рјешење. Упућена је препорука надлежним органима да предузму све мјере из своје надлежности, у циљу рјешавања питања плутајућег отпада/смећа у ријеци Врбас на локацији Бочац језеро, те да убудуће предузму све неопходне поступке, мјере и радње на редовном уклањању отпада у ријеци Врбас, на локацији Бочац језеро. Омбудсмени БиХ прате реализацију препоруке.

⁴⁷⁰ Ж-СА-08-758/24, препорука број: 134/25.

⁴⁷¹ Ж-БЛ-08-853/25, Ж-БЛ-04-527/25, Ж-БЛ-04-504/25.

⁴⁷² Ж-БЛ-04-737/25.

⁴⁷³ Ж-БЛ-04-440/23, препорука број: П-44/24.

⁴⁷⁴ Ж-БЛ-04-298/25, препорука број: 346/25.

6.8.1. Обновљиви извори енергије

Обновљиви извори енергије (ОИЕ) укључују хидроенергију, енергију вјетра, соларну енергију, те биомасу и геотермалну енергију, при чему Босна и Херцеговина има значајан потенцијал. Истовремено се као држава суочава са изазовима у имплементацији политика и регулатива, упркос великом интересу за инвестиције. Државни орган путем концесија додјељује право правним особама на искориштавање природних ресурса и јавних добара, уз плаћање накнаде. Босна и Херцеговина је држава сложеног унутрашњег уређења са неуједначеним законодавством на ентитетском и кантоналном нивоу, што потенцијално отвара простор за нетранспарентне праксе. У поступку додјеле концесија је важно осигурати транспарентност и заштити јавни интерес.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁴⁷⁵ неформалног удружења грађана која наводи да је кантонално министарство привреде од 2008. године склопило низ концесијских уговора с различитим инвеститорима у недостатку Закона о концесијама Кантона 10. Наиме, Закон о допунама Закона о концесијама⁴⁷⁶ на који се надлежно министарство привреде позивало приликом склапања концесијских уговора, се није могао примјењивати због дејства Пресуде Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине⁴⁷⁷, којом је овај закон стављен изван снаге. Омбудсмени БиХ су поступајући по жалби утврдили да Кантон 10 нема усвојен правни пропис о концесијама, те су поднијели иницијативу Скупштини Кантона 10 за доношење Закона о концесијама, након чега је исти усвојен.

6.8.2. Културна права

Општа декларација о људским правима⁴⁷⁸ дефинише да свако има право слободно учествовати у културном животу своје заједнице, уживати у умјетности, придоносити научном развоју и користити његове предности, а Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима⁴⁷⁹ да државе чланице признају сваком право да учествује у културном животу. Културни сектор је кључан за промоцију слободе изражавања и креативности. Без подршке, ограничава се могућност умјетницима и културним радницима да доприносе друштвеном развоју и учествују у јавном животу. Култура игра кључну улогу у грађењу друштвеног идентитета и промоцији интеркултуралног дијалога.

Омбудсмени су запримили више жалби, у вези са правним статусом и финансирањем Националне и универзитетске библиотеке Босне и Херцеговине⁴⁸⁰ те наконведеног поступка истраге упутили препоруку Савјету министара Босне и Херцеговине да поступи у складу са чланом 30. Закона о министарствима и другим органима управе Босне и

⁴⁷⁵ Ж-ЛИИ-08-47/25, иницијатива број: П-155/25.

⁴⁷⁶ „Народне новине К10“, број 8/08.

⁴⁷⁷ Пресуда Уставног суда ФБиХ број У-12/07 од 26.9.2007. године.

⁴⁷⁸ Усвојена и проглашена на Општој скупштини Уједињених нација, 10. децембра 1948. године, (Резолуција бр. 217 /III/).

⁴⁷⁹ Усвојен и отворен за потпис, ратификацију и приступање Резолуцијом Генералне скупштине 2200А (XXI) од 16. децембра 1966, ступање на снагу: 3. јануара 1976. у складу са чланом 27.

⁴⁸⁰ Ж-БЛ-08-443/24; Ж-БЛ-08-425/24; Ж-БЛ-08-454/24; Ж-БЛ-08-542/24 препорука број: П-35/25.

Херцеговине⁴⁸¹ и да у року од 60 дана, од дана пријема, доставе Омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине информације о мјерама предузетима на реализацији ове препоруке. Препорука није реализована.

---

⁴⁸¹ Члан 30, Савјет министара ће у року од шездесет дана од дана ступања на снагу овог закона покренути поступак пред Парламентарном скупштином БиХ за доношење закона којим ће се уредити питање наставка рада других установа, служби и органа која су успостављена прописима БиХ и РБиХ, а која су обављала или обављају управне, стручне или друге послове из оквира надлежности БиХ или за потребе органа власти БиХ.

VII ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРАЋЕЊЕ ПРАВА ОСОБА ЛИШЕНИХ СЛОБОДЕ

7.1. Увод

Право на личну слободу и сигурност личности једно је од темељних људских права загарантованих међународним стандардима и домаћим законодавством Босне и Херцеговине. Лишавање слободе допуштено је искључиво у случајевима и по поступку прописаном законом, уз обавезу државе да особама лишеним слободе осигура хуман третман, поштовање људског достојанства, заштиту физичког и менталног интегритета, као и ефективан приступ здравственој заштити и правним средствима заштите. У складу с Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама, нико не смије бити подвргнут мучењу нити нечовјечном или понижавајућем поступању или кажњавању, док свако лишење слободе мора бити законито, нужно и пропорционално. Европска затворска правила додатно прецизирају да се ограничења према особама лишеним слободе могу уводити само у мјери која је нужна, те да се са сваким обликом лишења слободе мора поступати на начин који доприноси реинтеграцији у друштво.

Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине заштиту права особа лишених слободе остварује кроз поступање по појединачним жалбама, поступање по службеној дужности, као и кроз редовне и ванредне посјете установама у којима бораве особе лишене слободе.

7.1.1. Статистика

Током 2025. године Одјељење за праћење остваривања права особа лишених слободе запримило је 100 предмета, што је незнатно мање у односу на претходну годину када је запримљено 107 жалби. Запримљене жалбе указују на изражену сложеност и тежину појединачних случајева, нарочито у погледу здравствене заштите, смјештајних и хигијенских услова у притворским јединицама, те поступања заводских управа и надлежних министарстава.

У извјештајном периоду Омбудсмени БиХ су у овој области упутили девет препорука казнено-поправним заводима и надлежним министарствима, које су се односиле на унапређење материјалних услова и третмана, осигурање континуиране здравствене заштите (посебно за хроничне и тешко обољеле), закониту и пропорционалну примјену дисциплинских мјера уз обавезан здравствени надзор, те јачање интерних механизма контроле и одговорности по притужбама.⁴⁸²

Током 2025. године представници Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине извршили су посјете казнено-поправним заводима (у даљем тексту Завод) у

⁴⁸² Ж-СА-07-950/25, Ж-СА-07-73/25, Ж-СА-07-592/25.

Тузли⁴⁸³, Орашју⁴⁸⁴, Бусовачи⁴⁸⁵, Зеници⁴⁸⁶, Фочи⁴⁸⁷ Бихаћу⁴⁸⁸, као и Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера Босне и Херцеговине у Војковићима⁴⁸⁹. Посјете су обухватале обилазак смјештајних и притворских капацитета, разговоре са управама завода и особама лишеним слободе, те увид у релевантну документацију.

7.2. Стање у затворском систему

Према оцјени Европске комисије из Извјештаја о Босни и Херцеговини за 2025. годину, стање у области заштите темељних права лица лишених слободе, укључујући особе смјештене у казнено-поправним заводима, остаје обиљежено израженим јазом између успостављеног нормативног оквира и његове примјене у пракси. Комисија констатује да, иако је законодавни оквир у великој мјери усклађен с европским стандардима, и даље постоје озбиљни изазови у досљедном поштовању права гарантованих Европском конвенцијом о људским правима, посебно у погледу забране нечовјечног и понижавајућег поступања, као и у осигурању дјелотворних механизма надзора над извршењем кривичних санкција.⁴⁹⁰ Босна и Херцеговина остварила је одређени ниво припремљености у области правде, слободе и сигурности, али да су институционална координација и ефикасност система и даље ограничени, што се рефлектује и на функционисање система извршења кривичних санкција. И даље постоји потреба јачања законитости, пропорционалности и транспарентности у поступању институција надлежних за лишење слободе, као и на унапређење механизма контроле и одговорности у овом сегменту.⁴⁹¹

Налази Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине у области заштите права особа лишених слободе током 2025. године у значајној мјери корелирају са наведеним оцјенама Европске комисије. У поступцима по појединачним жалбама утврђене су системске потешкоће у погледу доступности здравствене заштите, правовремености медицинских поступака, адекватности услова боравака и функционисања притворских јединица, нарочито у ситуацијама повећаног смјештајног оптерећења и недостатне координације. Истовремено, евидентирани су и појединачни примјери у којима су, наконведеног истражног поступка, надлежне установе предузеле мјере у циљу отклањања уочених недостатака, што указује на постојање ограничених, али позитивних помака у пракси. Пракса Омбудсмена такође показује да у одређеном броју предмета, након прибављања релевантне медицинске и друге документације, нису утврђене повреде права особа лишених слободе, што потврђује да уочени проблеми у овој области нису искључиво нормативне природе, већ су првенствено повезани с неуједначеном примјеном прописа и недостацима у институционалном поступању. У том контексту, и налази Европске комисије и поступање Омбудсмена указују на постојање структурних изазова, али и на простор за унапређење кроз досљедну примјену постојећих правних стандарда.

⁴⁸³ КПЗ полуотвореног типа Тузла – 5.2.2025.

⁴⁸⁴ КПЗ полуотвореног типа Орашје – 4.2.2025.

⁴⁸⁵ КПЗ полузатвореног типа Бусовача – 15.5.2025.

⁴⁸⁶ КПЗ Зеница – 12.6.2025.

⁴⁸⁷ КПЗ Фоча – 13.3.2025.

⁴⁸⁸ КПЗ Бихаћ – 18.6.2025.

⁴⁸⁹ 12.2.2025.

⁴⁹⁰ Европска комисија, Извјештај о Босни и Херцеговини за 2025., Поглавље 23 – Правосуђе и темељна права.

⁴⁹¹ Ибидем.

7.3. Предмети у Одјељењу за праћење права особа лишених слободе

7.3.1. Здравствена заштита

Здравствена заштита особа лишених слободе и у 2025. години остаје једна од најзаступљенијих области поступања Омбудсмена БиХ. Већи број предмета односио се на доступност медицинских прегледа, правовременост дијагностичких поступака, адекватност терапије, као и на поступање према особама са хроничним и тешким обољењима.

Омбудсмени БиХ поступали су по жалби која се односила на могуће угрожавање здравља осуђеног лица услед излагања заразној болести. У току истражног поступка прибављено је изјашњење надлежног Завода, из којег произлази да тестирање на ХИВ и друге заразне болести у установи није обавезно, те да је осуђенику, на његов захтјев, тестирање омогућено и да је поступак у току. Завод наводи да контакт који је осуђеник имао с другим осуђеником, код којег је потврђена ХИВ инфекција, не представља реалан ризик за пренос болести, будући да се радило о кориштењу исте опреме за вјежбање, без директног контакта крвљу, те да се обавезно тестирање не проводи управо ради спречавања стигматизације. У одговору на изјашњење истиче се да тестирање није било благовремено омогућено, иако је осуђеник дао изричит пристанак на тестирање и понудио да трошкове сноси из властитих средстава. Додатно наводи се да је другом осуђенику, у истим или сличним околностима, тестирање омогућено одмах, и то изван Завода и о властитом трошку, што, према њеним наводима, указује на селективно и потенцијално дискриминаторно поступање. Иако Завод наводи да је тестирање у току, временски размак између подношења захтјева и његове реализације није у складу са стандардом хитног и ефикасног поступања који налажу домаћи прописи, као ни релевантни међународни стандарди у области заштите здравља лица лишених слободе. Омбудсмени БиХ упутили су препоруку директору Завода да се без одлагања омогући одговарајућа дијагностичка обрада. По пријему препоруке, Завод је омогућио тестирање, те је констатовано да је препорука реализована⁴⁹².

По жалби осуђеног лица смјештеног у Заводу полуотвореног типа, разматрани су наводи о тешком здравственом стању обојелог од малигног обољења, те немогућности адекватног лијечења у заводским условима. У поступку је утврђено да су здравствена служба и управа Завода подржавале ванзаводско лијечење, али да су одлуке Комисије за условни отпуст биле недовољно образложене, јер из њих није било јасно на који начин је уважена достављена медицинска документација, иако је из исте произлазило да се ради о осуђеном лицу обојелом од тешког малигног обољења с метастазама, уз препоруке љекара да би прекид или другачији режим извршења казне допринио лијечењу и опоравку. Омбудсмени БиХ су упутили препоруку Заводу, министарству правде ентитета и Комисији за условни отпуст, указујући на потребу хуманог поступања и узимања у обзир медицинске документације. Препорука је у дијелу здравственог третмана реализована⁴⁹³.

По жалби на Завод полуотвореног типа, која се односила на стање притворске јединице, утврђени су проблеми у погледу редовног медицинског надзора, дијететске исхране за

⁴⁹² Ж-СА-07-950/25, препорука број П-275/25.

⁴⁹³ Ж-СА-07-73/25, препорука број П-92/25.

притворену особу са хроничним обољењем, хигијенских услове и пренатрпаности капацитета. Омбудсмени БиХ су упутили препоруку директору Завода, министарству правде ентитета, која је обухватала шест конкретних мјера, укључујући побољшање здравствене заштите, хигијенских услова и преиспитивање инструкција о пријему додатног броја притвореника. У овом предмету је констатовано да су поједини сегменти препоруке дјелимично реализовани, док су системски проблеми остали присутни⁴⁹⁴.

Омбудсмени БиХ су поступали и у вези са примјеном дисциплинске мјере самице без претходног обавезног здравственог прегледа осуђеног лица у Заводу. Утврђено је да не постоји јасно прописан системски механизам обавезног медицинског надзора приликом изрицања ове мјере. Након интервенције Омбудсмена и упућене препоруке, Завод је донио интерну одлуку којом је прописан обавезан здравствени надзор и документовање здравственог стања осуђених лица прије и током примјене дисциплинских мјера⁴⁹⁵ и тиме је препорука у потпуности реализована.

Омбудсмени БиХ су разматрали наводе осуђеног лица о наводно неадекватном пружању стоматолошке здравствене заштите у Заводу, укључујући тврдње о интензивним боловима након стоматолошке интервенције и неодобравање хитног одласка у здравствену установу ван Завода о властитом трошку. У проведеном поступку прибављена је релевантна медицинска документација и изјашњење Завода, из којих је утврђено да је стоматолошка интервенција извршена у складу с важећим медицинским стандардима, да је осуђеном лицу правовремено пружена терапија, те да према процјени здравствене службе није постојала медицинска индикација за хитно ванзаводско збрињавање. Како у конкретном случају нису утврђени елементи повреде права лица лишеног слободе у погледу остваривања здравствене заштите, предмет је затворен⁴⁹⁶.

Поступајући по жалби притвореног лица у којој су изнесени наводи о ускраћености адекватне здравствене заштите током боравка у Заводу, као и примједбе на услове смјештаја и начин остваривања комуникације са браниоцем, затражено је изјашњење од Завода. Из достављене медицинске документације произлази да је притвореном лицу од пријема обезбијеђена континуирана здравствена заштита, прописане терапије и специјалистички прегледи. У погледу осталих навода, Завод је навео да су услови боравка у складу са важећим прописима, док је у вези са комуникацијом са браниоцем истакнуто да судским одобрењем није било предвиђено остваривање посјете без физичке препреке. Предмет је затворен.⁴⁹⁷

Поступајући по жалби⁴⁹⁸ која се односила на наводе о неадекватној здравственој заштити и условима боравка осуђеног лица Заводу, достављена је комплетна медицинска документација, из које произлази да је здравствено стање осуђеног лица редовно праћено, да су обављани контролни прегледи код специјалисте ортопедије, те да се поступало у складу са мишљењима надлежних љекара, укључујући и налазе прибављене на захтјев

⁴⁹⁴ Ж-СА-07-592/25, препорука број: П-196/25.

⁴⁹⁵ Ж-СА-07-289/25, препорука број П-122/25.

⁴⁹⁶ Ж-СА-07-910/24.

⁴⁹⁷ Ж-БЛ-07-488/25.

⁴⁹⁸ Ж-БЛ-07-516/25.

осуђеног лица. Истакнуто је да здравствена служба установе не може поступати супротно мишљењу специјалиста. Предмет је затворен.

Поред предмета у којима су утврђене системске потешкоће или су издате препоруке, забиљежени су и примјери у којима након непосредног поступања нису утврђене повреде права, те је евидентирана конструктивна сарадња осуђених лица и заводских управа. Тако је поступајући по жалби⁴⁹⁹ осуђеног лица које се налази на издржавању казне затвора у Заводу полуотвореног типа, а у којој су изнесени наводи који се односе на личну породичну ситуацију, здравствено стање и социјалне околности. Током теренске посјете установи и непосредног разговора са подносиоцем жалбе, утврђено је да су одређена питања од значаја за остваривање права његовог дјетета ријешена у сарадњи са надлежним центром за социјални рад. Подносилац жалбе није изнио примједбе на третман у установи нити на поступање овлашћених службених лица, те је истакао да му је боравак у установи допринио рјешавању дугогодишњег проблема зависности. У разговору је исказано разумијевање посљедица ранијег понашања које су довеле до ограничења појединих погодности, уз изражену спремност на сарадњу и поштовање кућног реда. Предмет је затворен након интервенције Омбудсмена.

7.3.2. Услови боравака и смјештајни капацитети

Омбудсмени БиХ су разматрали више предмета који су се односили на услове боравака у казнено-поправним заводима, посебно у притворским јединицама. Дио запримљених жалби односио се и на услове исхране и свакодневни третман осуђених лица, при чему су поједини предмети закључени након ранијеведеног поступка и у овом извјештају се наводе у оквиру укупног прегледа поступања Институције.

У предмету који се односио на Завод, Омбудсмени БиХ су утврдили да је до погоршања смјештајних услова дошло услед инструкције министарства правде ентитета о пријему додатног броја притворених особа, без истовременог осигурања додатних капацитета и кадровских ресурса. Због тога су Омбудсмени БиХ упутили препоруку министарству правде ентитета да преиспита наведену инструкцију и изврши појачан надзор над примјеном прописа који се односе на смјештај и третман особа лишених слободе⁵⁰⁰. Омбудсмени прате реализацију препоруке.

Омбудсмени БиХ су по службеној дужности поступали у вези са премјештајем осуђеног лица из Завода због озбиљних психичких потешкоћа и самоповређивања. Утврђено је да Завод не располаже адекватним капацитетима за пружање потребног здравственог и психијатријског третмана, након чега је, по интервенцији Омбудсмена, одобрен премјештај осуђеног лица у Завод затвореног типа, који располаже стационаром и одговарајућим здравственим ресурсима.⁵⁰¹

⁴⁹⁹ Ж-БЛ-07-136/25.

⁵⁰⁰ Ж-СА-07-592/25, препорука број: П-196/25 од 03.07.2025. године.

⁵⁰¹ Ж-СА-07-741/25.

7.3.3. Поступање заводских управа и третман

У извјештајном периоду Омбудсмени БиХ су поступали и по предметима који су се односили на поступање заводских управа према притвореним/осуђеним особама.

У предмету који се односио на Завод, Омбудсмени БиХ су, након непосредне посјете Заводу, разговора са управом, увида у службене евиденције и разговора с притвореним особама, утврдили да није било елемената нехуманог или понижавајућег поступања, нити упућивања у самицу, како је наведено у жалбама. С обзиром да нису утврђене повреде права предмет је затворен⁵⁰².

У поступку по жалби⁵⁰³ због непрофесионалног поступања овлашћених службених лица у Заводу због инцидентне ситуације током остваривања посјете осуђеном лицу, током истражног поступка утврђено је да је осуђено лице до предметног догађаја редовно користило посјете и друге погодности. Због међусобно супротстављених и контрадикторних навода укључених страна, није било могуће поуздано утврдити ток догађаја, нити да ли је дошло до непрофесионалног поступања или прекорачења овлаштења. Омбудсмени су указали на обавезу овлашћених службених лица да поступају са повећаном пажњом према лицима која се налазе у установама за извршење кривичних санкција, те су и установи и подносиоцу жалбе скренули пажњу на потребу предузимања превентивних мјера и радњи у циљу спречавања поновног настанка инцидентних ситуација које могу негативно утицати на процес ресоцијализације осуђених лица.

Омбудсмени БиХ су поступали и у жалби⁵⁰⁴ која се односила на остваривање права на комуникацију осуђеног лица са вањским свијетом. Разматрани су наводи о усменом ускраћивању права на телефон, контроли разговора без доношења писаног акта, као и ускраћивању појединих погодности без образложења и без могућности изјављивања правног лијека. Након прибављања изјашњења Завода и Суда Босне и Херцеговине, те провјере релевантних околности, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку којом је затражено да се у свим случајевима ограничења или контроле комуникације одлуке доносе у писменој форми, уз јасно навођење правног основа, трајања мјере и поуке о правном лијеку, те да Министарство правде Босне и Херцеговине осигура надзор над примјеном прописа. У достављеном одговору Завод је обавијестио да је поступио по препоруци, да су мјере ограничења комуникације стављене ван снаге, те да ће убудуће све одлуке које се односе на ограничење комуникације бити доношене искључиво у писменој форми, након чега је предмет закључен.

⁵⁰² Ж-СА-07-1596/25.

⁵⁰³ Ж-БЛ-07-478/25.

⁵⁰⁴ Ж-СА-07-54/25, препорука број П-161/25 од 13.06.2025. године.

VIII ПРЕВЕНТИВНИ МЕХАНИЗАМ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

8.1. Увод

Успостављање Превентивног механизма Босне и Херцеговине у марту 2025. године представља једну од најсложенијих и најзахтјевнијих институционалних активности у области заштите права особа лишених слободе у Босни и Херцеговини. Преузимањем додатног превентивног мандата у складу с Факултативним протоколом уз Конвенцију против мучења и других окрутних, нечовјечних или понижавајућих казни или поступака (ОРСАТ)⁵⁰⁵, Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине започела је изградњу потпуно новог институционалног механизма, чије дјеловање по својој природи захтијева истовремено нормативно уређење, организационо позиционирање, оперативну спремност, интензиван теренски ангажман и пуну међународну усклађеност.

Превентивни механизам успостављен је као посебно одјељење унутар Институције, с циљем системског спречавања мучења и злостављања кроз редовне и *ad hoc* активности у свим мјестима лишења слободе, независно од постојања појединачних жалби.

Већ у самој почетној фази било је јасно да се ради о мандату који не допушта постепено, ограничено или формално увођење, већ захтијева истовремено покретање више процеса, нормативних, организационих, кадровских и оперативних.

8.2. Законски и подзаконски оквир као полазиште превентивног мандата

Законски темељ за успостављање и дјеловање Превентивног механизма Босне и Херцеговине осигуран је измјенама и допунама Закона о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине⁵⁰⁶, којима су Омбудсмени, у складу с чланом 17. ОРСАТ-а, формално одређени као носиоци послова превентивног механизма. Наведеним законским рјешењима дефинисана су основна овлаштења Превентивног механизма⁵⁰⁷, укључујући обилазак свих мјеста лишења слободе, давање препорука надлежним органима, сарадњу са Поткомитетом Уједињених нација за превенцију мучења, те обавезу посебног извјештавања о његовом раду у оквиру годишњег извјештаја Институције.

Ради спровођења законског оквира, Институција омбудсмена донијела је Правилник о вршењу послова Превентивног механизма за спречавање мучења и других окрутних, нечовјечних или понижавајућих поступака и казни у Босни и Херцеговини⁵⁰⁸, којим су детаљно уређени предмет и обим превентивног мандата, методологија рада, годишње

⁵⁰⁵ Конвенција против мучења и других окрутних, нељудских или понижавајућих поступака или кажњавања („Службени гласник БиХ - Међународни уговори“, број 08/08).

⁵⁰⁶ Закон о измјенама Закона о омбудсмену за људска права БиХ („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 61/23).

⁵⁰⁷ Члан 4а. став (2) Закона о омбудсмену за људска права БиХ.

⁵⁰⁸ Правилник о вршењу послова Превентивног механизма за спречавање мучења и других окрутних, нечовјечних или понижавајућих поступака и казни у БиХ („Службени гласник БиХ“, број 62/24).

планирање активности, начин извјештавања, поступак избора и ангажмана независних стручних особа и организација цивилног друштва, као и друга питања од значаја за рад и функционисање Превентивног механизма.

Међутим, иако су Закон и Правилник представљали нужан нормативни основ, у тренутку ступања на снагу они су постављали формални оквир дјеловања. У пракси нису постојали унапријед успостављени оперативни модели, процедуре, евиденцијски системи и остало који би омогућили стварно функционисање Превентивног механизма.

Стварно успостављање механизма започело је тек у фази његове практичне примјене, која је захтијевала истовремено нормативно тумачење, организационо структурирање и интензиван теренски и институционални ангажман.

8.3. Нормативно и организационо уређење рада Превентивног механизма

Током 2025. године Превентивни механизам налазио се у континуираном процесу нормативног и организационог успостављања, који се одвијао паралелно с редовним радом Институције омбудсмена.

На седмој редовној сједници Омбудсмена Босне и Херцеговине, одржаној 27. маја 2025. године, донесена је Одлука о висини накнаде, покривању трошкова и начину ангажовања вањских сарадника у оквиру активности Превентивног механизма, чиме су по први пут прецизно уређени услови ангажмана независних стручних лица и организација цивилног друштва, у складу с интердисциплинарним приступом предвиђеним ОРСАТ-ом.

Истовремено су извршене измјене и допуне Правилника о начину обављања канцеларијског пословања у Институцији омбудсмена, којима је успостављен посебан дјеловодник Превентивног механизма. Тиме су створене административне претпоставке за вођење засебних и специјализованих евиденција о планирању, провођењу и праћењу активности, посјета, налаза, препорука и извјештаја.

Наведене активности реализоване су у кратким временским роковима, паралелно са другим активностима.

8.3.1. Успостављање Регистра субјеката надзора

Један од најобимнијих и оперативно најзахтјевнијих задатака у извјештајном периоду односио се на успостављање Регистра субјеката надзора Превентивног механизма. Доношењем Одлуке о успостављању Регистра креирана је централизована евиденција свих установа и органа у Босни и Херцеговини који потпадају под мандат Превентивног механизма, укључујући казнено-поправне заводе, притворске јединице, полицијске станице, имиграцијске центре, психијатријске установе затвореног типа, установе социјалне заштите и друга мјеста лишења слободе.

Процес успостављања Регистра захтијевао је паралелно прикупљање, провјеру и систематизацију података са свих нивоа власти и из различитих сектора, те је проведен истовремено с нормативним, теренским и међународним активностима, без умањења обима других задатака Превентивног механизма.

8.4. Теренски рад

Током прољећа и лjeta 2025. године Превентивни механизам Босне и Херцеговине дјеловао је у режиму континуираног, временски изузетно згуснутог и оперативно захтјевног теренског ангажмана, који је обухватао непосредне посјете установама, вишедневне радне састанке са надлежним институцијама, као и интензиван институционални дијалог на свим нивоима власти.

Теренски рад у овом периоду није имао карактер спорадичних или изолованих активности, већ се одвијао у континуитету, често без временског размака између појединих посјета и састанака, уз учестала путовања између ентитета, Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и кантона.

Како се радило о потпуно новом механизму у правном систему Босне и Херцеговине, теренски ангажман Превентивног механизма био је у великој мјери усмјерен на детаљно, поновљено и садржајно објашњавање превентивне природе мандата, разлике између превентивног и реактивног надзора, као и практичних импликација будућих превентивних посјета у смислу ОРСАТ-а. Овај сегмент рада захтијевао је непосредну присутност на терену и директну комуникацију са руководством установа и надлежним органима, јер унапријед успостављено разумијевање превентивног мандата у пракси није постојало.

Већ 15. маја 2025. године реализована је теренска посјета Казнено-поправном заводу Бусовача, током које су, поред обиласка установе и упознавања са условима боравака особа лишених слободе, вођени опсежни разговори са управом о улози Превентивног механизма, његовим овлашћењима, начину рада и очекивањима у погледу будуће сарадње. Ова посјета представљала је један од првих непосредних теренских корака у практичној афирмацији превентивног мандата.

У периоду од 9. до 11. јуна 2025. године реализован је низ интензивних вишедневних радних састанака који су обухватили правосудне институције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, Министарство правосуђа и управе Посавског кантона, Одјељење за здравство и остале услуге Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, Казнено-поправни завод Орашје, као и Министарство унутрашњих послова Тузланског кантона. Током ових састанака Превентивни механизам је детаљно представљао међународни и домаћи правни оквир превентивног мандата, методологију рада, питања приступа документацији и евиденцијама, разговора са особама лишеним слободе, као и улогу препорука у унапређењу институционалних пракси.

Ријеч је о низу повезаних активности које су захтијевале вишедневни боравак на терену и интензивну координацију са различитим секторима.

Непосредно након тога, дана 18. и 19. јуна 2025. године, одржан је билатерални састанак са Делегацијом Европске уније и Савјетом Европе, организован у оквиру програма Horizontal Facility, током којег су разматрана питања институционалног позиционирања Превентивног механизма, изазови почетне фазе његовог рада и усклађивање домаћих активности са европским стандардима.

Потом је 24. јуна 2025. године услиједио билатерални састанак са UNHCR-ом Босне и Херцеговине, фокусиран на разјашњавање превентивног мандата у односу на особе лишене слободе које потпадају под режиме међународне заштите, азила и миграција.

Интензитет рада додатно је појачан током јула 2025. године. У периоду од 7. до 8. јула 2025. године одржани су радни састанци са Министарством правде Херцеговачко-неретванског кантона, Министарством здравства и Казнено-поправним заводом Мостар, током којих су вођени детаљни разговори о примјени превентивних стандарда у пракси, са посебним нагласком на питања здравствене заштите особа лишених слободе.

Дана 9. јула 2025. године одржани су састанци са Министарством правде Босне и Херцеговине, Федералним министарством правде и Министарством безбједности Босне и Херцеговине, с циљем разјашњавања надлежности, координације и будуће институционалне сарадње у контексту рада Превентивног механизма.

Наставно на наведене активности, 15. јула 2025. године реализован је теренски састанак у Казнено-поправном заводу Бања Лука, док је 16. јула 2025. године одржан састанак са Министарством унутрашњих послова Републике Српске. Током ових активности Превентивни механизам је додатно појашњавао превентивну природу свог мандата, очекивања у погледу неометаног приступа мјестима лишења слободе, као и значај континуираног дијалога као основног алата превенције.

Све наведене теренске активности реализоване су у кратким временским размацима, уз учестала путовања, вишедневне боравке на терену и истовремено извршавање других обавеза, те су се одвијале паралелно са нормативним уређењем, међународним активностима и редовним радом Институције омбудсмена.

Ове активности нису имале карактер формалних превентивних посјета у смислу ОРСАТ-а, оне су представљале садржајно неопходан, оперативно изузетно захтјеван и временски интензиван припремни корак, без којег не би било могуће створити минималне услове разумијевања, повјерења и оперативне спремности за започињање редовних превентивних посјета.

8.5. Округли сто о улози Превентивног механизма у заштити права особа лишених слободе

У оквиру активности усмјерених на системско јачање видљивости Превентивног механизма и стварање јединственог институционалног разумијевања његове превентивне улоге, дана

29. септембра 2025. године у Сарајеву је, у организацији Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине и уз подршку Савјета Европе, одржан цјелодневни округли сто под називом „Улога Превентивног механизма у заштити права особа лишених слободе“. Овај догађај представљао је једну од најзначајнијих и најзахтјевнијих активности у почетној фази рада Превентивног механизма, јер је по први пут на једном мјесту окупио готово све кључне домаће и међународне актере који непосредно или посредно учествују у систему лишења слободе у Босни и Херцеговини.

Организација округлог стола захтијевала је потпуну садржајну, организациону и логистичку припрему, укључујући израду концепта, дефинисање програмског оквира и дневног реда, упућивање циљаних позива надлежним институцијама, координацију учешћа представника казнено-поправних завода, министарстава правде и унутрашњих послова на свим нивоима власти, као и међународних партнера, те припрему презентација и модерирање цјелокупног догађаја.

Скуп је окупио Омбудсмене Босне и Херцеговине, представнике Савјета Европе и Делегације Европске уније у Босни и Херцеговини, Мисије OSCA-а у БиХ, UNHCR-а, и OHCHR-а, као и представнике релевантних домаћих институција, чиме је осигурана изузетно широка и репрезентативна институционална заступљеност.

Током округлог стола детаљно су представљени мандат и надлежности Превентивног механизма у складу с ОРСАТ-ом, уз посебно појашњење разлике између превентивног и реактивног надзора. Ова појашњења била су од нарочитог значаја имајући у виду да је у почетној фази рада Превентивног механизма постојало ограничено и неуједначено разумијевање превентивне природе мандата, које није било резултат отпора, већ одсуства претходног искуства са оваквим механизмом у домаћем систему. Управо због тога, округли сто је послужио као кључна платформа за заједничко тумачење сврхе превентивног дјеловања, његове улоге у раном препознавању системских ризика и његове комплементарности са постојећим механизмима надзора.

Посебна пажња посвећена је питањима неометаног приступа мјестима лишења слободе, транспарентности и размјене информација, поступања по препорукама Превентивног механизма, као и заштити рањивих категорија особа у систему лишења слободе. Кроз отворену и структурирану дискусију разматрана су и очекивања институција у погледу будуће сарадње, чиме је постављен основ за континуирани превентивни дијалог заснован на повјерењу и јасно дефинисаним улогама.

Иако је сам округли сто био видљива једнодневна активност, он је представљао кулминацију вишемјесечног, интензивног рада, који је обухватао теренске састанке, појединачне разговоре са институцијама, континуирано објашњавање мандата, нормативна тумачења и координацију на више нивоа власти. У том смислу, округли сто није био изоловани догађај, већ завршна тачка једне изузетно захтјевне фазе успостављања Превентивног механизма.

Одржавање овог скупа имало је пресудну улогу у стварању минималних институционалних, оперативних и комуникацијских предуслова за започињање редовних превентивних посјета

у смислу ОРСАТ-а. Тиме је округли сто послужио као кључни мост између нормативног оквира и његове практичне примјене, додатно учвршћујући темеље за пуни оперативни рад Превентивног механизма Босне и Херцеговине.

8.6. Јачање оперативних капацитета Превентивног механизма кроз ангажман вањских сарадника

Паралелно са интензивним теренским активностима, нормативним успостављањем Превентивног механизма и испуњавањем међународних обавеза, током 2025. године проведена је процедура Јавног позива за избор вањских сарадника, у складу са важећим законским и подзаконским оквиром.

Јавни позив објављен је 2. јуна 2025. године, чиме је осигурана транспарентност и доступност поступка широком кругу кандидата. У периоду од 4. до 7. августа 2025. године проведени су интервјуи са 48 независних стручних особа и представницима четири организације цивилног друштва које су испуњавале формалне услове.

Циљ проведеног поступка био је одабир стручних, компетентних и професионално интегрисаних особа које ће својим специјалистичким знањем и искуством допринијети квалитетном провођењу превентивних обилазака мјеста лишења слободе, изради стручних мишљења и формулисању утемељених препорука, у складу са мандатом и стандардима Превентивног механизма.

8.7. Међународно умрежавање и стручно оснаживање

Превентивни механизам Босне и Херцеговине је током 2025. године остварио значајан искорак у погледу међународног позиционирања и регионалног умрежавања. У периоду од 12. до 14. маја 2025. године, током састанка одржаног у Љубљани, Босна и Херцеговина је постала пуноправна чланица Мреже националних превентивних механизма Југоисточне Европе (SEE NPM Network).

Чланство у SEE NPM мрежи имало је посебан значај управо у почетној фази рада Превентивног механизма, јер је омогућило непосредно сагледавање организационих и оперативних модела рада других националних превентивних механизма, размјену искустава у вези са провођењем превентивних посјета, израдом налаза и формулисањем препорука, као и боље разумијевање изазова с којима се механизми суочавају у раним фазама дјеловања.

У оквиру ширег процеса међународног позиционирања и стручног оснаживања, представници Превентивног механизма Босне и Херцеговине су током 2025. године учествовали у низу међународних стручних скупова, обука и састанака, укључујући активности одржане у Варшави, Стразбуру, Љубљани, Подгорици и Паризу⁵⁰⁹. Све

⁵⁰⁹ OSCE-ODIHR NHRI Training, Варшава, 23–26. март 2025; Стручни скуп „NPM monitoring in the context of migration“, Стразбур, 9–10. април 2025; Састанак Мреже националних превентивних механизма Југоисточне Европе – SEE NPM Network, Љубљана, 12–14. мај 2025; Састанак у оквиру подршке Савјета Европе ЕУ мрежи

наведене међународне активности реализоване су паралелно са интензивним домаћим теренским радом, провођењем Јавног позива, нормативно-организационим успостављањем Превентивног механизма и редовним пословима Институције.

8.7.1. Налази СРТ-а као потврда нужности и правовремености успостављања Превентивног механизма

Извјештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовјечног или понижавајућег поступања или кажњавања (СРТ) о посјети Босни и Херцеговини,веденој у периоду од 2. до 13. септембра 2024. године, објављен 27. јануара 2026. године⁵¹⁰, пружио је додатну, међународно потврђену слику системских ризика и недостатака у поступању према особама лишеним слободе.

СРТ је у извјештају поново запримио бројне наводе о физичком злостављању притворених особа од стране полицијских службеника на државном, ентитетском и кантоналном нивоу, посебно у контексту дјеловања специјалних полицијских јединица, те закључио да особе лишене слободе остају изложене стварном ризику од тортуре и озбиљних повреда. Надаље, указано је на низ структурних проблема у казнено-поправним установама, укључујући неадекватне услове боравка, пренатрпаност, недостатак здравственог особља и примјену спорних пракси у погледу средстава спутавања и изолације, нарочито према рањивим категоријама затвореника. Посебно забрињавајући налази односили су се на стање у појединим установама социјалне заштите и на поступање према страним држављанима лишеним слободе у имиграцијском контексту, гдје су забиљежени услови који могу досезати праг нечовјечног и понижавајућег поступања.

Објављивање извјештаја СРТ-а почетком 2026. године ретроспективно потврђује оправданост и нужност обима и интензитета рада Превентивног механизма током 2025. године. Активности које су у почетној фази имале карактер нормативног уређења, изградње организационих капацитета, интензивног теренског ангажмана и систематског објашњавања превентивног мандата, показале су се као неизоставан предуслов за стварање минималних услова за дјелотворан превентивни надзор.

У том смислу, Превентивни механизам Босне и Херцеговине није изграђен као формална институционална структура, већ као оперативан одговор на међународно утврђене ризике и препоруке, с циљем да кроз редовне превентивне посјете, континуирани дијалог са субјектима надзора и праћење провођења препорука допринесе стварном смањењу ризика од тортуре и злостављања.

Полазећи од успостављених нормативних и организационих основа, изграђених капацитета и стеченог институционалног искуства, Превентивни механизам Босне и Херцеговине ће

органа за надзор затворског система, Стразбур, 5–6. јуни 2025; Међународна конференција „Mental Health in Places of Deprivation of Liberty“, Косово*, 25–27. јуни 2025; Регионални састанак о алтернативама имиграцијском притвору, Подгорица, 21–23. октобар 2025; ENPMF Training – обука националних превентивних механизма, Париз, 8–10. децембар 2025.

⁵¹⁰ Доступно на: <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/the-council-of-europe-anti-torture-committee-publishes-critical-report-on-its-2024-periodic-visit-to-bosnia-and-herzegovina>

почетком 2026. године започети пуну операционализацију превентивних посјета у смислу ОРСАТ-а, уз посебан фокус на области и ризике идентификоване у налазима СРТ-а, чиме се успостављени механизам преводи из фазе интензивне изградње у фазу континуираног, системског и дјелотворног превентивног дјеловања.

8.8. Примјери добре праксе у превентивној заштити

Омбудсмени Босне и Херцеговине су током 2025. године запримили и разматрали информацију о поступању Комисије за заштиту особа с душевним сметњама Јавне установе Болница Травник, о чему је Институција била уредно и благовремено обавијештена. Достављени подаци указују да се ради о примјеру добре праксе у превентивној заштити права особа лишених слободе, заснованом на развијеном систему унутрашњег надзора и самопроцјене. Поступање Комисије обухвата редовно разматрање случајева присилног задржавања, досљедно поштовање законом прописаних процедура, уважавање достојанства пацијената, као и сарадњу с породицом, при чему током извјештајног периода нису утврђене повреде људских права.

Омбудсмени Босне и Херцеговине оцјењују да овакав приступ доприноси раном препознавању ризика од нечовјечног или понижавајућег поступања и представља модел добре праксе за друге здравствене и сродне установе.

8.9. Закључна оцјена

Рад Превентивног механизма Босне и Херцеговине у 2025. години обиљежен је фазом успостављања која је по свом обиму, интензитету и сложености превазилазила уобичајене институционалне процесе. Превентивни механизам није успостављан кроз издвојени или одвојени процес, већ паралелно са редовним радом Институције омбудсмена, уз истовремено нормативно тумачење, организациону изградњу, интензиван теренски ангажман, међународно умрежавање и јачање оперативних капацитета.

Велики дио рада у овој фази имао је карактер „невидљивих“ активности, континуираних разговора, објашњавања мандата, координације са институцијама, изградње повјерења и стварања оперативних претпоставки, али је управо тај сегмент био кључан за стварање минималних услова за ефективно превентивно дјеловање у складу са ОРСАТ-ом.

Захваљујући реализованим нормативним рјешењима, успостављеним евиденцијама, интензивном теренском раду, проведенем Јавном позиву и међународном умрежавању, Превентивни механизам Босне и Херцеговине је до краја 2025. године изградио стабилну и одрживу основу за пуни оперативни рад.

У том контексту, почетком 2026. године очекује се започињање редовних превентивних посјета, израда тематских налаза и упућивање препорука, чиме ће Превентивни механизам Босне и Херцеговине у потпуности започети остваривање своје превентивне улоге у систему заштите људских права.

IX ПРАВА ДЈЕТЕТА

9.1. Увод

У складу са својим мандатом, Омбудсмени БиХ су задужени за праћење, заштиту и промоцију права и интереса дјеце и извјештавање о правима дјеце испуњавају своју задаћу и обавезу. Извјештај о правима дјеце представља и тренутно стање о правима дјеце у Босни и Херцеговини и Омбудсмени БиХ желе појачати глас дјеце и заузети се за права сваког дјетета.

Омбудсмени БиХ сматрају да је у последње три деценије подигнута свијест о правима дјеце и да је много учињено у заштити права дјеце, али далеко од остваривања циља да свако дијете има једнака права и једнаке шансе за развој својих потенцијала. Сиромаштво је, нажалост, свакодневица великог броја дјеце. Дјеца се сусрећу с препрекама у приступу квалитетном образовању и основним здравственим услугама и стога би морали сви још једном пажљиво размотрити које су задаће у остваривању дјечјих права остале недовршене. Мишљења дјеце се не узимају довољно у обзир у питањима која су и дјечи важна.

Генерална је оцјена Омбудсмена БиХ да се правима дјетета само декларативно у бројним областима даје приоритет у односу на остала права, а дјеца и млади могу бити снажни покретачи промјена, доносећи нове идеје и перспективе које могу помоћи у обликовању бољег свијета за све.

9.1.1. Статистика

У Одјељењу за праћење остваривања права дјеце у 2025. години регистроване су 404 жалбе⁵¹¹, што представља повећање у односу на 2024. годину када је број жалби износио 299, што износи повећање од 35, 12 %. Повреде права дјетета се разматрају и у оквиру других одјељења, најчешће кроз Одјељење за елиминацију свих облика дискриминације, Одјељења за праћење политичких и грађанских права, али и кроз рад свих других одјељења.⁵¹²

Жалбе су се у великој мјери односиле на област образовања (жалбе на рад васпитно-образовних установа и просвјетно особље због извођења наставе, непрофесионалног понашања просвјетног особља, стручних служби и управа школе, због вршњачког насиља), област здравствене заштите и здравственог осигурања, област висококонфликтних развода, на рад центара за социјални рад, судова, тужилаштва, полицију и област здравствене заштите и здравственог осигурања.

⁵¹¹ Девет предмета је отворено по службеној дужности у складу са законским овлашћењима.

⁵¹² Нпр. у Одјељењу за праћење особа лишених слободе, Омбудсмени БиХ су поступали у предмету Ж-СА-07-389/23 по жалби мајке која издржава казну затвора, а жалбом се указује на наводно лоше услове боравка своје малолетне дјеце у установи за смјештај дјеце без родитељског старања. Омбудсмени БиХ када уоче у оквиру предмета у другом Одјељењу угрожавања или кршења права дјетета реагују по службеној дужности и испитају чињенице које се тичу права и интереса дјеце (нпр. предмет број Ж-БЛ-01-290/24 – подносилац жалбе није уписао своје дијете у основну школу, а након укључивања свих надлежних од стране Омбудсмена БиХ, дијете је уписано у основну школу).

Омбудсмени БиХ су издали 58 препорука у 41 предмету које су се најчешће односиле на заштиту права и интереса дјеца у висококонфликтним разводима, образовање, здравствену и социјалну заштиту.

9.2. Здравствена заштита дјеце

Физичко здравље се традиционално сматра приоритетом, а менталном здрављу дјеце се често не даје довољно значаја. У савременом свијету дјеца и адолесценти суочавају се с бројним изазовима који озбиљно угрожавају њихово физичко, ментално и социјално здравље, а тиме и њихов пуни развојни и образовни потенцијал. Здравље дјеце је кључно јер поставља темеље за њихов цјелокупни развој.

Поступајући по жалби мајке дјетета које није примљено у предшколску установу јер није вакцинисано,⁵¹³ Омбудсмени БиХ су указали да је право на вакцину и вакцинисање право дјетета на здравствену заштиту према највишим здравственим стандардима. У расправи која се води између стручњака - заговаралаца имунизације и родитеља који се противе имунизацији, Омбудсмени БиХ у фокус расправе примарно мјесто дају дјетету и заштити његовог здравља. У предметима ове врсте, Омбудсмени БиХ налазе да васпитно-образовне установе не крше и не угрожавају право дјетета на образовање и имају право приликом уписа захтијевати од родитеља да своју дјецу вакцинишу, односно да доставе доказе о извршеној имунизацији прије уписа.

Након поступка истраживања по жалби⁵¹⁴ којом се захтијева помоћ у успостављању мобилног тима физиотерапеута за дјецу онколошке пацијенте, Омбудсмени БиХ су Влади Брчко дистрикта и Одјељењу за здравство и остале услуге и ЈЗУ „Здравственом центру Брчко“ упутили Препоруку да у оквиру својих надлежности учине све неопходне мјере и радње и успоставе мобилни тим физиотерапеута који ће пружати услуге физикалне терапије у кућним условима дјечи обољелој од малигних болести. Омбудсмени БиХ ће током 2026. године пратити реализацију препоруке.

Омбудсменима БиХ се обратила мајка дјетета - онколошког пацијента, захтијевајући за своје дијете, али и за другу дјецу, да се одобре лијекови који нису на есенцијалној листи лијекова, као и додаци које препоручују доктори, односно рефундирање трошкова лијекова, суплемената и прописане терапије у лијечењу дјеце обољеле од малигне болести.⁵¹⁵ Омбудсмени БиХ су Фонду здравственог осигурања Брчко дистрикта БиХ упутили препоруку да размотре могућност рефундирања свих трошкова лијечења. Омбудсмени БиХ ће током 2026. године пратити реализацију препоруке.

Мајка новорођенчета обратила се Омбудсменима БиХ, јер се дијете налазило у коми и водило се као палијативни пацијент на Клиници за анестезиологију и интензивно лијечење. Мајка у обраћању Омбудсменима БиХ изражава бојазан да ће дијете бити пуштено из

⁵¹³ Ж-БЛ-01-807/25.

⁵¹⁴ Ж-БР-04-19/25, препорука број: П- 292/25.

⁵¹⁵ Ж-БР-04-22/25, препорука број: П- 293/25.

болнице, а породица нема услова за кућну његу дјетета⁵¹⁶. Надлежни љекари су се изјаснили да није постојала намјера да се дијете отпушта са лијечења, односно особље је преузело адекватну бригу о дјетету у виду палијативне његе, иако то надилази капацитете и дефинисани оквир рада здравствене установе.

У својој жалби отац дјетета описује да је дијете одвео код хирурга са упутницом од породичног доктора, јер је дијете имало проблема са урастањем нокта.⁵¹⁷ Дијете је прегледано од стране хирурга, исти дан је урађена интервенција, а потом му се саопштава да мора платити анестезију. Како није платио здравствену услугу за анестезиолога, хирург је на њега повисио тон, извршена медицинска интервенција није уведена у званичне евиденције, није имао отпусно писмо, није имао заказану контролу, те од Омбудсмена БиХ тражи савјет. Подносилац жалбе је упознат да постоји више начина да заштитити своја права, односно права свог дјетета као корисника здравствене услуге.

9.3. Право на образовање

Одјељење за праћење остваривања права дјете током 2025. године биљежи доста предмета који указују на угрожавања и кршење права дјете у области образовања. У области образовања неопходно је дјетци осигурати квалитетно предшколско, основно и средње васпитање и образовање. Омбудсмени БиХ су свјесни тога да је много обавеза и надлежности на школама, али у свим оним ситуацијама у којима је понашање родитеља угрожавајући за дијете, васпитно-образовне установе требају и морају укључити друге надлежне на подручју своје локалне заједнице (центар за социјални рад, по потреби и полицију, центар за ментално здравље), ради остваривања најбољег интереса дјетета.

9.3.1. Предшколско васпитање и образовање

Током 2025. године Омбудсмени БиХ су запримили жалбе родитеља због неједнаког третмана дјете при остваривању права на предшколско васпитање и образовање⁵¹⁸. Како се наводи, родитељи чија дјета су примљена у јавне вртиће плаћају боравак 160 КМ мјесечно, док родитељи чија дјета похађају приватне плаћају мјесечно износе од 400 до 550 КМ, уз субвенцију града у износу од 150 КМ. Без обзира на субвенције и даље сматрају да је цијена приватних вртића висока. Омбудсмени БиХ су заузели став да у конкретним случајевима није ријеч о дискриминацији, али су позвали надлежне да и у будућем периоду активно раде на изналажењу што бољих рјешења како би што већи број дјете похађао предшколско васпитање и образовање.

По питању субвенција за смјештај дјете у приватној предшколској установи током 2024. године запримљена је жалба родитеља чије дијете похађа приватну предшколску установу.⁵¹⁹ Упућена је Препорука надлежним органима, да осигурају ефикасан механизам

⁵¹⁶ Ж-БЛ-01-509/25, дијете је преминуло и болница доставља отпусно писмо на знање и информацију Омбудсменима БиХ.

⁵¹⁷ Ж-БЛ-01-318/25.

⁵¹⁸ Ж-БЛ-01-864/25 и Ж-БЛ-01-599/25.

⁵¹⁹ Ж-БР-04-20/24, препорука број: П-129/24.

праћења и надзора над додјеливањем субвенција за упис дјеце у предшколске установе/вртиће, али препорука није уважена.

Омбудсмени БиХ су запримили жалбу града у вези са штрајком запослених у предшколској установи.⁵²⁰ Градска управа сматра да је организација и провођење штрајка супротно међународним стандардима и домаћим прописима. Омбудсмени БиХ су се бавили овим питањем, када се у случају штрајка просвјетних радника дјеци ускрађује право на образовање. Забринутости су посебно изражене када синдикати не одустају од својих захтјева, а при томе ни надлежне владе не посустају и не нуде евентуално компромисна рјешења и не преговарају. Ове жалбе увијек отварају питање заштите права дјетета – односно поставља се питање да ли се на овај начин дјеци ускрађује право на образовање. Омбудсмени БиХ су указали на своје мишљење да остваривање радних права просвјетних радника/васпитача не смије бити на штету дјеце. Уколико се дјеци ускрађује право на образовање и не похађају школу и/или вртиће, услед штрајка, та одлука није у најбољем интересу дјетета и на тај начин се крше права дјеце. Омбудсмени БиХ у потпуности уважавају све околности у којима васпитачи и друго особље дјелују и раде, као и остваривање њихових радних права, али истовремено Омбудсмени, БиХ али и сви други надлежни, не могу занемарити основни принцип загарантован чланом 3. УН Конвенције о правима дјетета - најбољи интерес дјетета.

9.3.2. Основно образовање и васпитање

Поступајући по жалби⁵²¹ у циљу осигурања бесплатног превоза до школе за ученике, Омбудсмени БиХ су препоруком позвали основну школу да захтјев за одобравање бесплатног превоза прослиједи на одлучивање Министарству просвјете и културе Републике Српске, у складу са утврђеном праксом са захтјевима за ученике који станују у улицама који не припадају уписном подручју школе. Школа је поступила у складу са препорученим мјерама Омбудсмена БиХ, а Министарство просвјете и културе Републике Српске је обавијестило Омбудсмене БиХ да ће захтјев упутити градској управи како би се улица у којој станује дијете подносиоци жалбе „*вратила*“ у уписно подручје школе.

Омбудсменима БиХ се обратио забринути грађанин⁵²² наводећи да се крше права дјетета јер су дјеца – ученици основних школа присуствовали јавној манифестацији под називом Дан полиције Унско - санског кантона и том приликом су видјели оружје и наоружане припаднике полиције. Разматрајући жалбене наводе, Омбудсмени БиХ су закључили да су дјеца и млади поводом Дана полиције имали прилику видјети оружје које користи полиција, али посматрање оружја не представља едукацију за руковањем оружја. Из достављених фотографија закључено је да се ради о активностима које подразумијевају упознавање дјеце и младих о мандату и надлежностима полиције, што представља важан сегмент живота грађана ради заштите њихове безбједности и њихових права. Сходно томе, оцијењено је да нема кршења и угрожавања права дјетета.

⁵²⁰ Ж-БЛ-01-811/25.

⁵²¹ Ж-БЛ-01-723/24, препорука број: П- П-143/25.

⁵²² Ж-БЛ-01-440/25.

Родитељи ученика основне школе дужи временски период се суочавају са озбиљним проблемима који су последица неприхватљивог и недоличног понашања једног ученика, као и његових родитеља, због којих је нарушена сигурносна ситуација, несметан рад школе, као и безбједност свих ученика и радника школе. Од Омбудсмена БиХ се тражи помоћ.⁵²³ Надлежно министарство образовања било је активно укључено у рјешавање проблема насталих у школи, одржано је низ састанака са родитељима ученика и представницима надлежних органа. Родитељима дјетета је предложено да обаве здравствени преглед дјетета како би се утврдило његово здравствено стање и медицинска документација о обављеном прегледу доставила школи, након чега би школа могла предузети одговарајуће мјере. Према сазнањима које има надлежно министарство образовања, родитељи су то и учинили. Предмет је затворен, јер је успостављена добра сарадња на релацији школа - родитељи и установљено је да се предузимају одговарајуће мјере и радње.

Омбудсмени БиХ су запримили пријаву која се тиче кршења и угрожавања права дјетета у основним школама.⁵²⁴ Према жалбеним наводима, умјесто редовне наставе, ученици су изведени из учионица и били су „приморани“ учествовати у манифестацији која је била у организацији надлежних органа којој су присуствовали и бројни политичари. Пријавом се указује да је дошло до кршења права на образовање, права на слободу изражавања и избора, права родитеља да одлучују о учествовању своје дјеце у ваннаставним активностима и да су дјеца изманипулисана и злоупотребљена у политичке и промотивне сврхе. Омбудсмени БиХ су препоручили основним школама које су учествовале у манифестацији да у свим будућим сличним ситуацијама обавијесте родитеље ученика о свим ваннаставним активностима у којима учествују ученици и које подразумијевају напуштање објекта школе и школског дворишта, те прибаве сагласности родитеља. Школе су одговориле да ће имати у виду препоручене мјере Омбудсмена БиХ.

9.3.3. Средње образовање и васпитање

Омбудсмени БиХ су запримили жалбу родитеља захтијевајући премјештај дјетета из једне средње школе у другу средњу школу из здравствених разлога и удаљености школе од мјеста становања.⁵²⁵ Током поступка истраживања, удовољено је захтјеву и дијете је уписало жељену средњу школу.

9.3.4. Сарадња школе и родитеља

Омбудсмени БиХ уочавају у поступању по појединачним жалбама да су родитељи дјеце незадовољни радом просвјетног особља, стручних служби и управама предшколских, основних и средњих васпитно-образовних установа, али и да је велик број таквих жалби неоснован. У предметима ове врсте, Омбудсмени БиХ од родитеља и школа инсистирају на рјешавању конфликтних ситуација мирним путем, сарадњом свих релевантних актера и увијек у најбољем интересу дјетета. На школи је одговорност да у властитој средини допринесе стварању културе која поштује људска права и основне слободе свих грађана. Уколико постоји проблем у односу наставника и ученика или међусобних односа ученика,

⁵²³ Ж-СА-01-628/25.

⁵²⁴ Ж-БЛ-01-371/25, препорука број: П-215/25.

⁵²⁵ Ж-СА-01-1242/25.

то захтијева ургентно дјеловање менаџмента, наставног особља, али и родитеља ученика, како би се спријечиле нежељене посљедице. Школа је мјесто гдје се сви морају осјећати сигурно и заштићено. То је заједница у којој би требало владати разумијевање, топла међуљудска комуникација и брига за све чланове. Истовремено је и мјесто гдје се подједнако посвећује пажња образовним постигнућима, али и емотивном развоју дјеце како би се осјећала дијелом школске заједнице. Важна задаћа школе је континуирано подстицање родитеља на сарадњу и јачање међусобне комуникације. Школа не може, нити треба да се сама носи са проблемима и свакодневним изазовима у раду са дјецом, али као институција која прва препозна и уочи забрињавајућу околност, има обавезу да укључи друге релевантне факторе у рјешавање проблема.

Мајка дјетета се обраћа Омбудсменима БиХ наводећи да је са управом школа имала несугласице око једнодневне екскурзије ученика, а потом добија информацију да међународна приватна основна школа не жели продужити уговор о похађању наставе у наредној школској години за њено дијете.⁵²⁶ Школа се на жалбене наводе изјашњава да је, „*упркос бројним спорним ситуацијама у којима је школа у четири узастопне године изложена континуираним и неоснованим притисцима од стране једног родитеља, уз евидентне облике вербалног и писаног малтретирања особља, управе и наставника, често у присуству ученика*“, одлучила омогућити наставак школовања дјетета и за наредну школску годину и да су се при томе водили искључиво најбољим интересом дјетета.

Родитељи ученика обраћају се Омбудсменима БиХ наводећи да су незадовољни понашањем наставнице у једној основној школи, а управа школе не реагује на пријаве родитеља.⁵²⁷ Притужба је упућена и надлежном министарству. Надлежно министарство обавјештава Омбудсмене БиХ да су дјеловали у складу са важећим законом којим је прописано да министарство врши надзор над законитошћу рада школе. Министарство је закључило да је директор школе поступао по пријавама родитеља, да је дјеловао у оквиру својих надлежности и у више наврата тражио изјашњење предметног наставника. Омбудсмени БиХ су упутили родитеље да се обрате директору школе, разреднику, стручној служби школе који су обавезни да ученицима пруже подршку и помоћ у унапређењу социјалних вјештина у односима са вршњацима, родитељима и наставницима.

Мајка ученице једне основне школе обраћа се Омбудсменима БиХ, јер је незадовољна провођењем наставног плана и програма из предмета Информатика, као и опхођењем наставнице Информатике⁵²⁸. Како је из жалбених навода било јасно да је њеном дјетету било омогућено комисијско полагање предмета, те да му је оцјена остала иста, Омбудсмени БиХ су оцијенили да нема основа за дјеловање у конкретном случају и предмет су затворили.

Омбудсменима БиХ су се обратили родитељи дјетета ученика једне основне школе због насилног понашања учитељице према њиховом дјетету.⁵²⁹ Школа обавјештава Омбудсмене БиХ да су провели дисциплински поступак и да је утврђено да је учитељица починила тежу

⁵²⁶ Ж-СА-01-712/25.

⁵²⁷ Ж-СА-01-719/25.

⁵²⁸ Ж-СА-01-891/25.

⁵²⁹ Ж-БЛ-01-384/25.

повреду радне обавезе због насилног понашања према ученику и изречена јој је новчана казна. Школа је такође обавијестила Омбудсмене БиХ да су прије почетка нове школске 2025/2026. направили нову расподјелу одјељенских старјешина и да је дошло до замјене учитељице.

Подноситељица жалбе се обраћа Омбудсменима БиХ наводећи да су њена дјеца дискриминисана и трпе *“разне лажне оптужбе од стране директорице школе и другог особља”*.⁵³⁰ За своје дијете тврди да има дислексију, дисграфију, поремећај концентрације и АДХД синдром за који се још увијек врше одговарајуће медицинске анализе и похађа наставу по индивидуално прилагођеном плану и програму. Омбудсмени БиХ нису утврдили дискриминацију, али су, водећи се најбољим интересом дјетета, препоручили основној школи да у сарадњи са родитељима изврше ревизију Индивидуалног плана и програма сачињеног за потребе дјетета и уколико постоји потреба да га додатно прилагоде на начин да се дјетету омогући асистент у настави, те да се успостави континуирана сарадња са родитељима. Од родитеља се захтијевало да правовремено и детаљно информишу школу о потенцијалним проблемима и ризицима у учењу, владању и понашању дјете. Препорука Омбудсмена БиХ је у потпуности реализована.

9.3.5. Школски објекти

Квалитета образовања подразумијева мултидимензионалан и динамичан концепт који у себе укључује квалитету различитих аспеката образовања, а под којима се, између осталог, подразумијева квалитет средине, односно важност школског објекта. У циљу осигурања најбољег интереса дјетета у области образовања подразумијева се да су школски објекти изграђени у складу са техничким прописима о грађењу објекта (грађевинска и употребна дозвола), прописаним педагошким стандардима и нормативима, да су прилагођени за кретање сваког дјетета и одрасле особе, да су школе опремљене неопходним наставним средствима и модерним информацијско-комуникацијским технологијама, уз довољан број учионица и кабинета итд.

Омбудсмени БиХ су запримили жалбу савјета родитеља основне школе у којој се наводи да више од дванаест година захтијевају од надлежних органа предузимање мјера и радњи у циљу измјештања надлежних институција који су годинама смјештени у школској згради, а што потврђује и означени орган⁵³¹. Упућена је препорука надлежнима да без даљег одлагања предузме све потребне мјере с циљем коначног измјештања организационих јединица и институција које нису непосредно повезане са образовним процесом из просторија. Омбудсмени БиХ су запримили одговор на препоруку у којем се наводи да се ради на реализацији препоруке.

Поступајући по жалби⁵³² којом група родитеља од Омбудсмена БиХ захтијева предузимање активности како би се поправило стање у тоалетима у основној школи, установљено је да су жалбени наводи основани. Родитељи описују како се неугодан мирис шири школом и

⁵³⁰ Ж-СА-01-271/25, препорука број П- 236/25.

⁵³¹ Ж-БР-04-116/25, препорука број: П-289/25.

⁵³² Ж-БЛ-04-116/25, препорука број: П-359/25.

родитељи страхују за здравље своје дјеце. Омбудсмени БиХ су препоручили основној школи, министарству и општини на чијем се подручју налази школа да, у заједничкој сарадњи и у координацији ријеше проблем мокрих чворова у основној школи, те на тај начин унаприједе заштиту права дјеце на образовање и спријече угрожавања права дјетета на здравље. Током 2026. године пратиће се реализација препоруке.

Подносилац жалбе се обратио Омбудсменима БиХ захтијевајући да се обави инспекцијски надзор над техничким условима⁵³³ у школском објекту у којем је смјештена средња школа.⁵³⁴ Упућена је препорука надлежном министарству да у складу са законским овлаштењима узме у разматрање захтјев за инспекцијски надзор. Министарство доставља одговор на препоруку, наводећи да врши управни надзор над законитошћу рада школе и да ће имати у виду препоручене мјере Омбудсмена БиХ.

9.4. „Амбер Алерт“ у Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко дистрикту БиХ

Поступајући по службеној дужности⁵³⁵ Омбудсмени БиХ су препоручили Федералном министарству унутрашњих послова и Полицији Брчко дистрикта Босне и Херцеговине да предузму додатне напоре како би на подручју Федерације Босне и Херцеговине и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине дошло до успостављања система хитног обавјештавања јавности у случају нестанка дјетета. Омбудсмени БиХ констатују да су надлежни органи предузимали напоре и радње, односно по препоруци Омбудсмена дјелимично је поступљено, али предузете радње нису резултовале коначним успостављањем система хитног обавјештавања јавности у случају нестанка дјетета на подручју Федерације Босне и Херцеговине и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

9.5. Забрана пушења у Републици Српској

Омбудсмени БиХ су током 2023. године отворили предмет по службеној дужности о употреби електронских цигара или тзв. вејп цигара и наргила.⁵³⁶ Омбудсмени су препоруком позвали Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске и ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске да, у својству предлагача, предузму додатне напоре и размотре сваку законску могућност да пронађу и предложи измјене и допуне постојећих законских и/или подзаконских рјешења или предложи усвајање нових законских и/или подзаконских рјешења како би се, поред већ постојећих забрана, малољетницима забранила и продаја свих нових облика дуванских производа који су се појавили на тржишту Републике Српске. Такође препоруком је позвано Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске и ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске да предузму и додатне активности како би се јасно адресирали проблеми дјеце и младих у превенцији пушења у Републици Српској и дефинисале смјернице за рјешавање проблема

⁵³³ Технички услови се односе на просторне услове (број ученика у учионицама) и хигијенске (услови у тоалетима).

⁵³⁴ Ж-БЛ-05-50/25, препорука број: П-234/25.

⁵³⁵ Ж-БЛ-01-627/23, препорука број: П- П-80/25.

⁵³⁶ Ж-БЛ-01-608/23, препорука број: П-34/25.

употребе дувана и свих дуванских производа. Током 2026. године пратиће се реализација препоруке.

9.6. Насиље над дјецом и међу дјецом

Омбудсмени БиХ сматрају да приоритет надлежних мора бити сузбијање насиља над и међу дјецом и дигитална безбједност дјеце. Дјеца, али и родитељи, нису свјесни ризика објава на друштвеним мрежама и уплитања медија у догађаје у које су укључена дјеца.

Проблем вршњачког насиља не би требала рјешавати „улица“ нити друштвене мреже, већ се проблем мора рјешавати у оквиру поступања надлежних институција те, у случају потребе, укључити и надлежне који надзиру њихов рад. Објаве на друштвеним мрежама и у медијима неријетко крше право дјеце на приватност и на достојанство, а често су и једностране, јер није објављена цијела и објективна информација.

Важно је да родитељи свакодневно комуницирају са својом дјецом и да изграде однос повјерења који је кључан за добру комуникацију и увид у дјететов живот. Важно је и да цијела ужа и шира заједница имају јасан став о неприхватљивости насиља и неопходно је да се на насиље увијек реагује. По питању вршњачког насиља, многе школе организују различите радионице за дјецу и родитеље, али ипак вршњачко насиље се и даље догађа и све је окрутније.

Родитељи су се обратили Омбудсменима БиХ⁵³⁷ јер је њихово дијете дужи период изложено насиљу у разреду, те је било присиљено напустити наставу и полагати разредни испит. Након успјешно положеног испита и добијеног свједочанства, није се жељело вратити у школу, уз љекарско оправдање. Родитељи су се обратили министарству образовања и поднијели су жалбу Школском одбору на одлуку наставничког вијећа. Током поступка истраживања дијете је премјештено у други разред исте школе и предмет је затворен. Омбудсмени БиХ су допринијели рјешавању проблема на начин да су у његово рјешавање укључили све надлежне.

Мајка дјетета се обраћа жалбом Омбудсменима БиХ наводећи да је њено дијете жртва вршњачког насиља, а поводом пријаве коју је поднијела надлежним органима нема реакције и стога се обраћа Омбудсменима БиХ.⁵³⁸ Одмах су позвани надлежни – школа, центар за социјални рад и полиција, да се на жалбене наводе изјасне и да Омбудсмене БиХ обавијесте о предузетим радњама и о исходима предузетих радњи поводом пријаве вршњачког насиља. Током поступка истраживања Омбудсмени БиХ су установили да су надлежни предузели све мјере из своје надлежности, што је резултовало рјешавањем свих проблема на које се указивало жалбом. Како је и подносиатељица жалбе потврдила наводе, предмет је затворен.

У жалби Омбудсменима БиХ мајка наводи да су њена дјеца била изложена бруталном физичком и психичком насиљу када је група одраслих мушкараца насилно провалила у

⁵³⁷ Ж-СА-01-1374/25.

⁵³⁸ Ж-БЛ-01-731/25.

њихов породични дом и извршила напад на породицу⁵³⁹. Дјеца су били свједоци насилног упада и бруталног премлаћивања њиховог оца који је задобио повреде, а при томе су и дјеца задобила повреде и претрпјела су трауме и страх. Омбудсмени БиХ су препоручили надлежном тужилаштву да предузме додатне напоре и мјере са циљем доношења коначне тужилачке одлуке. Препорука је уважена.

9.7. Заштита дјеце од сексуалног искориштавања и злостављања

Босна и Херцеговина је 2012. године ратификовала Конвенцију Савјета Европе о заштити дјеце од сексуалног искориштавања и сексуалног злостављања. Ратификацијом међународних стандарда заштите људских права, Босна и Херцеговина је преузела обавезу заштите дјеце од сваког облика психичког или физичког насиља, као и сексуалне злоупотребе. У Републици Српској и у Федерацији БиХ усвојени су закони о посебном регистру лица правоснажно осуђених лица за кривична дјела сексуалне злоупотребе и искориштавања дјеце. Доношење закона, којим се уређује прикупљање и чување података о починиоцима кривичних дјела сексуалног злостављања и искориштавања дјеце, обавеза је коју је Босна и Херцеговина преузела прихватањем наведене Конвенције Савјета Европе.⁵⁴⁰ Имајући у виду законска рјешења у Републици Српској и у Федерацији БиХ, интензивирани су радње ради доношења Закона о посебном регистру лица правоснажно осуђених за кривична дјела полног злостављања и искориштавања дјетета у Брчко дистрикту БиХ.⁵⁴¹ Омбудсмени БиХ су Правосудној комисији Брчко дистрикта БиХ и Скупштини Брчко дистрикта БиХ препоручили да предузму неопходне радње ради доношења Закона о посебном регистру лица правоснажно осуђених за кривична дјела полног злостављања и искориштавања дјетета у Брчко дистрикту БиХ. Дана 5. новембра 2025. године на 20. редовној сједници Скупштине Брчко дистрикта Босне и Херцеговине усвојен је Закон о посебном регистру лица правоснажно осуђених за кривична дјела полног злостављања и искориштавања дјетета у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине.

Омбудсмени БиХ су отворили предмет по службеној дужности⁵⁴² везано за кривичне поступке покренуте од стране Кантоналног тужилаштва Тузланског кантона због кривичних дјела почињених на штету дјеце од стране више особа. Када се кривична дјела почине на штету дјетета, важно је да се што строжије кажњавају починиоци кривичних дјела, да дјеца жртве сексуалног насиља имају приступ правосуђу прилагођеном дјечи, да се осигура координисан и ефикасан одговор на насиље које је дијете доживјело, да се дјетету пружи подршка и помоћ, укључујући медицинску процјену и лијечење, у окружењу сигурном за дјецу, а све како би се избјегла поновна виктимизација дјетета током истраге и судског поступка. Омбудсмени БиХ су поводом истог случаја, позвали медије да заштите

⁵³⁹ Ж-БЛ-01-453/25, препорука број: П-283/25.

⁵⁴⁰ Члан 37. Конвенције Савјета Европе о заштити дјеце од сексуалног искориштавања и сексуалне злоупотребе прописује обавезе за државе чланице: “С циљем спречавања и кривичног гоњења за кривична дјела утврђена у складу са овом Конвенцијом, свака Чланица ће предузети потребне законске и друге мјере да прикупља и похрањује, у складу са релевантним одредбама о заштити личних података и другим одговарајућим правилима и гаранцијама које прописује домаћи закон, податке који се односе на идентитет и генетски профил (ДНК), особа осуђених за кривична дјела утврђена у складу са Конвенцијом”.

⁵⁴¹ Ж-БР-01-81/25, препорука број: П-263/25.

⁵⁴² Ж-БЛ-01-849/25.

права дјеце које су жртве било којег облика насиља и да елиминишу сензационализам из извјештавања о дјечи.⁵⁴³ Омбудсмени БиХ ће током 2026. године настојати размотрити сваку могућност да исцрпе све своје законске надлежности и овлаштења и допринесу заштити права и интереса дјеце – жртава.

9.8. Дјеца у установама социјалне заштите

Омбудсмени БиХ су током 2023. године израдили Специјални извјештај о смјештају дјеце без родитељског старања са посебним фокусом на установе.⁵⁴⁴ Извјештајем је, између осталог, констатовано да у Босни и Херцеговини и даље постоје “велике установе” и да је неопходно убрзати процесе деинституционализације и трансформације, те да без обзира на бројне предузете активности и промјене, велики број дјеце без родитељског старања одраста у установама.

Дјеца без родитељског старања сусрећу се бројним проблемима о чему је детаљно било ријечи у наведеном Специјалном извјештају из 2023. године. Постоје и бројни проблеми у остваривању права дјетета на здравствену заштиту током трајања смјештаја у установама и потребно је трајно и системски ријешити питање остваривања овог права које ће искључиво бити у најбољем интересу дјетета и у складу са УН Конвенцијом о правима дјетета, без обзира из којег дијела Босне и Херцеговине долазе.

Омбудсмени БиХ уочавају проблеме дјеце која су смјештена у установама социјалне заштите, јер су без адекватног родитељског старања или су без родитељског старања и истовремено имају потешкоћа у развоју, као и проблеме дјеце која долазе из функционалних породица, али сусрећу се са бројним проблемима у образовању. Уочен је и проблем дјеце без родитељског старања која имају потешкоће у развоју и озбиљне психијатријске проблеме/дијагнозе.

9.9. Дјеца са потешкоћама у развоју

Институција омбудсмена запримила је захтјев⁵⁴⁵ потписан од стране свих центара за социјални рад у Федерацији БиХ, тражећи хитно рјешавање и осигурање смјештајних капацитета за дјецу у систему социјалне заштите.⁵⁴⁶ О проблемима смјештаја дјеце са поремећајима у понашању Омбудсмени БиХ имају сазнања поступајући и по појединачним жалбама, а овом проблему су посебну пажњу посветили и у својим Годишњим извјештајима о активностима Институције омбудсмена за 2023. и 2024. годину, као и у већ споменутом Специјалном извјештају о смјештају дјеце без родитељског старања са посебним фокусом на установе из 2023. године.

⁵⁴³ Специјални извјештај Омбудсмена БиХ „Препоруке за унапријеђење заштите права дјеце на приватност када су права нарушена од стране медија у БИХ“ из новембра 2012. године доступан на www.ombudsmen.gov.ba - Саопштење за јавност број: ОИ-К-БЛ-484/25 од дана 03.11.2025. године

⁵⁴⁴ Комплетан извјештај доступан на www.ombudsmen.gov.ba

⁵⁴⁵ Дана 08.03.2024. године.

⁵⁴⁶ Ж-БЛ-01-156/24.

Федерално министарство рада и социјалне политике обавјештава Омбудсмене БиХ⁵⁴⁷ да је Влада Федерације БиХ рјешењем⁵⁴⁸ именовала Радну групу за рјешавање проблематике смјештаја дјеце с поремећајима и лаким менталним поремећајима у установе.

Федерално министарство рада и социјалне политике предузимало је извјесне напоре да се јасно регулише питање здравствене заштите и осигурања дјеце смјештене у установама социјалне заштите и уколико долазе из другог кантона, односно општине или ентитета, те обавјештавају⁵⁴⁹ Омбудсмене БиХ да је Радна група у септембру 2025. године, припремила документ под називом *„Приједлог мјера за адекватно поступање и третман дјеце са поремећајима у понашању“*, који је Влада Федерације БиХ усвојила закључком од 07.10.2025. године.⁵⁵⁰ Наводе и да постојећи законодавни оквир није препрека за развијања услуга на кантоналном нивоу, неопходних за третман дјеце којима је дијагностификован поремећај у понашању који се јавља у дјетињству и адолесценцији и да су изложени проблеми у надлежности првенствено кантоналних органа социјалног старања који су у обавези радити на изналажењу рјешења када су упознати са проблемом повећане потребе за додатним смјештајем или алтернативним капацитетима за наведене категорије дјеце.

По питању Измјена и допуна Закона о хранитељству у ФБиХ Нацрт је достављен у оба дома Парламента ФБиХ⁵⁵¹.

У вези са проблемима у остваривању права дјетета на здравствену заштиту која су смјештена у установама, из овог министарства наглашавају да Федерално министарство здравства још увијек није донијело подзаконске акте у складу са Законом о установама социјалне заштите у Федерацији БиХ.

Појединачне жалбе у Институцији омбудсмена указују да проблеми смјештаја дјеце са потешкоћама у развоју постоје и у Републици Српској и у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине.

Поступајући по жалби оца дјетета⁵⁵² да се размотри свака могућност помоћи његовом дјетету да више не буде смјештено на Клиници за психијатрију, Омбудсмени БиХ су свим надлежним органима упутили препоруку⁵⁵³ да предузму конкретне мјере и радње како би се дијете збринуло на адекватан начин и пружио сваки вид помоћи. Након издате препоруке, дијете је стављено под старатељство надлежног центра за социјални рад, суд је одузео родитељско право мајци дјетета и надлежни су предузели и друге радње и мјере које су резултовале смјештајем дјетета у установу социјалне заштите.⁵⁵⁴

⁵⁴⁷ Актом број 05-31/13-674/24 од 25.10.2024. године.

⁵⁴⁸ Рјешење број 1595/2024 од 16.10.2024. године.

⁵⁴⁹ Актом број 05-31/2-674/25 од 01.12.2025. године.

⁵⁵⁰ Тачком 3. Закључка је наведено да ће наведени документ бити достављен на упознавање, дистрибуирање и даље поступање Федералном министарству правде, Федералном министарству образовања и науке, Федералном министарству рада и социјалне политике, кантоналним владама, јединицама локалне самоуправе преко Савеза општина и градова Федерације БиХ, као и Савјету за дјецу Федерације БиХ.

⁵⁵¹ Актом Владе ФБиХ број 03-02-1555-1/2025 од 26.11.2025. године.

⁵⁵² Ж-БЛ-01-538/24.

⁵⁵³ Препорука број: П-96/25 од 14.04.2025. године.

⁵⁵⁴ Да овај проблем постоји и у Републици Српској указује предмет у Институцији омбудсмена под бројем Ж-БЛ-01-812/25 – основна школа упознаје Омбудсмене БиХ да је дијете било смјештено на Клиници за

Поступајући по жалби⁵⁵⁵ Владе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, Одјељења за здравство и остале услуге, Пододјељења за социјалну заштиту⁵⁵⁶ у вези са смјештајем дјетета са здравственим потешкоћама са подручја Брчко дистрикта БиХ у установу социјалне заштите⁵⁵⁷ отворило се и питање адекватног смјештаја дјеце са подручја Брчко дистрикта БиХ. Утврђено је да Брчко дистрикт БиХ нема установу за смјештај дјеце без родитељског старања и Омбудсмени БиХ упутили су препоруку Влади Брчко дистрикта БиХ да без одлагања поступи по препорукама Омбудсмена БиХ из Специјалног извјештаја о збрињавању дјеце без родитељског старања, с посебним фокусом на институционални смјештај. Препоручено је да се изврши нормативно и материјално уређење питања успостављања установе за смјештај дјеце без родитељског старања, чији је развој ометен породичним приликама, дјеце жртава насиља или неког облика експлоатације, жртава трговине људима, као и дјеце којој је због посебних околности потребна заштита и сигуран институционални смјештај. Надлежни орган доставио је одговор из којег произлази да су током 2025. године покренуте активности на реализацији наведених препорука, а Омбудсмени БиХ ће наставити пратити активности надлежних и током 2026. године.

Омбудсмени БиХ користе прилику да упознају доносиоце одлука на свим нивоима власти о уоченим проблемима који свакако подразумевају предузимање додатних напора и интензивирање активности како би се унаприједио и побољшао положај дјеце без родитељског старања, а посебно дјеце која и поред тога што су без адекватног родитељског старања, имају и потешкоће у развоју.

Родитељи дјетета се обраћају Омбудсменима БиХ наводећи да се њиховом дјетету у основној школи онемогућава похађање наставе.⁵⁵⁸ Школа у свом изјашњењу наводи да је приликом процјене дјетета у јуну мјесецу 2024. године утврђено да се ради о дјетету које се прати под дијагнозом дисхармоничан развој, да се тешко успоставља сарадња са дјететом и да није било могуће примијенити стандардизовани тест за процјену зрелости за упис у I разред. Дијете је због тога упућено на стручну процјену првостепене стручне комисије, а мајка је савјетована да размотри могућност школовања у специјализованој установи. Омбудсмени БиХ су препоруком препоручили центру за социјални рад да у што краћем временском року упуте дијете на процјену потреба и усмјеравања у складу са подзаконским актима, док је основној школи коју је дијете похађало препоручено да, до нове процјене потреба и усмјеравања дјетета, у сарадњи и у уз помоћ надлежних ресорних министарстава, одлуче о даљем наставку школовања дјетета. Препорука је у потпуности реализована.

психијатрију, да је дјетету дијагностификована васпитна запуштеност и поремећај у понашању, при томе дијете је враћено у породицу, али његово стање захтијева константан рад и третман и нема услова за његов опоравак (здравствени) у породици, а не постоји адекватна установа у којој би се дјетету пружио стални стручни надзор, образовање, љекарска подршка и стална терапија, психолошка подршка итд.

⁵⁵⁵ Ж-БР-01-120/25.

⁵⁵⁶ Влада Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, Одјељење за здравство и остале услуге, Пододјељење за социјалну заштиту број: УП-1-34-001307/25 05-12463Б-0004/25 од 11. 3. 2025. године.

⁵⁵⁷ Ж-БР-01-94/25, Ж-БР-01-95/25, Ж-БР-01-96/25 и Ж-БЛ-01-187/25, препорука број: П- 77/25.

⁵⁵⁸ Ж-БЛ-01-86/25, препорука број П-110/25.

9.10. Конфликтни разводи

Током 2025. године и даље је примјетан велик број жалби у тзв. висококонфликтним разводима, због повреде права дјетета у бракоразводним парницама и због лоших родитељских односа између супружника/бивших супружника, односно родитеља дјете.

Жалбе се најчешће односе на рад судова, тужилаштва и центара за социјални рад, због дужине трајања поступака, непоступања по различитим захтјевима и поднесцима странака, због пристрасности, нестручности и сл.⁵⁵⁹

У предметима ове врсте родитељима се скреће пажња да и родитељи имају и права и дужности старати се о подизању и васпитању дјете. Дјеца и одрасли не доживљавају проток времена на исти начин, а свако одлагање или дуготрајно одлучивање има посебно негативне ефекте на дјецу у развоју.⁵⁶⁰ Родитељи често немају успостављању родитељску комуникацију, па се, поред незадовољства исходима судских поступака, обраћају центрима за социјални рад различитим притужбама на другог родитеља и различитим захтјевима због низа различитих спорних питања око којих родитељи не могу постићи сагласност, а тичу се и права дјете, нпр. очеве куповина мотоцикла дјетету и мајчино неслагање⁵⁶¹, пресељење родитеља коме је дијете повјерено у иностранство⁵⁶², спорни контакти дјетета са родитељима са којим не живи⁵⁶³ незадовољство других блиских сродника са дјететом⁵⁶⁴, неизвршавање судских правоснажних одлука и предаја дјетета другом родитељу⁵⁶⁵, неплаћања алиментације⁵⁶⁶, немогућност прибављања очеве сагласности/пуномоћи за издавање путне исправе⁵⁶⁷ итд.

Мајка дјетета обратила се Омбудсменима БиХ због ограничавања контаката са дјететом. Омбудсмени БиХ су у конкретном предмету⁵⁶⁸ установили да је надлежни центар за социјални рад суду по службеној дужности поднио приједлог за одузимање родитељског старања и мајци и оцу дјетета, због сазнања о запуштању, занемаривању и насиљу над дјететом. Жалба мајке дјетета је била неоснована, а по изузимању дјетета из породице, дијете је првобитно било смјештено у установу социјалне заштите, а потом у хранитељску породицу.

Омбудсменима БиХ обратила се мајка дјетета током трајања бракоразводне парнице, изражавајући забринутост због контаката дјетета с оцем, односно сматра да надлежни центар за социјални рад не поступа у најбољем интересу дјетета.⁵⁶⁹ Омбудсмени БиХ нису установили повреду или угрожавање права дјетета од стране надлежних. Центар за

⁵⁵⁹ Ж-БЛ-08-84/25, Ж-СА-08-268/25.

⁵⁶⁰ Ж-ЛИ-01-130/25, Ж-СА-01-670/25.

⁵⁶¹ Ж-БЛ-01-593/25.

⁵⁶² Ж-БЛ-01-324/25.

⁵⁶³ Ж-БЛ-01-513/24, Ж-БЛ-01-727/24, Ж-БЛ-01-183/24, Ж-СА-01-1020/25, Ж-СА-01-427/25.

⁵⁶⁴ Ж-БЛ-01-598/24.

⁵⁶⁵ Ж-БЛ-01-776/23, Ж-БЛ-01-707/22, Ж-БЛ-01-129/23.

⁵⁶⁶ Ж-БЛ-01-550/23.

⁵⁶⁷ Ж-СА-01-1102/25.

⁵⁶⁸ Ж-МО-01-16/25.

⁵⁶⁹ Ж-МО-01-69/25.

социјални рад је суду достављао све извјештаје о одржавању контаката оца и дјетета и установљено је да се контакти нису одвијали у складу са одређеним судским мјерама. Центар је родитељима указао на неопходну укљученост оба родитеља за подизање и правилан психофизички, емотивни и социјални развој дјетета. Предмет је затворен, јер је проведеним вјештачењима током судског поступка јасно установљена компетентност оба родитеља за бригу о дјетету, а једино је суд надлежан да донесе коначну одлуку о повјеравању дјетета и о свим другим питањима која се тичу права дјетета.

Омбудсмени БиХ су у више предмета јасно установили да су родитељски односи поремећени и да родитељи дјетета немају успостављену комуникацију, услед неријешених и нагомиланих партнерских конфликта и обрачуна.⁵⁷⁰ У предметима ове врсте, истовремено се указују и надлежнима и родитељима да се настали родитељски неспоразуми морају ријешити у најбољем интересу дјетета, којем се увијек даје предност у односу на мишљење или ставове родитеља, иако се поставља питање како то ријешити у пракси и шта предузети да се дијете заштити. Омбудсмени БиХ препоручују и заговарају мирно рјешавање спорова, али се појави питање да ли ће понекад заштита најбољег интереса дјетета подразумевати примјену силе, уколико је то једини начин да се проведе извршење, али под условом да је то у интересу дјетета. Улога центра за социјални рад од кључног је значаја, а Омбудсмени БиХ су свјесни да је веома сложено и компликовано штитити права и интереса дјетета када се та права крше од стране родитеља првенствено. Није спорно да су бројна права дјетета угрожена и да се крше, као и да дијете трпи посљедице услед родитељског конфликта. Међутим, надлежни морају, без обзира на понашања родитеља, да у складу са позитивним прописима размотре, предузму и исцрпе све могућности дјеловања у оквиру својих надлежности и дјеловања како би се дијете заштитило. Право је дјетета да одраста уз оба родитеља.

Омбудсмени БиХ су свједоци бројних ситуација гдје су родитељски односи окарактерисани као висококонфликтни и често су недовољни ангажмани свих надлежних органа, ако родитељска комуникација изостаје. Готово је немогуће да центар или суд или тужилаштво донесе одлуку која ће удовољити захтјевима оба родитеља, управо због недостатка комуникације и међусобног разумијевања као коријена проблема. У случајевима непремостивих разлика у партнерским односима, неопходно је велико залагање обје стране и константан труд да се разлике и неслагања превазиђу.

Отац дјеце се обраћа Омбудсменима БиХ током трајања бракоразводне парнице, незадовољан поступањем центра за социјални рад након окончања поступка мирења, посебно у погледу непоступања по његовим пријавама о могућем насиљу мајке над старијом кћерком, суицидалних мисли дјетета и изјавама да не жели ићи код мајке.⁵⁷¹ Омбудсмени БиХ су центру за социјални рад препоручили да размотри све правне могућности у складу са Породичним законом ФБиХ, како би се допринијело остваривању најбољег интереса дјеце, а позвани су и родитељи на сарадњу са надлежнима. Из одговора надлежних на препоруку, произлази да се са породицом радило континуирано, да су предузимане стручне радње и активности и утврђено је да су дубоко нарушени родитељски

⁵⁷⁰ Ж-БЛ-01-632/25, Ж-БЛ-01-723/25, Ж-БЛ-01-764/25, Ж-СА-01-1236/24.

⁵⁷¹ Ж-СА-01-417/25, препорука број: П-304/25.

односи. Међутим, настављају рад са родитељима у циљу успостављања што квалитетнијих родитељских односа. У међувремену, мајка је депортована из БиХ, што онемогућује даљи рад на реализацији тог дијела препоруке, али ће се, како наводе из надлежне службе, наставити рад са породицом чим се створе услови.

Поступајући по жалби мајке, већ дужи временски период Омбудсмени БиХ прате поступак извршења правоснажне пресуде из 2024. године, којом је малољетно дијете повјерено на васпитање, чување и издржавање мајци.⁵⁷² У судском поступку извршења више се пута безуспјешно покушавало дијете предати мајци које годинама нема контакт с мајком. У поступак предаје дјетета били су укључени суд, центар за социјални рад, министарство унутрашњих послова, судска полиција, представници Институције омбудсмена и вјештаци. Сви надлежни су мишљења да је у најбољем интересу дјетета да буде додијељено мајци на васпитање и бригу и да је неопходно дијете изузети из очеве породице. Представници Институције омбудсмена присуствовали су вишесатним рочиштима на суду у циљу постизања договора око предаје дјетета или изналажења најбољег начина провођења правоснажне пресуде. На инсистирање дјетета, пролонгирано је вријеме предаје мајци, до краја школске године, али уз остваривање контаката са мајком сваког викенда у наредна два мјесеца у циљу успостављања контакта са мајком и братом који већ живи с мајком. Како и такав начин провођења контаката није резултовао успјехом, суд је обуставио извршни поступак ради предаје дјетета и укинуо све проведене радње. Међутим, рјешењем другостепеног суда уважене су жалбе, првостепено рјешење је укинато и предмет враћен првостепеном суду на понован поступак. У поновном поступку суд доноси рјешење да се, у циљу припреме дјетета за даљу реализацију извршења ради предаје дјетета мајци, одређује мјера привременог смјештаја дјетета у установу социјалне заштите. По овом рјешењу је отац малољетног дјетета био дужан поступити што није учинио, док је мајка уплатила износ одређен од стране суда на име трошкова смјештаја дјетета. Омбудсмени БиХ су надлежном суду препоручили да предузме адекватне мјере и додатне напоре како би се окончао извршни поступак, а током 2026. године пратиће се реализације препоруке.

9.11. Право на дјечији додатак

Омбудсмени БиХ у 2025. години биљеже предмете који се тичу остваривања права дјетета на дјечији додатак. У јулу 2021. године Омбудсмени БиХ су израдили Специјални извјештај о остваривању права на дјечији додатак у Босни и Херцеговини.⁵⁷³ Сумирајући све резултате истраживања приликом израде Специјалног извјештаја, закључено је да износи накнада који се одвајају за дјечији додатак не могу значајније допринијети смањењу сиромаштва дјеце у Босни и Херцеговини. Постојећи систем социјалних накнада чини се недјелотворним у рјешавању размјера и дубине (интензитета) дјечијег сиромаштва у земљи. Износи накнада на име дјечијег додатка, уз сет других мјера и активности, сувише су ниски да би се остварила стварна разлика у животима корисника. Специфичне потребе младих ријетко су у фокусу система социјалне заштите, иако неуспјех улагања у младе може имати дугорочне импликације за друштво.

⁵⁷² Ж-МО-08-149/24, препорука број: 54/25.

⁵⁷³ Комплетан извјештај доступан на www.ombudsmen.gov.ba

Поводом жалби из 2025. године⁵⁷⁴, а у циљу прибављања информација о евентуалним промјенама у остваривању права на дјечији додаток у Федерацији БиХ, Омбудсмени БиХ запримају акт Федералног министарства рада и социјалне политике:⁵⁷⁵ да су свјесни чињенице да се Босна и Херцеговина суочава са бројним демографским проблемима и да је у сарадњи са Економским институтом у Сарајеву и Уницефом направљена студија увођења дјечијег универзалног додатка која је обухватила више сценарија са фокусом на 2 модела.

Омбудсмени БиХ су запримили жалбу која се тиче права на дјечији додаток, а специфичност предмета је у томе што су отац и све троје дјеце држављани БиХ, а мајка је држављанка Сирије и због ситуације у Сирији не може регулисати статус боравка у Босни и Херцеговини.⁵⁷⁶ Због неријешеног статуса мајке, надлежни не признају право на додаток на дјецу. Сходно тумачењу надлежног органа носилац тог права је породица, а према Закону о материјалној подршци породицама са дјецом у ФБиХ, породица је заједница дјеце и њихових родитеља или посвојитеља, односно дјеце и њихових сродника, који су их законски дужни издржавати. Министарству је препоручено да поступи по жалби и ријеше је у меритуму. Жалба је одбијена као неоснована, а из образложења рјешења произлази да је носилац права на додатка на дјецу - породица, али у конкретном случају иако мајка фактички живи на адреси на којој су пријављени остали чланови породице, нема пријављено пребивалиште и надлежно министарство не признаје породици право. Препорука Омбудсмена БиХ није реализована.

9.12. Заштита приватности дјетета

У дигиталном добу, интернет је постао свакодневни дио живота дјеце широм свијета, па тако и у Босни и Херцеговини. Интернет доноси велике користи, али и изазове, посебно када је у питању заштита дјеце.

Омбудсменима БиХ се обратила мајка дјевојчице која наводи да је малољетник који похађа исту школу фотошопирао лице њене кћери на тијело обнажене женске особе, те слику путем телефона и друштвених мрежа прослиједио другој дјечи у школи, док је друга дјевојчица слику продавала за 1 КМ.⁵⁷⁷ Школа се изјаснила да је један ученик признао да је дистрибуирао спорну фотографију, али да ју је он добио од ученика из друге школе, чија имена је навео приликом испитивања од стране полицијских службеника. У међувремену се и оштећена ученица вратила на наставу, уз подршку разреда, разреднице и цијеле школе. Школа је у складу са подзаконским прописом изрекла васпитно – дисциплинске санкције свим ученицима, без обзира на поступање полиције и евентуалну кривичну одговорност. Предмет је затворен, јер су надлежни одмах реаговали и успостављена је добра сарадња школе са дјецом и родитељима дјеце и сви су спремни радити на рјешавању настале ситуације и на превенцију да се избјегну у будућности угрожавања и кршења права дјетета на приватност.

⁵⁷⁴ Ж-БЛ-01-589/25, Ж-СА-01813/25.

⁵⁷⁵ Акт број: 05-31/13-1599/25 АСЦ од 5.8.2025. године.

⁵⁷⁶ Ж-СА-01-419/25, препорука број П-226/25.

⁵⁷⁷ Ж-ЛИ-01-187/24.

9.13. Усвојење дјетета

Усвојење је најпожељнији и најадекватнији облик заштите дјете без родитеља или без одговарајућег родитељског старања, с обзиром да се усвојењем заснива родитељски, односно сроднички однос између дјетета и особа које га усвајају, али уочава се да се мали број дјете усваја у Босни и Херцеговини.⁵⁷⁸

Омбудсмени БиХ су поступали по жалби усвојилаца који су након пет година потражили помоћ органа старатељства, након успостављања дијагнозе дјетету, која се рефлектовала кроз потешкоће у прилагођавању средини, проблеме у вртићу, погоршањем брачних односа између усвојилаца и подносе захтјев за смјештај дјетета код друге особе или установу.⁵⁷⁹ Иако је дијете потпуно усвојено, пет година након усвојења, надлежни орган старатељства доноси рјешење којим се дијете повјерава на одгој и чувању установи на период од највише два мјесеца. У истом периоду усвојиоци су подносили захтјев за успостављање контакта са дјететом, али су њихови захтјеви одбијени. Незадовољни одлуком органа старатељства обраћају се Омбудсменима БиХ наводећи да захтјев усвојилаца за смјештај дјетета код друге особе или у установу није значио и да се одричу права на виђања са дјететом, већ су захтијевали да им се помогне у превазилажењу проблема у пружању адекватне помоћи дјетету коју дијагноза дјетета подразумева. Током поступка истраживања, рјешењем надлежног суда одузето је родитељско старање подносилаца жалбе над дјететом, а из установе у којој је дијете смјештено наводе да се дијете адаптирало на нову околину у којој има добар однос са вршњацима, да је одговорно у испуњавању школских обавеза и да нема проблема у понашајном функционисању. Омбудсмени БиХ су предмет затворили са констатацијом да су надлежни поступали у складу са својим надлежностима и у најбољем интересу дјетета.

9.14. Занемарена и запуштена дјеца из Брчко дистрикта Босне и Херцеговине

Омбудсмени БиХ су, поводом кршења случаја права дјете на подручју Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и проналаска 31-ог дјетета без родитељске пратње, отворили више предмета по службеној дужности.⁵⁸⁰

Након сумирања свих чињеница и околности, Омбудсмени БиХ су, због непостојања установе за смјештај дјете без родитељског старања на подручју БДБиХ препоручили Влади Брчко дистрикта БиХ да без одлагања поступе по препорукама Омбудсмена БиХ из Специјалног извјештаја о збрињавању дјете без родитељског старања са посебним фокусом на установе, а посебно да изврше нормативно и материјално уређење питања успостављања установе за смјештај дјете без родитељског старања, чији је развој ометен породичним приликама, дјете жртава насиља или неког вида експлоатације, жртава трговине људима

⁵⁷⁸ Подаци из Специјалног извјештаја о збрињавању дјете без родитељског старања са фокусом на установе.

⁵⁷⁹ Ж-СА-01-1367/25.

⁵⁸⁰ Ж-БР-01-94/25, Ж-БР-01-95/25, Ж-БР-01-96/25, Ж-БР-01-120/25 и Ж-БЛ-01-187/25, препоруке бр.: П-77/25 и П-83/25.

или дјеце којој је због посебних околности потребна заштита и сигуран институционални смјештај.

Омбудсмени БиХ су препоручили Министарству цивилних послова Босне и Херцеговине и Министарству за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине да дјелујући у оквиру својих надлежности и у координацији са органима и установама свих нивоа власти пруже помоћ и подршку ради сигурног смјештаја дјеце, који су пронађени у приватној кући у Брчко дистрикту, без родитељске пратње, здравствено и хигијенски занемарена, ускраћени за темељна права и потенцијално жртве трговине људима, као и да предузму неопходне радње и мјере и осигурали заштиту права дјеце од свих видова експлоатације или насиља, а посебно од опасности да постану жртве трговине људима.

Влади Брчко дистрикта БиХ је препоручено да предузме неопходне активности у циљу усвајања Акционог плана за провођење Стратегије супротстављања трговини људима у Босни и Херцеговини за подручје Брчко дистрикта БиХ и осигура стални мониторинг провођења Стратегије и акционог плана, да унаприједи механизме међусобне сарадње и координације између институција на супротстављању трговини људима на подручју Брчко дистрикта БиХ, да оснаже мултидисциплинарни приступ у раду координационих тимова уз учешће власти надлежних за казнено гоњење, социјалну заштиту, здравство, ментално здравље, образовање, бесплатну правну помоћ, границу и странце, као и да ради испуњења стратешких мјера размотре могућност оснивања установе у којој би се осигурао сигуран смјештај дјеце која су у ризику од било којег вида експлоатације или насиља, те предузму неопходне радње ради успостављања дневног центра за дјецу која раде и живе на улици или су у ризику да то постану.

Једна од препорука Омбудсмена БиХ јесте и да се континуирано јачају ресурси Пододјела за социјалну заштиту ради што ефикаснијег обављање послова старатељства над дјецом којима је неопходна интервенција и помоћ надлежних, дјецом која су жртве кривичних дјела, укључујући и трговине људима, као и да Влада Брчко дистрикта БиХ осигура механизме заштите и координације надлежних органа у активностима на супротстављању трговини људима.

Полицији Брчко дистрикта БиХ и Тужилаштву Брчко дистрикта БиХ препоручено је да предузму све неопходне активности на проналажењу и санкционисању починилаца кривичних дјела.

Омбудсмени БиХ ће и током 2026. године пратити активности надлежних, а наставиће заговарати примјену својих препорука у појединачним предметима, као и препорука из Специјалног извјештаја о збрињавању дјеце без родитељског старања са посебним фокусом на установе на свим нивоима власти.

9.15. Малољетници у сукобу са законом

Када је ријеч о сертификаковању професионалаца у раду са малољетницима у сукобу са законом, Федерално министарство правде надлежно је за провођењу програма едукација о

стицању знања и вјештина као и сертификавање професионалаца који раде на пословима преступништва младих и кривичноправне заштите дјеце и малољетника у ФБиХ. Поступајући по жалби⁵⁸¹ којом се Омбудсменима БиХ указује да је посљедњи пут процес сертификације проведен још 2018. године, те да велик број особља који је прошао раније обуке више не ради на овим пословима и задацима, Омбудсмени БиХ су од стране Федералног министарства правде обавијештени⁵⁸² да су током 2025. године одржали едукацију и сертификацију запослених у Широком Бријегу, Мостару, Бихаћу и Зеници. Током обука сертификацију је прошло преко 140 полицијских службеника, припадника центара за социјални рад и запослених у заводима за бесплатну правну помоћ.

---

⁵⁸¹ Ж-БЛ-01-668/24.

⁵⁸² Акт број 04-45-3737/25 од 03.11.2025. године.

X ПРАВА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

10.1. Увод

Основни принцип на којем се темељи УН Конвенција о правима особа са инвалидитетом, а коју је Босна и Херцеговина ратификовала 2009. године, јесте осигурати равноправно и пуноправно учешће особа са инвалидитетом у друштву без дискриминације по било којем основу. Ратификовањем Конвенције, Босна и Херцеговина је прихватила и кључне принципе на којима се темељи Конвенција и обавезала се да материјалне одредбе Конвенције угради у своје законодавство.

Основна сврха УН Конвенције о правима особа са инвалидитетом јесте промоција, заштита и осигуравање пуног и равноправног уживања свих људских права и темељних слобода свих особа са инвалидитетом и поштовања њиховог урођеног достојанства.

Иако се промјене дешавају споро, ипак се може констатовати да у Босни и Херцеговини постоји одређени напредак у погледу унапређења законодавства, издвајања већих новчаних давања, као и јачања степена свијести јавности да су особе са инвалидитетом равноправни чланови друштва са истим животним потребама, али различитим начином испуњавања потреба. Овим побољшањима је допринио и снажнији глас организација особа са инвалидитетом, које су у протеклом периоду, заједничким дјеловањем, предузимале различите активности и упућивале иницијативе надлежним институцијама на свим нивоима власти.

Међутим, жалбе запримљене у Институцији омбудсмена показују да су бројне области у којима је потребно, координисаним активностима свих релевантних актера, предузимати конкретне мјере у циљу побољшања положаја особа са инвалидитетом.

О стању права особа са инвалидитетом указала је и Европска комисија у Извјештају за Босну и Херцеговину за 2025. годину, у којем је наведено да је правни и институционални оквир о правима особа са инвалидитетом непотпун, те да је потребно побољшати њихово провођење и примјену. Наведено је и да Босна и Херцеговина треба осигурати јединствену дефиницију инвалидитета у складу с међународним конвенцијама и ускладити критерије за остваривање права на социјалну заштиту и стандарде социјалне заштите. Такође, указано је да треба ускладити законодавство с правном стечевином ЕУ-а, међу осталим и у подручју доступности, те развити моделе за подржано доношење одлука којима се промовишу независност и самосталност особа са инвалидитетом. Особе са инвалидитетом, укључујући дјецу, и даље се суочавају с препрекама, стигматизацијом и дискриминацијом у приступу образовању, здравственој заштити, запошљавању и социјалној помоћи. Истакнуто је и да се Савјет за особе са инвалидитетом мора додатно укључити у све релевантне законодавне поступке. Надлежни органи такође требају побољшати прикупљање података, укључујући податке разврстане по полу, те да Босна и Херцеговина мора хитно изградити, донијети и

провести стратегију деинституционализације како би се особама са инвалидитетом осигурао самосталан живот и укључивање у заједницу.⁵⁸³

10.1.1. Статистика

Током 2025. године запримљено је укупно 98 жалби којима се указује на повреде права особа са инвалидитетом. У односу на број жалби запримљених у 2024. години, може се констатовати да је дошло до значајног повећања броја жалби и то за више од 55%. Четири жалбе су регистроване по службеној дужности.

У односу на повреду права особа са инвалидитетом, издато је укупно 18 препорука, од чега је у вези са 10 издатих препорука остварена сарадња, три су препоруке реализоване, за три предмета нема одговора, једна препорука није реализована, док је једна препорука дјелимично реализована. Наведени статистички подаци показују да, иако је сарадња јавних органа са Омбудсменима БиХ на задовољавајућем нивоу, постоји простор за њено унапређење, у циљу повећања стопе реализованих препорука.

10.2. Сарадња са организацијама особа са инвалидитетом

Током 2025. године Омбудсмени БиХ су учествовали у различитим активностима организација особа са инвалидитетом које су за циљ имале заговарање и подизање свијести надлежних институција о потребама особа са инвалидитетом и приоритетним областима гдје је потребно предузети конкретне мјере у циљу отклањања дискриминације особа са инвалидитетом, ефикаснијег функционисања појединих механизма, унапређење социоекономског статуса и др.

Једна од важнијих активности јесте учешће на Трећем конгресу особа са инвалидитетом. Централна тема Трећег конгреса особа са инвалидитетом биле су асистивне технологије, те је фокус стављен на подстицање дијалога, размјену знања и развој конкретних мјера које доприносе већој доступности и примјени асистивних технологија – алата који особама са инвалидитетом омогућавају самосталнији, активнији и равноправнији живот. Трећи конгрес особа са инвалидитетом резултовао је сљедећим закључцима:

1. Усклађивање прописа с Конвенцијом о правима особа са инвалидитетом;
2. Поједностављење процедура за остваривање права на асистивна помагала;
3. Доношење закона и успостављање фондова за асистивне технологије и помагала;
4. Развој домаћих капацитета и истраживања;
5. Едукација и лиценцирање стручњака;
6. Стандардизација и фискалне олакшице за асистивна помагала;
7. Партнерства јавног, приватног и цивилног сектора;
8. Активно заговарање провођења закључака.

⁵⁸³ Радни документ особља Комисије, Извјештај о Босни и Херцеговини за 2025. године, уз документ саопштење Комисије Европском парламенту, Савјету, Европском економском и социјалном одбору и Одбору регија, Саопштење о политици проширења ЕУ-а за 2025., доступно на: https://www.dei.gov.ba/uploads/documents/izvjescje-o-bosni-i-hwrcegovini-za-2025-bhs3_1764581924.pdf

У вези асистивних технологија, важно је истаћи и да је за особе са инвалидитетом од велике важности могућност увођења ослобађања од плаћања ПДВ-а на помагала неопходних за свакодневни живот особа са инвалидитетом.

10.3. Савјет за особе са инвалидитетом

Савјет за особе са инвалидитетом именован је Одлуком Савјета министара Босне и Херцеговине о формирању Савјета за особе са инвалидитетом Босне и Херцеговине⁵⁸⁴, као стручни, савјетодачни, интерресорни и координишући орган Савјета министара Босне и Херцеговине.

Од његовог формирања, Савјет функционише у отежаним условима, а према ставовима Европске комисије из Извјештаја о Босни Херцеговини за 2025. годину, није довољно укључено у процес доношења одлука, односно у релевантне законодавне поступке.

Важно је споменути да су током 2025. године започете активности с циљем успостављања Савјета за особе са инвалидитетом при Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине, чиме би Босна и Херцеговина испунила обавезу из члана 33. УН Конвенције о правима особа са инвалидитетом и успоставила независни механизам праћења примјене УН Конвенције. Тиме би се реализовала и препорука УН Комитета за права особа са инвалидитетом од 12.4.2017. године⁵⁸⁵, те би се значајно унаприједио и систем заштите и надзора над провођењем УН Конвенције о правима особа са инвалидитетом. Омбудсмени ће током 2026. године пратити наведени процес.

10.4. Законодавство, иницијативе и мишљења

Значајан сегмент мандата Омбудсмена БиХ односи се на праћење тока усвајања законских прописа, односно учешће Омбудсмена у наведеним процесима, најчешће кроз упућивање коментара, мишљења, али присуства на састанцима и сједницама законодавних органа и других јавних органа који усвајају прописе.

Значајно је споменути да су током извјештајног периода, Омбудсмени БиХ упутили Скупштини Брчко дистрикта БиХ и Канцеларији Градоначелника Брчко дистрикта БиХ коментаре на Нацрт Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом⁵⁸⁶, у којима је, између осталог истакнуто да усвајање предмета Закона представља важан корак ка системском уређењу ове области у Брчко дистрикту БиХ. Омбудсмени су у достављеним коментарима, подсјетили да је у Специјалном извјештају о ефикасности законских рјешења о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом из 2021. године⁵⁸⁷, констатовано да у Брчко дистрикту БиХ није усвојен

⁵⁸⁴ „Службени гласник БиХ“ број: 57/23.

⁵⁸⁵ Доступно на:

https://www.mhrr.gov.ba/ljudska_prava/Prava_osoba_sa_invaliditetom/Zakljucna%20razmatranja%20i%20preporuke%20Komiteta%20za%20prava%20osoba%20sa%20invaliditetom%20za%20BiH.pdf

⁵⁸⁶ Акт број: Ои-К-СА-24/25 од 21.5.2025. године.

⁵⁸⁷ Ж-БЛ-02-379/25.

посебан закон из области професионалне рехабилитације и запошљавања особа са инвалидитетом, нити је област запошљавања особа са инвалидитетом уређена на системски начин. Законско регулисање ове области значајно доприноси бољем положају и отвара нове могућности особа са инвалидитетом за професионално ангажовање и напредовање. Чињеница да је Закон усвојен⁵⁸⁸ показује спремност институција Брчко дистрикта да реализују препоруке Омбудсмена БиХ.

Омбудсмени БиХ су по службеној дужности⁵⁸⁹ регистровали предмет који се односио на усвајање Правилника о студирању студената са инвалидитетом. Наконведеног поступка истраживања, издата је препорука да се приступи изради Правилника о студирању студената са инвалидитетом, континуирано прати и уклања препреке како би што већи број особа са инвалидитетом имао приступ високошколском систему образовања, као и да размотри могућност оснивања координацијског органа „Канцеларија за студенте са инвалидитетом“, у циљу стварања академског инклузивног окружења и промовисања образовања за све. Препоруком је наглашена важност пружања помоћи, подршке и развијања инклузивног приступа према овој категорији студената, што подразумева и набавку опреме за студенте с оштећењима вида и слуха, како би им се омогућио приступ литератури и лакшем праћењу наставе. У току је праћење реализације издате препоруке.

Омбудсмени БиХ су разматрали и захтјев за достављање мишљења на Програм афирмативних мјера за упис кандидата са малигним обољењима и инвалидитетом.⁵⁹⁰ Имајући у виду досадашњи рад и опредјељеност за побољшање и изједначавање положаја особа са инвалидитетом, Омбудсмени БиХ дали су своје мишљење на достављени Програм. Мишљењем је указано да је приступ образовању једно од основних људских права, гарантовано низом међународних стандарда и регулисано домаћим законодавством. Ово право предуслов је за остваривање низа других права, због чега се изузетан акценат ставља на обавезе државе да омогући услове у циљу његовог остваривања. Особе са инвалидитетом се суочавају са великим број изазова, а што се огледа у неједнаким могућностима, стигматизацији, предрасудама, дискриминацији, те општем недостатку сензибилитета и неразумијевање друштва за потребе лица са инвалидитетом. Право на образовање треба да буде инклузивно на свим нивоима, а обавеза образовних установа јесте подстицање и провођење афирмативних мјера у циљу инклузивног образовања лица са инвалидитетом. Омбудсмени су дали коментаре на појединачне тачке Програма, подсећајући и на „Смјернице за унапређење свакодневне комуникације с особама са инвалидитетом“⁵⁹¹ јер је Прилагођавање комуникације један од кључних начина остваривања људских права на слободу изражавања.

⁵⁸⁸ Закон је усвојен на 16. редовној сједници Скупштине Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, одржаној дана 10. септембра 2025. године.

⁵⁸⁹ Ж-МО-02-191/23, препорука број: препорука број П-279/25.

⁵⁹⁰ Ж-БЛ-02-379/25.

⁵⁹¹ „Смјернице за унапређење свакодневне комуникације с лицима са инвалидитетом“, доступно на https://www.ombudsmen.gov.ba/documents/ombudsmen_doc2022120108585014bos.pdf

Омбудсмени су разматрали жалбу⁵⁹², која се односила на питање усклађености Закона о раду Федерације Босне и Херцеговине⁵⁹³, конкретно члана 69. (права родитеља дјетета са тежим сметњама у развоју) и одредби Закона о социјалној заштити, заштити цивилних жртава рата и заштити породице са дјецом Кантона Сарајево⁵⁹⁴ које се односе на накнаду умјесто плате жени-мајци у радном односу, за вријеме док одсуствује са посла ради трудноће, порођаја и њега дјетета и додатна помоћ на име бриге и њега дјетета. Законом о раду је уређено да један од родитеља дјетета са тежим сметњама у развоју (*теже хендикепираног дјетета*) има право да ради половину пуног радног времена у случају да се ради о самохраном родитељу или да су оба родитеља запослена, под условом да дијете није смјештено у установу социјално - здравственог збрињавања на основу налаза надлежне здравствене установе. Иако је наведено право прописано Законом о раду, није дефинисано да послодавац има обавезу исплате накнаде плате за онај дио радног времена који родитељ не ради. С друге стране, Закон о социјалној заштити, заштити цивилних жртава рата и заштити породице са дјецом пружа посебну заштиту жени мајци која има право на рад са половином пуног радног времена, али истовремено то право ограничава на трајање до навршене треће године живота дјетета. С тим у вези, поставља се питање зашто законодавац из области социјалне заштите није засебно обрадио питање права на рад са половином пуног радног времена до треће године живота дјетета (члан 64. Закона о раду) и права родитеља дјетета са тежим сметњама у развоју (члан 69. Закона о раду). Законом о раду јасно је направљена разлика између двије претходно наведене категорије, односно прва се односи на давање права на рад с половином пуног радног времена до навршене треће године живота, уколико дијете треба појачану бригу и његу, а у другом случају право се признаје уколико је ријеч о тежим сметњама без ограничавања и одређивања услова који се односи на године живота дјетета за остваривање права. Омбудсмени БиХ су издали Иницијативу за измјену члана 153. Закона о социјалној заштити, заштити цивилних жртава рата и заштите породице са дјецом Кантона Сарајево, у циљу усаглашавања наведених законских прописа. Прати се реализација издате Иницијативе.

10.5. Имплементација одредби Закона о родитељима његователјима Федерације БиХ

Омбудсмени су у претходним извјештајним периодима указивали на ефекте усвајања Закона о родитељима његователјима у Федерацији БиХ, чије усвајање представља значајан искорак у системском уређењу ове области. Истовремено, жалбе које Институција омбудсмена заступа, указују на слабости које произлазе из Закона, а на које су Омбудсмени указивали још док је трајао поступак усвајања Закона.⁵⁹⁵

Омбудсмени БиХ сматрају да је усвајање Закона о родитељима његователјима у Федерацији БиХ од непроцјењивог значаја, првенствено због пружања могућности да се на законит

⁵⁹² Ж-СА-06-904/25, П-270/25.

⁵⁹³ „Службене новине Федерације БиХ“, бр. 26/2016, 89/2018, 23/2020 - одлука Уставног Суда, 49/2021, 44/2022 и 39/2024.

⁵⁹⁴ „Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 38/2014 - пречишћен текст, 38/2016, 44/2017, 28/2018, 52/2021, 40/2022 и 13/2025.

⁵⁹⁵ Годишњи извјештај о активностима Институције омбудсмена за људска права БиХ за 2022. годину, стр. 124, доступно на: https://www.ombudsmen.gov.ba/documents/ombudsmen_doc2023042110381041bos.pdf

начин уреди статус родитеља који преузимају његу особе са инвалидитетом када није у стању сама се старати о себи и који су због цјелодневне његе особе са инвалидитетом спријечени да раде. Значај Закона огледа се и у исплаћивању накнаде у висини износа нето најниже плате у Федерацији Босне и Херцеговине (1000,00КМ) у складу са Законом о раду, на коју се уплаћују доприноси за пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање и осигурање за вријеме незапослености, а што представља економску сигурност за родитеље његоватеље.

Међутим, родитељи особа са инвалидитетом, уколико имају више од 65 година не могу остварити ово право, иако и они имају дужност његе особе с инвалидитетом која није у стању сама се бринути о себи. Због цјелодневне његе особе са инвалидитетом спријечени су да остваре радни ангажман све и да им то њихове године и здравствене могућности дозвољавају.⁵⁹⁶

Омбудсменима БиХ обратили су се родитељи дјете са инвалидитетом⁵⁹⁷, који имају више од 65 година живота, сматрајући да се налазе у неравноправном положају у односу на родитеље, који на темељу одредби Закона о родитељима његоватељима у Федерацији БиХ имају право на мјесечну накнаду у висини износа нето најниже плате у Федерацији БиХ у складу са Законом о раду ФБиХ. Родитељи-пензионери наглашавају да постоји несразмјер у примањима, уколико се узме у обзир да збир свих накнада које они примају по основу инвалидности дјетета (лична инвалиднина, додатак за његу и помоћ од стране другог лица и дјечији доплатак) није ни приближне висине износу мјесечне накнаде коју примају родитељи његоватељи (1.000,00 КМ), који уз то имају и личне инвалиднине, те дјечији доплатак. Омбудсмени БиХ су издали препоруку Влади Федерације БиХ и Федералном министарству рада и социјалне политике да се преиспита могућност предузимања додатних мјера у циљу осигурања једнаког положаја особа са инвалидитетом, без обзира на године живота њихових родитеља, као и да се у складу тржишним кретањима континуирано ревидирају политике и одлуке које се односе на финансијска издвајања за особе са инвалидитетом, како би се осигурао одговарајући стандард и адекватне егзистенцијалне прилике. Омбудсмени су указали да органи власти требају имати у виду да мора постојати сразмјер ових примања како би сва дјеца/особе са инвалидитетом имала једнаке могућности. Омбудсмени су запримили одговор Федералног министарства рада и социјалне политике из којег произлази спремност да се уврсти одредба која ће осигурати право и овој категорији особа, те ће Омбудсмени у фази јавне расправе интервенисати у складу са овлаштењима и мандатом.

У погледу остваривања права на накнаду родитељу – његоватељу или његоватељу у Републици Српској, у складу са Законом о дјечијој заштити Републике Српске, Омбудсмени БиХ су током 2024. године запримили одређен број жалби које се односе на остваривање

⁵⁹⁶ Уколико имају статус пензионера, треба рећи да према званично објављеним подацима Федералног завода за мировинско/пензијско и инвалидско осигурање износ најниже пензије у јулу 2025.године износи 599,28 КМ, а загарантоване 715,21 КМ, преузето са <https://www.fzmiopio.ba/isplata-mirovine-za-srpanj-i-jednokratnog-dodatka-na-mirovinu-u-utorak-5-kolovoza/?lang=hr>.

⁵⁹⁷ Ж-СА 02-344/25, Ж-БР-02-158/25, Ж-БР-02-161/25, Ж-БР-02-162/25, Ж-БР-02-164/25, Ж-БР-02-165/25, Ж-БР-02-166/25, Ж-БР-02-167/25, Ж-БР-02-168/25, препорука број: П-246/25.

овог права.⁵⁹⁸ Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске прекида управне поступке у којима се одлучује о праву на накнаду родитељу – његоватељу или његоватељу, због рјешавања претходног питања, односно до усклађивања налаза различитих стручних комисија. Рад стручних комисија прописан је подзаконским прописима и то Правилником о процјени потреба и усмјеравању дјеце и омладине са сметњама у развоју⁵⁹⁹ и Правилником о поступку утврђивања потребе за посебном његом дјетета са сметњама у развоју коју пружа родитељ – његоватеља или његоватељ.⁶⁰⁰ Стручне комисије, након своје експертизе, наводе све могуће видове подршке и права која дјеца и родитељи могу остварити у области социјалне и здравствене заштите, као и у области образовања, с напоменом да су налази комисија само један од доказа у управном поступку који Јавни фонд мора уважити са свим другим доказима. У регистрованим предметима уочено је и да постоје недоумице и различита тумачења у вези с процјенама дјеце, ради признавања овог права, о могућностима оспособљавања за рад у струци и наставка школовања. Омбудсмени БиХ су од надлежних инсистирали да све потешкоће или недоумице у примјени закона и подзаконских аката отклоне у најбољем интересу дјетета, јер стицање статуса родитеља његоватеља мора имати ефекте подршке, а не да се стварају компликације и препреке породицама које се већ ионако суочавају с бројним проблемима.

Омбудсмени БиХ су издали препоруку⁶⁰¹ Министарству здравља и социјалне заштите Републике Српске и Јавном фонду за дјечију заштиту Републике Српске да предузму мјере из своје надлежности и у заједничкој сарадњи са координаторима стручних комисија отклоне све нејасноће и недоумице у вези са признавањем права на накнаду родитељу његоватељу или његоватељу. Препорука није реализована.

10.6. Приступачност и разумно прилагођавање

Приступачност је претпоставка за остваривање свих других права. Особе са инвалидитетом у Босни и Херцеговини често се сусрећу са проблемом неприступачности - архитектонској, информационој, медијској, приступачности услуга и јавних сервиса. Чланом 9. Конвенције УН о правима особа са инвалидитетом, државе имају обавезу предузети одговарајуће мјере осигуравања приступачности особама са инвалидитетом, између осталог и просторима, грађевинама, информацијама, комуникацијама и другим услугама, укључујући електроничке услуге и службе хитних интервенција и слично.

Комитет УН за права особа са инвалидитетом указао је на проблем приступачности у Закључним разматрањима⁶⁰² у којима је изражена забринутост због непостојања свеобухватне стратегије приступачности нити закона са ефективним санкцијама, који би били усклађени на свим нивоима, те што се услуге масовних електронских медија не пружају у формату који је доступан особама са инвалидитетом.

⁵⁹⁸ Ж-БЛ-01-430/24, Ж-БЛ-01-502/24 и Ж-БЛ-01-643/24.

⁵⁹⁹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 117/12 и 16/18.

⁶⁰⁰ „Службени гласник Републике Српске“, број 14/20.

⁶⁰¹ П-53/25 од 28.02.2025. године.

⁶⁰² Закључни коментари од дана 12.04.2017. године доступни на:

https://www.mhrr.gov.ba/ljudska_prava/Prava_osoba_sa_invaliditetom/Zakljucna%20razmatranja%20i%20preporuke%20Komiteta%20za%20prava%20osoba%20sa%20invaliditetom%20za%20BiH.pdf

Омбудсмени су у више наврата указали да су особе са инвалидитетом, као рањива група, често онемогућена да оствари пуно и ефикасно учешће у свим сферама живота, равноправно са осталим грађанима. Ускраћивање приступа како физичком окружењу, тако и информацијама, комуникацијама и услугама, сматра се дискриминацијом. Ово је посебно важно за рад јавних институција као пружаоца услуга. Од кључне је важности да јавне институције на локалном нивоу путем којих се и остварује највише права, али и друге институције које пружају услуге, отклоне архитектонске баријере, прилагоде начин пружања информација особама са инвалидитетом, пруже додатну помоћ и слично.

Током 2025. године, Омбудсмени су запримили више жалби којима је указано на проблем архитектонских баријера⁶⁰³, неадекватну приступачност и доступност паркинг простора за возила особа са инвалидитетом⁶⁰⁴, приступачност радних просторија и слично.

У погледу приступачности радних просторија, Омбудсмени су разматрали жалбу⁶⁰⁵ којом се указује да је подносилац ратни војни инвалид, запослен на позицији савјетника, те да је због неприступачности зграде сједишта послодавца, поднио захтјев за премјештај у другу зграду коју послодавац користи, а која је приступачна за особе са инвалидитетом. Предметна жалба је разматрана у контексту осигурања и заштите права особа са инвалидитетом у смислу права на рад и запошљавање. Прилагођавање радног мјеста особама са инвалидитетом представља кључни аспект омогућавања равноправног приступа тржишту рада за особе са инвалидитетом. Омбудсмени БиХ су упутили препоруку да, уважавајући одредбе УН Конвенције о правима особа са инвалидитетом одлучи о захтјеву за премјештај, на начин да се подносиоцу жалбе осигура прилагођавање радног мјеста у складу са његовим потребама. Препорука је у потпуности реализована.

Омбудсмени БиХ су питање приступачности разматрали и у оквиру жалбе⁶⁰⁶ којом се указује на неприступачност стамбене зграде у Бањалуци. У жалби се наводи да је технички пријем успјешно окончан у октобру 2024. године и да зграда још увијек нема употребну дозволу. Наводи се да зграда само формално има приступну стазу за особе са инвалидитетом, али да ова стаза није функционална јер јој није омогућен адекватан приступ. Омбудсмени БиХ су, у циљу прибављања релевантних чињеница, у више наврата упутили акт Градској управи, али обзиром да у остављеном року информације нису запримљене, издата је препорука у циљу успостављања сарадње с Омбудсменима БиХ. Препорука није реализована.

10.7. Приступ образовању

Образовање је основно људско право сваког дјетета загарантовано бројним међународним документима и законима у Босни и Херцеговини. УН Конвенцијом о правима особа са инвалидитетом су истакнуте обавезе држава потписница у смислу признавања права особа

⁶⁰³ Ж-БЛ-02-338/25.

⁶⁰⁴ Ж-СА-02-324/25, Ж-СА-08-730/25.

⁶⁰⁵ Ж-СА-02-149/25, препорука број: П-46/25.

⁶⁰⁶ Ж-БЛ-02-338/25, препорука број: П-295/25.

са инвалидитетом на образовање, без дискриминације и на основу једнаких могућности. Државе потписнице морају осигурати да особе са инвалидитетом имају доступно инклузивно, квалитетно и бесплатно основно и средњошколско образовање, на равноправној основи с другим особама, разумно прилагођавање према индивидуалним потребама, те да особе са инвалидитетом добију потребну подршку, у систему општег образовања. Због тога је неопходно да систем стручне подршке ученицима са посебним образовним потребама буде доступан, квалитетан и функционалан, а обавеза органа власти и образовних установа је да то осигурају.

Омбудсмени су током 2025. године разматрали жалбу⁶⁰⁷ родитеља дјетета са посебним образовним потребама, које не може остварити право на интензивну свакодневну стручну подршку дефектолога олигофренолога. У школи је запослен дефектолог само на 20% норме у складу са бројем ученика са посебним образовним потребама у наведеној школи. Дефектолог ради један дан у седмици. Подносиоцу жалбе је понуђена друга помоћ у виду асистента за кога се испоставило да је наставник хемије, што је подносилац одбио, сматрајући да то није стручна помоћ.

Омбудсмени БиХ су упутили препоруку да се без одлагања предузму неопходне мјере како би ученицима са посебним образовним потребама била осигурана пуна помоћ стручне особе у настави и квалитетно инклузивно образовање. Омбудсмени су указали да, уколико је ангажман дефектолога одговарајућег усмјерења изражен процентуално зависно од броја ученика са посебним образовним потребама који похађају школу, у том случају не постоји реална могућност да ученици добију пуну помоћ/асистенцију у образовном процесу. Прати се реализација препоруке.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁶⁰⁸ поднесену ради обезбјеђивања едукатора-рехабилитатора, као и логопеда од стране школе. Подносилац жалбе наводи да се школа обраћала надлежном министарству протеклих година, али да нема информацију да ли је било захтјева школе према министарству у школској 2024/2025. години. Поступком истраге је утврђено да дијете има асистента у настави, а да су услуге едукатора-рехабилитатора, као и логопеда доступне искључиво у здравственим установама. Школа је доставила изјашњење да као образовна установа према важећим правилницима и прописима нема услове за ангажовање едукатора- рехабилитатора и логопеда. Неспорно, тренутна законска рјешења ангажовање логопеда и едукатора- рехабилитатора омогућавају се искључиво у оквиру здравственог система. Сходно наведеном Омбудсмени нису пронашли законски основ да се кроз образовни систем наметне обавеза пружања и здравствених услуга.

10.8. Социјално и здравствено збрињавање

Основна улога социјалне сигурности односи се на осигурање људског достојанства за све особе, смањењу сиромаштва и отклањању социјалне искључености.

⁶⁰⁷ Ж-БР-04-83/25, препорука број: П-262/25.

⁶⁰⁸ Ж-БЛ-02-636/24.

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу Удружења⁶⁰⁹, поднесену у име подносиатељице жалбе као цивилне жртве рата којом се указује на немогућност рјешавања стамбеног питања. У оквиру наведене жалбе разматрано је питање да ли су надлежни органи предузели све расположиве мјере у циљу заштите угрожених породица, те пружања помоћи стамбеног збрињавања посебно у случају најугроженијих категорија. Омбудсмени БиХ су упутили препоруку надлежним органима да, уз координисану сарадњу свих органа, предузму све законом прописане мјере и активности из своје надлежности у циљу рјешавања проблема становања подносиатељице жалбе и њеног малољетног дјетета, те додијели јој условну стамбену јединицу која ће задовољити здравствене потребе дјетета. Препорука је у потпуности реализована.

Разматрана је и жалба⁶¹⁰ којом се указује на дуготрајне проблеме са комшијом, особом са душевним сметњама, чије понашање утиче на квалитет живота подносиатељице жалбе. Омбудсмени БиХ су наконведеног поступка, констатовали да је изостало активно и координисано дјеловање надлежних органа, у смислу заштите и бриге о особи са инвалидитетом и менталним/душевним потешкоћама. Издата је препорука одговорним јавним органима да предузму све неопходне радње из оквира своје надлежности, како би се осигурала неопходна заштита и брига за болесну особу. Из достављених одговора видљиво је да су одређене активности започете, а односе се прије свега на редовне и чешће контроле надлежног психијатра, као и кућне посјете тима, а све у циљу адекватнијег надзора и праћења здравственог стања пацијентке.

Омбудсмени су поступали и по жалби⁶¹¹ мајке дјетета са 100% инвалидитетом који болује од тешког сензорно-селективног поремећаја у исхрани и има дијагнозу дисхармоничног развоја са елементима аутизма. Мајка наводи да, упркос вишеструким налазима специјалиста који потврђују да дијете може уносити искључиво Нутридринк - медицински препарат, који му пружа једини извор храњивих материја, Завод здравственог осигурања је рјешењем одбило захтјев за рефундацију трошкова које је мајка лично сносила у ранијем периоду када Нутридринк није био доступан путем Система. У току интервенције Омбудсмена БиХ, предмет је позитивно окончан и подносиатељици жалбе је одобрена рефундација трошкова за купљени лијек.

10.9. Утицај и посљедице Одлуке Владе Федерације БиХ о минималној плати за 2025. годину на особе са инвалидитетом

Година 2025. је обиљежена и Одлуком Владе Федерације Босне и Херцеговине о повећању минималне плате⁶¹². Иако је по својој суштини Одлука имала позитивне ефекте на особе са инвалидитетом као запослене, медијска извјештавања указују да се Одлука негативно одразила на поједина социјална предузећа која не функционишу по тржишном моделу. Међу њима је социјално предузеће из Мостара „Ружичњак – Лос Росалес“ које је било присиљено обуставити рад. Затварањем овог предузећа нису само изгубљена радна мјеста

⁶⁰⁹ Ж-СА-02-119/25, препорука број: П-88/25.

⁶¹⁰ Ж-БР-04-170/25, препорука број: П-327/25.

⁶¹¹ Ж-СА-02-739/25.

⁶¹² Одлука о износу најниже плате за 2025. годину, број 2056/2024 од 30.12.2024. године.

већ и мјесто гдје су се људи осјећали вриједно, прихваћено и укључени у заједницу. У циљу истраживања предметне проблематике, Омбудсмени су регистровали жалбу по службеној дужности⁶¹³.

У вези са истом проблематиком, заprimљена је и жалба Удружења за едукацију, професионално оспособљавање и социјално оснаживање особа са инвалидитетом⁶¹⁴, којом се указује на два проблема: први проблем односи се на недоследност примјене члана 50. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом ФБиХ од стране јавних институција, којим је прописана обавеза набавке одређеног процента роба и услуга од привредних друштава која запошљавају особе са инвалидитетом⁶¹⁵, док се другим проблемом указује на негативни утицај Одлуке Владе Федерације Босне и Херцеговине о износу најниже плате за 2025. годину на запосленост особа са инвалидитетом.

Имајући у виду сличност проблематике обје жалбе, предмети су спојени, те су Омбудсмени БиХ упутили препоруку Влади кантона и Граду да предузму неопходне мјере из оквира своје надлежности како би се осигурала безусловна примјена члана 50. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом ФБиХ. Влади Федерације препоручено је да поновно преиспита утицај Одлуке Владе Федерације БиХ о минималној плати за 2025. годину на привредне субјекте/удружења који примарно запошљавају особе са инвалидитетом и размотри модалитете додатне подршке која им може осигурати наставак рада и испуњавање пословних обавеза. Омбудсмени БиХ су запримили одговор Федералног министарства рада и социјалне политике у којем је, између осталог наведено да повећање минималне плате није једини и основни узрок престанка рада ових предузећа, него је у питању укупно пословање које није осигуравало опстанак на тржишту. Препорука је дјелимично реализована.

У контексту примјене члана 50. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом ФБиХ, у одговору Канцеларије за заједничке послове кантоналних органа указано је на колизију Закона о професионалној рехабилитацији, запошљавању и оспособљавању особа са инвалидитетом и Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине. Омбудсмени БиХ ће се наведеном проблематиком бавити у наредном периоду. Препорука је дјелимично реализована.

10.10. Утврђивање инвалидитета и поступци медицинског вјештачења

Током 2025. године Омбудсмени БиХ су забиљежили повећан прилив жалби којима се изражава незадовољство радом Института за медицинско вјештачење здравственог стања у

⁶¹³ Ж-МО-02-56/25, препорука број: П-264/25.

⁶¹⁴ Ж-БР-02-188/25, препорука број: П-264/25, Ж-БР-02-320/25.

⁶¹⁵ Члан 50. Закона прописује обавезу јавних институција- Обавеза јавних институција да 35% својих потреба за производима и услугама, које производе и пружају привредна друштва за запошљавање особа са инвалидитетом, заштитне радионице и самосталне дјелатности у власништву особа са инвалидитетом, задовољавати од ових привредних друштава, заштитних радионица и самосталних дјелатности у власништву особа са инвалидитетом, под условима који вриједе на тржишту. Уговорни орган обавезно примјењује преференцијални третман од 20% укупних услова тендера у складу са Законом о јавним набавкама.

Федерацији БиХ.⁶¹⁶ Омбудсмени су поступали и по жалби која се односила на повреду одредби Правилника о утврђивању способности лица у поступку остваривања права из социјалне заштите и утврђивања функционалног стања корисника Републике Српске.⁶¹⁷

Омбудсмени су остварили добру сарадњу са Институтом за медицинско вјештачење здравственог стања у Федерацији БиХ, а жалбе разматране у Институцији омбудсмена су се најчешће односиле на незадовољство процентом утврђеног инвалидитета, у вези чега су Омбудсмени БиХ информисали странке да немају овлашћење улазити у меритум рада љекарске комисије Института која поступа у појединачним случајевима, јер не посједују специјалистичко љекарско знање како би вршили процјену оправданости рада комисије. Комисија је једина мјеродавна да оцјени здравствено стање и утврди степен оштећења организма, односно у коначници степен инвалидитета.

Омбудсмени су током 2025. године разматрали жалбу⁶¹⁸ која се односи на примјену Одлуке о условима и поступку остваривања права на ослобађање од плаћања увозних и извозних дацбина⁶¹⁹. Подносилац жалбе је отац малољетног дјетета, код којег је Налазом, оцјеном и мишљењем Института за медицинско вјештачење здравственог стања, утврђен инвалидитет у проценту 100%, са правом на туђу његу и помоћ прве групе. Подносилац жалбе жели увести аутомобил из иностранства и поднијети захтјев за ослобађање од плаћања увозних и извозних дацбина за малољетно дијете. Добио је информације да је потребно провести ново вјештачење здравственог стања дјетета, те је при подношењу захтјева потребно доставити и доказ о уплати у износу од 267,93КМ на име вјештачења здравственог стања. Подносилац жалбе није задовољан због чињенице да поново мора платити вјештачење, јер је код дјетета већ утврђен инвалидитет те наведени износ сматра неоправдано високим. Омбудсмени БиХ нису пронашли основ за поступање, о чему је обавијештен подносилац жалбе. Омбудсмени су указали на одговор Института за медицинско вјештачење и Управе за индиректно опорезивање у којем је наведено да остваривање различитих права подразумијева и различиту врсту вјештачења здравственог стања, а у складу са условима прописаним за остваривање одређеног права. С тим у вези, Институт је прописао различите обрасце за подношење захтјева за медицинско вјештачење здравственог стања. У погледу цијене медицинског вјештачења, Цјеновник је донесен у законом прописаном поступку и уз сагласност Владе Федерације БиХ и других надлежним органа.

Омбудсмени запримају и упите грађана о могућностима остваривања различитих права, и правним могућностима које им стоје на располагању. Подносиатељица жалбе⁶²⁰ се обратила Институцији омбудсмена наводећи да је од последње оцјене радне способности, њено здравствено стање додатно погоршано, те је затражила информацију да ли има право на поновно вјештачење здравственог стања. Институција омбудсмена је дописом обавијестила подносиатељицу жалбе да може поново поднијети захтјев под законом прописаним условима, те је информисала о поступку остваривања права.

⁶¹⁶ Ж-СА-02-239/25, Ж-СА-02-366/25, Ж-СА-02-391/25, Ж-СА-04-659/25, Ж-СА-02-707/25, Ж-СА-02-763/25, Ж-СА-02-953/25, Ж-СА-04-1196/25.

⁶¹⁷ Ж-БЛ-02-165/25.

⁶¹⁸ Ж-СА-02-239/25.

⁶¹⁹ „Службени гласник БиХ“ број: 24/18.

⁶²⁰ Ж-СА-02-953/25.

У контексту примјене Правилника о утврђивању способности лица у поступку остваривања права из социјалне заштите и утврђивању функционалног стања корисника⁶²¹, Омбудсмени су поступали по жалби Удружења,⁶²² а у вези са поступком ревизије права из области социјалне заштите. Жалбом је проблематизован састав првостепене стручне Комисије која врши процјену здравственог стања, те је наведено да је састав комисије исти без обзира о којој врсти инвалидитета се ради, чак и када постоји потреба, не учествују повремено чланови, односно специјалиста одговарајуће струке (нпр. ОРЛ, неуропсихијатар/психолог и др.). Истом жалбом је изражено и незадовољство у погледу рокова за достављање документације у поступку ревизије, сматрајући рокове прекратким. Омбудсмени БиХ су издали препоруку Општини и Центру за социјални рад да поново размотре захтјеве Удружења и да предузимање радњи из оквира своје надлежности врше на начин да све информације буду јасне и доступне свим заинтересованим лицима. Препорука се сматра реализованом.

10.11. Бањско лијечење и рехабилитација

Право на бањско лијечење као вид медицинске рехабилитације остварује се у складу са важећим прописима из различитих области (прописи из области социјалне заштите, здравствене заштите, као и из области права бораца и ратних војних инвалида).

Омбудсмени су разматрали жалбу којом се подносиоци жалбе са мултиплом склерозом наводно ускраћује право на бањско лијечење и рехабилитацију⁶²³. Подносиоци жалбе није одобрено право на бањско лијечење због високог ЕДСС скор 8.5., који је годинама непромијењен и раније одобравано бањско лијечење на основу истог скор. Омбудсмени су провели поступак истраживања, те прибавили информацију здравствене установе из којег произлази да од Завода здравственог осигурања Клиника за неурологију добије на кориштење 14 образаца мјесечно, а број захтјева на мјесечном нивоу износи цца 40-50. Према упутству на обрасцу Завода, пацијенти који имају право на бањско физикални стационарни третман су пацијенти са широким спектром дијагноза. Према одговору ординирајућег љекара, није могуће обезбједити да сваки пацијент иде једном годишње на бањско физикални третман. Омбудсмени нису нашли основ за упућивање препоруке надлежном органу, али ова жалба отвара питање адекватног финансирања права на бањско лијечење рехабилитацију од стране Завода здравственог осигурања, јер очигледно тренутно финансирање на одговара стварним потребама грађана као осигураника.

Омбудсмени су разматрали жалбу⁶²⁴ у којој подносилац жалбе не може остварити право на здравствену заштиту, због тога што Комисија за процјену радне способности сматра да лијечење није завршено, те да подносилац жалбе треба обавити стационарну медицинску рехабилитацију, након чега би се вршила поновна процјена. Подносилац жалбе има препоруке специјалиста о неопходности бањског лијечења које Фонд здравственог

⁶²¹ „Службени гласник Републике Српске“ број 116/2012, 111/2013 и 9/2017.

⁶²² Ж-БЛ-02-165/25, препорука број: П-199/25.

⁶²³ Ж-СА-02-1117/25.

⁶²⁴ Ж-БЛ-02-115/25.

осигурања није уважио У току интервенције Омбудсмена проблем је ријешен, те је подносиоцу жалбе у поновљеном поступку одобрена бањска рехабилитација.

10.12. Институционални капацитети и подршка раду дневних центара

Омбудсмени БиХ у оквиру својих надлежности свакодневно поступају по жалбама које се односе на осигурање равноправности и пуног укључивања особа са инвалидитетом у друштвене токове. Омбудсмени су, у циљу сагледавања реалног стања и идентификовања кључних проблема, сачинили *„Пратећи извјештај о стању права лица са интелектуалним и менталним потешкоћама у Босни и Херцеговини“*⁶²⁵. Једна од препорука упућена надлежним органима односила се на стварање подршке у заједници путем оснивања дневних центара и других служби које би омогућиле пружање адекватне помоћи зависно од конкретних потреба.

Омбудсмени су разматрали жалбу⁶²⁶ Удружења за подршку породицама, лицима и заједници у менталном здрављу, које врши и услуге Дневног центра за ову категорију лица. Удружење кроз провођење услуга дневног збрињавања у дневном центру збрине између 35 и 40 корисника на дневном нивоу. Због ниске цијене услуга, Удружење има сталне проблеме са људским ресурсима које не може ангажовати у потребном капацитету, нити их задржати након што се обуче за рад. Од 35 корисника услуга, њих 99% су корисници права на туђу његу и помоћ другог лица, што указује да им је потребна већа асистенција особља. Недостатак особља значајно угрожава одрживост ових услуга, али и укупне капацитете Удружења. Омбудсмени су издали препоруку у циљу укључивања организација/удружења у процес дефинисања минимума стандарда које пружаоци услуга требају испунити. Препоручено је и да се предузму све неопходне активности у циљу обезбјеђења неометаног и редовног финансирања, те усклађивања цијена услуга са реалним тржишним цијенама и потребама. Препорука је реализована.

10.13. Прелазак државне границе

Омбудсмени БиХ су разматрали жалбу⁶²⁷ у вези са питањем преласка државне границе Босне и Херцеговине, те се у жалби наводи да на улазу и излазу из Босне и Херцеговине и Републике Хрватске, често наилази на велике гужве те на прелаз границе чека по више сати. Подносилац жалбе истиче да су у колонама аутомобила често особе са инвалидитетом, старије особе, дјеца до једне године што на граничним прелазима доводи до ситуације веома тешке по здравље наведених категорија особа. Омбудсмени БиХ су провели поступак истраживања, након чега је утврђено да нема основа даљим поступањем по жалби. Гранична полиција Босне и Херцеговине је доставила акт у којем се наводи да се у случајевима дугог чекања, особе са инвалидитетом, труднице и слично, могу обратити полицијским службеницима на граничним прелазима како би им се дала предност над осталим путницима, уколико то инфраструктура граничног прелаза дозвољава, а о чему је подносилац жалбе обавијештен.

⁶²⁵ Доступно на: https://www.ombudsmen.gov.ba/documents/ombudsmen_doc2024090209463204bos.pdf

⁶²⁶ Ж-БЛ-02-72/24, препорука број: П-12/25.

⁶²⁷ Ж-СА-08-713/24.

10.14. Спорт и рекреација

Потреба за самосталним и достојанственим животом, унапређењем културног, јавног живота, као и спортским активностима и рекреацијом, прије свега подразумијева разбијање стереотипа присутних у друштвеној заједници о томе да су особе са инвалидитетом особе са посебним потребама. Насупрот томе, треба настојати препознати њихове могућности, у складу са захтјевима њиховог инвалидитета.⁶²⁸ Спорт и рекреација играју важну улогу у животу сваке особа, па тако и дјетета. Укључивање дјеце у спортске и рекреативне активности је од важности за развој и унапређење различитих вјештина. С друге стране, инклузија (у области образовања, спорта итд.) у контексту права дјеце са потешкоћама је континуиран и нимало једноставан задатак надлежних институција, породица и друштва у цјелини.

Омбудсмени БиХ су на основу сазнања из медија по службеној дужности регистровани жалбу⁶²⁹, која се односи на одлуку директора Олимпијског базена којом се забрањују индивидуални тренинзи пливања са дјецом, а што се негативно одражава на дјецу са потешкоћама. Омбудсмени су мишљења да неадекватна уређеност ове области доприноси незадовољству, како родитеља дјеце, тако и управе Базена. Неадекватна правна и системска уређеност отвара и могућности за различите злоупотребе. Издата је препорука Базену да се путем координисаних активности, а у циљу заштите дјеце која користе услуге Базена и спречавања могућих злоупотреба, усвоје једнообразна и јасна правила кориштења Базена, да се континуирано потиче и подржава инклузија дјеце са потешкоћама у развоју. Такође, препоручено је да се редовно одржава комуникација са спортским клубовима чији су чланови дјеца са потешкоћама, те да се у сарадњи са родитељима креирају најповољнији услови за дјецу. Препорука се сматра дјелимично реализованом.

10.15. Повреде права особа са инвалидитетом од стране банкарских институција

Током 2025. године Омбудсмени БиХ су запримили више жалби којима је указано на повреде права особа са инвалидитетом од стране банака и банкарских институција.

Омбудсмени БиХ су запримили акт Агенције за банкарство Федерације БиХ- Омбудсмена за банкарски систем⁶³⁰, којим је достављен на надлежно поступање приговор/жалба у вези са потенцијалном дискриминацијом особа са инвалидитетом у области пружања банкарских услуга, односно на неприступачност банкарских услуга особама са инвалидитетом.⁶³¹ Приговором се указује на генерални проблем неприступачности банкарских услуга особама са инвалидитетом.

⁶²⁸ Стратегија за унапређење положаја особа са инвалидитетом 2025-2030, доступно на: <https://api.fmrsp.gov.ba/files/5442d10e-61a2-4469-97f8-85869684ce84>.

⁶²⁹ Ж-СА-02-412/25, препорука број: П-164/25.

⁶³⁰ Акт број: 06-3240/25-4 од 04.06.2025. године.

⁶³¹ Ж-СА-02-787/25.

Конкретно наводи се да су слијепе особе дискриминисане због различитих правила која се примјењују на њих приликом подизања новца у банкама, односно од слијепих особа се захтијева да имају два свједока приликом подизања властитог новца с рачуна. Наведеним поступањем се нарушавају основна права слијепих особа на једнакост, равноправност, повјерљивост и тајност личних података, те се поставља питање *“зашто би слијепа особа морала доводити непознате особе с улице, чланове породице (ако их има) или чак плаћати некоме да свједочи њиховим новчаним трансакцијама?”* Истиче се да исти захтјев не постоји када слијепе особе полажу новац на свој рачун, што додатно указује на нелогичност и недоследну примјену правила. Подносиатељица жалбе сматра да ако постоји бојазан од евентуалних притужби или правних посљедица, би било разумно да банка сама обезбиди додатна два свједока из реда својих запослених.

Истовремено се указује и на физичке баријере приликом приступа банкама и банкоматима, те се наводи да банкомати често нису приступачни за особе које за кретање користе колица, да би требали бити постављени на приступачном мјесту, без степеница, како би особе које користе колица или друга ортопедска средства могле прићи и користити услуге банкомата као и остали. Висина банкомата треба бити приступачна тако да особе које сједе, односно користе колица за кретање могу видјети екран, досегнути типке, узети новац и уметнути картицу. Наводи се и да особе с интелектуалним и психосоцијалним инвалидитетом такође имају право на приступачне информације које су у највећој могућој мјери прилагођене особама са смањеним интелектуалним потенцијалом.

Омбудсмени БиХ су запримили жалбу⁶³² у којој се наводи да је подносиатељица жалбе особа са инвалидитетом (слијепо лице) и да је корисница услуга UniCredit Bank. Обратила се надлежној Пословници са захтјевом за издавање кредитне картице везане за текући рачун, али је одбијена уз образложење да јој се на тај начин може украсти новац, те да она као особа са инвалидитетом не може имати поменућу картицу. Потом је контактирала бесплатни инфо телефон којом приликом јој је саопштено да има право на ту картицу, да би потом је позвали из пословнице и саопштили јој да мора имати два свједока и да је потребно да одређене документе овјери код нотара да би јој могли издати картицу. Омбудсмени су провели поступак истраживања и прибавили изјашњење UniCredit Bank д.д. у којем се наводи да су поучени пријашњим негативним искуством, у доброј намјери клијентици указали на ризике компромитације и злоупотребе картице, а у циљу заштите њене добробити и интереса., наводећи и следеће:

„Накнадно су и колеге из пословнице контактирале клијентицу и информисали о поступку и увјетима за издавање картице, те да је потребно да као слабовидна/слијепа особа потпише документацију везану за издавање картице отиском факсимила, уколико га има или да се уз клијентицу потпишу два свједока који би тиме потврдили идентитет клијентице, односно који би потврдили да је клијентка у њиховом присуству потписала документацију, а која јој је претходно како у предуговорној тако и у уговорној фази прочитана и уручена или да предуговорну и уговорну документацију може потписати и овјерити код нотара, а све из разлога како би клијентка на јасан и транспарентан начин била упозната са увјетима кориштења услуге.”

⁶³² Ж-СА-02-126/25.

Подноситељица жалбе је изразила задовољство наведеним одговором, те је изразила захвалност Институцији омбудсмена на ангажману у циљу рјешавања настале ситуације.

У оквиру једног од разматраних предмета, подносилац жалбе се обратио Омбудсменима БиХ због немогућности остваривања права на располагање и управљање својом имовином.⁶³³ Подносилац жалбе је особа са инвалидитетом I групе са 100% оштећења организма и под старатељством је своје сестре. Подносилац је изразио жељу да са својом сестром подигне стамбени кредит, у износу који су у могућности осигурати у складу са својим примањима, како би ријешили стамбено питање. Међутим, одласком у банке, добили су усмене одбијенице, јер овлаштени службеници сматрају да подносилац жалбе због свог здравственог стања није поуздан клијент, те као разлоге за одбијање истичу могућност одузимања пословне способности и сл. Подносилац жалбе је тражио и писмена образложења због којих га одбијају уз образложење да је то дискреционо право банака.

Све описане жалбе неспорно указују да одређена правила и процедуре банака отежавају остваривање права особама са инвалидитетом, као корисницима услуга и доводе их у неједнак положај у односу на лица без инвалидитета. Омбудсмени БиХ ће у наредном периоду предузети конкретне мјере како би са Омбудсменом за банкарски систем Федерације БиХ дефинисали кључне проблеме у овој области и одредили начине превазилажења проблема, а са циљем осигуравања особама са инвалидитетом квалитетних услуга, те једнаких и правичних услова за остваривање и испуњавање свакодневних животних активности.

---

⁶³³ Ж-МО-02-169/25.

XI ДИСКРИМИНАЦИЈА И ЗАШТИТА ПРАВА НАЦИОНАЛНИХ И ВЈЕРСКИХ МАЊИНА

11.1. Увод

С обзиром да се годишњи извјештај доставља када и извјештај о појавама дискриминације, одлучено је, као и претходних година из разлога економичности, да се оба извјештаја доставе у јединственом документу, што се односи и на извјештај о раду Превентивног механизма и слободи приступа информацијама.

Закон о забрани дискриминације у Босни и Херцеговини⁶³⁴ повјерава Институцији омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине статус „централне институције надлежне за заштиту од дискриминације“ и у ту сврху предвиђа оснивање и рад посебног одјељења са искључивим задатком разматрања предмета дискриминације коју је починила било која правна или физичка особа у било којој области живота. У 2025. години, Омбудсмени су примјењивали Закон о забрани дискриминације у Босни и Херцеговини у складу с унапријеђеним законским оквиром за заштиту од дискриминације, који подразумијева проширен обим надлежности Институције омбудсмена и Одјељења за елиминацију свих облика дискриминације.

У години извјештавања регистровано је 309 предмета дискриминације што представља повећање од 60% у односу на претходну 2024. годину, када је било регистровано 196 предмета.

Институција омбудсмена је повећала видљивост свог рада кроз различите промотивне активности, одговоре на медијске захтјеве, учешће на скуповима посвећеним дискриминацији у земљи и иностранству и путем објављивања резултата рада, укључујући сажетке препорука на интернет страници, што охрабрује грађане да отвореније иступе у заштити својих права.

Од усвајања измјена Закона о забрани дискриминације из 2016. године, жалбе из области дискриминације су све комплексније, јер је препорукама Омбудсмена дата снага доказног средства у судском поступку. Због тога се Институцији омбудсмена често обраћају адвокати, невладине организације, истраживачи или институти, уско специјализовани за заштиту људских права и заштиту од дискриминације, тражећи мериторан и компетентан став Омбудсмена за људска права како би остварили конкретан захтјев у формалним поступцима које воде пред надлежним органима. Ово несумњиво представља напредак у провођењу Закона о забрани дискриминације, јер је то и била интенција законодавца према измјенама из 2016. године. То, међутим, поставља питање не само капацитета гдје су за овакву улогу основане засебне институције (органи за равноправност) укључујући и у земљама региона, него и питање подршке оваквој улози Омбудсмена за људска права која није довољно препозната од различитих институција, укључујући органе власти и

⁶³⁴ Закон о забрани дискриминације Босне и Херцеговине, „Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 59/09 и 66/16.

правосуђе. Ово је посебно изражено у чињеници да од 2009. године, када је усвојен Закон о забрани дискриминације у БиХ, којим је у члану 7. утврђено да су Омбудсмени органи за једнакост прописано је да ће бити дозначена буџетска средства за ту намјену. До обезбјеђивања средстава за ту функцију овог органа никада није дошло. Омбудсмени сваке године уз свој основни буџетски захтјев Министарству финансија и трезора достављају анекс којим траже средства за извршење ове законске обавезе. Овај захтјев је поднесен и у оквиру буџета за 2025. годину и исти није прихваћен.

11.2. Оцјена стања по жалбама

Поступак по појединачним жалбама грађана представља најзначајнији вид заштите људских права. У Институцији омбудсмена у 2025. години, регистровано је укупно 309 предмета дискриминације. Омбудсмени истичу да су одређени предмети ријешени позитивно и прије издавања препоруке, посредовањем, подстицањем пријатељског рјешења или споразумно, а понекад и одговорни јавни орган сам коригује своје поступање након првог обраћања Омбудсмена, што је уосталом показао и Специјални извјештај о реализацији препорука Омбудсмена за људска права из 2023. године.

У 2025. години у односу на 2024. годину видљиво је повећање броја предмета за 113 у односу на број предмета који су регистровани у Одјељењу за елиминацију свих облика дискриминације. Треба имати на уму да се предмети дискриминације особа са инвалидитетом, као и дискриминације националних и вјерских мањина, региструју и у другим одјељењима, а не у Одјељењу за елиминацију свих облика дискриминације. Ово се односи и на сва одјељења, гдје наводи жалбе указују на дискриминаторан третман, али се региструју као жалбе које се односе на полицију, радне односе, образовање или социјална права.

Највећи број жалби у извјештајном периоду односи се на мобинг, као посебан облик дискриминације на радном мјесту - 66, затим слиједе жалбе на дискриминацију на основу етничке припадности - 14, на основу језика - 12, на основу образовања - 11, на основу вјере - 11, узнемиравање - 11, на основу инвалидитета - 10, на основу друштвеног положаја и пола - девет, на основу националног или социјалног поријекла - шест, на основу политичког или другог увјерења - шест, говор мржње - четири, на основу сексуалне оријентације - три, на основу имовног стања - три, по једна жалба на основу везе са националном мањином, чланства у синдикату и родног идентитета, те 110 жалби у поткатегорији остало, у коју се убрајају предмети који се у моменту регистрације на основу жалбених навода нису могли категорисати.

У погледу посебних поткатегорија из шифрарника, регистроване су 24 жалбе на насиље и двије жалбе због повреде равноправности полова.

У периоду извјештавања, Омбудсмени су издали 52 препоруке. Препоруке су упућиване најчешће у случајевима мобинга, дискриминације на основу етничке припадности, родне равноправности, као и по осталим основама највише у области запошљавања и образовања. Препорукама је конкретно захтијевано усклађивање интерних аката с чланом 24. Закона о

забрани дискриминације у Босни и Херцеговини, предузимање мјера на превенцији дискриминације генерално, предузимање корака ка покушају проналазка споразумног рјешења спора и успостављање других механизма за пријављивање и заштиту од дискриминације унутар саме организације. Омбудсмени подсјећају да је чланом 24. прописано да су сви јавни органи те остала правна лица дужни да својим општим правним актима, или посебним правним актима, регулишу принципе једнаког поступања, те да осигурају ефикасне интерне процедуре заштите од дискриминације. Истим чланом остављен је рок од годину дана да се сви закони и општи прописи усагласе с одредбама овог закона, од дана његовог ступања на снагу, што није у потпуности и систематски проведено. Очито да ова законска одредба треба бити предметом свеобухватне јавне кампање којом ће се надлежне институције подсјетити на своју законску обавезу.

У случајевима дискриминације на основу етничке припадности, препорукама је захтијевано приоритетно обнављање инфраструктуре у повратничким срединама, једнаке могућности у кориштењу јавних ресурса, благовремено поступање у остваривању права на пензију пред надлежним фондовима, те једнаке могућности приликом конкурисања на јавне позиције, што укључује равномјерну заступљеност конститутивних народа у органима јавне власти, праву на равноправну употребу језика, али и у процесу унапређења и именовања руководећих кадрова.

11.3. Дискриминација у образовању

Институција омбудсмена поступала је по жалби⁶³⁵ родитеља дјетета у којој се наводи да је дијете због неорганизовања наставе из алтернативног предмета (култура и заједница) било приморано (законски) похађати наставне часове вјеронаука/е, током школске године. Након истраживања упућена је препорука⁶³⁶ надлежном кантоналном министарству да предузме мјере из своје надлежности ради побољшања институционалне реакције на захтјеве родитеља у погледу изборних или алтернативних предмета, као и потенцијалног кршења сродних права у образовном процесу, у складу са чланом 6 (1) и чланом 9 Закона о основној школи Зеничко-добојског кантона. Достављен је одговор на препоруку у којем се наводи да је ресорно министарство доставило Обавјештење свим основним школама на подручју Зеничко-добојског кантона, тражећи њихово даље поступање у складу са препоруком Омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине.

Са друге стране, незадовољство ученика или родитеља оцјеном или односом наставника, не представља у сваком случају дискриминацију, обзиром да постоје прописане процедуре за рјешавање таквих спорних ситуација унутар образовне установе. У конкретној жалби⁶³⁷ спорна је била оцјена из једног предмета, али није могло бити утврђено да је школа поступала у супротности са Правилником о праћењу, вредновању и оцјењивању ученика основних и средњих школа у Кантону Сарајево⁶³⁸, нити да је постојала дискриминација ученика по неком од забрањених основа из члана 2. Закона о забрани дискриминације у

⁶³⁵ Ж-БЛ-06-779/24, Ж-БЛ-01-358/25.

⁶³⁶ П-150/25, П-249/25.

⁶³⁷ Ж-БЛ-06-440/24.

⁶³⁸ „Службене новине Кантона Сарајево“ број 24/18.

Босни и Херцеговини. Остављајући могућност да је било родитељ, било ученик незадовољан закљученом оцјеном из појединог предмета, као и могућност да су постојали пропусти у комуникацији поводом процеса оцјењивања или обавеза ученика услед нарочитих околности што укључује и оправдано одсуство са наставе, Омбудсмени нису могли са неопходном дозом извјесности утврдити да је такво поступање резултат незаконитог поступања било које стране у поступку, нарочито у свјетлу чињенице да постоје предвиђене процедуре за рјешавање таквих ситуација, а за које у конкретном случају није извјесно да су потврдиле основаност навода из жалбе.

11.4. Дискриминација по основу језика

Омбудсменима се често обраћају странке захтијевајући да информације које добијају од јавних органа буду на једном од језика или писма, који су у употреби у Босни и Херцеговини, било да се ради о веб страници институције, општим правним актима или појединачном рјешењу.

У таквим предметима⁶³⁹ Омбудсмени упућују на претходно заузет јавно саопштен став према којем је потребно предузети све мјере којим ће се осигурати издавање и штампање образаца и званичних докумената на свим службеним језицима од стране надлежних институција, а у циљу успостављања потпуне равноправности језика и писма утврђених уставима Босне и Херцеговине и њених ентитета.⁶⁴⁰ Неспорно је да у погледу издавања званичних докумената и образаца на сва три службена језика и писма у Босни и Херцеговини постоји неуједначена пракса у земљи, иако кориштење сва три службена језика у БиХ предвиђају устав, али и нижи правни акти, па је Институција омбудсмена израдила и Специјални извјештај о употреби службеног језика и писма у Босни и Херцеговини.⁶⁴¹

У предметима⁶⁴² по жалби Иницијативе „Грађанке за уставне промјене“ упућене су препоруке⁶⁴³ Парламентарној скупштини БиХ и Парламенту Федерације БиХ да предузму мјере из своје надлежности са циљем кориштења родно осјетљивог језика у изради, измјени или преводу Устава Федерације Босне и Херцеговине, када се таква питања нађу на дневном реду. Препорука Омбудсмена стављена је на дневни ред надлежних парламентарних комисија и том приликом су Омбудсмени имали могућност образложити свој став по овом питању.

Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине поступала је по притужби⁶⁴⁴ у вези с наводима о дискриминаторној језичкој пракси Министарства за људска права и избјеглице БиХ. Наконведеног поступка, Омбудсмени БиХ су упутили препоруку⁶⁴⁵ којом је затражено осигурање равноправне употребе сва три службена језика и оба писма у

⁶³⁹ Ж-СА-06-360/24 и Ж-БЛ-06-545/25.

⁶⁴⁰ <https://ombudsmen.gov.ba/Novost.asph?newsid=326&lang=CP#sthash.6Umh5orX.dpuf>.

⁶⁴¹ https://ombudsmen.gov.ba/documents/ombudsmen_doc2017051211015795ser.pdf.

⁶⁴² Ж-СА-06-196/25 и Ж-БЛ-06-90/24.

⁶⁴³ П-75/25 и П-114/24.

⁶⁴⁴ Ж-СА-06-346/24.

⁶⁴⁵ П-116/25.

екстерној комуникацији према грађанима. Министарство је обавијестило⁶⁴⁶ Омбудсмене да је донесен Правилник о допуни Правилника о раду веб редакције⁶⁴⁷, којим је прописано да се сви садржаји на службеној веб страници Министарства објављују на три службена језика и два писма у службеној употреби у Босни и Херцеговини.

Слична жалба⁶⁴⁸ односила се на недоследну употребу службених језика и писама на службеној веб-страници Високог судског и тужилачког савјета БиХ. Упућена је препорука⁶⁴⁹ којом је ВСТС-у препоручено усвајање формалног акта ради осигурања равноправне употребе босанског, хрватског и српског језика, односно латинице и ћирилице, у екстерној комуникацији. ВСТС БиХ је обавијестио Омбудсмене да је на сједници одржаној 18. и 19. јуна 2025. године усвојио Правилник о употреби службених језика и писама у екстерној комуникацији, који ступа на снагу 01.07.2025. године. Препорука у потпуности реализована.

Омбудсмени су упутили препоруку⁶⁵⁰ приватном универзитету да предузме мјере са циљем информисања студената о правима која им припадају у погледу издавања исправа на језику и писму по сопственом избору. Суштину жалбе⁶⁵¹ представљао је навод да је студентка морала платити услугу издавања додатка дипломи на језику и писму по свом избору. На препоруку није достављен одговор.

11.5. Дискриминација по основу инвалидитета

Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине примила је жалбу⁶⁵² Хелсиншког парламента грађана Бања Лука поводом навода о дискриминацији особа са инвалидитетом у примјени Правилника о утврђивању способности лица у поступку остваривања права из социјалне заштите и утврђивања функционалног стања корисника. Суштину жалбе представља навод да је поменути Правилником (чланом 12) прописано да је инструмент за процјену активности свакодневног живота Бартелов тест, који је застарио и дискриминише особе са одређеним врстама обољења, односно стања/инвалидности, као што су оштећење слуха, вида или говора. У току истраге представљене су информације о употреби савременијих и свеобухватнијих инструмената за процјену нивоа функционалности и инвалидности, као што је WHODAS 2.0 инструмент који користи Свјетска здравствена организација. Упућена је препорука⁶⁵³ Министарству здравља и социјалне заштите да у складу са могућностима предузме мјере из своје надлежности са циљем усклађивања одредби Правилника о утврђивању способности лица у поступку остваривања права из социјалне заштите и утврђивања функционалног стања корисника које се односе на процјену самосталности (Бартелов тест), са развојем стандарда у овој области, постављених од стране Свјетске здравствене организације. У одговору на

⁶⁴⁶ Актом број 01-50-1-1957-7/24 од 18.09.2025. године.

⁶⁴⁷ Број 02-02-2-14-2/23 од 22.08.2025. године.

⁶⁴⁸ Ж-СА-06-346/24.

⁶⁴⁹ П-117/25.

⁶⁵⁰ П-47/25.

⁶⁵¹ Ж-БЛ-06-262/24.

⁶⁵² Ж-БЛ-06-222/25.

⁶⁵³ П- 290/25.

препоруку надлежно министарство наводи да је радило и тренутно ради на унапређењу модела процјене и томе ће бити посвећено и у будућности.

У области дискриминације по основу инвалидитета Омбудсмени су разматрали жалбу⁶⁵⁴ у којој отац двоје малољетне дјеце са сметњама у развоју, који похађају наставу у једном од центара за дјецу са потешкоћама у развоју, није могао да им овјери књижицу уз образложење да дјеца не похађају редовну наставу. Завод за здравствено осигурање кантона није имао службену информацију да је споменута установа у смислу важећих прописа о одгоју и образовању изједначена са школом као васпитно-образовном установом, дјеци је здравствена књижица овјеравана на период од мјесец дана, а не на период трајања школске године. Након покретања поступка пред Институцијом омбудсмена, Завод здравственог осигурања је овјерио здравствене књижице дјечи. Предмет је затворен као успјешно окончан.

Институција омбудсмена је за примила жалбу⁶⁵⁵ у којој се наводи да је подносиоцу жалбе који је обављао послове медицинског техничара, прекинут радни однос у приватној здравственој установи јер је ХИВ позитиван. Међутим, наводи о дискриминацији нису учињени вјероватним, што му је детаљно у одлуци и образложено, па је предмет затворен.

11.6. Враћање трошкова специјализације

И у овој години извјештавања Институција омбудсмена је разматрала питање⁶⁵⁶ у вези са ситуацијом у којој јавна здравствена установа од доктора медицине тражи да изврше поврат већ исплаћених бруто плата или да прихвате обавезу останка на раду у трајању од више година, позивајући се на одредбе уговора о раду. Претходно је Институција омбудсмена за људска права упутила препоруку⁶⁵⁷ Министарству здравља и социјалне заштите Републике Српске и Министарству здравства Федерације Босне и Херцеговине да предузму мјере из своје надлежности са циљем систематског уређења питања накнаде за трошкове специјализације код пријевременог раскида радног односа, у складу са општим уставним принципима који гарантују свакоме правичну накнаду за рад, слободу воље код ступања у облигационе односе и једнакост страна код закључивања уговора. У току 2025. године Врховни суд Федерације Босне и Херцеговине заузео је нови правни став којим се укида обавеза враћања плата и накнада специјализантима који прекину радни однос прије истека уговореног рока.⁶⁵⁸ Институција Омбудсмена и даље прима жалбе⁶⁵⁹ доктора из Републике

⁶⁵⁴ Ж-ЛИ-06-55/25.

⁶⁵⁵ Ж-СА-06-984/25.

⁶⁵⁶ Ж-БЛ-06-952/25.

⁶⁵⁷ П-249/23.

⁶⁵⁸ У пресуди број: 58 0 П 220129 24 Рев од 20.03.2025. године, Врховни суд ФБиХ је по узору на судску праксу највиших судова у регији, из темеља преиначио досадашње правно схватање које је сматрало да су бруто плате и друге накнаде дио трошкова специјализације – и да се у случају ранијег раскида уговора о раду морају вратити здравственој установи. Грађанско одјељење Врховног суда Федерације БиХ је на сједници одржаној 19. марта 2025. године заузело коначан став: „У трошкове специјализације не спадају исплаћене бруто и нето плате и друге накнаде везане за радни однос, без обзира гдје је специјализант обављао рад“. Другим ријечима, плате, топли оброк и накнада за одвојени живот више се не могу сматрати „трошковима специјализације“ које љекар мора вратити ако оде из установе прије истека уговора.

⁶⁵⁹ Ж-БЛ-06-952/25.

Српске који наводе да им јавне здравствене установе траже поврат зарађених плата у случају прекида специјализације.

11.7. Дискриминација у конкурсној процедури

Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине је поступала по жалби⁶⁶⁰ у којој се наводи да је кандидат, који има високу стручну спрему правног или економског смјера, дискриминисан при пријављивању на јавне огласе у основним и средњим школама јер није у могућности да посједује радни стаж у институцијама надлежним за васпитање и образовање, према важећим Критеријима надлежног министарства. Омбудсмени су утврдили да примјена Критерија може водити неправичним резултатима, обзиром да ограничава могућности лица која имају потребну стручни спрему и адекватно искуство, али немају радни стаж у установама образовања и да таква мјера није у сваком случају пропорционална циљу који се жели постићи, јер ограничава могућност избора широком кругу лица која могу бити потпуно компетентна и сасвим адекватно обављати функцију секретара школе. Упућена је препорука⁶⁶¹ кантоналном министарству да преиспита Критерије у циљу обезбјеђивања једнаког приступа конкурсима за позицију секретара, лицима која имају високу стручну спрему и релевантно радно искуство изван установа образовања и васпитања. Достављен је одговор на препоруку у којем се наводи да ће надлежно министарство, поштујући препоруку и сугестије Омбудсмена за људска права, у сарадњи са синдикалним представницима наставити разговоре и активности којима се осигурава побољшавање услова рада свих радника у установама образовања на подручју кантона.

Омбудсмени БиХ примају жалбе које се односе на поштовање уставне обавезе осигурања равноправне заступљености конститутивних народа и осталих на конкурсима због чега се утврђује Листа успјешних кандидата која омогућује руководиоцу да изврши уставну обавезу и примијени афирмативну мјеру.

Институција омбудсмена за људска права БиХ поступала је по притужби⁶⁶² која се односила на наводе о дискриминацији на националној основи у јавном конкурс за пријем полицијских службеника у почетне чинове „полицајац“ и „млађи инспектор“ у Управи полиције Кантоналног МУП-а. Наконведеног поступка истраживања Омбудсмени су упутили препоруку⁶⁶³ којом је затражено да се предузму активности на усклађивању националне и полне структуре полицијских службеника, да се у будућим конкурсним процедурама води рачуна о наведеној обавези, те да се размотри могућност поновног укључивања подносиоце жалбе у поступак одабира, с обзиром на постојећу диспропорцију у структури запослених. У изјашњењу одговорне стране истакнуто је да ће Управа полиције и даље настојати поштовати националну структуру према попису из 1991. године и полну заступљеност жена. Указано је на проблем недовољног броја пријављених

⁶⁶⁰ Ж-БЛ-06-123/25.

⁶⁶¹ П-178/25.

⁶⁶² Ж-СА-06-48/25.

⁶⁶³ П-118/25.

кандидата, нарочито српске и хрватске националности. Такође је наведено да подносиатељица жалбе не може бити накнадно укључена у окончану конкурсну процедуру, али је планирано расписивање новог конкурса, чиме ће се кандидатима омогућити поновно аплицирање.

У сличном предмету⁶⁶⁴ затражено је изјашњење и достављање података о националној структури запослених у Државној агенцији за истраге и заштиту (СИПА), посебно на позицијама руководиоца и шефова унутрашњих организационих јединица. Након анализе достављених података и упоредних навода подносиатељице жалбе, Омбудсмени су оцијенили да постоје елементи који указују на нарушену националну равнотежу, те су донијели препоруку⁶⁶⁵ да Агенција у будућим поступцима пријема и унапређења води рачуна о националној структури, те да осигура транспарентно, законито и непристрасно поступање у складу са Уставом БиХ и Законом о државној служби у институцијама БиХ.

Са друге стране, Омбудсмени нису могли утврдити да је увођење тестирања приликом провођења конкурсне процедуре за судску администрацију предузето са циљем директне или индиректне дискриминације било којег кандидата, због чињенице да је једнако примјењивано на све кандидате, као и због чињенице да је одговорна страна аргументовала наводе да се ради о услову предвиђеном општим актима релевантним за оглашено радно мјесто.⁶⁶⁶

По питању унапређења у виши полицијски чин Омбудсмени су упутили препоруку⁶⁶⁷ кантоналном Министарству унутрашњих послова да отклони описане повреде према подносиоцу жалбе и предузме мјере из своје надлежности како би се поступак унапређења у виши чин проводио строго руковођен принципима објективности, једнаких могућности и квалитета кандидата. У том предмету⁶⁶⁸ Омбудсмени су закључили да је одговорни орган поступао формално исправно, али да су могући резултати таквог поступања неправични према подносиоцу жалбе, јер је исти требао остварити право на унапређење на основу процјене биографије, као најобјективнијег критеријума. Управа полиције је доставила одговор на препоруку у којем се наводи да су конкурси за унапређење путем интерног огласа provedени у складу са важећим прописима, као и да је подносиоцу жалбе дата могућност за унапређење у виши чин под истим и једнаким условима као и осталим полицијским службеницима, те да је коначна одлука донесена у складу са чланом 16 став (6) Правилника о процедури унапређења полицијских службеника.

Жалба⁶⁶⁹ у којој је као одговорна страна означен Правни факултет односила се на повреду процедуре избора чланова Сената, немогућност уживања права да бира и буде биран, као и непосредне дискриминације и немогућности приступа ефикасном правном лијеку. Упућена је препорука⁶⁷⁰ Универзитету да предузме мјере у циљу осигурања усклађивања Статута са

⁶⁶⁴ Ж-СА-06-553/24.

⁶⁶⁵ П-6/25.

⁶⁶⁶ Ж-БЛ-06-672/24.

⁶⁶⁷ П-128/25.

⁶⁶⁸ Ж-БЛ-05-608/24.

⁶⁶⁹ Ж-БР-06-128/25.

⁶⁷⁰ П-157/25.

Законом о забрани дискриминације у Босни и Херцеговини и Законом о равноправности полова у Босни и Херцеговини и створи правне претпоставке за равноправну заступљеност у Сенату и другим органима Универзитета. Препорука је реализована и предмет је затворен.

У појединим предметима⁶⁷¹ није утврђено постојање дискриминације када се као услов за радно мјесто пропише специфично радно искуство након стицања стручне спреме тражене конкурсом. Чињеница да је у претходним конкурсима бодован стаж стечен током рада у образовним установама без обзира на врсту посла коју је обављао кандидат не доводи у питање исправност новог критерија, који има за циљ бодовање специфичног радног искуства везаног за оглашено радно мјесто. Везано за наводе који се односе на давање бодова борацкој популацији, указано да је Институција омбудсмена разматрајући у претходном периоду одређени број жалби на поменута законска и подзаконска рјешења којим се одређује додатно бодовање ове популације приликом запошљавања у различитим кантонима, заузела став да би, када су у питању категорије изричито поменуте Законом о правима бранилаца и чланова њихових породица ФБиХ, правичније рјешење било да се у случају истог броја бодова предност даје кандидатима који спадају у категорије из наведених законских и подзаконских аката, а не да се припадност овој категорији бодује као посебан критериј.⁶⁷²

11.8. Мобинг и други облици дискриминације на радном мјесту

Омбудсмени БиХ често указују на обавезу примјене члана 24. став 4. Закона о забрани дискриминације у Босни и Херцеговини према којем су сви јавни органи те остала правна лица дужни да својим општим правним актима или посебним правним актима, регулишу принципе једнаког поступања, те да осигурају ефикасне интерне процедуре заштите од дискриминације.

У контексту предмета који су Омбудсмени разматрали, усвајање интерних процедура је од изузетне важности на евентуалне будуће случајеве пријава дискриминације у радној организацији.⁶⁷³ У појединим жалбама⁶⁷⁴ мобинг се огледа у чињеници да је у институцији нарушен концепт добре управе и норми етичког понашања, да су нарушени међуљудски, колегијални односи или је изостао механизам за поступање по пријавама.

Упућена је препорука⁶⁷⁵ Влади Брчко дистрикта БиХ да у складу са законским и етичким нормама преиспита понашање и професионалне односе запослених и предузме неопходне радње из оквира своје надлежности како би се осигурао рад свих запослених на законит начин уз поштовање професионалне етике, као и да предузме мјере у циљу имплементације члана 24. став 4. Закона о забрани дискриминације у Босни и Херцеговини. Апелациони суд Брчко дистрикта БиХ потврдио је постојање злостављања у одговорном одјељењу Владе Дистрикта, а пресуда је донесена против директорице институције.

⁶⁷¹ Ж-СА-06-1250/25.

⁶⁷² П-192/13; П-28/15; П-100/15.

⁶⁷³ Ж-СА-06-382/25, Ж-СА-06-632/25, Ж-БЛ-06-360/24, Ж-БЛ-06-631/24, Ж-БЛ-06-650/24.

⁶⁷⁴ Ж-БР-06-149/25, Ж-БЛ-06-631/24.

⁶⁷⁵ П-261/25.

Препорука⁶⁷⁶ за успостављање интерног механизма за заштиту од дискриминације упућена је и Граду Зеница по жалби⁶⁷⁷ која се односила на политичку дискриминацију након промјене локалне власти. У одговору на препоруку, наведено је да је надлежна служба припремила нацрт Правилника о спречавању и заштити од дискриминације у Градској управи Града Зеница. Сродна препорука⁶⁷⁸ упућена Министарству иностраних послова Босне и Херцеговине у потпуности је испоштована.

Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине поступала је по притужби⁶⁷⁹ радника који наводи да је изложен континуираном узнемиравању и деградацији радног статуса у приватном сектору. Послодавац је негирао наводе, те навео да је незадовољство тужиоца произашло из неиспуњења интерних критерија радног учинка и умањеног бонуса. Омбудсмени БиХ нису утврдили постојање формално-правних елемената мобинга у смислу Закона о забрани дискриминације, али је закључено да околности предмета упућују на недовољну осјетљивост послодавца у начину вођења евалуација, недостатак превентивних комуникацијских корака, као и неповољну управљачку праксу која у ефекту може резултовати нарушавањем достојанства радника и професионалне радне атмосфере, што није у складу са стандардима добре управе и заштите радничких права. Упућена је препорука⁶⁸⁰ послодавцу да преиспита интерне процедуре, осигура транспарентну, досљедну и правичну примјену критерија радне ефикасности, те да унаприједи интерне механизме заштите радничких права како би се осигурало радно окружење лишено сваког облика узнемиравања и неједнаког поступања. Препорука је у потпуности испоштована.

Мобинг се може манифестовати и кроз евидентно нарушене колегијалне односе на расној и националној основи, који доводе до отказа. У таквом предмету⁶⁸¹ упућена је препорука⁶⁸² директору болнице да предузме све активности са циљем превладавања нарушених колегијалних односа у радној средини и рјешавања спорних питања, као и евентуалне нетрпељивости усмјерене на расној, националној основи према подносиоцу жалбе. Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине запримила је одговор болнице у којем се наводи да је подносилац жалбе раскинуо радни однос, након чега је и одустао од жалбе.

Када дискриминација по основу стручне спреме произлази из интерног акта или Правилника о раду⁶⁸³, упућује се препорука⁶⁸⁴ управи јавног предузећа да приступи преиспитивању, односно измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и Правилника о раду на начин да се утврде права и обавезе радника на равноправној основи, без дискриминације, а у складу са одредбама Закона о забрани дискриминације Босне и Херцеговине и Закона о раду Федерације Босне и

---

⁶⁷⁶ П-72/25.

⁶⁷⁷ Ж-СА-06-340/24.

⁶⁷⁸ Ж-БЛ-06-650/24, П-48/25.

⁶⁷⁹ Ж-СА-06-62/25.

⁶⁸⁰ П-136/25.

⁶⁸¹ Ж-БР-06-90/25.

⁶⁸² П-113/25.

⁶⁸³ Ж-БР-06-246/23.

⁶⁸⁴ П-138/25.

Херцеговине. Препорука није испоштована, те је о томе обавијештено Градско вијеће јединице локалне самоуправе.

Поједине жалбе из радног односа тичу се неједнаких услова рада и остваривања бенефиција, због чега радници осјећају да су дискриминисани или да су жртве мобинга. Запослени у Заводу за извршење кривичних санкција наводе⁶⁸⁵ да је дио службеника и намјештеника, иако свакодневно ради у затворском комплексу (ограничено кретање, сигурносне контроле, непосредан контакт са затвореницима и повишени ризици), изузет из права на додатак на плату за посебне услове рада. Прикупљена су изјашњења Министарства финансија и трезора БиХ и Министарства правде БиХ те анализирана релевантна регулатива; достављен је и налаз вјештака заштите на раду којим се потврђује повећана изложеност штетностима и опасностима и за административна радна мјеста унутар комплекса. Омбудсмени су закључили да различит третман административног кадра који ради у истим затворским условима представља повреду начела једнакости и облик дискриминације у остваривању права из радног односа, будући да се разлика темељи на формалној класификацији радног мјеста, а не на стварним условима рада, па је упућена препорука⁶⁸⁶ Савјету министара БиХ, Министарству правде БиХ и Министарству финансија и трезора БиХ да, у оквиру својих овлаштења, размотре и уреде увођење додатка на плату за категорије запослених у Заводу који објективно раде у посебним условима, те тако осигурају једнак третман и усклађеност са чланом 26. Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ и стандардима заштите на раду. Препорука није реализована.

Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине поступа по жалбама⁶⁸⁷ у којима се наводи о мобингу образлажу премјештањем радника без уважавања њихових интереса. У поступку истраге Омбудсмени уочавају недостатак компромиса између послодавца и радника у погледу премјештаја радника на рад у другу радну јединицу, који може бити проузрокован непостојањем јасних правила или критеријума код доношења оваквих одлука, као и одсуством интерне процедуре за рјешавање примједби унутар радног колектива. Уважавајући право послодавца или Управе друштва да на најбољи или најоптималнији начин организује рад, Омбудсмени за људска права подвлаче да таква рјешења морају бити не само формално исправна, него и потпуно објективна и неселективна, а свако поступање предузето са циљем што квалитетнијег организовања процеса рада, остављајући евентуалне личне анимозитете по страни. Одговорност лежи првенствено на управи да креира радну околину која смањује вјероватност дискриминације или мобинга и да промовише организацију која подржава право свих запослених да реализују свој максимум у здравом радном окружењу, као и њихово право да изразе неслагање или предложе своја рјешења у погледу организације и начина обављања рада посла. Упућене су препоруке⁶⁸⁸ руководиоцима да приликом промјене радног статуса, укључујући мјесто обављања посла, узму у обзир интересе радника у мјери у којој је то могуће, у складу са потребама организације рада и налазима из препоруке. Послодавци у одговорима наводе да ће се одлуке о премјештају доносити уважавајући потребе организације рада, често уз прибављено мишљење синдикалне организације.

⁶⁸⁵ Ж-СА-06-933/23.

⁶⁸⁶ П-1199/25.

⁶⁸⁷ Ж-БЛ-247/25; Ж-БЛ-06-188/25.

⁶⁸⁸ П-200/25, П-202/25, П-176/25.

Жалба⁶⁸⁹ која се односи на наводна ограничења јавног иступања запослених у представништву стране приватне компаније разматрана је и у контексту ограничења права на слободу изражавања. Утврђено је да представништва страних правних лица у БиХ, иако запошљавају домаће раднике немају правни субјективитет. Успоставља се сегмент радних односа у којем домаћи радници немају ефективну могућност заштите, што представља ризик од неједнаког третмана и посредне дискриминације. Омбудсмени су Министарству спољне трговине и економских односа БиХ упутили препоруку⁶⁹⁰ да, ради отклањања ове празнине, размотри измјене Одлуке о оснивању и раду представништава страних лица у БиХ и успостави јасан механизам надзора и одговорности за заштиту радних права запослених у тим субјектима. У току је праћење реализације препоруке.

Посредна дискриминација може произаћи из селективног одобравања обављања додатних активности државних службеника, па је у таквом предмету⁶⁹¹ упућена препорука⁶⁹² директору Агенције за јавне набавке Босне и Херцеговине да поступање по захтјевима државних службеника за обављање додатних активности врати у законске оквире и да исте рјешава у складу са Законом о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине и Одлуком о случајевима у којима се може дати одобрење државном службенику да обавља додатну активност. У одговору на препоруку наводи се да је Агенција покренула активности на изради интерног правилника којим би се уредило обављање додатне дјелатности запослених, те друга питања из области радно-правног статуса државних службеника, а посебно у сегменту заштите интегритета службе и функционисања институције.

Омбудсмени БиХ су запримили жалбу⁶⁹³ подносиатељице ради заштите свог радног мјеста и мобинга. Подносиатељица жалбе је учинила вјероватним да је послодавац учинио да се осјећа “непожељном” у својој радној средини што је утицало на подносиатељицу жалбе на начин да се осјећа да је послодавац третира другачије у односу на друге запослене и створило тјескобу и стрес који се одразио негативно на њезино здравље, због чега је морала затражити и љекарску помоћ. Забрињавајућа је чињеница да на бројне дописе и пријаве подносиатељице жалбе према послодавцу није било реакције послодавца, а и сами одговори Омбудсменима БиХ су неадекватни. Подносиатељица жалбе је пред надлежним судом покренула парнични поступак ради дискриминације на радном мјесту, као и казнени поступак против послодавца ради непоштовања правоснажне судске одлуке. У оквиру надлежности ове институције упућена је препорука болници да у свему поступи према рјешењу Кантоналног суда и привременој мјери – рјешењу општинског суда; да без одлагања предузме све активности са циљем превладавања нарушених међуљудских односа, недостатка професионалне и колегијалне комуникације са подносиатељицом жалбе; да предузме мјере у циљу имплементације члана 24. став 4. Закона о забрани дискриминације у Босни и Херцеговини према којем су сви јавни органи, те остале правне особе дужни у своје опште правне акте, или кроз посебне правне акте, регулисати начела и

⁶⁸⁹ Ж-СА-06-96/25.

⁶⁹⁰ П-379/25.

⁶⁹¹ Ж-СА-06-1045/24.

⁶⁹² П-57/25.

⁶⁹³ Ж-МО-04-122/24, препорука број: П-158/25.

принципе једнаког поступања, те да осигурају ефикасне интерне процедуре заштите од дискриминације. Реализација препоруке се прати.

У појединим предметима⁶⁹⁴ није утврђено постојање мобинга али Омбудсмени и тада наглашавају да институција треба да има капацитете да самостално ријеши проблеме интерно, да темељито сагледа цјелокупну ситуацију, утврди праве узроке проблема, а затим и мјере које ће се предузети, уколико сматра да постоје одређене повреде. Неспорно је да се одређене несугласице послодавца и запослених дешавају током сваког радног процеса, а то може довести до нарушених међуљудских односа и недостатка комуникације, па је због тога код радника присутан субјективан осјећај кршења људских права и деградације професионалног статуса. Омбудсмени сматрају да је у свим конфликтним ситуацијама потребно изградити свијест о признавању властите одговорности за поступке, како на страни послодавца, тако и на страни запослених. Недостатак комуникације са запосленим се манифестује кроз ауторитативан однос послодавца према запосленим, гдје се истим не даје могућност да изнесу своје потешкоће и проблеме. У окружењу гдје влада неповјерење, комуникацијски прекид и страх, нити једна страна не може бити у предности, за обје стране настају проблеми који се одражавају на сам рад, како послодавца, тако и радника, што често утиче на здравствено стање радника, повреду личности, али и сам процес и квалитет рада.

Коначно, ако послодавац и има усвојене процедуре превенције, пријаве и заштите од дискриминације на радном мјесту, Омбудсмени истичу да није довољно процедуре формално-правно успоставити, него осигурати да се у пракси исте ефикасно проводе и да осигуравају адекватну заштиту како запослених тако и оних што пријаве дискриминацију.⁶⁹⁵

11.9. Дискриминација по основу чланства у синдикату

Један од основа дискриминације је и чланство у синдикату или другом удружењу, гдје се нарочит опрез примјењује у заштити радних права синдикалних представника.

У конкретном предмету⁶⁹⁶ Институцији омбудсмена се обратио дугогодишњи радник ентитетског министарства, који је уједно обављао функцију предсједника синдикалне организације, што по природи ствари укључује јавне иступе, критике и синдикалну борбу која се не поклапа у сваком случају са интересима послодавца. У поступку истраге представљени су наводи о томе да је подносилац жалбе искључен из одређених радних процеса, као и да је покренуо поступак за заштиту од узнемиравања на раду, који није довео до рјешавања спорних ситуација, а што је у коначници код подносиоца жалбе створило додатни осјећај кршења права и неадекватности или необјективности интерних механизма заштите. Због тога су Омбудсмени нагласили да одговорност лежи првенствено на послодавцу да креира радну околину која смањује вјероватност дискриминације или мобинга и да промовише организацију која подржава право свих запослених да реализују свој максимум у здравом радном окружењу, али и њихово право да изразе неслагање или

⁶⁹⁴ Ж-СА-06-382/25.

⁶⁹⁵ П-241/25.

⁶⁹⁶ Ж-БЛ-06-745/24.

предложе своја рјешења у сопствено или у име других радника, који им за то укажу повјерење. Упућена је препорука⁶⁹⁷ министарству да предузме све неопходне мјере на заштити подносиоца жалбе од дискриминације, посебно имајући у виду његову синдикалну дјелатност као активност од општег значаја, те му омогући потпуну реализацију и заштиту права која произлазе из радног односа, искључиво у складу са потребама оптималне организације посла и принципом квалитета радника. У одговору министарства наводи се да је подносилац жалбе враћен на првобитно радно мјесто на којем се налазио прије привременог распореда, те да министарство у континуитету омогућава несметан рад Синдикалне организације, о чему су представљени конкретни подаци.

У случају наплате потраживања од јавног градског предузећа, чињеница да су тражиоци извршења чланови синдикалне организације, ни на који начин их не смије ставити у неповољнији положај код редослиједа наплате. Институција омбудсмена је у таквом предмету⁶⁹⁸ упутила препоруку⁶⁹⁹ надлежној градској служби да у оквиру буџетских могућности, предузме додатне мјере из своје надлежности ради планирања средстава за исплату потраживања радницима Завода за просторно уређење у наредном буџетском периоду. Препорука је узета о обзир код планирања буџета за наредну годину.

11.10. Дискриминација у додјели средстава из буџета

Омбудсмени су уважили широко поље слободне процјене различитим нивоима власти код прописивања услова за стипендије. Тако се у предметима⁷⁰⁰ у којима се поставља старосна граница за додјелу стипендија (нпр. 26 година) или додатни бодови за број дјеце код остваривања права на субвенцију камате⁷⁰¹ доноси одлука о неприхватљивости или неоснованости жалбе, јер такве мјере служе легитимном циљу - подршке младим особама, што је једна од афирмативних мјера које су предвиђене одредбама Закона о забрани дискриминације⁷⁰² (чл. 5, Изузеци од принципа једнаког поступања).

У погледу остваривања права на подстицаје у привреди⁷⁰³ постављање различитих услова (од броја запослених до намјене набављене опреме или машина) не представља дискриминацију, јер се није могло закључити да се било која лица различито третирају на неком од забрањених основа из члана 2 Закона о забрани дискриминације или по неком другом основу који је везан за лично својство подносилаца жалбе.

11.11. Дискриминација путем друштвених мрежа и вјештачке интелигенције

Посебан проблем представљају жалбе⁷⁰⁴ које указују на дискриминацију, узнемиравање или говор мржње у употреби алгоритама (вјештачке интелигенције) и на друштвеним

⁶⁹⁷ П-86/25.

⁶⁹⁸ Ж-БЛ-06-517/24.

⁶⁹⁹ П-177/25.

⁷⁰⁰ Ж-СА-06-314/25.

⁷⁰¹ Ж-БР-06-383/25.

⁷⁰² „Службени гласник БиХ“, бр. 59/09, 66/16.

⁷⁰³ Ж-СА-06-884/25 и Ж-БЛ-06-423/25.

⁷⁰⁴ Ж-СА-06-240/25.

мрежама. Омбудсмени указују да је потребно под хитно предузети мјере с циљем прилагођавања правног оквира, људских и стручних ресурса као и методологије рада у циљу заштите равноправности и осигурања једнаког положаја нарочито угрожених група, у контексту употребе вјештачке интелигенције. Уколико се не схвати озбиљност потребе предузимања ургентних мјера, постоји бојазан да ће Омбудсмени и даље наставити регистровати ове повреде без могућности осигурања ефикасне заштите права грађана.

Поступајући по жалби⁷⁰⁵ које се односила на увредљиве коментаре и ширење предрасуда према Ромима, Омбудсмени су је прослиједили на надлежно поступање Федералном министарству унутрашњих послова и Кантоналном тужилаштву Кантона Сарајево. У контексту садржаја спорног коментара, Омбудсмени су указали да се на коментаре корисника друштвених мрежа примјењују смјернице заједнице конкретне друштвене мреже, у овом случају Фејсбук, те је подносиатељца жалбе имала могућност пријавити исти коментар и затражити његово уклањање. У предмету⁷⁰⁶ у којем је изостала реакција надлежних полицијских органа, поводом неовлаштене објаве видео снимка малолетне особе на Фејсбук друштвеној мрежи, Омбудсмени су упутили препоруку⁷⁰⁷ тим органима да хитно предузму мјере у сарадњи с Агенцијом за заштиту личних података БиХ и надлежним тужилаштвом, како би се покренуо поступак уклањања снимка с друштвених мрежа, укључујући контакте с управом Фејсбука; да успоставе јасну интерну процедуру за поступање по пријавама о неовлаштеној објави снимака дјете на интернету; те да проводе редовне едукације полицијских службеника о дигиталним правима дјетета и препознавању облика дигиталног насиља. Исто тако, препоручено је Центру за социјални рад и основној школи да се активно укључе у пружање психосоцијалне подршке дјетету и породици; те да иницирају превентивне радионице о сигурном кориштењу интернета и заштити од дигиталног насиља. У извјештајном периоду, препорука није реализована.

11.12. Остали облици дискриминације

Различити органи управе примјењују различите критеријуме код одређивања висине накнаде за поједине услуге које пружају грађанима. Иако су органи управе самостални у свом раду, Омбудсмени указују да такви критеријуми морају бити засновани на објективним околностима.

Разматрана жалба⁷⁰⁸ указује на то да се таксе у различитом износу наплаћују за издавање увјерења из казнено-поправних евиденција или увјерења о некажњавању, зависно од тога да ли ће се користити у домаћем правном саобраћају или у иностранству. Омбудсмени су упутили препоруку⁷⁰⁹ кантоналној влади да у складу са својим надлежностима у законодавном процесу, преиспита одредбе о висини административне таксе. Препорука није реализована.

⁷⁰⁵ Ж-СА-06-240/25.

⁷⁰⁶ Ж-СА-05-1025/24.

⁷⁰⁷ П-90/25.

⁷⁰⁸ Ж-БЛ-06-283/25.

⁷⁰⁹ П-283/25.

11.13. Ситуационо тестирање

Одредба члана 15. став 5. Закона о забрани дискриминације, гласи: *“Особа из става (4) овог члана дужна је обавијестити Омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине о намјерованој радњи, осим ако околности то не дозвољавају, као и да о подузетој радњи извијести омбудсмана у писменом облику”*. Омбудсмани су регистровали три таква предмета⁷¹⁰, у којима се представници невладине организације свјесно излажу дискриминацији да би доказали неједнако поступање и упутили подносиоце жалби на процедуре поступања Институције омбудсмана⁷¹¹.

11.14. Говор мржње

У години извјештавања регистрована су три предмета у којима је као поткатегорија назначено говор мржње. У предмету⁷¹² у којем се говор мржње огледа у коментарима о личности који потичу од физичког лица, подносилац жалбе је упућен на Специјални извјештај о говору мржње у Босни и Херцеговини и системске мјере које је Институција омбудсмана препоручила за унапређење правног оквира за борбу против говора мржње. Говор мржње може се огледати и у јавно истакнутим порукама које дехуманизују читаву заједницу, на начин да се у јавном објекту који пружа угоститељске услуге истакне знак да одређене нације или групе нису добродошле.⁷¹³ У конкретном предмету, два пута је упућиван захтјев за допуну жалбе, односно захтјев за достављање објаве поводом које се странка обратила Омбудсменима БиХ, али странка није доставила тражено.

У погледу ширења говора мржње и дезинформација путем информацијско-комуникацијских технологија потребно је нагласити да је Босна и Херцеговина ратификацијом приступила Конвенцији Савјета Европе о високотехнолошком криминалу и њеном додатном протоколу, али је она само дјелимично имплементирана. Кривичним законима није прописано ниједно посебно кривично дјело које се односи на забрањени говор на интернету. Омбудсмани за људска права БиХ су става да питање кршења људских права путем високотехнолошких активности представља изазов, не само за правнике и особе које се баве заштитом и промоцијом људских права, већ за сваку особу, а с обзиром да високе технологије улазе у све сфере живота. Високе технологије добијају на значају када се користе за активности које дотичу права појединца, посебно када улазе у сферу његовог приватног живота и када постају објекат путем којег се крши право на приватност или се угрожава сигурност особе. У Препоруци Савјета Европе (97) је истакнуто да се у тексту домаћих закона и у пракси о говору мржње треба направити јасна разлика између одговорности аутора изјаве која представља говор мржње и одговорности медија због објављивања такве изјаве као дијела њихове мисије да пренесе информације и идеје о питањима од јавног интереса. Претпоставља се да би обавеза сваког портала требала бити предузимање додатних мјера како би се спријечио говор мржње у коментарима својих корисника, и како би такве коментаре требао уклонити без одлагања и без посебног захтјева.

⁷¹⁰ Ж-БЛ-05-518/25, Ж-БЛ-06-791/25 и Ж-СА-06-193/25.

⁷¹¹ Правила поступка Институције омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине „Службени гласник Босне и Херцеговине“ број 104/11.

⁷¹² Ж-БЛ-06-558/25.

⁷¹³ Ж-СА-06-1076/25.

У сфери информационих технологија, може се закључити да постоје манифестације говора мржње на националној основи, вјерској основи, као и инциденти усмјерени према вјерским симболима, говор мржње усмјерен према особама које су припадници LGBTI популације, националним мањинама, особама женског пола, посебно присутним у јавној сфери.

11.15. Превенција насиља над женама

Институција омбудсмена је поводом трагичних догађаја у Градачцу и другим мјестима, а након што је препознала потребу системског праћења и унапређења оквира за борбу против родно заснованог насиља, израдила „Специјални извјештај о појавним облицима, механизмима заштите и превенције од насиља у породици у Босни и Херцеговини“⁷¹⁴ који је крајем 2025. године достављен извршним органима свих нивоа власти у Босни и Херцеговини. Издавање извјештаја пратила је и промоција са јавним трибинама организованим уз подршку Популацијског фонда UN (UNFPA) а у Мостару⁷¹⁵, Бањалуци⁷¹⁶ и Тузли⁷¹⁷, као и конференција за новинаре у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине у Сарајеву⁷¹⁸.

Циљ овог извјештаја је осигурати разумијевање проблема и питања везаних за положај особа изложених насиљу у породици у Босни и Херцеговини, као једног од предуслова за осигурање права свакога, а посебно жена на социјалну, правну и економску заштиту, те допринијети општем побољшању права свих особа да живе слободно од насиља.

Извјештај се фокусира на насиље над женама у породици, с обзиром на то да родно засновано насиље може подразумевати широк спектар појмова и области и постоји опасност да буде прешироко постављен задатак с малим конкретним доприносом.

Прије свега, обрађен је важећи законодавни оквир и анализирано питање његове усклађености с Истанбулском конвенцијом и осталим међународним документима. Размотрено је питање колико је задовољавајућа тренутна законска регулатива усљед посљедњих учесталих случајева фемицида. Омбудсмени су водили рачуна о чињеницама да у јавном дискурсу, али и међу правним стручњацима, постоје различити ставови да ли је или није довољно законски регулисана ова проблематика. Надаље, извјештајем је истражена пракса, односно примјена тренутно важеће законске регулативе, па су с тим у вези прикупљене релевантне информације од надлежних органа.

У извјештају је представљена и анализа системских мјера, усмјерених на отклањање социјалне несигурности жртава насиља у породици, а с циљем интерсекционалне сарадње. На основу анализе и запажања, упућене су препоруке ентитетским, кантоналним органима и Влади Брчко дистрикта БиХ:

Да предузму ефикасне мјере и радње на досљедном провођењу међународних стандарда о људским правима, домаћег законодавства и подзаконских и општих аката с циљем превенције, заштите и борбе против насиља у породици у Босни и Херцеговини, а те мјере могу подразумевати: пооштравање казнене политике у дијелу који се односи на насиље

⁷¹⁴ <https://www.ombudsmen.gov.ba/Download.aspx?id=386&langr=BS>

⁷¹⁵ 01.12.2025.

⁷¹⁶ 03.12.2025.

⁷¹⁷ 04.12.2025.

⁷¹⁸ 15.12.2025.

у породици путем израде нацрта законских рјешења; давања већих овлаштења полицијским органима или увођења нових технологија у процесу надзора и праћења насилника; едукације и обуке полицијских службеника и носилаца правосудних функција, кампање подизања свијести с циљем промовисања механизма заштите и подршке жртвама, програме подршке и финансирања сигурних кућа, усвајање Протокола о поступању у случају насиља у породици, Програма мјера за превенцију, заштиту и борбу против насиља у породици те Акцијских планова за реализацију Програма мјера за превенцију, заштиту и борбу против насиља у породици; формирање координацијског органа за превенцију, заштиту и борбу против насиља у породици у којем би били заступљени представници правосуђа, полиције, органа социјалне заштите, образовања, здравствене заштите, те по могућности представници медија, невладиних организација и други експерти зависно од потреба и могућности.

У осталим предметима који се могу класификовати као насиље над женама или насиље у породици, Омбудсмени су захтијевали обезбјеђење подршке жртвама насиља путем Сигурне куће на подручју Брчко дистрикта БиХ,⁷¹⁹ тражили информације од надлежног тужилаштва о предузетим мјерама по пријави насиља у породици,⁷²⁰ информације о предузетим мјерама и радњама од установа социјалне заштите и образовне установе у случају малолетног дјетета,⁷²¹ или су прослиједили пријаву Регулаторној агенцији за комуникације у случају говора мржње у медијима против особе женског пола.⁷²²

11.16. Права националних и вјерских мањина

Међународна конвенција о укидању свих облика расне дискриминације је један од темељних међународних уговора о људским правима који обавезује државе-потписнице да укину расну дискриминацију и поштују једнакост свих људи без обзира на расу, боју коже, поријекло или етничку припадност. Слиједећи обавезе преузете ратификацијом Босна и Херцеговина је донијела Закон о заштити права припадника националних мањина БиХ који прописује низ права која власти у БиХ требају осигурати мањинама чиме је у значајној мјери успостављен оквир унутар којег се требају развијати институционални механизми и процедуре које ће осигурати стварни приступ прихваћеним правима. Закони о заштити права припадника националних мањина на нивоу државе, ентитета и кантона прописују низ права која органи власти требају осигурати мањинама, укључујући право на језик, информисање, осигурање уживања економско-социјалних права, те учешће у органима власти.

У 2025. години, Уједињене нације су кроз механизам Универзалног периодичног прегледа (УПР) упутиле Босни и Херцеговини низ препорука које се тичу права националних мањина.⁷²³ Између осталог препоручено је осигурање једнакости и недискриминације и већа партиципација националних мањина у власти, путем имплементације препорука Европског суда за људска права и измјене изборног законодавства. Запажања Европске комисије из Извјештаја о Босни и Херцеговини за 2025. годину кореспондирају са овим препорукама због чега би *Савјети националних мањина требали проактивно развијати*

⁷¹⁹ Ж-БР-06-74/24, П- 314/25.

⁷²⁰ Ж-БЛ-06-640/24.

⁷²¹ Ж-БЛ-06-132/25.

⁷²² Ж-БЛ-06-784/24.

⁷²³ Генерална скупштина Уједињених нација Савјет за људска права, Радна група за Универзални периодични преглед, 16. јуни-11. јули 2025. године.

практичне, политичке и законодавне иницијативе како би се ова ситуација побољшала. Наводи се да би требало побољшати правни и институционални оквир о правима Рома, и указује да се жене припаднице националних мањина, посебно Ромкиње и жене у руралним подручјима, суочавају са додатном дискриминацијом и препрекама у приступу услугама, избјегавању насиља те преузимању видљивих и водећих улога.⁷²⁴

Омбудсмени Босне и Херцеговине сматрају да је обавеза свих нивоа власти континуирано радити како би се постигла већа укљученост припадника националних мањина у јавне послове, због чега се морају осигурати инклузивне консултације са организацијама мањина приликом израде закона и политика који утичу на њихову равноправност и права.

Током 2025.године Институција омбудсмена запримила је три жалбе које се реферирају на припаднике националних мањина: због повреде права дјетета,⁷²⁵ питања власништва⁷²⁶ те исељења и предаје стана у посјед⁷²⁷. У погледу достављених жалбених навода Омбудсмени нису оцијенили основаним упућивање препоруке означеним одговорним органима.

---

⁷²⁴ SWD (2025) 751 final, од 04. 11. 2025.године.

⁷²⁵ Ж-БР-03-107/25.

⁷²⁶ Ж-СА-05-1046/25.

⁷²⁷ Ж-СА-08-783/25.

XII САРАДЊА С ОРГАНИМА И ИНСТИТУЦИЈАМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА И ЦИВИЛНИМ СЕКТОРОМ

12.1. Сарадња с организацијама и институцијама у Босни и Херцеговини

Институције власти у Босни и Херцеговини дужне су осигурати грађанима ефикасну примјену и заштиту људских права и основних слобода. Омбудсмени Босне и Херцеговине, у оквиру уставног и законског мандата, представљају кључни институционални механизам комуникације између грађана и органа власти, те независни коректив у поступању јавне управе. Квалитет сарадње с институцијама власти непосредно утиче на могућност рјешавања појединачних предмета, али и на идентификацију и отклањање системских проблема у остваривању људских права.

Мандат Омбудсмена Босне и Херцеговине од посебног је значаја јер обухвата превенцију кршења људских права, промоцију међународних стандарда које је Босна и Херцеговина преузела ратификацијом међународних уговора, као и давање препорука за унапређење законодавног и институционалног оквира, укључујући доношење административних и других мјера ради њихове пуне имплементације.

Током 2025. године Омбудсмени Босне и Херцеговине остварили су интензивну сарадњу са институцијама законодавне и извршне власти на државном, ентитетском, кантоналном и локалном нивоу. У том контексту, сарадња је обухватила комуникацију са Парламентарном скупштином Босне и Херцеговине, укључујући Заједничку комисију за људска права, Дом народа и Представнички дом, у оквиру којих су разматрани годишњи и специјални извјештаји Институције омбудсмена, као и питања од значаја за функционисање Институције, укључујући буџетска и организациона питања.

Омбудсмени Босне и Херцеговине учествовали су и у раду ентитетских законодавних органа, укључујући Народну скупштину Републике Српске, Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине и Дом народа као и у раду одбора и комисија надлежних за људска права, унутрашњу политику, сигурност и друштвени надзор. На овим сједницама разматрани су годишњи и тематски извјештаји Институције омбудсмена, реализација препорука, те институционални одговор надлежних органа на утврђене повреде људских права.

Сарадња са извршном влашћу током 2025. године остварена је кроз састанке и разговоре са Савјетом министара Босне и Херцеговине, ентитетским владама, кантоналним владама и ресорним министарствима, укључујући области образовања, рада и социјалне политике, здравства, унутрашњих послова, европских интеграција и комуналних дјелатности. Током ових активности разматрана су питања радно-социјалних права, права запослених у образовању, функционисања система социјалне и здравствене заштите, као и поступања органа управе у предметима по жалбама грађана.

На локалном нивоу, Омбудсмени Босне и Херцеговине остварили су сарадњу са општинским и градским властима, укључујући градове и општине Сарајево, Добој, Сански Мост, Травник и друге јединице локалне самоуправе, кроз разговоре са начелницима, градоначелницима, предсједавајућим општинских вијећа и руководиоцима јавних установа. Посебна пажња посвећена је предметима формираним по жалбама грађана, као и могућностима унапређења сарадње у циљу ефикасније заштите људских права на локалном нивоу.

Омбудсмени Босне и Херцеговине током 2025. године наставили су сарадњу са центрима за социјални рад, полицијским органима и другим јавним институцијама, с циљем јачања међуинституционалне координације у заштити права дјете, особа са инвалидитетом и других рањивих категорија становништва. Кроз ове активности разматрана су питања примјене закона, надлежности и одговорности, те потреба за унапређењем праксе у поступању према грађанима.

Кроз континуирани дијалог са институцијама власти, Омбудсмени Босне и Херцеговине допринијели су унапређењу међусобног разумијевања, размјени информација и јачању одговорности, с циљем осигуравања ефикасније заштите људских права и основних слобода у Босни и Херцеговини.

12.2. Сарадња са законодавним органима

Сарадња са законодавним органима представља један од кључних сегмената дјеловања Омбудсмена Босне и Херцеговине, имајући у виду да законодавна власт има централну улогу у креирању нормативног оквира за заштиту и остваривање људских права. Кроз редован дијалог са парламентарним органима на свим нивоима власти, Омбудсмени Босне и Херцеговине доприносе унапређењу јавних политика и промоцији системског приступа рјешавању уочених повреда људских права.

Током 2025. године Омбудсмени Босне и Херцеговине активно су учествовали у раду Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, прије свега кроз сједнице Заједничке комисије за људска права, Дома народа и Представничког дома. У оквиру ових активности разматрани су Годишњи извјештај о резултатима активности Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине за 2024. годину, Пратећи извјештај о стању у установама за смјештај особа са интелектуалним и менталним тешкоћама у Босни и Херцеговини, као и Специјални извјештај о спречавању ризика апатридије у Босни и Херцеговини. Парламентарна расправа о овим документима омогућила је сагледавање стања људских права из перспективе законодавне власти, те указала на потребу јачања одговорности надлежних органа у поступању по препорукама Омбудсмена.

Омбудсмени Босне и Херцеговине учествовали су и у раду Комисије за финансије и буџет Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, гдје су разматрана питања финансијских и организационих претпоставки за рад Институције омбудсмена, укључујући планирање буџета и осигуравање адекватних услова за несметано обављање мандата.

На ентитетском нивоу, током 2025. године остварена је сарадња са Домом народа и Представничким домом Парламента Федерације Босне и Херцеговине, укључујући учешће на сједницама клубова изасланика бошњачког, хрватског и српског народа, као и на тематској сједници Представничког дома посвећеној поступању надлежних органа по препорукама Омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине. Ове активности омогућиле су директан дијалог са законодавцима о изазовима у имплементацији препорука, као и размјену информација о институционалним и нормативним препрекама у заштити људских права.

У Републици Српској, Омбудсмени Босне и Херцеговине учествовали су у раду Одбору једнаких могућности Народне скупштине Републике Српске и Одбора за представке, приједлоге и друштвени надзор, у оквиру којих је разматран Годишњи извјештај Институције омбудсмена, као и питања у вези с реализацијом препорука и јачањем парламентарног надзора над радом органа управе.

Парламентарни дијалог током 2025. године обухватио је и сарадњу са Одбором за унутрашњу политику Савјета министара Босне и Херцеговине, гдје су разматрана питања од значаја за унапређење нормативног оквира и административне праксе, укључујући иницијативе Омбудсмена усмјерене на унапређење функционисања институција и заштите права грађана.

Кроз континуирано учешће у парламентарним расправама, сједницама комисија и одбора, Омбудсмени Босне и Херцеговине наставили су јачати своју улогу као независни савјетодавни механизам, доприносећи развоју законодавних рјешења и јавних политика које су утемељене на међународним стандардима људских права и стварним потребама грађана Босне и Херцеговине.

12.3. Промоција људских права и сарадња с академском заједницом

Промоција људских права и јачање свијести о њиховом значају представљају важан сегмент дјеловања Омбудсмена Босне и Херцеговине, посебно у контексту превенције кршења права и изградње дугорочних капацитета за њихову заштиту. Кроз сарадњу с академском заједницом, образовним институцијама и стручним организацијама, Омбудсмени Босне и Херцеговине током 2025. године наставили су доприносити развоју културе људских права, унапређењу знања и јачању улоге независних институција у друштву.

Током 2025. године Омбудсмени Босне и Херцеговине остварили су сарадњу са универзитетима и високошколским установама у Сарајеву, Бањој Луци и Мостару, укључујући универзитете и факултете из области права, друштвених и хуманистичких наука. У оквиру ове сарадње организована су предавања, стручне презентације и учешћа на академским скуповима, током којих су разматрана питања практичне примјене законског оквира за заштиту људских права, слободе приступа информацијама, забране дискриминације и улоге Институције омбудсмена у заштити права грађана.

Омбудсмени Босне и Херцеговине учествовали су и у стручним едукацијама и тренинзима намијењеним државним службеницима и службеницама запосленим у институцијама Босне и Херцеговине, с циљем јачања административних капацитета и разумијевања механизма пост-законодавног надзора, одговорности органа управе и примјене препорука Омбудсмена у пракси. Ове активности допринијеле су унапређењу професионалних стандарда и бољој сарадњи између Институције омбудсмена и органа јавне управе.

У оквиру промотивних активности, Омбудсмени Босне и Херцеговине учествовали су на конференцијама, панел дискусијама и јавним догађајима посвећеним борби против дискриминације, заштити права дјете и младих, правима особа са инвалидитетом, родној равноправности и слободи изражавања. Посебна пажња посвећена је питањима заштите права дјете, укључујући сарадњу са образовним установама и организацијама које дјелују у области дјечијих права, као и активностима усмјереним на јачање свијести младих о механизмима заштите људских права.

Кроз сарадњу с академском заједницом и учешће у едукативним и промотивним активностима, Омбудсмени Босне и Херцеговине током 2025. године наставили су јачати своју савјетодавну и едукативну улогу, доприносећи развоју информисаног и одговорног друштва утемељеног на поштовању људских права и владавине права.

12.4. Сарадња с међународним организацијама и институцијама

Међународна сарадња представља саставни дио мандата Омбудсмена Босне и Херцеговине, имајући у виду обавезе државе преузете ратификацијом међународних уговора из области људских права, као и улогу Институције у праћењу њихове примјене на националном нивоу. Кроз континуирану сарадњу с међународним организацијама, дипломатско-конзуларним представништвима и међународним механизмима за заштиту људских права, Омбудсмени Босне и Херцеговине током 2025. године наставили су доприносити унапређењу стандарда људских права и јачању међународне видљивости Институције.

Током 2025. године остварена је интензивна сарадња са системом Уједињених нација, укључујући Канцеларију резидентне координаторице Уједињених нација у Босни и Херцеговини, Развојни програм Уједињених нација (UNDP), Популацијски фонд Уједињених нација (UNFPA), као и Канцеларија високог комесара Уједињених нација за људска права (OHCHR). Сарадња је обухватила учешће у дијалозима, консултацијама и заједничким активностима у области заштите права особа са инвалидитетом, родно заснованог насиља, права бораца за људска права, нематеријалних репарација и превенције дискриминације.

Омбудсмени Босне и Херцеговине током године остварили су и директан дијалог са специјалним извјестиоцима и експертима Уједињених нација, с циљем размјене информација о правном оквиру заштите људских права у Босни и Херцеговини, идентификације кључних изазова у пракси, те документовања навода о кршењима људских права. Ове активности допринијеле су јачању сарадње између националних и међународних механизма заштите људских права.

Значајан сегмент међународне сарадње односио се и на сарадњу са Мисијом OSCE-а у Босни и Херцеговини, Високим комесаријатом OSCE-а за националне мањине, као и на учешће у стручним расправама и презентацијама посвећеним питањима права националних мањина, заштите животне средине, приступа информацијама и јачања улоге независних институција у демократским друштвима.

Током 2025. године Омбудсмени Босне и Херцеговине учествовали су и у активностима у организацији Савјета Европе и Делегације Европске уније у Босни и Херцеговини, укључујући пројекте усмјерене на борбу против дискриминације, унапређење образовног система, заштиту социо-економских права и јачање институционалних капацитета у процесу европских интеграција. Посебна пажња посвећена је праћењу имплементације препорука међународних механизма, укључујући Универзални периодични преглед, те јачању дијалога између домаћих институција и међународних партнера. Надаље Омбудсмени Босне и Херцеговине су учествовали на састанцима Управног и Савјетодавног одбора пројеката реализованих у оквиру Заједничког програма Европске уније и Савјета Европе – Horizontal Facility за Западни Балкан и Турску, чиме је осигурано континуирано институционално праћење реформских процеса, размјена стручних искустава те допринос унапређењу стандарда заштите људских права и инклузивних јавних политика у Босни и Херцеговини.

Омбудсмени Босне и Херцеговине остварили су и сарадњу са дипломатско-конзуларним представништвима акредитованим у Босни и Херцеговини, кроз учешће на пријемима, састанцима и панел дискусијама посвећеним актуелним питањима из области људских права, владавине права и демократских стандарда. Ова сарадња допринијела је размјени информација, јачању међусобног разумијевања и подршци реформским процесима у Босни и Херцеговини.

Кроз међународну сарадњу и учешће у процесима извјештавања, Омбудсмени Босне и Херцеговине током 2025. године наставили су јачати улогу Институције као релевантног и поузданог партнера међународним организацијама, те доприносити унапређењу заштите људских права у складу с међународним стандардима и обавезама Босне и Херцеговине.

12.5. Сарадња с мрежама националних институција за људска права

Сарадња с мрежама националних институција за људска права представља важан сегмент институционалног дјеловања Омбудсмена Босне и Херцеговине, посебно у контексту јачања независности, капацитета и међународне препознатљивости националних механизма за заштиту људских права. Кроз активно учешће у раду ових мрежа Омбудсмени Босне и Херцеговине осигуравају континуирану размјену знања и искустава, праћење развоја међународних стандарда, те усклађивање домаће праксе са савременим европским и глобалним трендовима у области заштите људских права.

Током 2025. године Омбудсмени Босне и Херцеговине активно су учествовали у раду међународних и европских мрежа националних институција за људска права, укључујући

Европску мрежу националних институција за људска права (ENNHRI), Глобални савез националних институција за људска права (GANHRI) и Европску мрежу органа за равноправност (EQUINET). Учешће у активностима ових мрежа обухватило је радне групе, тематске састанке, вебинаре, конференције и форуме лидерства, током којих су разматрана питања јачања институционалне независности, ефикасности поступања, забране дискриминације, заштите рањивих група, као и улоге националних институција за људска права у контексту савремених друштвених и политичких изазова. Поред наведеног, Омбудсмени БиХ су кроз међународну сарадњу и билатералне контакте размјењивали искуства и примјере добре праксе са сродним институцијама, с циљем унапређења методологије поступања у предметима, јачања стандарда етичког управљања и модернизације рада институције. У том контексту, остварени су контакти и разговори са институцијама омбудсмена у региону и шире, укључујући и учешће у активностима Асоцијације медитеранских омбудсмена, током којих су разматрани регионални изазови и стратешка опредјељења, те могућности примјене технолошких иновација у заштити права грађана и подршци рањивим групама.

Сарадња на нивоу региона Југоисточне Европе остварена је кроз активно учешће Омбудсмена Босне и Херцеговине у раду регионалних мрежа и стручних форума, укључујући мрежу органа за једнакост југоисточне Европе, Мрежу националних превентивних механизма Југоисточне Европе (CEE NPM Network), као и мрежу институција надлежних за слободу приступа информацијама и заштиту приватности.

Разматрана су питања примјене релевантних законских оквира и практичних изазова у остваривању права на приступ информацијама од јавног значаја, уз размјену искустава у провођењу прописа у области заштите приватности, као и могућности унапређења транспарентности и одговорности јавних институција кроз јачање регионалне сарадње и дијалога.

Посебна пажња посвећена је и разматрању питања заштите права особа лишених слободе кроз рад Мреже националних превентивних механизма Југоисточне Европе, при чему су размијењена искуства о изазовима у раду превентивних механизма, укључујући питања присилне хоспитализације у кривичним и грађанским поступцима, као и примјере добре праксе у области превентивног надзора над мјестима лишења слободе.

Такође, кроз регионалне конференције органа за једнакост југоисточне Европе додатно је наглашена важност јачања сарадње између институција за једнакост и организација цивилног друштва, уз размјену знања и најбољих пракси те развој заједничких иницијатива усмјерених на унапређење заштите од дискриминације и промоцију једнакости у региону.

Посебан значај имало је учешће Омбудсмена Босне и Херцеговине у регионалним и међународним стручним расправама посвећеним размјени добрих пракси између националних институција за људска права, укључујући питања миграција и азила, бизниса и људских права, заштите животне средине, приступа правди и јачања механизма одговорности јавне власти. Кроз ове активности Омбудсмени Босне и Херцеговине имали су могућност да допринесу заједничким иницијативама и ставовима мрежа националних

институција за људска права, те да пренесу искуства и изазове из домаћег контекста на међународни ниво.

Учешће у раду мрежа националних институција за људска права током 2025. године допринијело је и јачању институционалних капацитета Омбудсмена Босне и Херцеговине, унапређењу методологије рада, као и бољем позиционирању Институције у регионалним и међународним оквирима заштите људских права. Кроз ове облике сарадње додатно је оснажена улога Омбудсмена Босне и Херцеговине као независног и релевантног актера у систему заштите људских права, утемељеног на принципима независности, плурализма, одговорности и поштовања људског достојанства.

12.6. Сарадња с организацијама цивилног друштва

Сарадња с организацијама цивилног друштва представља важан сегмент дјеловања Омбудсмена Босне и Херцеговине, посебно у контексту идентификације проблема с којима се грађани суочавају у свакодневном остваривању својих права, као и у препознавању системских недостатака у раду институција власти. Организације цивилног друштва, кроз непосредан рад с грађанима и рањивим категоријама становништва, представљају значајан извор информација о стварном стању људских права на терену и важан партнерски ресурс у промоцији и заштити људских права.

Током 2025. године Омбудсмени Босне и Херцеговине остварили су садржајну и континуирану сарадњу с организацијама цивилног друштва које дјелују у областима заштите права жена, дјеце, особа са инвалидитетом, миграната, новинара и других рањивих група. Сарадња је остваривана кроз састанке, консултације, учешће у јавним расправама, панел дискусијама и конференцијама, с циљем размјене информација, унапређења међусобног разумијевања и јачања институционалног одговора на уочене повреде људских права.

У области заштите права жена и борбе против родно заснованог насиља, сарадња је остварена с организацијама као што су Фондација Удружене жене, Центар женских права и Виве Жене, ЦУРЕ, Сарајевски отворени центар кроз размјену информација о положају жена, изазовима у примјени законског оквира и потреби јачања институционалне заштите жртава насиља.

Сарадња у области права дјеце и заштите дјеце без родитељског старања остварена је са организацијама као што су Save the Children SOS Дјечија села, посебно у контексту питања институционалне бриге, алтернативне заштите и заштите дјеце у ризику, укључујући дјецу мигранте и дјецу без пратње.

У области слободе изражавања, сигурности новинара и права на приступ информацијама, Омбудсмени Босне и Херцеговине остварили су сарадњу с организацијама БХ новинари и БИРН БиХ, Центар за истраживачко новинарство, Transparency International и бројне друге кроз размјену информација о притисцима на новинаре, слободи медија и институционалним механизмима заштите.

Сарадња је остварена и с организацијама које дјелују у области права миграната и тражилаца азила, укључујући Ваша права, као и с организацијама активним у области борбе против дискриминације и унапређења равноправности, попут Transparency International БиХ и AIRE Центре у оквиру регионалних иницијатива.

Кроз сарадњу с организацијама цивилног друштва Омбудсмени Босне и Херцеговине током 2025. године додатно су унаприједили партиципативни приступ у заштити људских права, користећи информације и сазнања с терена у формулисању препорука надлежним органима власти и јачању институционалног одговора на уочене повреде људских права. Овај облик сарадње представља важан допунски механизам институционалном дјеловању Омбудсмена Босне и Херцеговине и доприноси јачању повјерења између грађана, цивилног друштва и институција власти.

12.7. Преглед активности Омбудсмена

ВРСТА АКТИВНОСТИ	СУБЈЕКТ С КОЛИМ ЈЕ САСТАНАК ОДРЖАН	ДАТУМ И МЈЕСТО ОДРЖАВАЊА	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	Тема састанка
Сарадња са организацијама и институцијама у Босни и Херцеговини	Предсједник Савјета за особе са инвалидитетом Босне и Херцеговине	08.01.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговор на тему функционисања Савјета за особе са инвалидитетом Босне и Херцеговине. Размјена информација о досадашњим активностима и налазима из Извјештаја о правима особа са инвалидитетом.
	Премијерка Владе Херцеговачко-неретванског кантона	16.01.2025. године, Мостар	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговор о правима просвјетних радника и активностима Владе. Питања сарадње и људских права у ХНК.
	Министар образовања, науке, културе и спорта Херцеговачко-неретванског кантона	16.01.2025. године, Мостар	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговор о правима просвјетних радника и активностима Владе. Питања сарадње и људских права у ХНК.
	Синдикат основног и средњег образовања Херцеговачко-неретванског кантона	16.01.2025. године, Мостар	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговор на тему питања радно-социјалних права наставника и запослених у образовању.
	Муфтијство Мостарско	16.01.2025. године, Мостар	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговор о положају вјерских заједница и правима вјерника. Дијалог о међурелигијској сарадњи и заштити права вјерских заједница у друштву.
	Заједничка комисија за људска права Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине	22.01.2025. године, Сарајево	Омбудсмени БиХ	Разматрање Специјалног извјештаја у вези са спречавањем ризика апатридије у Босни и Херцеговини.
	Федерална министрица образовања и науке	24.01.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано о питањима од значаја за образовни систем у Федерацији БиХ и међусобној сарадњи.
	Јеврејска општина Бања Лука, Јеврејски културни центар <i>Ауре Ливне</i> и Друштво српско-јеврејског пријатељства	26.01.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Меморијална академија поводом Дана сјећања на жртве Холокауста.
	Директор Центра за социјални рад Љубушки	28.01.2025. године, Љубушки	Омбудсменка Нивес Јукић	Разговор о улози центара за социјални рад у остваривању права рањивих категорија становништва и међусобној будућој сарадњи.
	Министар унутрашњих послова Западнохерцеговачког кантона	28.01.2025. године, Љубушки	Омбудсменка Нивес Јукић	Разговор о питањима сарадње из надлежности и дјелокруга функционисања и рада двије институције.

Премијерка Владе Херцеговачко-неретванског кантона	29.01.2025. године, Мостар	Омбудсменка Нивес Јукић	Разговор о правима просвјетних радника и активностима Владе. Питања сарадње и људских права у ХНК.
Министар образовања, науке, културе и спорта Херцеговачко-неретванског кантона	29.01.2025. године, Мостар	Омбудсменка Нивес Јукић	Разговор о правима просвјетних радника и активностима Владе. Питања сарадње и људских права у ХНК.
Дирекција за европске интеграције БиХ	30.01. 2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Радионица за јачање административних капацитета и вјештина државних службеника укључених у преговоре о приступању БиХ ЕУ.
ПФБиХ, Дом народа, Комисија за људска права и слободе	30.01.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разматрање Препорука Институције омбудсмена БиХ.
КПЗ посјете	04.-05.02.2025. године у Орашју и Тузли	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Утврђивање стања људских права лица лишених слободе у установама и разговори са осуђеницима по чијим жалбама су регистровани предмети у Институцији.
КПЗ посјета	12.02.2025. године, Војковићи	Омбудсмени БиХ	Разговарано о значајним питањима везаним за рад и функционисање Завода и досадашњој сарадњи. Обилазак затворских простора за смјештаја притвореника и затвореника.
IDDEEA	13.-14.02.2025. године, Сарајево	Омбудсмени БиХ	Конференција се бави дигиталном трансформацијом јавне управе, развојем е-Управе и њеним утицајем на пословни раст и ЕУ интеграције.
ЈУ Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида Републике Српске	20.02.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о примјени Конвенције о правима особа са инвалидитетом, досадашњим резултатима Фонда и јачању сарадње у циљу унапређења запошљавања и професионалне рехабилитације особа са инвалидитетом.
Град Сарајево, у сарадњи са Општином Центар Сарајево	02.03.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Конференција је била посвећена борби против дискриминације, с фокусом на дјецу и младе с Дауновим синдромом те промоцији једнакости, инклузије и поштовања различитости.
Предсједавајући Жалбеног савјета при Савјету министара БиХ	14.3.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано о јачању сарадње и унапређењу поступка рјешавања жалби ради ефикасније заштите права грађана.

	Директор Центра за социјални рад Груде	18.03.2025. године, Груде	Омбудсменка Нивес Јукић	Састанак је био посвећен јачању заштите људских права дјече и размјени искустава између Центра за социјални рад и Институције омбудсмена.
	Сједница Клуба делегата хрватског народа у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине	20.03.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Разговарано је о питањима Дневног реда 17. сједнице Дома народа Парламента Федерације БиХ.
	Сједница Клуба делегата бошњачког народа у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине	20.03.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о питањима Дневног реда 17. сједнице Дома народа Парламента Федерације БиХ.
	Сједница Клуба делегата српског народа у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине	20.03.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о питањима Дневног реда 17. сједнице Дома народа Парламента Федерације БиХ.
	Сједница Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине	20.03.2025. године, Сарајево	Омбудсмени БиХ	Разматрање Специјалног извјештаја <i>Анализа реализације препорука Омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине.</i>
	Представник Агенције за статистику Босне и Херцеговине	20.03.2025. године, Сарајево	Омбудсмени БиХ	Разговарано је о јачању сарадње између Омбудсмена, УН-а и Агенције за статистику БиХ ради промоције људских права, бољег прикупљања података и могућег потписивања Смјерница о сарадњи.
	Представници Центра за социјални рад и Полицијске станице у Санском Мосту	27.03.2025. године, Сански Мост	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о јачању сарадње Центра за социјални рад и Полицијске станице са Омбудсменом ради унапређења социјалне заштите и заштите права рањивих група, посебно дјече.
	Начелник општине и предједавајући Општинског вијећа Сански Мост	27.03.2025. године, Сански Мост	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о актуелној ситуацији у општини Сански Мост, остваривању права грађана и јачању сарадње општинских власти са Институцијом омбудсмена.
	Ректор Универзитета у Сарајеву	28.03.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о сарадњи Универзитета у Сарајеву и Омбудсмена с акцентом на промоцију људских права и едукацију студената о људским правима и јачање свијести младих о овој теми.
	Министарство унутрашњих послова Републике Српске	04.04.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о обиљежавању Дана полиције Републике Српске и централној свечаности одржаној у организацији МУП-а РС у Бањалуци.

	Сједница Заједничке комисије за људска права ПСБиХ	14.04.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Разматрање захтјева Институције омбудсмена БиХ за додатним канцеларијским простором.
	Министар Федералног министарства рада и социјалне политике	21.04.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о питањима из области социјалне заштите, предметима у раду Институције омбудсмена БиХ и унапређењу сарадње са Федералним министарством рада и социјалне политике.
	Сједница Дома народа Парламентарне скупштине БиХ	24.04.2025. године, Сарајево	Омбудсменке Нивес Јукић и др Јасминка Џумхур	Разматрање пратећег извјештаја о стању у установама за смјештај особа са интелектуалним и менталним тешкоћама и о Специјалном извјештају о спречавању ризика апатридије.
	Министарство за људска права и избјеглице БиХ и Заједничка комисија за људска права ПСБиХ у сарадњи с Удружењем слијепих Кантона Сарајево и Информативним центром за особе са инвалидитетом <i>Лотос</i> из Тузле у оквиру пројекта <i>Креирање политика у Босни и Херцеговини уз поштовање људских права и права особа са инвалидитетом</i>	14.05.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о положају и правима особа са инвалидитетом у правном систему БиХ те обавезама државе према Конвенцији УН-а о правима особа са инвалидитетом.
	Посјета КПЗ	15.05.2025. године, Бусовача	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Упознавање са остваривањем права лица лишених слободе у КПЗ Бусовача, разговор са директором о сарадњи и текућим питањима установе, те састанци са осуђеним лицима чије су жалбе регистроване у Институцији омбудсмена.
	Сједница Заједничке комисије за људска права Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине	28.05.2025. године, Сарајево	Омбудсмени БиХ	Разматрање Годишњег извјештаја о резултатима активности Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине за 2024. годину.
	Сједница Комисије за финансије и буџет Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине	28.05.2025. године, Сарајево	Омбудсмени БиХ	Питања у вези са обезбјеђивањем услова за функционисање Институције омбудсмена у складу са њеним мандатом.

	Сједница Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.	29.05.2025. године, Сарајево	Омбудсмени БиХ	Разматрање Пратећег извјештаја о стању у установама за смјештај особа с интелектуалним и менталним тешкоћама у Босни и Херцеговини и Специјалног извјештаја у вези са спречавањем ризика апатридије у Босни и Херцеговини.
	Сједница Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ	12.06.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Разматрање Годишњег извјештаја о резултатима активности Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине за 2024. годину.
	Сједница Представничког дома Парламента Федерације БиХ	24.06.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Тематска сједница <i>Поступање надлежних органа у Федерацији Босне и Херцеговине по препорукама омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине.</i>
	Градоначелник Града Добоја	02.07.2025. године, Добој	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о стању људских права у граду Добоју, предметима формираним по жалбама грађана и унапређењу међусобне сарадње.
	Сједница Одбора за представке, приједлоге и друштвени надзор Републике Српске	03.07.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разматран је Годишњи извјештај о резултатима активности Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине за 2024. годину.
	Директор КПЗ полуотвореног типа Сарајево	03.07.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Свечано отварање дијела новоизграђеног комплекса притворске јединице Казнено- поправног завода полуотвореног типа Сарајево.
	Федерални министар здравства	09.07.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о сарадњи између Институције омбудсмена и Федералног министарства здравства, актуелним проблемима у области здравствене заштите и жалбама грађана због повреда права из ове области.
	Директор Института за медицинско вјештачење здравствено стања	09.07.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Разговарано је о питањима заједничког интереса у области здравствене заштите, посебно у вези примјене подзаконских аката у поступку медицинског вјештачења здравственог стања и о могућностима међусобне сарадње у најбољем интересу грађана.

	Сједница НСРС	09.07.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разматрање Годишњег извјештаја о резултатима активности Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине за 2024. .годину.
	Меморијални центар Поточари	11.07.2025. године, Сребреница	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Обиљежавање 30. годишњице геноцида над Бошњацима.
	Сједница Дома народа Парламентарне скупштине БиХ	17.07.2025. године, Сарајево	Омбудсменке Нивес Јукић и др Јасминка Џумхур	Разматрање Пратећег извјештаја о стању у установама за смјештај особа са интелектуалним и менталним тешкоћама у Босни и Херцеговини и Специјалног извјештаја у вези са спречавањем ризика апатридије у Босни и Херцеговини.
	Врхбосански надбискуп метрополита	21.07.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Разговарано је о актуелним темама и изазовима с којима се суочавамо на нивоу појединца, породице, локалне заједнице, али и у цјелокупном друштву.
	Министрица за одгој и образовање КС	18.08.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о сарадњи између Институције омбудсмена и Министарства за одгој и образовање Кантона Сарајево, жалбама грађана те стању у основном и средњем образовању, уз нагласак на важност међусобне координације.
	Начелник Општине Центар Сарајево	20.08.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Разговарано је о заштити људских права на локалном нивоу, досадашњим праксама, предметима регистрованим у Институцији омбудсмена и унапређењу сарадње између Општине Центар Сарајево и Омбудсмена БиХ.
	Предсједавајући и члан Предсједништва БиХ	25.08.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Обиљежавање 33. годишњице спаљивања Националне и универзитетске библиотеке Босне и Херцеговине (НУББиХ) у Вијећници.
	Синдикат средњег и високог образовања, одгоја, науке и културе БиХ – Кантонални одбор Кантона Сарајево	28.08.2025. године, Неум	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о положају и правима радника у образовању, посебно наставника и стручних сарадника, те о раду Институције омбудсмена у заштити њихових права.

	Институт за нестале особе БиХ	03.09.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Обиљежавање 20. годишњице оснивања Института за нестале особе БиХ, уз подсећање на важност тражења и идентификације несталих особа, очувања људског достојанства и континуираног поштовања права жртава.
	Сједница Одбора за унутрашњу политику Савјета министара БиХ	08.09.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Иницијатива о потреби измјене Правилника о условима и начину кориштења службених возила у институцијама БиХ, чији је предлагач Институција омбудсмена БиХ.
	Начелник општине Травник	17.09.2025. године, Травник	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о предметима регистрованим у Институцији омбудсмена на основу обраћања грађана општине Травник, уз размјену информација и унапређење сарадње између општине и Омбудсмена.
	Директор Сарајевостана	30.09.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о одржавању заједничких дијелова стамбених зграда у Сарајеву, постојећим проблемима и могућностима побољшања управљања и одржавања тих простора.
	Удружење правника Републике Српске и Правни факултет Универзитета у Бањалуци	09.10.2025. године, Теслић	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарало се о стању дигитализације јавне управе у Босни и Херцеговини, у оквиру теме <i>Изградња и функционисање правног система.</i>
	Заједничка комисија за људска права Парламентарне скупштине БиХ и Министарство за људска права и избјеглице БиХ, у оквиру пројекта CORDIAL, којег проводи Каритас БиХ у сарадњи с Унијом организација особа са инвалидитетом у БиХ, а финансирају Европска унија и Федерално министарство рада и социјалне политике, уз подршку Канцеларије Високог комесара Уједињених нација за људска права у БиХ	05.11.2025. године, Сарајево	Омбудсменке Нивес Јукић и др Јасминка Џумхур	Разговарало се о могућностима увођења ослобађања од ПДВ-а на помагала неопходна за свакодневни живот особа са инвалидитетом, с циљем олакшавања приступа и смањења препрека у свакодневном животу.

	КПЗ Посјета	11.11.2025. године, Зеница	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарало се о остваривању права лица лишених слободе у Казнено-поправном заводу Зеница, укључујући разматрање регистрованих жалби и стање у установи.
	Удружење послодаваца у ФБиХ	13.11.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарало се о изазовима и перспективама развоја индустрије и економије у Босни и Херцеговини, усклађивању дјеловања с европским интеграцијама, те примјени Водећих начела УН-а о пословању и људским правима у приватном сектору.
	Министар комуналне привреде, инфраструктуре, просторног уређења, грађења и заштите животне средине Кантона Сарајево	14.11.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарало се о сарадњи између Институције омбудсмена и Министарства комуналне привреде Кантона Сарајево, изазовима у пружању комуналних услуга, заштити животне средине и рјешавању жалби грађана.
	КПЗ Посјета	20.11.2025. године, Војковићи	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарало се о остваривању права лица лишених слободе у Казнено-поправном заводу Војковићи, укључујући разматрање регистрованих жалби и стање у установи.
	Универзитет у Сарајеву	21.-22.11.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарало се о наслјеђу Дејтонског споразума, вези између мира и правде те заштити људских права у Босни и Херцеговини у протеклих тридесет година.
	Центар за једнакост и равноправност полова Републике Српске	25.11.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарало се о превенцији и сузбијању дигиталног насиља према женама, размјени искустава и јачању координације институција и организација у заштити жена од насиља.
	Удружење жртава и свједока геноцида и Покрет <i>Мајке енклава Сребреница и Жепа</i>	26.11.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарало се о правди за жртве геноцида, очувању историјског памћења и размјени знања и искустава у изградњи будућих путева ка правди и помирењу.
	Сједница Комисије за финансије и буџет Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у Сарајеву	26.11.2025. године, Сарајево	Омбудсмени БиХ	Разматрање нацрта буџета Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине за 2026. годину.
	Координатори праксе са Факултета политичких наука у Бања Луци	01.12.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарало се о значају повратних миграција, институционалној подршци повратку и улогама дијаспоре у развоју локалних заједница.

	Министар за европске интеграције и међународну сарадњу у Влади Републике Српске	04.12.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о сарадњи у оквиру надлежности двије институције, актуелном стању људских права, реформским процесима и европским интеграцијама.
	Министарство правде Републике Српске и Центар за јавну управу и јавне политике	10.12.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Предавање о борби против корупције, поводом обиљежавања Међународног дана борбе против корупције, 9.12.

ВРСТА АКТИВНОСТИ	СУБЈЕКТ С КОЈИМ ЈЕ САСТАНАК ОДРЖАН	ДАТУМ И МЈЕСТО ОДРЖАВАЊА	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	Тема састанка
Активности на промоцији људских права	Правни факултет Универзитета у Бањој Луци	06.02.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Свечана академија поводом обиљежавања 50. година постојања ПФ УНБЛ.
	Делегација Институције за људска права и равноправност Турске и генерални конзул Републике Турске у Бањој Луци	25.02.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Посјета је била усмјерена на размјену искустава и јачање сарадње између институција Босне и Херцеговине и Турске у области заштите и промоције људских права, с посебним фокусом на превентивне механизме.
	Правни факултет Универзитета у Сарајеву	28.03.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Тема предавања Омбудсменке др Џумхур је била практична примјена Закона о слободи приступа информацијама и начину подношења жалби Институцији омбудсмена.
	Филозофски факултет Универзитета у Мостару	20.05.2025. године, Мостар	Омбудсменка Нивес Јукић	Упознавање студената с активностима Омбудсмена БиХ усмјереним на промоцију и заштиту људских права (током предавања одржаног у оквиру колегија Цивилно друштво).
	Учесници тренинга су државни службеници и службенице који раде у Парламентарној скупштини БиХ, Канцеларији за ревизију институција БиХ, Министарства одбране БиХ, АПИК-а и др. Организатор тренинга је Центар за безбједносне студије	04.06.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Презентација и едукација учесника тренинга о Закону о омбудсменима за људска права БиХ и методама пост-законодавног надзора у оквиру пројекта БИХОС у Сарајеву.

ВРСТА АКТИВНОСТИ	СУБЈЕКТ С КОЈИМ ЈЕ САСТАНАК ОДРЖАН	ДАТУМ И МЈЕСТО ОДРЖАВАЊА	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	Тема састанка
Сарадња с међународним организацијама и институцијама и поднесци УН Комитетима	Новименовани резидентни представник UNDP у БиХ	09.01.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Наступна посјета новоименованог резидентног представника UNDP-а у БиХ и планирање наставка сарадње с Институцијом.
	Новименовани резидентни представник UNDP у БиХ	10.01.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Наступна посјета новоименованог резидентног представника UNDP-а у БиХ и планирање наставка сарадње с Институцијом.
	Новименовани резидентни представник UNDP у БиХ	16.01.2025. године, Сарајево	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Наступна посјета новоименованог резидентног представника UNDP-а у БиХ и планирање наставка сарадње с Институцијом.
	Новименовани резидентни представник UNDP у БиХ	30.01.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговор о модалитетима будуће сарадње, посебно на изради Специјалног извјештаја о загађености ваздуха у БиХ.
	Канцеларија Уједињених нација у Босни и Херцеговини	18.02.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Процес израде Оквира сарадње за одрживи развој у БиХ.
	Резидентна координаторица и представници УН Агенција у БиХ	19.03.2025. године, Сарајево	Омбудсмени БиХ	Разговарано је о јачању сарадње између Институције омбудсмена и УН Агенција у БиХ, размјени искустава те планирању заједничких активности у области људских права.
	Делегација Мисије OSCE-а, предвођена шефом теренске канцеларије у Бањој Луци	26.03.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о досадашњој и будућој сарадњи Омбудсмена и Мисије OSCE-а, с фокусом на промоцију људских права, права националних мањина и подршку канцеларијским данима.
	Правни савјетник Мисије OSCE-а у БиХ	23.04.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о нацрту Закона о социјалној карти Републике Српске и могућностима сарадње Омбудсмена БиХ и Мисије OSCE-а на праћењу његовог усвајања, провођења и утицаја на људска права.
	Амбасадор Европске уније у БиХ	08.05.2025. године, Сарајево	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Обиљежавање Дана Европе.
	Пети састанак Савјетодавног одбора пројекта <i>Квалитетно образовање за све</i> , Канцеларија Савјета Европе у Сарајеву	12.05.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Разговарано је о унапређењу квалитета образовања, инклузији и сузбијању дискриминације.

	Група експерата за акцију против трговине људима (GRETA)	13.05.2025. године, Сарајево	Омбудсменке Нивес Лукић и др Јасминка Џумхур	Разговарано је о праћењу провођења одредбе Конвенције Савјета Европе о сузбијању трговине људима и мјерама које Босна и Херцеговина предузима у тој области, на састанку Омбудсменки БиХ с експертима GRETA.
	Представници амбасаде Норвешке, Данске, Финске и Шведске у БиХ	20.05.2025. године, Сарајево	Омбудсменке Нивес Лукић и др Јасминка Џумхур	Пријем поводом обиљежавања заједничког Дана државности скандинавских земаља те јачање сарадње и добросусједских односа.
	Генерални конзул Републике Турске	27.05.2025. године, Бања Лука	Омбудсмени БиХ	Разговарано је о актуелној ситуацији у области владавине права, промоцији и заштити људских права, надлежностима и активностима Омбудсмена БиХ те досадашњој и будућој сарадњи.
	Мисија OSCE-а у БиХ	03.06.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Презентација Извјештаја из сјене о имплементацији Архуске конвенције у БиХ и разговор о њеним налазима и доприносу еколошких организација и релевантних субјеката. У припреми и изради Извјештаја учествовале су еколошке организације из Босне и Херцеговине, као и релевантни субјекти са свих административних нивоа у Босни и Херцеговини.
	Специјална извјеститељица Уједињених нација за положај бранилаца људских права	10.06.2025. године, Сарајево	Омбудсменке Нивес Лукић и др Јасминка Џумхур	Разговарано је о правном и институционалном оквиру заштите бранилаца људских права у БиХ, изазовима с којима се сусрећу, њиховој важности за очување људских права и документовању кршења тих права.
	Амбасада Велике Британије у БиХ	11.06.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Свечани пријем поводом прославе рођендана Краља Чарлса III.
	Високи комесаријат OSCE-а за националне мањине	13.06.2025. године, Хаг, Холандија	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о изазовима и положају жена припадница националних мањина у БиХ те размјени искустава и препорука за унапређење политика и праксе на нивоу заједнице и држава учесница OSCE-а.
	Амбасада Републике Словеније у БиХ	16.06.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Пријем поводом Дана државности и дана оружаних снага Републике Словеније.

	Специјална извјеститељица Уједињених нација за положај бранилаца људских права	16.06.2025. године, Сарајево	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о правном и институционалном оквиру заштите бранилаца људских права у БиХ, изазовима с којима се сусрећу, њиховој важности за очување људских права и документовању кршења тих права.
	Амбасада Швајцарске у БиХ	25.06.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Панел дискусија има за циљ дијалог између власти, институција и актера цивилног друштва о ситуацији људских права у Босни и Херцеговини, с фокусом на процјену постигнутог напретка и изазова у имплементацији препорука из 4. Универзалног периодичног прегледа Босне и Херцеговине.
	ICMP - Међународна комисија за нестале особе	30.06.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Панел дискусија <i>Потрага за несталима у БиХ - од досадашњих напора ка будућим рјешењима</i> на којој су представљени резултати и активности подршке процесу тражења несталих особа у Босни и Херцеговини (2020-2025).
	Амбасадор Француске у БиХ	14.07.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Свечани пријем поводом Националног празника Републике Француске.
	Генерални конзул Републике Турске	15.07.2025. године, Бања Лука	Омбудсмени др Невенко Врањеш и др Јасминка Џумхур	Обиљежавање 15. јула, Дана демократије и националног јединства.
	Амбасадор Краљевине Данске у БиХ	23.07.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о актуелним питањима и изазовима у области људских права, активностима Институције омбудсмена у промоцији добре управе и заштити права грађана, те о јачању сарадње и подршци Амбасаде Краљевине Данске.
	Представници УН Агенција у БиХ	31.07.2025. године, Сарајево	Омбудсмени др Невенко Врањеш и др Јасминка Џумхур	Разговарано је о сарадњи са УН агенцијама у БиХ у областима дигиталног насиља, здравствене заштите и права особа старије животне доби, укључујући приступ здравственој заштити за обољеле од карцинома и ријетких болести, насиље у дигиталним технологијама и план истраживања по тим темама.

Делегација Министарства за људска права Индонезије	11.09.2025. године, Сарајево	Омбудсменке Нивес Јукић и др Јасминка Џумхур	Разговарано је о надлежностима и активностима Институције омбудсмена БиХ, размјени искустава и знања с делегацијом Министарства за људска права Републике Индонезије, с циљем развоја плана за рјешавање озбиљних случајева кршења људских права.
Састанак Управног одбора пројекта <i>Ка једнакој, инклузивној и толерантној Босни и Херцеговини</i> у оквиру Заједничког програма Европске уније и Савјета Европе Horizontal Facility за Западни Балкан и Турску	16.10.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарало се о напретку и наредним корацима у имплементацији пројекта за промоцију једнакости, борбу против дискриминације, мржње и расизма у Босни и Херцеговини, те о важности редовне размјене информација и даљем унапређењу инклузивних и толерантних пракси.
Новоименована резидентна координаторица Уједињених нација у Босни и Херцеговини	22.10.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Свечана прослава Дана Уједињених нација.
Амбасадор Аустрије у БиХ	23.10.2025. године, Сарајево	Омбудсмени Нивес Јукић и др Невенко Врањеш	Обиљежавање Националног празника Републике Аустрије.
Генерални конзул Републике Турске	30.10.2025. године, Бања Лука	Омбудсменка Нивес Јукић	Обиљежавање 102. годишњице проглашења Републике Турске.
Канцеларија високог повјереника за људска права Уједињених нација (OHCHR), у партнерству са Делегацијом Европске уније у Босни и Херцеговини и Балканском регионалном истраживачком мрежом (BIRN)	03.11.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарало се о приступима и могућностима осигуравања нематеријалних репарација у Босни и Херцеговини, укључујући меморијализацију, борбу против негирања ратних злочина и гаранције непонављања.
Састанак Савјетодавног одбора пројекта <i>Квалитетно образовање за све</i> у оквиру Заједничког програма Европске уније и Савјета Европе Horizontal Facility за Западни Балкан и Турску	04.11.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Разговарало се о унапређењу квалитета образовања у Босни и Херцеговини, промоцији инклузије и уклањању дискриминације унутар образовног система, те о постигнутим резултатима и наредним корацима пројекта.
Амбасада Републике Индонезије у Босни и Херцеговини	21.11.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Дипломатски пријем поводом 80. годишњице независности Републике Индонезије.

	UNFPA, Популацијски фонд Уједињених нација у Босни и Херцеговини	01.12.2025. године, Мостар, Тузла и Бања Лука	Омбудсменка Нивес Јукић	У оквиру глобалне кампање “16 дана активизма против родно заснованог насиља” презентација Специјалног извјештаја о појавним облицима, механизмима заштите и превенције од насиља у породици у Босни и Херцеговини.
	Шеф Мисије OSCE-а у БиХ	09.12.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Предавање које је одржано студентима Факултета политичких наука: <i>Перспективе нове генерације: Зашто је Мисија OSCE-а и даље важна у БиХ.</i>
	Амбасадор Француске у БиХ	16.12.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о актуелним питањима и изазовима у области људских права, промоцији добре управе и владавине права, те јачању Институције омбудсмена.

ВРСТА АКТИВНОСТИ	СУБЈЕКТ С КОЈИМ ЈЕ САСТАНАК ОДРЖАН	ДАТУМ И МЈЕСТО ОДРЖАВАЊА	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	Тема састанка
Учешће у мрежама NHRI	Састанак ENNHRI радне групе за азил и миграције	14.01.2025. године, онлајн	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано о националном раду у области азила и миграција, укључујући развоје у имплементацији Пакта и приоритетима за 2025. годину.
	ENNHRI Вебинар	22.01.2025. године, онлајн	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Расправа и провођење пресуде Klimaseniorinnen и његовим импликацијама. Централна тема разговора тиче се заштите животне средине кроз постојећа права и могућност рјешавања широког спектра ситуација које утичу на животну средину и људска права.
	GANHRI Вебинар	30.01.2025. године онлајн	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Вебинар је био посвећен улози националних институција за људска права у заштити рањивих група од тортуре и злостављања, кроз примјену OPCAT-а и других релевантних међународних стандарда.
	Мрежа цивилног друштва: AGE Platform Europe, ENNHRI и Equinet	06.02.2025. године, онлајн	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано о начинима јачања заштите од старосне дискриминације у Европи.

Equinet радионица	24.-27.02.2025. године, Краков, Пољска	Омбудсменке Нивес Јукић и др Јасминка Џумхур	Радионица је посвећена примјени ЕУ директива о стандардима за органе за равноправност, с фокусом на јачање њихове независности, овлаштења и институционалног дјеловања.
GANHRI Годишњи састанак	10.-13.03.2025. године, Женева, Швајцарска	Омбудсмени БиХ	Учешће је усмјерено на разматрање стратешких приоритета GANHRI-а, јачање међународне сарадње те унапређење заштите људских права, с посебним фокусом на положај старијих особа.
Састанак ENNHRI чланова Мреже	01.04.2025. године, онлајн	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о теорији промјене, њеној сврси и примјени, с фокусом на израду изјаве о проблему и утицај у оквиру рада ENNHRI.
Састанак у заједничкој организацији EQUINET-а и UNAR-а <i>Центар Equinet Лидерство за равноправност</i>	08.-09.05.2025. године, Палермо, Италија	Омбудсменке Нивес Јукић и др Јасминка Џумхур	Разговарано је о изазовима са којима се суочавају у свакодневном раду.
Њемачка Савезна антидискриминацијска агенција у сарадњи с Кућом свјетских култура	12.05.2025. године, Берлин, Њемачка	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о актуелним друштвено-политичким питањима и спречавању дискриминације на међународној конференцији <i>Њемачки дани борбе против дискриминације у Берлину</i> .
CILD	22.-23.05.2025. године, Рим, Италија	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Упознавање с праксама и методологијама праћења административних притворских центара, размјена искустава и дискусија о заштити људских права.
Конференција Equinet чланова Мреже	09.06.2025. године, Брисел, Белгија	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о еволуцији политика равноправности у Европи, актуелним изазовима и будућим правцима дјеловања током конференције EQUINET „25 година равноправности“ у Бриселу.
Конференција Equinet чланова Мреже	09.06.2025. године, онлајн	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о еволуцији политика равноправности у Европи, актуелним изазовима и будућим правцима дјеловања током конференције EQUINET 25 година <i>равноправности</i> у Бриселу.
Састанак ENNHRI радне групе за бизнис и људска права	26.06.2025. године, онлајн	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Сагледавање актуелних процеса у овој интердисциплинарној области, која се залаже за то да и држава и пословни субјекти буду носиоци обавеза које се тичу људских права.

	ENNHRI сједница чланова Мреже	30.06.2025. године, онлајн	Омбудсменке Нивес Јукић и др Јасминка Џумхур	Разговарано је о стратешком планирању и примјени <i>Теорије промјене</i> за дефинисање циљева, активности и мјерење утицаја рада националних институција за људска права.
	ENNHRI чланице Мреже	24.07.2025. године, онлајн	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Вебинар о заштити животне средине кроз постојећа људска права, тумачењу Европског суда за људска права и могућностима усвајања додатног протокола о праву на здраву животну средину.
	Девета регионална конференција органа за равноправност југоисточне Европе	22.-23.09.2025. године, Сплит, Република Хрватска	Омбудсмени БиХ	Разговарано је о јачању сарадње органа за равноправност и организација цивилног друштва у југоисточној Европи кроз размјену знања, најбољих пракси и заједничке иницијативе.
	ENNHRI Форум лидерства 2025 <i>Сналажење у новом окружењу за европске националне институције за људска права</i>	24.09.2025. године, Брисел, Белгија	Омбудсмени БиХ	Разговарано је о изазовима и рјешењима за европске националне институције за људска права, укључујући управљање отвореним курсевима људских права, мандат NHRI и размјену искустава ради доприношења стратешком плану ENNHRI.
	15. састанак Колаборативне платформе COE-FRA-ENNHRI-EQUINET	01.10.2025. године, Единбург, Шкотска	Омбудсмени БиХ	Разговарало се о изазовима и могућностима за остварење социо-економских права у руралним заједницама те о примјени европских стандарда и инструмената људских права за унапређење руралног развоја и социјалне правде.
	Комесарка Агенције за информисање и приватност Косова*	13.-15.10.2025. године, Призрен, Косово*	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарало се о законским и практичним изазовима у приступу јавним исправама, размјени искустава у провођењу прописа те јачању регионалне сарадње, дијалога, транспарентности и одговорности.
	Институција омбудсмена Малте	15.-16.10.2025. године, Малта	Омбудсмени Нивес Јукић и др Невенко Врањеш	Разговарало се о улози омбудсмена у изградњи повјерења грађана, заштити рањивих група, унапређењу етичког управљања и примјени технолошких иновација, те о регионалним изазовима и стратегијама Асоцијације медитеранских омбудсмена.

	Састанак Мреже националних превентивних механизма земаља Југоисточне Европе (SEE)	04.-06.11.2025. године, Подгорица, Црна Гора	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарало се о присилној хоспитализацији у истражним и грађанским поступцима, те о налазима, изазовима и добрим праксама Превентивног механизма у Босни и Херцеговини у заштити права особа лишених слободе.
	Локални омбудсмен Града Ниша	12.11.2025. године, Ниш, Република Србија	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Свечано обиљежавање 20. годишњице Локалног омбудсмена Града Ниша.
	Заштитник грађана Републике Србије	13.-14.11.2025. године, Београд, Република Србија	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Обиљежавање 20. годишњице. Разговарало се о правној природи Институције омбудсмена у систему подјеле власти, правном положају Омбудсмена и перспективама развоја ове институције у регионалном контексту.
	Повереник за заштиту равноправности Републике Србије	18.11.2025. године, Београд, Република Србија	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарало се о образовању и родној равноправности, с нагласком на искуства земаља у региону и утицај образовања на унапређење положаја жена.
	Equinet чланице Мреже	20.11.2025. године, Штокхолм, Шведска	Омбудсменка Нивес Јукић	Разговарало се о приступу правди за жртве дискриминације, размјени искустава и модела између националних органа за равноправност, те о примјени нових директива и јачању овлашћења за бољу подршку носиоцима права.

ВРСТА АКТИВНОСТИ	СУБЈЕКТ С КОЈИМ ЈЕ САСТАНАК ОДРЖАН	ДАТУМ И МЈЕСТО ОДРЖАВАЊА	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	Тема састанка
Сарадња са цивилним друштвом	АИРЕ Центар у сарадњи са партнерским организацијама у БиХ, Центром женских права и Атлантском иницијативом	24.01.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано о подстицању конструктивног дијалога међу свим релевантним актерима и будућим правцима дјеловања.
	Представници неформалне групе грађана <i>Зауставимо незаконите измјене просторног плана Града Мостара</i>	27.01.2025. године, Мостар	Омбудсменка Нивес Јукић	Разговарано о проблематици која се тиче измјене Просторног плана ради изградње обновљивих извора енергије.

Заинтересоване стране у оквиру Пројекта <i>Иницијатива за женска права и антидискриминацију угрожених група</i> - Удружење грађана ЛИР Цивилно друштво	10.02.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано о потребама и могућностима организација цивилног друштва у локалном контексту и будућим стратешким принципима.
В.д. директорица Save the Children за сјеверозападни Балкан	19.02.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано о тренутним активностима, приоритетима и плановима у области заштите дјечијих права.
Предсједница Удружења грађана <i>Стоп мобинг</i> из Требиња Аница Рамић и правни савјетник Есад Бећировић	21.03.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о узнемиравању на раду, дискриминацији жена и могућностима јачања сарадње између Омбудсмена и Удружења ради унапређења заштите права запослених.
Центар женских права	25.03.2025. године, Етно село Чардаци	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о примјени Института „Особе од повјерења“ и ванинституционалним моделима подршке женама жртвама родно заснованог насиља.
Фондација <i>Удружене жене Бања Лука</i>	26.03.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о анализи судског одговора на насиље према женама и дјечије те о препорукама за унапређење заштите и приступа правди жртвама.
Удружење грађана <i>Мозаик пријатељства Бања Лука</i>	01.07.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Разговарано је о раду удружења, изазовима у пружању помоћи најугроженијим грађанима и могућностима сарадње са Институцијом омбудсмена.
Удружење “Ја бих у ЕУ” и „World University Service(WUS) Austria“, уз финансијску подршку Европске уније у БиХ	09.07.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Панел дискусија на тему заштите новинара и медијских радника, уз истицање улоге Омбудсмена у заштити права новинара и промовисање слободе изражавања, посебно међу младима и цивилним друштвом.
Дјеца из СОС Дјечијих села Сарајево и Грачаница	23.07.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Упознавање са радом Институције омбудсмена и могућностима заштите права дјеце, у оквиру наставка сарадње на промоцији и заштити дјечијих права.
Центар женских права Зеница, уз подршку Развојног програма Уједињених нација (UNDP) у БиХ кроз LEAD програм и Мулти-партнерски повјерљачки фонд	27.08.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о законском оквиру и надзору над заштитом права жена жртава насиља, имплементацији препорука у пракси и унапређењу мултисекторске сарадње у циљу превенције феминицида.

	Transparency International БиХ	29.09.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Обиљежавање Међународног дана слободе приступа информацијама.
	Дјеца из СОС Дјечијих села Сарајево и Грачаница	06.11.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарало се о механизмима за имплементацију Резолуције 2533 Савјета Европе, укључујући превенцију злостављања дјеце, осигурање правде и репарација бившим корисницима те унапређење заштите права и сигурности дјеце у систему социјалне заштите.
	БИРН БиХ, Меморијални центар Сребреница и Удружење Заборављена дјеца рата, уз подршку Фонда за изградњу мира и генералног секретара Уједињених нација (ПБФ)	21.11.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарало се о важности образовања заснованог на чињеницама о рату у Босни и Херцеговини, отвореном дијалогу о прошлости и промоцији трајног мира, међусобног разумијевања и помирења.
	БХ Новинари	24.11.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	На прес-у је било ријечи о унапређењу сигурности новинарки у Босни и Херцеговини, превенцији родно заснованог насиља и јачању правне и институционалне заштите новинарки.
	<i>Перпетуум мобиле</i> – Институт за развој младих и заједнице уз подршку Transparency International БиХ, а финансира Европска унија	09.12.2025. године, Бања Лука	Омбудсмен др Невенко Врањеш	Јавна презентацији резултата истраживања о финансирању политичких странака у Босни и Херцеговини за период 2021–2024. Истраживање је реализовано у оквиру пројекта <i>Чист рачун – Поштенији избори</i> .
	Transparency International у БиХ	09.12.2025. године, Сарајево	Омбудсменка Нивес Јукић	Конференција <i>Моћ, Интереси и Држава: Индекс Заробљености БиХ</i> бавила се заробљеношћу државе, сукобом интереса и интегритетом јавних функција.
	Представнице организација Collective Aid и INTERGreat	18.12.2025. године, Сарајево	Омбудсменка др Јасминка Џумхур	Разговарано је о повратку миграната у БиХ, условима у притворским центрима, могућим центрима за повратак, поштовању људских права и утицају ЕУ миграцијских политика.

*Ова ознака не прејудуира ставове о статусу и у складу је са Резолуцијом 1244 Савјета безбједности Уједињених нација и мишљењем Међународног суда правде о Декларацији независности Косова.

XIII САРАДЊА С МЕДИЈИМА

Један од важних сегмената заштите људских права је информисање грађана о раду јавних органа, што укључује и Институцију омбудсмена, која на том пољу дјелује у складу с принципима објективности, транспарентности и равноправности. Ови принципи посебно добијају на значају у комуникацији с јавношћу, која има право и потребу да у сваком моменту буде информисана о питањима од значаја за свакодневни живот, било да се ради о остваривању појединачних права или системским мјерама за унапређење принципа добре јавне управе или владавине права. Комуникација с јавношћу такође има значајну улогу у креирању перцепције друштва, односно начина разумијевања дјеловања институције од стране јавности. Коначно, добро информисана јавност у могућности је да разумије и користи алате који су јој на располагању за остваривање људских права.

Сходно томе, сарадња с представницима средстава јавног информисања представља важан сегмент рада Омбудсмена, посебно имајући у виду утицај који медији имају на формирање јавног мњења, те њихов допринос у промоцији људских права. Исто тако, националне институције за људска права кроз свој рад пружају помоћ новинарима у њиховом раду, почевши од провођења закона о слободном приступу информацијама до заштите права новинара. Омбудсмени свакако остају посвећени даљем развијању тих односа јер су новинари веома значајни савезници у остварењу њиховог мандата.

Омбудсмен располаже с неколико инструмената путем којих информише јавност о темама из области људских права. Саопштења у којим Омбудсмени исказују свој став заснован на међународним стандардима људских права и законодавству у БиХ информишу јавност о темама кршења људских права и мјерама које је потребно предузети да би се степен заштите на конкретном плану подигао на виши ниво. Поред тога Омбудсмени сажетке донесених препорука редовно објављују на својој веб-страници како би могли послужити као смјернице у раду надлежних органа.

Објављивање информација и организовање прес-конференција поводом догађаја, као што су представљање годишњих и специјалних извјештаја, конференције и округли столови, састанци са представницима цивилног друштва користе се за анимирање медија како би теме из области људских права учиниле доступним јавности или како би се подстакла дебата која може произвести реакцију надлежних институција. (нпр. Специјални извјештај о појавним облицима, механизмима заштите и превенције од насиља у породици).

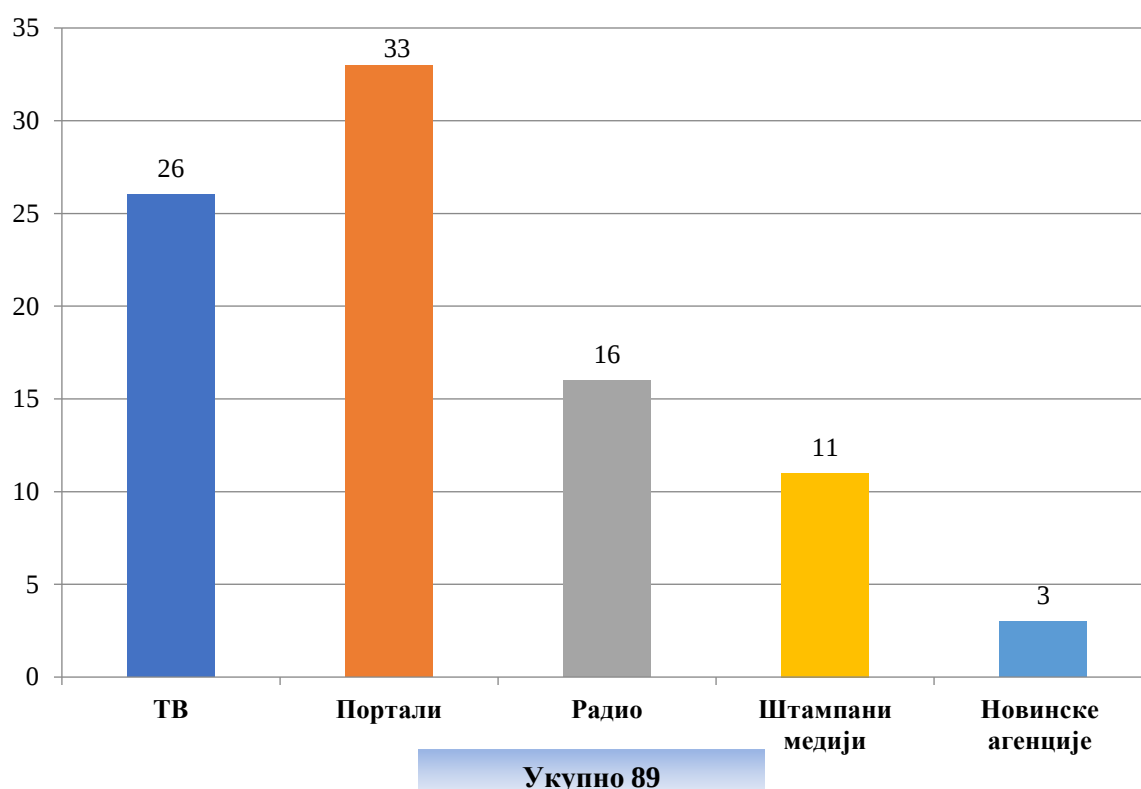
Континуирана сарадња с представницима средстава јавног информисања реализује се кроз координацију, планирање, организацију и имплементацију активности у утврђеним временским роковима.

Када су у питању конкретне бројке, у извјештајној години Институција омбудсмена је одговорила на 89 захтјева медија.

Поред аудио и видео-изјава (интервјуи, изјаве, гостовања у ТВ и радио емисијама...), одговори за медије достављани су и писменим путем. Када је ријеч о сарадњи с медијима у

потпуности су испоштовани рокови који су углавном били унапријед задани и дефинисани актуелним дешавањима те природом посла самих медија.

О активностима Омбудсмена извјештавали су и писали штампани и електронски медији. Најчешће кориштена новинарска форма у извјештавању биле су вијести, извјештаји и интервјуи. Омбудсмени су у извјештајној години говорили за БХРТ, ФТВ, РТРС, Н1, Нова ТВ, Радио Слободна Европа, Ослобођење, Еuronews, Дневни аваз, Глас Српске, онлајн магазин Журнал, Fokus.ba, Faktor.ba, портал еТрафика, укључујући неке од локалних медија као што су РТВУСК, Радио Чапљина, Tuzlanski.ba, Mostarski.ba али и за БИРН, Удружење БХ новинари, Медиационтер и др.

Графикон 3. Учешће представника Институције у медијима према медијским захтјевима

У складу са савременим трендовима, процентуално највећи удио заузимају електронски медији, уз евидентан тренд раста портала у укупном броју обраћања, док се у нешто мањем броју случајева радило о штампаним медијима.

У изјавама за медије Омбудсмени су представљали улогу и функцију Институције, конкретне предмете који се налазе у њеном раду, препоруке, као и остале индикаторе којима се оцјењује опште стање људских права у Босни и Херцеговини.

У извјештајној години настављен је тренд из претходних година по којем се у фокусу медијске пажње налазе права дјете и дискриминација по различитим основама, а слиједе их питања из области грађанских и политичких те економско-социјалних права.

У домену дјечијих права, Омбудсмени су за медије говорили на тему дјеце жртава трговине људима, превенцији и заштити дјеце од сексуалне експлоатације, вршњачком насиљу, малолетничким браковима и бројним другим темама од значаја за остваривање дјечијих права.

Када је ријеч о дискриминацији, Омбудсмени су у својим изјавама за медије говорили о дискриминацији на основу доби, родној дискриминацији, мобингу, говору мржње и другим темама.

У изјавама на тему остваривања грађанских и политичких права, Омбудсмени су, између осталог, говорили о положају повратника, слободи изражавања, статусу и правима новинара и сл.

У области економско-социјалних права, било је ријечи о правима из радних односа, социјалној заштити, здравству и образовању.

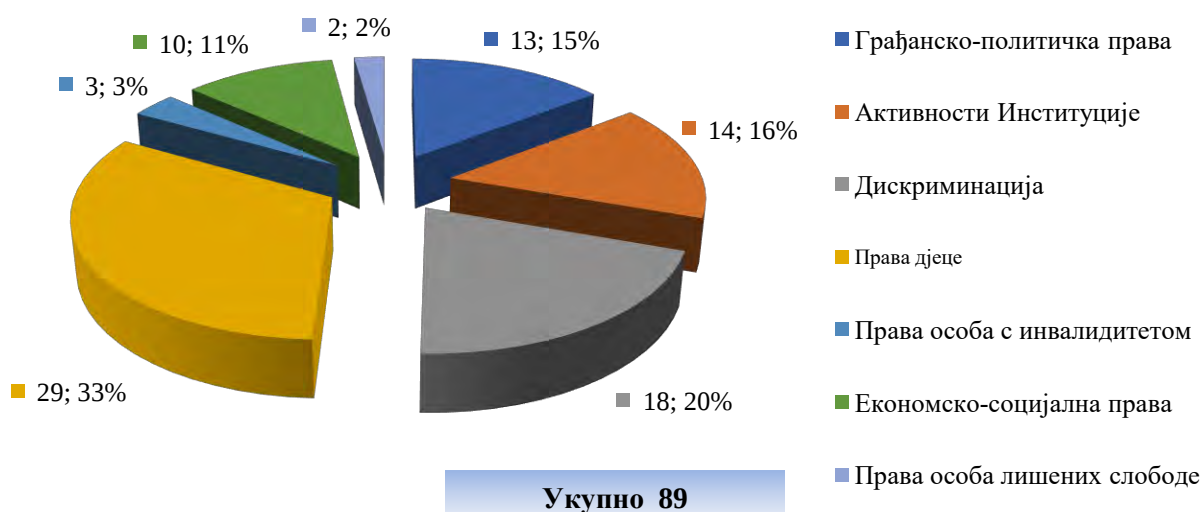
У изјавама за медије Омбудсмени или други представници Институције говорили су и о другим областима људских права и основних слобода, укључујући права особа с инвалидитетом, права особа лишених слободе и др. Сходно томе, неке од тема тичале су се статуса родитеља-његоватеља, инклузије особа са инвалидитетом, услова у казнено-поправним установама и др.

У извјештајној години Омбудсмени су самостално или у сарадњи с другим (међународним) институцијама организовали прес-конференције на којима су представљене информације од значаја за рад ове институције, посебно када су у питању годишњи или специјални извјештаји Институције.

Омбудсмени су истовремено, у форми саопштења за јавност, истакли да се особама са инвалидитетом мора омогућити једнако уживање људских права и равноправно учешће у управљању друштвом у коме живе, подсјетили на потребу очувања ромског језика и културе као неодвојивог дијела идентитета ромских заједница, најоштрије осудили сваки вид насиља и пријетњи усмјерених против новинара те скренули пажњу јавности на потребе и права старијих особа, али и на важност њиховог доприноса породицама, заједницама и друштву у цјелини.

Препознајући важност слободног приступа информацијама, као суштинског обиљежја транспарентног и одговорног рада, те остајући предвиђен да трајно дјелује у том правцу Омбудсмен омогућава широј јавности увид у свој рад, не задржавајући се само у оквирима обавеза у овом пољу које дефинише Закон о слободи приступа информацијама на нивоу институција БиХ. Ова своја настојања Омбудсмен реализује правовременим објављивањем свих релевантних информација на званичној интернет-презентацији www.ombudsmen.gov.ba, кроз презентације својих аката, препорука и обавјештења о раду и активностима ове институције у вези с догађајима и питањима од значаја за остваривање људских права у БиХ.

У 2025. години на овој страници објављено је више од 496 различитих садржаја. У том периоду остварено је 55.391 посјета, приликом чега је прегледано више од 133.301 страница са садржајима који су објављени. Највише посјета забиљежено је из Босне и Херцеговине, САД-а, Србија, Њемачке, Хрватске, Холандије, Кине и Аустрије.

Графикон 4. Учешће наступа у медијима распоређено по одјелјењима

Да бисмо одређено друштво окарактерисали као демократско и посвећено владавини права оно мора да гарантује и штити слободу мишљења и изражавања, и да у том контексту осигура медијске слободе. Медији обављају важну друштвену улогу јер указују и истражују злоупотребе органа власти, кршења права и слобода појединаца, неетично поступање или злоупотребу овлашћења. Кроз свој рад новинари упознају јавност, те омогућују грађанима да утичу на креирање и провођење јавних политика. Они актуелизују питања и проблеме с којима се суочава једно друштво, доприносе отварању дебате, те стварају могућности да све заинтересоване стране изразе свој став и тако упознају јавност, доприносећи нивоу демократичности у једном друштву, изградњи друштва које толерише и прихвата друге ставове и увјерења, те тежи ка пуној равноправности свих појединаца и група. Новинари не могу обављати наведене задатке и професионалне обавезе уколико нису заштићени од напада, притисака и пријетњи у једном друштву.

На сличан начин и националне институције за људска права указују на повреде права и слобода у једној земљи, обавјештавајући надлежне органе и упознавајући јавност с циљем јачања и промовисања добре управе и владавине права. У том смислу сарадња с медијима, односно новинарима је значајна за укупан рад националних институција за људска права. Исто тако, националне институције за људска права кроз свој рад пружају помоћ новинарима у њиховом раду, почевши од провођења закона о слободном приступу информацијама до заштите права новинара. Наравно, то не ослобађа новинаре потребе да провјеравају информације, и да у складу с професионалним обавезама особама на које се те информације односе омогуће да се изјасне и пруже своје одговоре.

Омбудсмени остају чврсто при ставу да су медији значајан партнер у промоцији људских права и креирању свијести о потреби превенције њиховог кршења, те изражавају спремност на даље јачање међусобне сарадње. Јавност је двоструко важна када је ријеч о раду

Омбудсмена: прво, његов рад је јаван и, друго, јавност је драгоцјени савезник Омбудсмена у остваривању његове функције заштитника људских права. Коначно, ако медији не препознају значај Институције омбудсмена за људска права, поставља се питање да ли активности ове Институције представљају теме од јавног интереса.

13.1. Значај медија за јавност

Медији су по природи савезници Институције омбудсмена за људска права, али с обзиром на проблеме с којима се суочавају, сами медији утичу на начин извјештавања, што често зависи од уређивачке политике медијске куће која је у питању. Пишући о активностима Омбудсмена, медији по правилу чине његов рад транспарентним, ефикасним и јачају његов ауторитет. С друге стране, пишући о збивањима у друштву, медији достављају Омбудсмену БиХ информације о кршењу људских права, на основу којих Омбудсмен по сопственој иницијативи покреће истраге.

У раду Омбудсмена медији имају велику и значајну улогу – могу да га афирмишу, али и информишу о случајевима кршења људских права, утичу на формирање јавног мњења и мобилишу подршку.

Преко медијских написа Омбудсмен долази до информација о конкретним примјерима кршења људских права, као и информација и података потребних за стицање ширег увида у стање људских права. Истовремено, преко медија Омбудсмен упознаје грађане с резултатима својих истраживања и препорукама које је формулисао с циљем потпунијег остваривања и ефикасније заштите људских права.

XIV ПРЕПОРУКЕ ОМБУДСМЕНА

Омбудсмени, у складу с чланом 32. Закона о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине, наконведеног поступка истраживања одговорном органу могу дати препоруке, с циљем отклањања уочених повреда људских права. Органи који добију такве препоруке дужни су писмено одговорити и обавијестити Омбудсмене о ефекту препорука у року који су Омбудсмени одредили.

Ако одговорни орган не предузме мјере из препоруке или ако не обавијести Омбудсмене о разлозима њиховог непредузимања, Омбудсмени непосредно вишем органу указују на ток предмета и на даље препоруке. Слједи табеларни приказ препорука упућених у прошлој години и начин њиховог реализовања:

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПРЕПОРУКА

БРОЈ ПРЕПОРУКЕ	БРОЈ ПРЕДМЕТА	УПУЋЕН ОРГАНУ	ПОВРЕДА ПРАВА	ДАТУМ ИЗДАВАЊА ПРЕПОРУКЕ	РЕАЛИЗАЦИЈА	ЗАПРИМЉЕН ОДГОВОР
П-1/25	Ж-СА-08-835/24,	ОПШТИНА ЦЕНТАР САРАЈЕВО СЛУЖБА ЗА ЛОКАЛНО ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ САРАЈЕВО	19 - УПРАВА	15.1.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-2/25	Ж-ЛИ-04-192/24,	ЈАВНО КОМУНАЛНО ПОДУЗЕЋЕ "КУПРЕС" Д.О.О. КУПРЕС	21 - КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ	13.1.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-3/25	Ж-СА-04-1190/24,	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА" Д.О.О. ЗЕНИЦА	17 - ЈАВНЕ ИСПРАВЕ	15.1.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-4/25	Ж-СА-05-1124/23,	ВЛАДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО РАЗВОЈНА БАНКА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ НАДЗОРНИ ОДБОР САРАЈЕВО	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	15.1.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-5/25	Ж-СА-06-861/24,	СЕКРЕТАРИЈАТ ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БИХ КОЛЕГИЈ СЕКРЕТАРИЈАТА САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-11 - НА ОСНОВУ ЕТНИЧКЕ ПРИПАДНОСТИ	15.1.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-6/25	Ж-СА-06-553/24,	ДРЖАВНА АГЕНЦИЈА ЗА ИСТРАГЕ И ЗАШТИТУ ИСТОЧНО САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-12 - НА ОСНОВУ НАЦИОНАЛНОГ ИЛИ СОЦИЈАЛНОГ ПОРИЈЕКЛА	15.1.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-7/25	Ж-СА-01-860/24,	ЈУ „ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД „ ПРОЗОР	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	20.1.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-8/25	Ж-СА-01-865/24,	СЛУЖБА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ ИЛИЦА	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	20.1.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-9/25	Ж-СА-08-410/24,	КАНТОНАЛНИ СУД У САРАЈЕВУ	09 - ПРАВОСУЂЕ	23.1.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-10/25	Ж-СА-06-1136/24,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЗДРАВСТВА САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	24.1.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ

П-11/25	Ж-СА-04-913/24,	МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО	20 - РАТНЕ ШТЕТЕ	23.1.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-12/25	Ж-БЛ-02-72/24,	МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ГРАД БАЊАЛУКА	12 - ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	24.1.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-13/25	Ж-БЛ-05-523/24,	ГРАД БАЊА ЛУКА ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ И КОМУНАЛНУ ПОЛИЦИЈУ ОДСЈЕК ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ УРБАНИСТИЧКО-ГРАЂЕВИНСКА ИНСПЕКЦИЈА	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	24.1.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-14/25	Ж-БЛ-05-669/24,	ГРАД ДОБОЈ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-2 - ОДБИЈАЊЕ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА	24.1.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-15/25	Ж-СА-05-943/23,	МИНИСТАРСТВО ЗДРАВСТВА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	27.1.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-16/25	Ж-ЛИ-04-145/24,	СРЕДЊА ШКОЛА „ТИН УЛЕВИЋ” ГЛАМОЧ Н/Р ДИРЕКТОРА ЛИВНО	10 - РАДНИ ОДНОСИ	28.1.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-17/25	Ж-БЛ-05-778/24,	УНСКО-САНСКИ КАНТОН КАНТОНАЛНО ПРАВОБРАНИЛАШТВО БИХАЋ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	3.2.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-18/25	Ж-БЛ-05-462/24,	ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА ЗВОРНИК ПОЛИЦИЈСКА СТАНИЦА БРАТУНАЦ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	3.2.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-19/25	Ж-БЛ-06-517/24,	ПОН- ГРАД БИХАЋ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	7.2.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-20/25	Ж-БЛ-05-575/24,	ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО -СЕКРЕТАРИЈАТ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	7.2.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-21/25	Ж-СА-04-791/24, Ж-СА-04-801/24, Ж-СА-04-803/24, Ж-СА-06-995/24,	МИНИСТАРСТВО ЗДРАВСТВА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА, 23 - ЗДРАВСТВО	13.2.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-22/25	Ж-СА-05-847/24,	ЖАЛБЕНИ САВЈЕТ ПРИ САВЈЕТУ МИНИСТРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	13.2.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-23/25	Ж-БЛ-05-639/24,	ВИСОКА ШКОЛА ЗА УСЛУЖНИ БИЗНИС СОКОЛАЦ-ИСТОЧНО САРАЈЕВО, УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА КАНЦЕЛАРИЈА ДЕКАНА НОВИ САД	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-2 - ОДБИЈАЊЕ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА	11.2.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-24/25	Ж-БР-05-248/24,	ГРАДОНАЧЕЛНИКУ БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ -СКУПШТИНИ БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ -ЗАСТУПНИЦИМА СКУПШТИНЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	13.2.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-25/25	Ж-СА-05-924/24,	ОПШТИНА ЦЕНТАР САРАЈЕВО	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	13.2.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-26/25	Ж-СА-05-1195/24,	ОПШТИНА УСОРА	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	13.2.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-27/25	Ж-СА-08-1008/24,	ОПШТИНА ЦЕНТАР САРАЈЕВО	19 - УПРАВА	13.2.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-28/25	Ж-СА-05-1323/24,	ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ПОЛИЦИЈЕ САРАЈЕВО	05 - ПОЛИЦИЈА	13.2.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-29/25	Ж-СА-05-1291/24,	БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА РЕПУБЛИКА СРПСКА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА ДОБОЈ ПОЛИЦИЈСКА СТАНИЦА МОДРИЧА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	13.2.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-30/25	Ж-БЛ-04-768/23, Ж-СА-04-1002/23, Ж-СА-04-1213/23,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	21 - КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ, 24 - СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	13.2.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-31/25	Ж-БЛ-07-665/24,	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА, ПОЛИЦИЈСКА СТАНИЦА ВЕЛИКА КЛАДУША	07 - ЗАТВОРИ	14.2.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-32/25	Ж-БЛ-05-576/24,	ГРАД БАЊА ЛУКА ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА САОБРАЋАЈ И ПУТЕВЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	14.2.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-33/25	Ж-БЛ-05-768/24,	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА СРЕДЊОБОСАНСКОГ КАНТОНА АГЕНЦИЈА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ КОРУПЦИЈЕ И КООРДИНАЦИЈУ БОРБЕ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	14.2.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-34/25	Ж-БЛ-01-608/23,	ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ЈЗУ ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ВЛАДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЗДРАВСТВА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВСТВО ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	14.2.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-35/25	Ж-БЛ-08-425/24, Ж-БЛ-08-443/24, Ж-БЛ-08-454/24, Ж-БЛ-08-542/24,	САВЈЕТ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	19 - УПРАВА	14.2.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-36/25	Ж-ЛИ-04-197/24, Ж-ЛИ-04-198/24, Ж-ЛИ-04-5/25, Ж-ЛИ-04-6/25, Ж-ЛИ-05-200/24,	МИНИСТАРСТВО НАУКЕ, ПРОСВЈЕТЕ КУЛТУРЕ И СПОРТА КАНТОНА 10	10 - РАДНИ ОДНОСИ, 32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	27.2.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-37/25	Ж-БЛ-08-396/24,	ОПШТИНА СТАНАРИ	19 - УПРАВА	6.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-38/25	Ж-БЛ-05-625/24,	МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	05 - ПОЛИЦИЈА	6.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-39/25	Ж-БЛ-05-713/24,	ВИСОКА ШКОЛА ЗА УСЛУЖНИ БИЗНИС СОКОЛАЦ-ИСТОЧНО САРАЈЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-2 - ОДБИЈАЊЕ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА	6.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-40/25	Ж-СА-05-1171/24,	КЈКП „ПОКОП“ ДОО САРАЈЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	7.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-41/25	Ж-СА-04-1180/24,	ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ -СЕКРЕТАРИЈАТ САРАЈЕВО	10 - РАДНИ ОДНОСИ	7.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-42/25	Ж-СА-06-816/23,	ЈАВНА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ ЛУКАВАЦ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИЊГ	7.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-43/25	Ж-СА-01-1101/24,	МИНИСТАРСТВО ОБРАЗОВАЊА, НАУКЕ, КУЛТУРЕ И СПОРТА УСК БИХАЋ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	7.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-44/25	Ж-СА-06-567/19,	ЈАВНА ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА БОЛНИЦА ИСТОЧНО САРАЈЕВО КАСИНДОЛ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИЊГ	10.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-45/25	Ж-СА-05-852/24,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЗДРАВСТВА САРАЈЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	10.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-46/25	Ж-СА-02-149/25,	МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО	12 - ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	11.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-47/25	Ж-БЛ-06-512/24,	УНИВЕРЗИТЕТ СИНЕРГИЈА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	17.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-48/25	Ж-БЛ-06-650/24,	КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ХАРМОНИЗАЦИЈУ, КООРДИНАЦИЈУ И СИСТЕМЕ ПЛАЋАЊА У ПОЉОПРИВРЕДИ, ИСХРАНИ И РУРАЛНОМ РАЗВОЈУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИЊГ	17.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-49/25	Ж-БЛ-06-631/24,	УНИВЕРЗИТЕТ У ЗЕНИЦИ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИЊГ	17.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-50/25	Ж-БЛ-04-700/24,	ЗАВОД ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА УНСКО САНСКОГ КАНТОНА	23 - ЗДРАВСТВО	17.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-51/25	Ж-БЛ-06-262/24,	КАНТОНАЛНО ЈАВНО ПРАВОБРАНИЛАШТВО СРЕДЊОБОСАНСКОГ КАНТОНА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	17.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-52/25	Ж-БЛ-05-655/24,	ПОН- РЕПУБЛИКА СРПСКА МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА ПОРЕСКА УПРАВА	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	17.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-53/25	Ж-БЛ-01-10/25, Ж-БЛ-01-34/25, Ж-БЛ-01-430/24, Ж-БЛ-01-492/24, Ж-БЛ-01-502/24, Ж-БЛ-01-504/24, Ж-БЛ-01-643/24,	ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ЈАВНИ ФОНД ЗА ДЈЕЧИЈУ ЗАШТИТУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	17.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-54/25	Ж-МО-08-149/24,	ОПШТИНСКИ СУД У ЉУБУШКОМ	09 - ПРАВОСУЂЕ -- 09-3 - ИЗВРШЕЊЕ ПРЕСУДА	19.3.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА

П-55/25	Ж-БЛ-04-381/22,	ПОРЕСКА УПРАВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ПОДРУЧНИ ЦЕНТАР БАЊАЛУКА РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	10 - РАДНИ ОДНОСИ	18.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-56/25	Ж-БЛ-05-47/25,	ГРАД ДОБОЈ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	18.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-57/25	Ж-СА-06-1045/24,	АГЕНЦИЈА ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ Н/Р ДИРЕКТОРА САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИЊГ	19.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-58/25	Ж-СА-04-1308/24,	ЈАВНА УСТАНОВА ДОМ ЗДРАВЉА КАНТОНА САРАЈЕВО Н/Р ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА	23 - ЗДРАВСТВО	19.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-59/25	Ж-СА-01-12/25,	ОПШТИНСКИ СУД У САРАЈЕВУ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	19.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-60/25	Ж-СА-05-17/25,	„САРАЈЕВОПУТЕВИ“ Д.Д. САРАЈЕВО, НА ЗНАЊЕ: ВЛАДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	19.3.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-61/25	Ж-БЛ-05-694/24,	ОПШТИНА ЖЕПЧЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	21.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-62/25	Ж-БЛ-05-775/24,	ПРИВРЕДНА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	21.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-63/25	Ж-БЛ-01-557/23,	ОСНОВНИ СУД БАЊАЛУКА ОКРУЖНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО БАЊАЛУКА ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД БАЊАЛУКА	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА -- 13-1 - ЦЕНТРИ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	21.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-64/25	Ж-ЛИ-05-181/24,	СКУПШТИНА КАНТОНА 10	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	27.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-65/25	Ж-ЛИ-05-140/24,	ОПШТИНА ГОРЊИ ВАКУФ УСКОПЉЕ	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	27.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-66/25	Ж-БЛ-05-781/24,	ЈУ КАНТОНАЛНИ ФОНД ЗА ПОМОЋ У СТАМБЕНОМ ЗБРИЊАВАЊУ И ЗАПОШЉАВАЊУ БОРАЧКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ, ПРОГНАНИХ ОСОБА И СОЦИЈАЛНО УГРОЖЕНИХ КАТЕГОРИЈА БИХАЋ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	27.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-67/25	Ж-БЛ-04-750/24,	ОДС „ЕЛЕКТРОКРАЛИНА“ А.Д. БАЊА ЛУКА	21 - КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ	28.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-68/25	Ж-БЛ-05-174/24,	ОПШТИНА САНСКИ МОСТ ОПШТИНСКО ВИЈЕЋЕ	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	28.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-69/25	Ж-БЛ-05-18/25,	ВЛАДА УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА МИНИСТАРСТВО ОБРАЗОВАЊА, НАУКЕ, КУЛТУРЕ И СПОРТА ВЛАДА УНСКО- САНСКОГ КАНТОНА МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ И ПРАВОСУЂА	05 - ПОЛИЦИЈА	28.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-70/25	Ж-БЛ-04-427/24,	ПРИВРЕДНО ДРУШТВО “КОСМОС” А.Д. БАЊА ЛУКА	25 - ПЕНЗИЈЕ	28.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ

П-71/25	Ж-БЛ-05-730/24,	РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ БАЊА ЛУКА ПОДРУЧНА ЈЕДИНИЦА КОЗАРСКА ДУБИЦА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-2 - ОДБИЈАЊЕ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА	28.3.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-72/25	Ж-СА-06-340/24,	ГРАД ЗЕНИЦА ГРАДСКА УПРАВА ГРАДОНАЧЕЛНИК ЗЕНИЦА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИНГ	28.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-73/25	Ж-СА-05-338/23,	БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ВЛАДА САРАЈЕВО	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	28.3.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-74/25	Ж-СА-05-1216/24,	БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ САРАЈЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	28.3.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-75/25	Ж-СА-06-196/25,	ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ДОМ НАРОДА Н/Р ПРЕДСЈЕДНИЦЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-09 - НА ОСНОВУ ЈЕЗИКА	1.4.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-76/25	Ж-МО-04-65/24, Ж-МО-04-65/24,	ЈКП "ЧАПЉИНА" Д.О.О ЧАПЉИНА	21 - КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ	2.4.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-77/25	Ж-БЛ-01-187/25, Ж-БР-01-120/25, Ж-БР-01-94/25, Ж-БР-01-95/25, Ж-БР-01-96/25,	ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	4.4.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-78/25	Ж-БР-05-13/25,	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ПОЛИЦИЈСКА СТАНИЦА ЈАЊА	05 - ПОЛИЦИЈА	4.4.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-79/25	Ж-БЛ-04-12/25,	МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	10 - РАДНИ ОДНОСИ	4.4.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-80/25	Ж-БЛ-01-627/23,	САВЈЕТ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ МИНИСТАРСТВО БЕЗБЈЕДНОСТИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ДИРЕКЦИЈА ЗА КООРДИНАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ТИЈЕЛА У БИХ ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ПОЛИЦИЈА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	4.4.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-81/25	Ж-БЛ-08-679/24,	МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	19 - УПРАВА	4.4.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-82/25	Ж-БЛ-04-660/24,	„ЕЛЕКТРОПРЕНОС БИХ“ А.Д. БАЊАЛУКА	21 - КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ	4.4.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-83/25	Ж-БЛ-01-172/25, Ж-БЛ-01-187/25, Ж-БР-01-94/25, Ж-БР-01-95/25, Ж-БР-01-96/25,	САВЈЕТ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ЗДРАВСТВО И ОСТАЛЕ УСЛУГЕ ПОЛИЦИЈА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ТУЖИЛАШТВО БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	8.4.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-84/25	Ж-БЛ-06-17/25,	УНИВЕРЗИТЕТ У БИХАЋУ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	14.4.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-85/25	Ж-БЛ-05-49/25,	ГРАД БАЊАЛУКА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	14.4.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-86/25	Ж-БЛ-06-745/24,	МИНИСТАРСТВО РАДА И БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-06 - ПОДСТИЦАЊЕ НА ДИСКРИМИНАЦИЈУ	15.4.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-87/25	Ж-СА-08-118/25,	ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ Н/Р: ДИРЕКТОРА	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	25.4.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-88/25	Ж-СА-02-119/25,	МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ, РАСЕЉЕНА ЛИЦА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ КАНТОНА САРАЈЕВО Н/Р: МИНИСТРА ОПШТИНА НОВИ ГРАД Н/Р: НАЧЕЛНИКА ЈУ „КАНТОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД“ САРАЈЕВО СЛУЖБА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД Н/Р: ДИРЕКТОРА	12 - ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	25.4.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-89/25	Ж-СА-05-67/25,	ВЛАДА КАНТОНА САРАЈЕВО МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ КАНТОНА САРАЈЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	25.4.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-90/25	Ж-СА-05-1025/24,	ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ПОЛИЦИЈЕ МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА КАНТОНА САРАЈЕВО ЈУ КАНТОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД САРАЈЕВО ОСНОВНА ШКОЛА ОСМАН НУРИ ХАЏИЋ	05 - ПОЛИЦИЈА	25.4.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-91/25	Ж-СА-04-843/24,	КАНТОНАЛНО ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ „РАД“ Д.О.О. САРАЈЕВО Н/Р ДИРЕКТОРА	10 - РАДНИ ОДНОСИ	25.4.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-92/25	Ж-СА-07-73/25,	КАЗНЕНО-ПОПРАВНИ ЗАВОД ТУЗЛА Н/Р ДИРЕКТОРА ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ КОМИСИЈА ЗА УСЛОВНИ ОТПУСТ	07 - ЗАТВОРИ	25.4.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	НЕ

П-93/25	Ж-СА-01-404/25,	ОПШТИНСКИ СУД У САРАЈЕВУ Н/Р ПРЕДСЈЕДНИКА СУДА	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	25.4.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-94/25	Ж-СА-08-1294/24,	ГРАД ЗЕНИЦА ГРАДСКА УПРАВА ГРАДОНАЧЕЛНИК ГРАДСКО ВИЈЕЋЕ ЗЕНИЦА	19 - УПРАВА	25.4.2025	РЕАЛИЗОВАНА	
П-95/25	Ж-ЛИ-04-32/25,	ПОН - ШГД "ХЕРЦЕГБОСАНСКЕ ШУМЕ" Д.О.О. КУПРЕС	10 - РАДНИ ОДНОСИ	30.4.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-96/25	Ж-БЛ-01-538/24,	МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ УНИВЕРЗИТЕТСКО-КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР БАЊАЛУКА КЛИНИКА ЗА ПСИХИЈАТРИЈУ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ПРИЈЕДОР ЈЗУ ДОМ ЗДРАВЉА ПРИЈЕДОР ОСНОВНИ СУД У ПРИЈЕДОРУ ОКРУЖНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО У ПРИЈЕДОРУ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	30.4.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-97/25	Ж-БЛ-05-28/25,	ГРАДСКА УПРАВА ГРАД БАЊА ЛУКА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	30.4.2025	ДЈЕЛИМИЧНО РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-98/25	Ж-БЛ-05-622/24,	ГРАДСКА УПРАВА ГРАД БАЊА ЛУКА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	30.4.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-99/25	Ж-БЛ-06-133/25,	ЈЗУ ЗАВОД ЗА МЕДИЦИНУ РАДА И СПОРТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИНГ	30.4.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-100/25	Ж-БЛ-05-15/25,	ЈУ СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	30.4.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-101/25	Ж-БЛ-05-417/24,	ЗАВОД ЗА ПЛАНИРАЊЕ РАЗВОЈА КАНТОНА САРАЈЕВО	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	5.5.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-102/25	Ж-МО-06-89/23,	ОПШТИНА НЕВЕСИЊЕ ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ И СТАМБЕНО- КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ НЕВЕСИЊЕ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-11 - НА ОСНОВУ ЕТНИЧКЕ ПРИПАДНОСТИ	8.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-103/25	Ж-МО-05-168/24, Ж- МО-05-169/24, Ж-МО- 05-171/24,	МИНИСТАРСТВО ПРАВОСУЂА, УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ХНК МОСТАР	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-2 - ОДБИЈАЊЕ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА	8.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-104/25	Ж-СА-01-994/24,	САВЈЕТ ЗА ШТАМПУ И ОНЛАЈН МЕДИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	8.5.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-105/25	Ж-СА-04-936/21,	ВЛАДА КАНТОНА САРАЈЕВО	11 - ОБРАЗОВАЊЕ -- 11-4 - ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	9.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-106/25	Ж-СА-04-1276/24,	КАНТОН САРАЈЕВО ЗАВОД ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА САРАЈЕВО	23 - ЗДРАВСТВО	19.6.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-107/25	Ж-СА-05-237/25, Ж-СА- 05-241/25, Ж-СА-05- 283/25,	КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР УНИВЕРЗИТЕТА У САРАЈЕВУ -ПРИВРЕМЕНИ УПРАВНИ ОДБОР САРАЈЕВО	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	16.5.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-108/25	Ж-БЛ-05-134/25,	ПРИВРЕМЕНИ НАДЗОРНИ ОДБОР ЈП „ВЕТЕРИНАРСКА СТАНИЦА“ Д.О.О. ВЕЛИКА КЛАДУША	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	15.5.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-109/25	Ж-БЛ-01-80/25,	ВЛАДА УНСКО –САНСКОГ КАНТОНА МИНИСТАРСТВО ОБРАЗОВАЊА, НАУКЕ, КУЛТУРЕ И СПОРТА УНСКО –САНСКОГ КАНТОНА	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	14.5.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-110/25	Ж-БЛ-01-86/25,	ОСНОВНА ШКОЛА „БРАНКО РАДИЧЕВИЋ“ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД БАЊАЛУКА МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	15.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-111/25	Ж-БР-05-178/24,	СЛУЖБИ ЗА ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ, ПОДУЗЕТНИШТВО И ПОЉОПРИВРЕДУ ГРАДА ТУЗЛА СЛУЖБИ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ ГРАДА ТУЗЛА	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	16.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-112/25	Ж-БР-04-23/25,	ГРАДОНАЧЕЛНИКУ БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ -СКУПШТИНИ БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ -ЗАСТУПНИЦИМА СКУПШТИНЕ	23 - ЗДРАВСТВО	16.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-113/25	Ж-БР-06-90/25,	ПОСАВСКИ КАНТОН КАНТОНАЛНА БОЛНИЦА ОРАШЈЕ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-12 - НА ОСНОВУ НАЦИОНАЛНОГ ИЛИ СОЦИЈАЛНОГ ПОРИЈЕКЛА	16.5.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-114/25	Ж-БЛ-08-84/25,	ОСНОВНИ СУД У ПРЊАВОРУ	09 - ПРАВОСУЂЕ -- 09-2 - ДУЖИНА ТРАЈАЊА ПОСТУПКА (ЧЛАН 6)	19.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-115/25	Ж-СА-04-893/24, Ж-СА-04-894/24, Ж-СА-04-895/24, Ж-СА-04-896/24, Ж-СА-04-897/24, Ж-СА-04-898/24, Ж-СА-04-899/24, Ж-СА-04-900/24, Ж-СА-04-901/24, Ж-СА-04-937/24,	МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА КАНТОНА САРАЈЕВО САРАЈЕВО Н/Р МИНИСТРА ОПШТИНА НОВО САРАЈЕВО СЛУЖБА ЗА КОМУНАЛНЕ И СТАМБЕНЕ ПОСЛОВЕ И САОБРАЋАЈ САРАЈЕВО Н/Р НАЧЕЛНИКА	21 - КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ	21.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-116/25	Ж-СА-06-1167/24,	МИНИСТАРСТВУ ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ САРАЈЕВО Н/Р МИНИСТРА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-09 - НА ОСНОВУ ЈЕЗИКА	19.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-117/25	Ж-СА-06-346/24,	МИНИСТАРСТВУ ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО Н/Р МИНИСТРА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-09 - НА ОСНОВУ ЈЕЗИКА	19.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-118/25	Ж-СА-06-48/25,	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ЗЕНИЧКО-ДОБОЈСКОГ КАНТОНА ЗЕНИЦА Н/Р МИНИСТРА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-10 - НА ОСНОВУ ВЈЕРЕ	19.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА

П-119/25	Ж-СА-06-933/23,	САВЈЕТ МИНИСТРА БИХ САРАЈЕВО МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО Н/Р МИНИСТРА МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА САРАЈЕВО М/Р МИНИСТРА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	20.5.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-120/25	Ж-СА-05-872/24,	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА КАНТОНА САРАЈЕВО Н/Р МИНИСТРА КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО КАНТОНА САРАЈЕВО Н/Р ГЛАВНЕ ТУЖИТЕЉИЦЕ ЈУ “КАНТОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД” САРАЈЕВО Н/Р В.Д. ДИРЕКТОРИЦА ПСИХИЈАТРИЈСКА БОЛНИЦА КАНТОНА САРАЈЕВО Н/Р ДИРЕКТОРА	05 - ПОЛИЦИЈА	21.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-121/25	Ж-СА-04-1099/24,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ САРАЈЕВО	10 - РАДНИ ОДНОСИ	21.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-122/25	Ж-СА-07-289/25,	КАЗНЕНО-ПОПРАВНИ ЗАВОД ТУЗЛА Н/Р ДИРЕКТОРА ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ САРАЈЕВО	07 - ЗАТВОРИ	21.5.2025	ДЈЕЛИМИЧНО РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-123/25	Ж-СА-08-248/25,	КАНТОН САРАЈЕВО МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА	19 - УПРАВА	21.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-124/25	Ж-БЛ-05-230/25,	УНИВЕРЗИТЕТ У БИХАЋУ ИСЛАМСКИ ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	27.5.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-125/25	Ж-БЛ-04-46/25,	ФОНД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	25 - ПЕНЗИЈЕ	27.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-126/25	Ж-БЛ-05-301/24,	РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ПОДРУЧНА ЈЕДИНИЦА КНЕЖЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	26.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-127/25	Ж-БЛ-06-112/25,	ГРАД ТУЗЛА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-14 - НА ОСНОВУ ПОЛИТИЧКОГ ИЛИ ДРУГОГ УВЈЕРЕЊА	27.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-128/25	Ж-БЛ-05-608/24,	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА	05 - ПОЛИЦИЈА -- 05-1 - ЖАЛБА НА РАД ПОЛИЦИЈЕ	27.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-129/25	Ж-СА-05-411/25,	ОПШТИНА КИСЕЉАК	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-3 - ПРАВО НА ДВОСТЕПЕНОСТ	30.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-130/25	Ж-БЛ-05-151/25,	ОПШТИНА ГОРЊИ ВАКУФ УСКОПЉЕ	02 - МЕДИЈИ И СЛОБОДА ИНФОРМИСАЊА	28.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-131/25	Ж-БЛ-04-105/25, Ж-БЛ- 04-106/25, Ж-БЛ-04- 107/25,	ВЛАДА УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА МИНИСТАРСТВО ОБРАЗОВАЊА, НАУКЕ, КУЛТУРЕ И СПОРТА	11 - ОБРАЗОВАЊЕ -- 11-2 - ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ	28.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-132/25	Ж-ЛИ-05-57/25,	УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ КАНТОНА 10	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	28.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-133/25	Ж-ЛИ-08-44/25,	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ВОДОПРИВРЕДЕ И ШУМАРСТВА КАНТОНА 10	19 - УПРАВА	28.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-134/25	Ж-СА-08-758/24,	ОПШТИНА ЖЕПЧЕ ОПШТИНСКО ВИЈЕЋЕ ЖЕПЧЕ	19 - УПРАВА	30.5.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-135/25	Ж-БЛ-01-698/24,	МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	28.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-136/25	Ж-СА-06-62/25,	ДМ ДРОГЕРИЕ МАРКЕТ Д.О.О. САРАЈЕВО Н/Р ДИРЕКТОРА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИЊГ	30.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-137/25	Ж-СА-06-318/25,	МИНИСТАРСТВО ЗА ОДГОЈ И ОБРАЗОВАЊЕ КАНТОНА САРАЈЕВО САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	30.5.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-138/25	Ж-БР-06-246/23,	ЈАВНОМ ПРЕДУЗЕЋУ ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА „СРЕБРЕНИК“ Д.Д. СРЕБРЕНИК - ДИРЕКТОРУ И НАДЗОРНОМ ОДБОРУ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	30.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-139/25	Ж-БР-04-124/24,	ЗАВОДУ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА - НР ДИРЕКТОРУ	10 - РАДНИ ОДНОСИ	30.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-140/25	Ж-БР-05-190/24, Ж-БР- 05-265/24,	ГРАД ТУЗЛА ГРАДОНАЧЕЛНИКУ, СЛУЖБИ ЗА КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ, ИЗГРАДЊУ И ПОСЛОВЕ ПОСЛОВЕ МЈЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА ГРАДА ТУЗЛА, СЛУЖБИ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ ГРАДА ТУЗЛА	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ, 32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	30.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-141/25	Ж-БР-08-74/25,	КАНТОНАЛНОМ ТУЖИЛАШТВУ ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА И ОПШТИНСКОМ СУДУ У ТУЗЛИ	09 - ПРАВОСУЂЕ	30.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-142/25	Ж-БР-05-139/23, Ж-БР- 05-72/23, Ж-БР-05-79/23,	ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ СЕКТОР ЗА КАТАСТАР ОПШТИНА ТЕОЧАК Н/Р ГРАДОНАЧЕЛНИКА СЛУЖБА ЗА ГЕОДЕТСКЕ И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	30.5.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-143/25	Ж-БЛ-01-723/24,	ЈУ ОШ „БРАНКО РАДИЧЕВИЋ“ БАЊАЛУКА МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	3.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-144/25	Ж-СА-08-1344/24,	МИНИСТАРСТВО КОМУНАЛНЕ ПРИВРЕДЕ, ИНФРАСТРУКТУРЕ, ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КАНТОНА САРАЈЕВО	19 - УПРАВА	4.6.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА

П-145/25	Ж-СА-04-238/25, Ж-СА-05-247/25	РУДНИК МРКОГ УГЉА „БАНОВИЋИ“	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА, 10 - РАДНИ ОДНОСИ	4.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-146/25	Ж-СА-04-1163/23,	МИНИСТАРСТВО ЗА ОДГОЈ И ОБРАЗОВАЊЕ КАНТОНА САРАЈЕВО	10 - РАДНИ ОДНОСИ	4.6.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-147/25	Ж-БЛ-05-196/25,	ОПШТИНА ПОСУШЈЕ СЛУЖБА ЗА ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ, ГЕОДЕТСКЕ ПОСЛОВЕ, ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТУ ОКОЛИНЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	5.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-148/25	Ж-БЛ-04-229/25,	ПОН- МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	23 - ЗДРАВСТВО	5.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-149/25	Ж-БЛ-05-118/25,	ГРАДСКА УПРАВА ГРАД ТУЗЛА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	5.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-150/25	Ж-БЛ-06-779/24,	МИНИСТАРСТВО ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКУ, КУЛТУРУ И СПОРТ ЗЕНИЧКО-ДОБОЈСКОГ КАНТОНА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-10 - НА ОСНОВУ ВЈЕРЕ	5.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-151/25	Ж-БЛ-04-552/24,	ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА	25 - ПЕНЗИЈЕ	5.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-152/25	Ж-СА-05-302/25,	ОПШТИНА НОВО САРАЈЕВО ОПШТИНСКИ НАЧЕЛНИК САРАЈЕВО	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	6.6.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-153/25	Ж-СА-08-128/25,	БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ САРАЈЕВО	09 - ПРАВОСУЂЕ	6.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-154/25	Ж-МО-01-33/25,	П.П.У. НЕДОЋИЈА МОСТАР	11 - ОБРАЗОВАЊЕ -- 11-1 - ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ	9.6.2025	ДЈЕЛИМИЧНО РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-155/25	Ж-ЛИ-08-47/25,	СКУПШТИНА КАНТОНА 10 ТОМИСЛАВГРАД	19 - УПРАВА	10.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-156/25	Ж-МО-05-131/24,	МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО РАСЕЉЕНИХ ОСОБА И ИЗБЈЕГЛИЦА САРАЈЕВО ГРАД КОЊИЦ	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	11.6.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-157/25	Ж-БР-06-128/25,	УНИВЕРЗИТЕТУ У ТУЗЛИ И ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ ТУЗЛА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-12 - НА ОСНОВУ НАЦИОНАЛНОГ ИЛИ СОЦИЈАЛНОГ ПОРИЈЕКЛА	12.6.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-158/25	Ж-МО-04-122/24,	УНИВЕРЗИТЕТСКА КЛИНИЧКА БОЛНИЦА МОСТАР	10 - РАДНИ ОДНОСИ	13.6.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-159/25	Ж-СА-04-108/25,	ФЕДЕРАЛНИ ЗАВОД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ МОСТАР МОСТАР Н/Р ДИРЕКТОРА	25 - ПЕНЗИЈЕ	13.6.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА

П-160/25	Ж-СА-05-229/25,	МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО НА ЗНАЊЕ: РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА РАСЕЉЕНА ЛИЦА И МИГРАЦИЈЕ БАЊА ЛУКА, ОПШТИНА ВИШЕГРАД	05 - ПОЛИЦИЈА	13.6.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-161/25	Ж-СА-07-54/25,	ЗАВОД ЗА ИЗВРШЕЊЕ КИВИЧНИХ САНКЦИЈА, ПРИТВОРА И ДРУГИХ МЈЕРА БИХ ИСТОЧНА ИЛИЦА, МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ БИХ САРАЈЕВО	07 - ЗАТВОРИ -- 07-1 - КОРИШТЕЊЕ ЗАВОДСКИХ ПОГОДНОСТИ И ПОСЈЕТЕ	13.6.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-162/25	Ж-СА-05-176/25,	ЈП ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА БИХ САРАЈЕВО Н/Р РУКОВОДИОЦА УПРАВЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	16.6.2025	ДЈЕЛИМИЧНО РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-163/25	Ж-СА-05-160/25,	МИНИСТАРСТВО НАУКЕ, ПРОСВЈЕТЕ, КУЛТУРЕ И СПОРТА КАНТОНА ЛИВНО, Н/Р МИНИСТРА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	16.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-164/25	Ж-СА-02-412/25,	ГРАД САРАЈЕВО Н/Р ГРАДОНАЧЕЛНИКА, ЈП ОЛИМПИЈСКИ БАЗЕН ОТОКА Д.О.О. САРАЈЕВО Н/Р ДИРЕКТОРА	12 - ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	16.6.2025	ДЈЕЛИМИЧНО РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-165/25	Ж-СА-04-288/25,	МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО	10 - РАДНИ ОДНОСИ	16.6.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-166/25	Ж-СА-06-123/25,	БИЦИКЛИСТИЧКИ САВЕЗ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ Н/Р ПРЕДСЈЕДНИКА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-18 - НА ОСНОВУ ДРУШТВЕНОГ ПОЛОЖАЈА И ПОЛА	16.6.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-167/25	Ж-СА-04-1200/23,	КЈКП „ПАРК“ Д.О.О. САРАЈЕВО	10 - РАДНИ ОДНОСИ	17.6.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-168/25	Ж-ЛИ-06-1/25,	ВЛАДА ХЕРЦЕГБОСАНСКОГ КАНТОНА ЛИВНО Н/Р ПРЕДСЈЕДНИКА ВЛАДЕ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	18.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-169/25	Ж-ЛИ-04-86/25,	ОСНОВНА ШКОЛА “ГРАХОВО” Н/Р ДИРЕКТОРИЦЕ, МИНИСТАРСТВО НАУКЕ, ПРОСВЈЕТЕ, КУЛТУРЕ И СПОРТА ХБК ЛИВНО Н/З МИНИСТРА	10 - РАДНИ ОДНОСИ	18.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-170/25	Ж-ЛИ-01-45/25,	ПОН - МИНИСТАРСТВО ОБРАЗОВАЊА, НАУКЕ, МЛАДИХ, КУЛТУРЕ И СПОРТА КАНТОНА СРЕДИШЊА БОСНА	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	18.6.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-171/25	Ж-БЛ-05-352/24,	ФОНД ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ФИЛИЈАЛА ДОБОЈ Н/Р РУКОВОДИОЦА	23 - ЗДРАВСТВО	20.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-172/25	Ж-БЛ-08-542/23,	ОКРУЖНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО У БИЈЕЉИНИ ПОДРУЧНА КАНЦЕЛАРИЈА СРЕБРЕНИЦА	26 - ТУЖИЛАШТВА	23.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-173/25	Ж-БЛ-06-283/25,	ВЛАДА УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-15 - НА ОСНОВУ ИМОВИНСКОГ СТАЊА	20.6.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ

П-174/25	Ж-БЛ-05-199/25,	ОПШТИНА СРЕБРЕНИЦА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	20.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-175/25	Ж-БЛ-05-275/25,	ГРАД БАЊА ЛУКА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	20.6.2025	НЕМА ОДГОВОРА	ДА
П-176/25	Ж-БЛ-06-60/25,	ШПД „УНСКО-САНСКЕ ШУМЕ“ Д.О.О.	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИНГ	20.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-177/25	Ж-БЛ-06-517/24,	УНСКО-САНСКИ КАНТОН ГРАД БИХАЋ ГРАДОНАЧЕЛНИК СЛУЖБА ЗА ФИНАНСИЈЕ И ПРИВРЕДУ СИНДИКАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА ЈУ „ЗАВОД ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ“ БИХАЋ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	20.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-178/25	Ж-БЛ-06-123/25,	МИНИСТАРСТВО ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКУ, КУЛТУРУ И СПОРТ ЗЕНИЧКО- ДОБОЈСКОГ КАНТОНА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-17 - НА ОСНОВУ ОБРАЗОВАЊА	20.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-179/25	Ж-СА-08-432/25, ОД Ж- СА-08-440/25 ДО Ж-СА- 08-561/25, Ж-СА-08- 567/25 И Ж-СА-08- 643/25	ВЛАДА КАНТОНА САРАЈЕВО	19 - УПРАВА	26.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-180/25	Ж-БР-05-103/25,	МИНИСТАРСТВУ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА ПОЛИЦИЈСКОЈ УПРАВИ ГРАДАЧАЦ	05 - ПОЛИЦИЈА	26.6.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-181/25	Ж-БР-04-133/25,	ЗАВОДУ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА	23 - ЗДРАВСТВО	26.6.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-182/25	Ж-БР-05-78/25,	МИНИСТАРСТВУ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА	05 - ПОЛИЦИЈА	26.6.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-183/25	Ж-БЛ-05-240/25,	ЈЗУ УКЦ ТУЗЛА УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА „НДНМ“ ТУЗЛА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	30.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-184/25	Ж-БЛ-08-126/25,	ОПШТИНСКИ СУД У ЧАПЉИНИ	09 - ПРАВОСУЂЕ -- 09-3 - ИЗВРШЕЊЕ ПРЕСУДА	26.6.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-185/25	Ж-БЛ-04-646/24,	МИНИСТАРСТВО РАДА И БОРАЧКО- ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	10 - РАДНИ ОДНОСИ	1.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-186/25	Ж-БЛ-05-104/25,	ГРАД БАЊА ЛУКА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	1.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-187/25	Ж-БЛ-05-191/25,	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА ДОБОЈ ПОЛИЦИЈСКА СТАНИЦА ДЕРВЕНТА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-2 - ОДБИЈАЊЕ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА	1.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-188/25	Ж-СА-04-902/24,	ЈЗУ “ДОМ ЗДРАВЉА” ЈАЈЦЕ	10 - РАДНИ ОДНОСИ	2.7.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-189/25	Ж-СА-08-78/25,	ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ Н/Р ДИРЕКТОРИЦЕ САРАЈЕВО	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	2.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-190/25	Ж-СА-04-1170/23,	ЗАВОД ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА БИХАЋ Н/Р ДИРЕКТОР	23 - ЗДРАВСТВО	2.7.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-191/25	Ж-СА-04-330/23,	ВЛАДА КАНТОНА САРАЈЕВО Н/Р ПРЕМИЈЕР, УНИВЕРЗИТЕТ У САРАЈЕВУ Н/Р РЕКТОР, НА ЗНАЊЕ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА САРАЈЕВО Н/Р ДЕКАН	11 - ОБРАЗОВАЊЕ -- 11-4 - ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	2.7.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-192/25	Ж-СА-04-237/24,	КЈП ЦЕНТАР "СКЕНДЕРИЈА" Д.О.О. УЛ. ТЕРЕЗИЈЕ ББ., САРАЈЕВО Н/Р ДИРЕКТОР	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	2.7.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-193/25	Ж-СА-04-617/25,	МИНИСТАРСТВО РАДА И БОРАЧКО- ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ БАЊА ЛУКА Н/Р МИНИСТРА	25 - ПЕНЗИЈЕ	2.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-194/25	Ж-СА-04-400/25,	ВЛАДА КАНТОНА САРАЈЕВО МИНИСТАРСТВО КОМУНАЛНЕ ПРИВРЕДЕ, ИНФРАСТРУКТУРЕ, ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА, ГРАЂЕЊА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ САРАЈЕВО	21 - КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ	2.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-195/25	Ж-СА-01-1350/24,	ЈУ ОШ „КОВАЧИЋИ“ САРАЈЕВО Н/Р ДИРЕКТОРИЦЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	2.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-196/25	Ж-СА-07-592/25,	КАЗНЕНО-ПОПРАВНИ ЗАВОД ТУЗЛА Н/Р ДИРЕКТОРА, ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ САРАЈЕВО Н/Р МИНИСТРА	07 - ЗАТВОРИ	4.7.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-197/25	Ж-ЛИ-04-162/24, Ж-ЛИ- 04-163/24,	МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ БИХ САРАЈЕВО, ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЗА РАСЕЉЕНЕ ОСОБЕ И ИЗБЈЕГЛИЦЕ САРАЈЕВО, ЈП ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА ХЗ ХБ МОСТАР, ОПШТИНА ГЛАМОЧ	21 - КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ	14.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-198/25	Ж-ЛИ-05-67/25,	ОПШТИНСКИ СУД У САРАЈЕВУ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	14.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-199/25	Ж-БЛ-02-165/25,	ОПШТИНА БРАТУНАЦ Н/Р НАЧЕЛНИКА Н/Р ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ СПОСОБНОСТИ И ФУНКЦИОНАЛНОГ СТАЊА ЛИЦА У ПОСТУПКУ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА И УСЛОВА ИЗ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ, ЈУ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД БРАТУНАЦ Н/Р ДИРЕКТОРА	12 - ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	10.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-200/25	Ж-БЛ-06-247/25,	ЗАВОД ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА КАНТОНА САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИЊГ	11.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-201/25	Ж-БЛ-05-263/25,	ВОЛОНТЕРСКИ СЕРВИС РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	30 - СЛОБОДА ОКУПЉАЊА	11.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-202/25	Ж-БЛ-06-188/25,	ДОМ ЗДРАВЉА „СТАНА ТОМИЋ“ ПАЛЕ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИЊГ	11.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-203/25	Ж-МО-05-21/25,	ПОН-ГРАД МОСТАР - КАБИНЕТ ГРАДОНАЧЕЛНИКА МОСТАР, ПОН-ГРАД МОСТАР - ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА УРБАНИЗАМ И ГРАЂЕЊЕ ГРАДА МОСТАРА, ПОН-ГРАД МОСТАР – ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ФИНАНСИЈЕ И НЕКРЕТНИНЕ МОСТАР	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	15.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-204/25	Ж-СА-06-230/23,	ИНСТИТУТ ЗА РАЗВОЈ ПРЕДУНИВЕРЗИТЕТСКОГ ОБРАЗОВАЊА САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-09 - НА ОСНОВУ ЈЕЗИКА	15.7.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-205/25	Ж-СА-08-230/25,	ВЛАДА КАНТОНА САРАЈЕВО МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА САРАЈЕВО	19 - УПРАВА	15.10.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-206/25	Ж-БЛ-05-21/25,	ОПШТИНА ЦЕНТАР САРАЈЕВО	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	17.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-207/25	Ж-БЛ-05-248/25,	ГРАД БАЊА ЛУКА	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	17.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-208/25	Ж-БЛ-08-555/24,	ГРАД ПРЊАВОР СКУПШТИНА ГРАДА	19 - УПРАВА	17.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-209/25	Ж-БЛ-05-234/25,	ЈЗУ ДОМ ЗДРАВЉА „ДР. МУСТАФА ШЕХОВИЋ, ТУЗЛА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	17.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-210/25	Ж-БЛ-05-239/25,	ЈП „ПАНОНИКА“ Д.О.О. ТУЗЛА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	17.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-211/25	Ж-БЛ-05-242/25,	ПОРЕСКА УПРАВА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	17.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-212/25	Ж-БЛ-05-92/25,	ГРАДСКА УПРАВА ГРАД БАЊА ЛУКА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	17.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-213/25	Ж-БЛ-05-75/25,	ЈП „ПУТЕВИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	22.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-214/25	Ж-СА-08-580/25,	СЛУЖБА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ НОВО САРАЈЕВО, НА ЗНАЊЕ: ЈУ „КАНТОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД“ САРАЈЕВО, СЛУЖБА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД, САРАЈЕВО	19 - УПРАВА	17.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-215/25	Ж-БЛ-01-371/25,	ОСНОВНА ШКОЛА „ИВАН ГОРАН КОВАЧИЋ“ МРКОЊИЋ ГРАД ОСНОВНА ШКОЛА „ПЕТАР КОЧИЋ“ МРКОЊИЋ ГРАД ОСНОВНА ШКОЛА „БРАНКО ЋОПИЋ“ МРКОЊИЋ ГРАД	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	29.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-216/25	Ж-БЛ-05-85/25,	ОПШТИНА ПАЛЕ СКУПШТИНА ОПШТИНЕ	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	22.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-217/25	Ж-БЛ-05-232/25,	ТУРИСТИЧКА ЗАЈЕДНИЦА ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	21.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-218/25	Ж-БЛ-05-235/25,	ЦЕНТРАЛНО ГРИЈАЊЕ Д.Д. ТУЗЛА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	21.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-219/25	Ж-БЛ-05-237/25,	МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ И ПОВРАТАК ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	21.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-220/25	Ж-ЛИ-08-43/25,	КАНТОН 10, МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, ОБНОВЕ, ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ; - ОПШТИНА ТОМИСЛАВГРАД, СЛУЖБА ЗА ГРАЂЕВИНАРСТВО, ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ И СТАМБЕНО-КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ	19 - УПРАВА	23.7.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-221/25	Ж-ЛИ-05-63/25,	ТУЖИЛАШТВО КАНТОНА 10 У ЛИВНУ	05 - ПОЛИЦИЈА	23.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-222/25	Ж-ЛИ-05-69/25,	ПОН - ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ВОДОПРИВРЕДЕ И ШУМАРСТВА САРАЈЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	23.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-223/25	Ж-ЛИ-04-91/25,	ОПШТИНА КУПРЕС	10 - РАДНИ ОДНОСИ	23.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-224/25	Ж-СА-04-765/25,	ЕНЕРГОИНВЕСТ Д.Д. САРАЈЕВО	10 - РАДНИ ОДНОСИ	30.7.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-225/25	Ж-СА-04-629/25, Ж-СА-04-629/25,	ДМ ДРОГЕРИЕ МАРКЕТ Д.О.О. ИЛИЦА	10 - РАДНИ ОДНОСИ	30.7.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-226/25	Ж-СА-01-419/25,	МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ, РАСЕЉЕНА ЛИЦА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ КАНТОНА САРАЈЕВО Н/Р МИНИСТРИЦЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	30.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-227/25	Ж-СА-08-589/25,	ОПШТИНА ТЕОЧАК, ОПШТИНСКИ НАЧЕЛНИК ТЕОЧАК	19 - УПРАВА	5.8.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-228/25	Ж-МО-08-31/25, Ж-МО-08-32/25,	ПОН-ГРАД МОСТАР, ГРАДОНАЧЕЛНИК, ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА УРБАНИЗАМ И ГРАЂЕЊЕ МОСТАР	19 - УПРАВА	30.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-229/25	Ж-ЛИ-05-101/25,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ВОДОПРИВРЕДЕ И ШУМАРСТВА САРАЈЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	31.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-230/25	Ж-ЛИ-04-78/25,	ОПШТИНА ДРВАР, ЈП "КОМУНАЛАЦ" ДРВАР	21 - КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ	31.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-231/25	Ж-ЛИ-04-83/25,	ЈЗУ ДОМ ЗДРАВЉА "ИСТОЧНО САРАЈЕВО" ЛУКАВИЦА	23 - ЗДРАВСТВО	31.7.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-232/25	Ж-ЛИ-04-17/25,	ЈУ "ЧЕТВРТА ОСНОВНА ШКОЛА" ТОРЛАКОВАЦ, МИНИСТАРСТВО ОБРАЗОВАЊА, НАУКЕ, МЛАДИХ, КУЛТУРЕ И СПОРТА КС, МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ КСБ	10 - РАДНИ ОДНОСИ	31.7.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-233/25	Ж-БЛ-05-57/25,	ГРАД БАЊА ЛУКА ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ И КОМУНАЛНУ ПОЛИЦИЈУ ОДСЈЕК ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ ИНСПЕКТОРАТ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	4.8.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-234/25	Ж-БЛ-05-50/25,	МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	5.8.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-235/25	Ж-БЛ-04-124/25,	МИНИСТАРСТВО РАДА И БОРАЧКО- ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	10 - РАДНИ ОДНОСИ	4.8.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-236/25	Ж-СА-01-271/25,	ЈУ ОСНОВНА ШКОЛА „АЛЕКСА ШАНТИЋ“ САРАЈЕВО Н/Р ДИРЕКТОРИЦЕ, САРАЈЕВО	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	5.8.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-237/25	Ж-БР-05-302/23, Ж-БР- 05-304/23,	КАНТОНАЛНОЈ УПРАВИ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ ТУЗЛАНСКОГ КАНТОН, МИНИСТАРСТВУ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА:	05 - ПОЛИЦИЈА, 32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	8.8.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-238/25	Ж-БР-04-176/25,	МИНИСТАРСТВУ ОБРАЗОВАЊА И НАУКЕ ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА, ПЕДАГОШКОМ ЗАВОДУ ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА, ЈАВНОЈ УСТАНОВИ ОСНОВНА ШКОЛА ДРУГА ОСНОВНА ШКОЛА ЖИВИНИЦЕ	11 - ОБРАЗОВАЊЕ	8.8.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-239/25	Ж-БР-04-45/24, Ж-БР- 04-48/24,	ВЛАДИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ФЕДЕРАЛНОМ МИНИСТАРСТВУ ЕНЕРГИЈЕ, РУДАРСТВА И ИНДУСТРИЈЕ	25 - ПЕНЗИЈЕ	8.8.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-240/25	Ж-СА-04-606/22,	ОПШТИНА ФОЧА, УСТИКОЛИНА Н/Р НАЧЕЛНИКА	10 - РАДНИ ОДНОСИ	18.8.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-241/25	Ж-СА-06-632/25,	УНИКРЕДИТ БАНКА Д.Д. САРАЈЕВО Н/Р ПРЕДСЈЕДНИЦЕ УПРАВЕ И ЧЛАНОВА УПРАВЕ	10 - РАДНИ ОДНОСИ	18.8.2025	ДЈЕЛИМИЧНО РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-242/25	Ж-СА-05-153/25,	ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ САРАЈЕВО Н/Р ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋЕГ ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА, Н/Р ПРЕДСЈЕДНИКА КОМИСИЈЕ ЗА ИЗБОР И ИМЕНОВАЊЕ, Н/Р ПРЕДСЈЕДНИКА РАДНЕ ГРУПЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА ИЗБОРА СУДИЈЕ УСТАВНОГ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ КОЈЕГ БИРА ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	18.8.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-243/25	Ж-СА-04-644/25,	МИНИСТАРСТВО КОМУНАЛНЕ ПРИВРЕДЕ, ИНФРАСТРУКТУРЕ, ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА, ГРАЂЕЊА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КАНТОНА САРАЈЕВО, Н/Р МИНИСТРА, КЈКП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА Д.О.О. САРАЈЕВО Н/Р В.Д. ДИРЕКТОРА, ХЕТИГ Д.О.О. САРАЈЕВО У Н/Р ДИРЕКТОРА	21 - КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ	18.8.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-244/25	Ж-СА-08-140/24,	ОПШТИНА БАНОВИЋИ Н/Р НАЧЕЛНИКА	19 - УПРАВА	18.8.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-245/25	Ж-СА-05-878/25,	ГРАД МОСТАР	17 - ЈАВНЕ ИСПРАВЕ	18.8.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-246/25	Ж-БР-02-158/25, Ж-БР-02-161/25, Ж-БР-02-162/25, Ж-БР-02-164/25, Ж-БР-02-165/25, Ж-БР-02-166/25, Ж-БР-02-167/25, Ж-БР-02-168/25, Ж-СА-02-344/25,	ВЛАДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ САРАЈЕВО Н/Р ПРЕМИЈЕРА и Н/Р МИНИСТРА	12 - ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	18.8.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-247/25	Ж-БЛ-04-292/24,	ЈУ ОСНОВНА ШКОЛА „СВЕТИ САВА“ РОГАТИЦА	10 - РАДНИ ОДНОСИ	19.8.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-248/25	Ж-БЛ-05-175/25,	ПОН- ГРАД БАЊАЛУКА ОДСЈЕК ЗА САРАДЊУ СА ГРАЂАНИМА-КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ГРАЂАНЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-2 - ОДБИЈАЊЕ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА	19.8.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-249/25	Ж-БЛ-01-358/25,	ВЛАДА ЗЕНИЧКО-ДОБОЈСКОГ КАНТОНА МИНИСТАРСТВО ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКУ, КУЛТУРУ И СПОРТ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	19.8.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-250/25	Ж-БЛ-01-668/24,	ПОН- ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	19.8.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-251/25	Ж-БЛ-05-460/25,	ОПШТИНА БРАТУНАЦ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-2 - ОДБИЈАЊЕ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА	20.8.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-252/25	Ж-БЛ-05-373/25,	ЈП “РАД“ А.Д. БРАТУНАЦ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	20.8.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ

П-253/25	Ж-БЛ-05-299/25,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО РАСЕЉЕНИХ ОСОБА И ИЗБЈЕГЛИЦА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	20.8.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-254/25	Ж-БЛ-05-193/25,	РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	20.8.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-255/25	Ж-БЛ-06-142/25,	ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА БАЊА ЛУКА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-11 - НА ОСНОВУ ЕТНИЧКЕ ПРИПАДНОСТИ	25.8.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-256/25	Ж-БЛ-04-444/25,	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА ПОЛИЦИЈСКА СТАНИЦА БОСАНСКА КРУПА	14 - ЕКОЛОГИЈА ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	25.8.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-257/25	Ж-БЛ-05-178/25,	ПОН- ОПШТИНА ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	25.8.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-258/25	Ж-БЛ-05-264/25,	ГРАД БАЊАЛУКА ГРАДСКА УПРАВА	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	25.8.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-259/25	Ж-БР-04-200/24,	ФЕДЕРАЛНИ ЗАВОД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ -СЕКТОР ЗА СИСТЕМ И ПРОВОЂЕЊЕ ПРАВА ИЗ ПЕНЗИЈСКОГ И ИНВАЛИДСКОГ ОСИГУРАЊА САРАЈЕВО, ФЕДЕРАЛНИ ЗАВОД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ -КАНТОНАЛНО АДМИНИСТРАТИВНА СЛУЖБА У ТУЗЛИ ТУЗЛА, ИНСТИТУТУ ЗА МЕДИЦИНСКО ВЈЕШТАЧЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНОГ СТАЊА САРАЈЕВО, КАНТОНАЛНИ СУД У ТУЗЛИ – НА ЗНАЊЕ	25 - ПЕНЗИЈЕ	26.8.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-260/25	Ж-БР-05-203/25,	ОПШТИНИ КАЛЕСИЈА - ОПШТИНСКОМ НАЧЕЛНИКУ И СТРУЧНОЈ СЛУЖБИ ОПШТИНСКОГ НАЧЕЛНИКА/ ОДСЈЕК ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	26.8.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-261/25	Ж-БР-06-149/25,	ОДЈЕЉЕЊУ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ВЛАДЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИЊГ	26.8.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-262/25	Ж-БР-04-83/25,	МИНИСТАРСТВУ ОБРАЗОВАЊА И НАУКЕ ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА, ЈАВНОЈ УСТАНОВИ ОСНОВНА ШКОЛА „БАШИГОВЦИ“:	11 - ОБРАЗОВАЊЕ	26.8.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-263/25	Ж-БР-01-81/25,	ПРАВОСУДНОЈ КОМИСИЈИ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ И СКУПШТИНИ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	26.8.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-264/25	Ж-БР-02-188/25, Ж-МО- 02-56/25,	ВЛАДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ САРАЈЕВО	12 - ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	2.9.2025	ДЈЕЛИМИЧНО РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-265/25	Ж-БР-05-174/25,	МИНИСТАРСТВУ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА, ПОЛИЦИЈСКОЈ УПРАВИ БАНОВИЋИ, ПОЛИЦИЈСКОЈ СТАНИЦИ БАНОВИЋИ	05 - ПОЛИЦИЈА	26.8.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-266/25	Ж-БЛ-08-65/25,	ГРАД БАЊА ЛУКА ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКУ ЗАШТИТУ	19 - УПРАВА	1.9.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-267/25	Ж-ЛИ-08-99/25,	ПОН - ОПШТИНА ТОМИСЛАВГРАД	19 - УПРАВА	5.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-268/25	Ж-ЛИ-05-129/25,	ОПШТИНСКИ СУД У ЛИВНУ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	5.9.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-269/25	Ж-СА-04-830/25,	КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР УНИВЕРЗИТЕТА САРАЈЕВО Н/Р ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА, УПРАВНОМ ОДБОРУ	10 - РАДНИ ОДНОСИ	5.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-270/25	Ж-СА-06-904/25,	ВЛАДА КАНТОНА САРАЈЕВО, МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ, РАСЕЉЕНА ЛИЦА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ КАНТОНА САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	5.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-271/25	Ж-СА-08-1247/24,	ЈУ "КОМУНАЛНО-СТАМБЕНИ ФОНД" ГРАД ЦАЗИН Н/Р: ДИРЕКТОРА	19 - УПРАВА	5.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-272/25	Ж-СА-04-1226/24,	МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ И ИЗБЈЕГЛИЦЕ ЗЕНИЧКО-ДОБОЈСКОГ КАНТОНА Н/Р: МИНИСТРА, ГРАД ЗЕНИЦА СЛУЖБА ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ, СТАМБЕНЕ ПОСЛОВЕ И ДРУШТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	24 - СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	5.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-273/25	Ж-СА-04-908/25,	ОДБОР ДРЖАВНЕ СЛУЖБЕ ЗА ЖАЛБЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО	10 - РАДНИ ОДНОСИ	5.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-274/25	Ж-СА-08-1047/25,	ОПШТИНА ДОБОЈ ИСТОК	19 - УПРАВА	22.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-275/25	Ж-СА-07-950/25,	КАЗНЕНО-ПОПРАВНИ ЗАВОД ЗЕНИЦА Н/Р ДИРЕКТОРА	07 - ЗАТВОРИ -- 07-2 - ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И ХИГИЈЕНСКИ УСЛОВИ	9.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-276/25	Ж-МО-05-9/25,	УНИВЕРЗИТЕТСКА КЛИНИЧКА БОЛНИЦА МОСТАР МОСТАР	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	8.9.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-277/25	Ж-СА-07-624/25,	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА БИХАЋ, НА ЗНАЊЕ : СКУПШТИНА УНСКО - САНСКОГ КАНТОНА ОДБОР ЗА ЖАЛБЕ ЈАВНОСТИ УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА БИХАЋ	07 - ЗАТВОРИ	9.9.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ

П-278/25	Ж-МО-05-44/25,	ПОН-ГРАД МОСТАР СЛУЖБА ЗА КАТАСТАР МОСТАР	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	9.9.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-279/25	Ж-МО-02-191/23,	УНИВЕРЗИТЕТ "ЏЕМАЛ БИЈЕДИЋ" У МОСТАРУ МОСТАР	12 - ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	9.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-280/25	Ж-БЛ-05-312/25,	МИНИСТАРСТВО ПРАВОСУЂА И УПРАВЕ СБК	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	10.9.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-281/25	Ж-БЛ-05-523/25,	РЕПУБЛИЧКА КОМИСИЈА ЗА УТВРЂИВАЊЕ СУКОБА ИНТЕРЕСА У ОРГАНИМА ВЛАСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	10.9.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-282/25	Ж-БЛ-04-332/25,	РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	10 - РАДНИ ОДНОСИ	10.9.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-283/25	Ж-БЛ-01-453/25,	ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ТРЕБИЊЕ ОКУЖНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО ТРЕБИЊЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	10.9.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-284/25	Ж-БЛ-01-367/25,	ОСНОВНИ СУД У ТРЕБИЊУ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД У ТРЕБИЊУ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	10.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-285/25	Ж-БР-08-192/24,	НАЧЕЛНИКУ ОПШТИНЕ ЛОПАРЕ	19 - УПРАВА	18.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-286/25	Ж-БР-08-195/24,	ОДЈЕЉЕЊУ ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ ОПШТИНЕ ЛОПАРЕ	19 - УПРАВА	18.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-287/25	Ж-БР-05-131/25,	ОДЈЕЉЕЊУ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ШУМАРСТВО И ВОДОПРИВРЕДУ ВЛАДЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	18.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-288/25	Ж-БР-04-116/24,	ФОНДУ ПИО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – ФИЛИЈАЛА БИЈЕЉИНА	25 - ПЕНЗИЈЕ	18.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-289/25	Ж-БР-04-116/25,	ОДЈЕЉЕЊУ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ВЛАДЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ	11 - ОБРАЗОВАЊЕ	18.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-290/25	Ж-БЛ-06-222/25,	МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-23 - НА ОСНОВУ ИНВАЛИДИТЕТА	12.9.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-291/25	Ж-СА-08-332/23,	ГРАД ГРАЧАНИЦА СЛУЖБА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ УРБАНИСТИЧКО – ГРАЂЕВИНСКИ ИНСПЕКТОРАТ ГРАЧАНИЦА	19 - УПРАВА	12.9.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-292/25	Ж-БР-04-19/25,	ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ - ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ЗДРАВСТВО И ОСТАЛЕ УСЛУГЕ БРЧКО ЈАВНА ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА „ЗДРАВСТВЕНИ ЦЕНТАР БРЧКО“	23 - ЗДРАВСТВО	16.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-293/25	Ж-БР-04-22/25,	ФОНД ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ БРЧКО	23 - ЗДРАВСТВО	16.9.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ

П-294/25	Ж-БЛ-05-310/24,	ОПШТИНА ПОСУШЈЕ НА ЗНАЊЕ: МИНИСТАРСТВО ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА, ГРАЂЕВИНАРСТВА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КАНТОНА ЗАПАДНОХЕРЦЕГОВАЧКОГ УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ КАНТОНА ЗАПАДНОХЕРЦЕГОВАЧКОГ	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	18.9.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-295/25	Ж-БЛ-02-338/25,	ГРАД БАЊАЛУКА - ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ - ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	12 - ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	18.9.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-296/25	Ж-БЛ-05-343/25,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ПОЛИЦИЈЕ ЈЕДИНИЦА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНЕ СТАНДАРДЕ	05 - ПОЛИЦИЈА -- 05-1 - ЖАЛБА НА РАД ПОЛИЦИЈЕ	18.9.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-297/25	Ж-БЛ-04-501/25, Ж-БЛ- 04-502/25,	МИНИСТАРСТВО РАДА И БОРАЧКО- ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	10 - РАДНИ ОДНОСИ	18.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-298/25	Ж-БЛ-05-255/25,	ОПШТИНА МОДРИЧА	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	19.9.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-299/25	Ж-БЛ-05-212/25,	НОТАРСКА КОМОРА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	19.9.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-300/25	Ж-БЛ-05-325/25,	ПОН- ГРАДСКА УПРАВА ГРАД БАЊА ЛУКА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	19.9.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-301/25	Ж-СА-04-1118/25, Ж- СА-04-1119/25,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ Н/Р МИНИСТРА, САРАЈЕВО	25 - ПЕНЗИЈЕ	19.9.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-302/25	Ж-СА-05-609/25,	БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ БОСАНСКО- ПОДРИЊСКИ КАНТОН ГОРАЖДЕ МИНИСТАРСТВО ЗА УНУТРАШЊЕ ПОСЛОВЕ УПРАВА ПОЛИЦИЈЕ ГОРАЖДЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	19.9.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-303/25	Ж-СА-05-333/25,	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА СРЕДЊОБОСАНСКОГ КАНТОНА/ КАНТОН СРЕДИШЊА БОСНА Н/Р МИНИСТРА КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО СРЕДЊОБОСАНСКОГ КАНТОНА/ КАНТОН СРЕДИШЊА БОСНА	05 - ПОЛИЦИЈА	19.9.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-304/25	Ж-СА-01-417/25,	КАНТОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД САРАЈЕВО Н/Р ДИРЕКТОРА, СЛУЖБА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ НОВО САРАЈЕВО Н/Р ШЕФА СЛУЖБЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	29.9.2025	РЕАЛИЗОВАНА	НЕ

П-305/25	Ж-СА-05-101/25,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЗДРАВСТВА САРАЈЕВО Н/Р МИНИСТРА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	29.9.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-306/25	Ж-БЛ-08-481/25,	ОКРУЖНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО БАЊА ЛУКА	26 - ТУЖИЛАШТВА	30.9.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-307/25	Ж-СА-04-733/25,	УНИВЕРЗИТЕТ У САРАЈЕВУ РЕКТОРАТ САРАЈЕВО	11 - ОБРАЗОВАЊЕ	13.10.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-308/25	Ж-ЛИ-01-88/25, Ж-ЛИ- 01-89/25,	ЈУ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД БУГОЈНО МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА КАНТОНА СРЕДИШЊА БОСНА	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА -- 13-1 - ЦЕНТРИ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	3.10.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-309/25	Ж-СА-08-276/25,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА САРАЈЕВО	19 - УПРАВА	6.10.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-310/25	Ж-ЛИ-08-40/23,	КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО КАНТОНА 10 ЛИВНО	26 - ТУЖИЛАШТВА	7.10.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-311/25	Ж-БЛ-04-287/22,	ОКРУЖНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО БАЊАЛУКА	25 - ПЕНЗИЈЕ	8.10.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-312/25	Ж-СА-04-376/25,	ФЕДЕРАЛНИ ЗАВОД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ МОСТАР Н/Р ДИРЕКТОР	25 - ПЕНЗИЈЕ	10.10.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-313/25	Ж-БР-01-257/25,	ЈАВНОЈ УСТАНОВИ ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ГРАДАЧАЦ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	10.10.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-314/25	Ж-БР-06-74/24,	ПОН-ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, ГРАДОНАЧЕЛНИКУ	16 - НАСИЉЕ	10.10.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-315/25	Ж-СА-06-1104/24,	МИНИСТАРСТВО ЗДРАВСТВА ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА ЈАВНА ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА ДОМ ЗДРАВЉА ГРАЧАНИЦА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	13.10.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-316/25	Ж-СА-05-1246/25,	ГРАД ГРАДАЧАЦ ГРАДАЧАЦ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	17.10.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-317/25	Ж-СА-06-688/24,	КОНЗУМ БХ Д.О.О. САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИНГ	13.10.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-318/25	Ж-ЛИ-05-135/25,	ОПШТИНА ТОМИСЛАВГРАД	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	15.10.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-319/25	Ж-ЛИ-04-138/25,	ЈП КОМУНАЛНО ДОО ЛИВНО УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ КАНТОНА 10 ЛИВНО ГРАД ЛИВНО	21 - КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ	15.10.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-320/25	Ж-БЛ-08-744/24,	ГРАД БОСАНСКА КРУПА СЛУЖБЕ ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ, ИМОВИНСКО – ПРАВНЕ И ГЕОДЕТСКЕ ПОСЛОВЕ	19 - УПРАВА	20.10.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-321/25	Ж-БЛ-05-241/25,	МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И САОБРАЋАЈА ТК	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	20.10.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-322/25	Ж-БЛ-05-202/24,	ЈУ „ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ“ ГОРАЖДЕ	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	20.10.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-323/25	Ж-БЛ-04-783/24,	ШПД „УНСКО-САНСКЕ ШУМЕ“ Д.О.О. БОСАНСКА КРУПА	10 - РАДНИ ОДНОСИ	20.10.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-324/25	Ж-БЛ-05-209/25,	ОПШТИНА ПОСУШЈЕ СЛУЖБА ЗА ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ, ГЕОДЕТСКЕ ПОСЛОВЕ И КАТАСТАР, ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	22.10.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-325/25	Ж-СА-04-312/25, Ж-СА- 06-318/25,	МИНИСТАРСТВО ЗА ОДГОЈ И ОБРАЗОВАЊЕ КАНТОНА САРАЈЕВО, ФЕДЕРАЛНИ ЗАВОД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ САРАЈЕВО, ФОНД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ БИЈЕЉИНА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА, 10 - РАДНИ ОДНОСИ	22.10.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-326/25	Ж-СА-05-597/25,	ЈКП “БАШБУНАР” ТРАВНИК	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	22.10.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-327/25	Ж-БР-04-170/25,	ЈУ „ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД“ ТУЗЛА И ЈЗНУ ДОМ ЗДРАВЉА „ДР МУСТАФА ШЕХОВИЋ“ ТУЗЛА	24 - СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	22.10.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-328/25	Ж-ЛИ-04-87/25,	ВЛАДА КАНТОНА 10 ЖАЛБЕНИ ОДБОР ВЛАДЕ КАНТОНА 10	10 - РАДНИ ОДНОСИ	27.10.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-329/25	Ж-ЛИ-04-110/25,	ЈП ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА ХЗ ХБ МОСТАР	10 - РАДНИ ОДНОСИ	27.10.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-330/25	Ж-ЛИ-05-128/25,	ПОН - ЦЕСТЕ Д.Д. МОСТАР	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	27.10.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-331/25	Ж-СА-04-778/25,	ОПШТИНА ХАЏИЋИ Н/Р НАЧЕЛНИКА	10 - РАДНИ ОДНОСИ	29.10.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-332/25	Ж-СА-08-584/25,	ЈКП “БАШБУНАР” ТРАВНИК КАЛИБУНАР ЗА ТРАВНИК Н/Р НАДЗОРНИ ОДБОР	19 - УПРАВА	31.10.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-333/25	Ж-СА-05-303/25,	ОПШТИНА НОВО САРАЈЕВО ОПШТИНСКИ НАЧЕЛНИК САРАЈЕВО	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	4.11.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-334/25	Ж-БЛ-06-439/25,	ЖЕЉЕЗНИЦЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ БИХАЋ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-22 - НА ОСНОВУ СТАРОСНЕ ДОБИ	3.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-335/25	Ж-БЛ-08-591/25,	МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	19 - УПРАВА	3.11.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	НЕ
П-336/25	Ж-БЛ-04-117/25,	ВЛАДА УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА МИНИСТАРСТВО ОБРАЗОВАЊА НАУКЕ, КУЛТУРЕ И СПОРТА	11 - ОБРАЗОВАЊЕ -- 11-2 - ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ	3.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ

П-337/25	Ж-БЛ-04-291/25,	ТУЖИЛАШТВО БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ЈУ ТЕХНИЧКА ШКОЛА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	11 - ОБРАЗОВАЊЕ -- 11-3 - СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ	3.11.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-338/25	Ж-БЛ-08-420/25,	ОСНОВНИ СУД ФОЧА	19 - УПРАВА	3.11.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-339/25	Ж-БЛ-05-617/25,	ГРАД БАЊА ЛУКА ГРАДСКА УПРАВА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	3.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-340/25	Ж-БЛ-01-585/23,	ПОН- ОКРУЖНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО У БИЈЕЉИНИ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	3.11.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-341/25	Ж-БЛ-08-156/25, Ж-БЛ-08-157/25,	АДВОКАТСКА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	31 - АДВОКАТИ	4.11.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-342/25	Ж-ЛИ-05-155/25,	ГРАД ЛИВНО - СЛУЖБА ЗА ГРАЂЕВИНАРСТВО, ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ И СТАМБЕНО-КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ - ГРАЂЕВИНСКО-УРБАНИСТИЧКИ ИНСПЕКТОР - КОМУНАЛНИ ИНСПЕКТОР - ГРАДОНАЧЕЛНИК	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	11.11.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-343/25	Ж-ЛИ-08-141/25,	ГРАДСКО ВИЈЕЋЕ ГРАДА ЛИВНА	19 - УПРАВА	11.11.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-344/25	Ж-СА-01-211/25,	ОПШТИНА ЖЕПЧЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	12.11.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-345/25	Ж-СА-04-1103/24,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЗА ПИТАЊА БОРАЦА И ИНВАЛИДА ОДБРАМБЕНО-ОСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА САРАЈЕВО, ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ САРАЈЕВО	25 - ПЕНЗИЈЕ	12.11.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-346/25	Ж-БЛ-04-298/25,	МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	14 - ЕКОЛОГИЈА ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	13.11.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-347/25	Ж-БР-08-86/24,	ГРАД ЛУКАВАЦ -ГРАДОНАЧЕЛНИК - ГРАДСКОМ ПРАВОБРАНИЛАШТВУ - СЛУЖБИ ЗА БУЏЕТ И ФИНАНСИЈЕ - СЛУЖБИ ЗА УРБАНИЗАМ, ИМОВИНСКЕ И ГЕОДЕТСКЕ ПОСЛОВЕ ЛУКАВАЦ	19 - УПРАВА	14.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ

П-348/25	Ж-БР-04-330/23,	ПОН-ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, ГРАДОНАЧЕЛНИКУ	24 - СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	14.11.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-349/25	Ж-БР-08-107/24,	ИНСПЕКТОРАТУ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	20.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-350/25	Ж-БР-04-9/25,	ФЕДЕРАЛНОМ МИНИСТАРСТВУ ЗДРАВСТВА - ПОН	23 - ЗДРАВСТВО	20.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-351/25	Ж-СА-05-307/25,	КЈП “САРАЈЕВО-ШУМЕ” Д.О.О. САРАЈЕВО МАРШАЛА ТИТА 7/II САРАЈЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	18.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-352/25	Ж-СА-08-773/25,	БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ ВАЛТЕРА ПЕРИЋА 15 САРАЈЕВО	19 - УПРАВА	18.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-353/25	Ж-СА-07-170/24,	КАЗНЕНО-ПОПРАВНИ ЗАВОД ЗАТВОРЕНОГ ТИПА ЗЕНИЦА УЛ. САРАЈЕВСКА БРОЈ 36 72 000 ЗЕНИЦА	07 - ЗАТВОРИ -- 07-2 - ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И ХИГИЈЕНСКИ УСЛОВИ	18.11.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-354/25	Ж-СА-04-1204/25,	ЈУ АПОТЕКЕ САРАЈЕВО САРАЈЕВО	10 - РАДНИ ОДНОСИ	21.11.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-355/25	Ж-СА-05-227/23,	СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН СКУПШТИНА СРЕДЊОБОСАНСКОГ КАНТОНА Н/Р ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋЕГ СТАНИЧНА БРОЈ 43 ТРАВНИК	33 - БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОЋ	21.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-356/25	Ж-СА-08-1169/22,	ОПШТИНА БОСАНСКИ ПЕТРОВАЦ ОПШТИНСКО ВИЈЕЋЕ 77 250 БОСАНСКИ ПЕТРОВАЦ	18 - МАЊИНЕ	21.11.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-357/25	Ж-БЛ-05-238/25,	РУДНИК УГЉА "КРЕКА" Д.О.О. ТУЗЛА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	24.11.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-358/25	Ж-БЛ-01-638/25,	СКУПШТИНА УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	24.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-359/25	Ж-БЛ-04-116/25,	МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ОПШТИНА СРБАЦ ОСНОВНА ШКОЛА „ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ“ СРБАЦ	11 - ОБРАЗОВАЊЕ -- 11-2 - ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ	24.11.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-360/25	Ж-БЛ-05-119/25,	ГРАД ЗЕНИЦА СЛУЖБА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	24.11.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА

П-361/25	Ж-БЛ-05-604/25,	ОПШТИНА ВЛАСЕНИЦА ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ ВЛАСЕНИЦА ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ И СТАМБЕНО КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-2 - ОДБИЈАЊЕ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА	24.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-362/25	Ж-БЛ-05-605/25,	ПОН- ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЗА ПИТАЊА БОРАЦА И ИНВАЛИДА ОДБРАМБЕНО ОТАЏБИНСКОГ РАТА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-2 - ОДБИЈАЊЕ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА	24.11.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-363/25	Ж-БЛ-08-304/23,	ГРАД ПРИЈЕДОР ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ	19 - УПРАВА	24.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-364/25	Ж-СА-08-1272/25,	МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ, РАСЕЉЕНА ЛИЦА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ КАНТОНА САРАЈЕВО И ЈУ „КАНТОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД“ САРАЈЕВО	09 - ПРАВОСУЂЕ	28.11.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-365/25	Ж-БЛ-05-757/25,	ГРАД ШИРОКИ БРИЈЕГ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	28.11.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-366/25	Ж-СА-04-702/25,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЗДРАВСТВА САРАЈЕВО Н/Р МИНИСТРА	23 - ЗДРАВСТВО	3.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-367/25	Ж-СА-01-565/23,	ГРАД ДОБОЈ, ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ОРАШЈЕ, МИНИСТАРСТВО УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ БАЊА ЛУКА, ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА САРАЈЕВО	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	28.11.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-368/25	Ж-СА-06-994/25,	ВИСОКИ СУДСКИ И ТУЖИЛАЧКИ САВЈЕТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	1.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-369/25	Ж-СА-08-870/25,	ОПШТИНА НОВО САРАЈЕВО СЛУЖБА ЗА ОБЛАСТ ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА И УРБАНИЗМА СЛУЖБА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ САРАЈЕВО	19 - УПРАВА	1.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-370/25	Ж-СА-05-1331/25,	ОПШТИНА ВОГОШЋА СТРУЧНА СЛУЖБА ЗА ПОСЛОВЕ КАБИНЕТА ВОГОШЋА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	1.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-371/25	Ж-СА-04-1333/25,	ВЛАДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО Н/Р ПРЕМИЈЕРА ВЛАДЕ, ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ЗАКОНОДАВСТВО И УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРОПИСИМА САРАЈЕВО Н/Р ДИРЕКТОРА ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ САРАЈЕВО, Н/Р МИНИСТРА ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ САРАЈЕВО	10 - РАДНИ ОДНОСИ	1.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ

П-372/25	Ж-МО-05-35/25,	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ЗАПАДНОХЕРЦЕГОВАЧКОГ КАНТОНА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-2 - ОДБИЈАЊЕ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА	28.11.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-373/25	Ж-СА-01-1480/25,	ОПШТИНСКИ СУД У САРАЈЕВУ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	1.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-374/25	Ж-СА-01-1208/25,	ЈУ „КАНТОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД“ СЛУЖБА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	1.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-375/25	Ж-СА-05-597/25,	ЈКП “БАШБУНАР” ТРАВНИК КАЛИБУНАР ЗА ТРАВНИК Н/Р ДИРЕКТОРА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	1.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-376/25	Ж-ЛИ-05-160/25,	ОПШТИНА ГЛАМОЧ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	2.12.2025	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-377/25	Ж-ЛИ-05-164/25,	ОПШТИНА ТОМИСЛАВГРАД	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	2.12.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-378/25	Ж-ЛИ-05-176/25,	УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ КАНТОНА 10	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	2.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-379/25	Ж-СА-06-96/25,	МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ И ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА	10.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-380/25	Ж-СА-07-1504/25,	КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО ЗЕНИЧКО - ДОБОЈСКОГ КАНТОНА САРАЈЕВО	07 - ЗАТВОРИ	15.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-381/25	Ж-СА-04-1342/25,	КАНТОН САРАЈЕВО МИНИСТАРСТВО ЗА ОДГОЈ И ОБРАЗОВАЊЕ Н/Р МИНИСТРИЦЕ САРАЈЕВО	10 - РАДНИ ОДНОСИ	15.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-382/25	Ж-СА-05-968/25,	ГРАД ВИСОКО ГРАДОНАЧЕЛНИК ВИСОКОГ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	15.12.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-383/25	Ж-СА-05-1198/25,	МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ КАНТОНА САРАЈЕВО	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	15.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-384/25	Ж-СА-06-1214/25,	АГЕНЦИЈА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ИНОСТРАНИХ ИНВЕСТИЦИЈА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ Н/Р ДИРЕКТОРА	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИНГ	16.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-385/25	Ж-СА-05-1227/25,	ВЛАДА КАНТОНА САРАЈЕВО	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	16.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-386/25	Ж-СА-06-1566/25,	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ХЕРЦЕГОВАЧКО - НЕРЕТВАНСКОГ КАНТОНА Н/Р МИНИСТРА ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА МОСТАР ОДЈЕЉЕЊЕ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ	16 - НАСИЉЕ	16.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-387/25	Ж-СА-04-1437/25,	МИНИСТАРСТВО ОБРАЗОВАЊА И НАУКЕ ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА ТУЗЛА	11 - ОБРАЗОВАЊЕ -- 11-4 - ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	16.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-388/25	Ж-БЛ-08-681/25,	ОСНОВНИ СУД БАЊАЛУКА	09 - ПРАВОСУЂЕ	17.12.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА

П-389/25	Ж-БЛ-05-721/25,	ОДС "ЕЛЕКТРО-БИЈЕЉИНА" АД БИЈЕЉИНА	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	18.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-390/25	Ж-БЛ-05-861/25,	МИНИСТАРСТВО ПОРОДИЦЕ, ОМЛАДИНЕ И СПОРТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	22 - ВЛАДИНА И МИНИСТАРСКА ИМЕНОВАЊА	18.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-391/25	Ж-БЛ-01-632/25, Ж-БЛ-01-723/25, Ж-БЛ-01-764/25,	КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД БИХАЋ ОПШТИНСКИ СУД У БИХАЋУ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	17.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-392/25	Ж-БЛ-01-262/25,	ПОН- ОКРУЖНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО БАЊАЛУКА	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	17.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-393/25	Ж-БЛ-05-665/25,	ОПШТИНА СТАНАРИ ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ, СТАМБЕНО-КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ И ЕКОЛОГИЈУ ОДСЈЕК ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	17.12.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-394/25	Ж-БЛ-05-51/25,	ГРАД БАЊА ЛУКА -ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ -ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА КОМУНАЛНУ ПОЛИЦИЈУ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	18.12.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-395/25	Ж-БЛ-04-955/25, Ж-БЛ-04-956/25,	МИНИСТАРСТВО РАДА И БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	10 - РАДНИ ОДНОСИ	19.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-396/25	Ж-БЛ-01-329/25,	ТУЗЛАНСКИ КАНТОН МИНИСТАРСТВО ОБРАЗОВАЊА И КУЛТУРЕ	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	19.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-397/25	Ж-БЛ-04-313/25,	ЈАВНА УСТАНОВА „ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД“ БИХАЋ	24 - СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	22.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-398/25	Ж-БЛ-05-322/25,	ЈУ „ДОМ ЗА СТАРА ЛИЦА ЗЕНИЦА Н/Р ДИРЕКТОРА	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-2 - ОДБИЈАЊЕ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА	22.12.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-399/25	Ж-БР-05-169/24,	ГРАДУ ЖИВИНИЦЕ	15 - ИМОВИНСКО ПРАВНИ	23.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-400/25	Ж-БР-04-199/25,	ФЕДЕРАЛНОМ ЗАВОДУ ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ МОСТАР КАНТОНАЛНОЈ АДМИНИСТРАТИВНОЈ СЛУЖБИ У ТУЗЛИ	25 - ПЕНЗИЈЕ	23.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-401/25	Ж-БЛ-05-401/25,	ПОН- ГРАД БАЊА ЛУКА ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	24.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-402/25	Ж-СА-06-572/25,	ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЗА ПИТАЊА БОРАЦА И ИНВАЛИДА ОДБРАМБЕНО-ОСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА Н/Р МИНИСТРА САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИЊГ	26.12.2025	ОСТВАРЕНА САРАДЊА	ДА
П-403/25	Ж-СА-06-1401/25,	УНИВЕРЗИТЕТ У САРАЈЕВУ СЕНАТ УНИВЕРЗИТЕТА САРАЈЕВО	01 - ДИСКРИМИНАЦИЈА -- 01-03 - МОБИЊГ	26.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-404/25	Ж-СА-05-1297/24,	КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР УНИВЕРЗИТЕТА У САРАЈЕВУ ДИРЕКТОР САРАЈЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	26.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ

П-405/25	Ж-СА-05-1580/25,	ФОНД ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ САРАЈЕВО	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	26.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-406/25	Ж-СА-01-679/24,	КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО КАНТОНА САРАЈЕВО, НА ЗНАЊЕ: ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ЗЕНИЦА ЗЕНИЦА	13 - ПРАВА ДЈЕТЕТА	26.12.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА
П-407/25	Ж-ЛИ-05-147/25,	ОПШТИНА ГЛАМОЧ	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА -- 03-1 - НЕОДЛУЧИВАЊЕ У ЗАКОНСКОМ РОКУ	30.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-408/25	Ж-ЛИ-05-170/25,	МИНИСТАРСТВО ПРАВОСУЂА И УПРАВЕ КАНТОНА 10	03 - ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА	30.12.2025	НЕМА ОДГОВОРА	НЕ
П-409/25	Ж-ЛИ-05-119/25,	ОПШТИНА КУПРЕС	32 - ИНСПЕКЦИЈЕ	30.12.2025	РЕАЛИЗОВАНА	ДА

АНЕКС I ПРЕГЛЕД БУЏЕТА ЗА 2025. ГОДИНУ

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Институција: Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине

Сједиште: Бања Лука

ИД: 4403087410007

Шифра дјелатности: 69.10

Образак 2.

Организациони код: 0304

Фонд: Општи фонд (10)

Пројектни код: 0

Збирни образац: x

Преглед расхода и издатака по економским категоријама

Период извјештавања: од 01.01.2025. до 31.12.2025.

БУЏЕТ

Редни број	Опис	Економ. код	Буџет	Измјене и допуне (ребаланс, прерасподјела, резерва, намјенска средства и др.)	Кориговани буџет	Остварени кумулативни износ укупних расхода и издатака	Остварени кумулативни износ истог периода претходне године	Проценат 7/6 x 100	Проценат 7/8 x 100
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8	9	10
1	Укупни расходи и издаци (2+16)		3.851.000	115.052	3.966.052	3.516.997	3.259.738	88,70	107,90
2	Укупни текући расходи (3+6)	610000	3.761.000	115.052	3.876.052	3.502.227	3.173.897	90,40	110,30
3	Плате и накнаде трошкова запослених (4+5)	611000	3.349.000	115.052	3.464.052	3.220.263	2.941.724	93,00	109,50
4	Бруто плате и накнаде плата	611100	2.967.000		2.967.000	2.726.079	2.624.368	91,90	103,90
5	Накнаде трошкова запослених	611200	382.000	115.052	497.052	494.184	317.356	99,40	155,70
6	Издаци за материјал, ситан инвентар и услуге (7+.....+15)	613000	412.000		412.000	281.964	232.173	68,40	121,40
7	Путни трошкови	613100	111.000		111.000	93.988	65.989	84,70	142,40
8	Издаци телефонских и поштанских услуга	613200	48.000	2.000	50.000	46.948	43.271	93,90	108,50
9	Издаци за енергију и комуналне услуге	613300	8.000		8.000	3.957	3.882	49,50	101,90
10	Набавка материјала и ситног инвентара	613400	42.000		42.000	39.912	37.276	95,00	107,10
11	Издаци за услуге превоза и горива	613500	27.000		27.000	15.302	14.057	56,70	108,90
12	Унајмљивање имовине и опреме	613600	25.000		25.000	10.800	10.800	43,20	100,00
13	Издаци за текуће одржавање	613700	25.000	4.000	29.000	28.895	14.617	99,60	197,70
14	Издаци осигурања, банкарских услуга и услуга платног промета	613800	8.000		8.000	5.919	5.407	74,00	109,50
15	Уговорене и друге посебне услуге	613900	118.000	-6.000	112.000	36.243	36.874	32,40	98,30
16	Укупни капитални издаци		90.000		90.000	14.770	85.841	16,40	17,20
17	Издаци за набавку сталних средстава	821000	90.000		90.000	14.770	85.841	16,40	17,20
18	Набавка опреме	821300	90.000		90.000	14.770	85.841	16,40	17,20

АНЕКС II ПРЕГЛЕД ОБАВЕЗА ИНСТИТУЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ПРЕМА ЗАКОНУ О СЛОБОДИ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА НА НИВОУ ИНСТИТУЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

а) Јавни органи на нивоу Босне и Херцеговине који су током 2025. године достављали статистичке податке у складу с ЗОСПИ:

1. Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података БиХ;
2. Агенција за надзор над тржиштем БиХ;
3. Агенција за осигурање у БиХ;
4. Агенција за рад и запошљавање БиХ;
5. Агенција за заштиту личних података у БиХ;
6. Агенција за јавне набавке БиХ;
7. Агенција за државну службу БиХ;
8. Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције БиХ;
9. Агенција за поштански саобраћај БиХ;
10. Агенција за полицијску подршку БиХ;
11. Агенција за развој високог образовања и осигурање квалитета БиХ;
12. Централна банка БиХ;
13. Централна изборна комисија БиХ;
14. Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ;
15. Дирекција за економско планирање БиХ;
16. Дирекција за европске интеграције БиХ;
17. Државна регулаторна комисија за електричну енергију;
18. Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ;
19. Државна регулаторна агенција за радијацијску и нуклеарну сигурност;
20. Електропренос БиХ;
21. Фонд за повратак БиХ;
22. Гранична полиција БиХ;
23. Институт за интелектуално власништво БиХ;
24. Институција омбудсмена за људска права БиХ;
25. Институција омбудсмена за заштиту потрошача у БиХ;
26. Институт за акредитовање БиХ;
27. Институт за метеорологију БиХ;
28. Институт за стандардизацију БиХ;
29. Конкурентски савјет БиХ;
30. Комисија за одлучивање о сукобу интереса у институцијама на нивоу БиХ;
31. Комисија за очување националних споменика БиХ;
32. Министарство за људска права и избјеглице БиХ;
33. Министарство комуникација и транспорта БиХ;
34. Министарство иностраних послова БиХ;
35. Министарство безбједности БиХ;
36. Министарство спољне трговине и економских односа БиХ;
37. Министарство цивилних послова БиХ;
38. Министарство финансија и трезора БиХ;
39. Министарство правде БиХ;
40. Министарство одбране БиХ;
41. Предсједништво БиХ– Секретаријат;
42. Парламентарна скупштина БиХ;
43. Правобранилаштво БиХ;

44. Суд БиХ;
45. Тужилаштво БиХ;
46. Канцеларија координатора за реформу јавне управе БиХ;
47. Канцеларија за разматрање жалби БиХ;
48. Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ;
49. Канцеларија за ревизију институција БиХ;
50. Канцеларија за законодавство Савјета министара БиХ;
51. Уставни суд БиХ;
52. Управа за индиректно опорезивање БиХ;
53. Савјет министара БиХ – Генерални секретаријат;
54. Високи судски и тужилачки савјет БиХ.

У погледу достављања статистичких података од стране јавних органа на државном нивоу, Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине констатује да су 54 јавна органа испуњавала своју обавезу у извјештајној години.

б) Током 2025. године следећи јавни органи на нивоу Босне и Херцеговине су испунили обавезу достављања рјешења о службенику за информисање, Водич и Индекс регистра у складу с ЗОСПИ:

1. Институција омбудсмена за заштиту потрошача у БиХ;
2. Комисија за очување националних споменика БиХ;
3. Агенција за статистику БиХ;
4. Државна агенција за истраге и заштиту;
5. Министарство финансија и трезора БиХ;
6. Парламентарна скупштина БиХ, Секретаријат;
7. Меморијални центар Сребреница-Поточари;
8. Министарство комуникација и транспорта БиХ;
9. Уставни суд БиХ;
10. Институт за мјеритељство БиХ;
11. Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције;
12. Правобранилаштво/Правобранитељство Брчко дистрикта БиХ;
13. Градоначелник Брчко дистрикта БиХ;
14. Правосудна комисија/Апелациони суд/Основни суд/Канцеларија за правну помоћ Брчко дистрикт БиХ;
15. Канцеларија координатора Брчко дистрикта БиХ при Савјету министара;
16. Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ.

ПОДАЦИ ЗА НИВО ЕНТИТЕТА

с) Јавни органи на нивоу Федерације Босне и Херцеговине који су током 2025. године достављали статистичке податке у складу с ЗОСПИ:

1. Центар за едукацију судија и тужилаца у Федерацији БиХ;
2. Федерални хидрометеоролошки завод;
3. Федерално министарство унутрашњих послова;
4. Федерално министарство културе и спорта;
5. Федерално министарство просторног уређења;
6. Факултет политичких наука Универзитета у Сарајеву;
7. Фонд за заштиту животне средине ФБиХ;
8. Финансијско – информатичка агенција (ФИА);
9. Град Мостар;
10. Град Грачаница;
11. Град Градачац;
12. Град Нови Травник;

13. Град Горажде;
14. ЈП Међународни аеродром „Сарајево“;
15. Кантонални суд у Зеници;
16. Кантонални суд у Тузли;
17. Кантонална управа цивилне заштите Кантона Сарајево;
18. Кантонална управа за инспекцијске послове Кантона Сарајево;
19. Кантонално тужилаштво Зеничко-добојског кантона;
20. Кантонално тужилаштво Кантона Сарајево;
21. Кантонални завод за пружање бесплатне правне помоћи Кантона Сарајево;
22. Кантонални завод за пружање бесплатне правне помоћи БПК Горажде;
23. Комисија за вриједносне папире Федерације Босне и Херцеговине;
24. Министарство унутрашњих послова Тузланског кантона;
25. Министарство унутрашњих послова Кантона Сарајево;
26. Меморијални центар Сарајево;
27. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Тузланског кантона;
28. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде ХНК;
29. Општина Сански Мост;
30. Општина Какањ;
31. Општина Хацићи;
32. Општина Ново Сарајево;
33. Општина Тешањ;
34. Општина Илијаш;
35. Општина Травник;
36. Општина Томиславград;
37. Општина Бусовача;
38. Општина Фоча/Устиколина;
39. Општина Вогошћа;
40. Општина Бусовача;
41. Општина Фоча;
42. Општински суд у Високом;
43. Општински суд у Бановићима;
44. Општински суд у Јајцу;
45. Развојна банка Федерације БиХ;
46. Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине (ФЕРК);
47. Служба за запошљавање Тузланског кантона;
48. Универзитет у Сарајеву;
49. Влада Федерације Босне и Херцеговине;
50. Влада Босанско-подрињског кантона Горажде;
51. Завод за болести зависности Зеничко-добојског кантона.

У извјештајној години, обавезу достављања статистичких података у складу с ЗОСПИ испунио је 51 јавни орган на подручју Федерације Босне и Херцеговине.

д) Јавни органи на нивоу Републике Српске који су током 2025. године доставили статистичке податке у складу с ЗОСПИ:

1. Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске;
2. Град Градишка;
3. Јавна установа „Воде Српске“ Бијељина;
4. Окружно јавно тужилаштво Бања Лука;
5. Окружни привредни суд Добој;
6. Окружни суд у Добоју;
7. Основни суд у Теслићу;
8. Општина Братунац.

У 2025. години, обавезу достављања статистичких података испунило је 8 јавних органа на нивоу Републике Српске.

е) Током 2025. године сљедећи јавни органи су испунили обавезу достављања рјешења о службенику за информисање, Водич и Индекс регистра у складу с ЗОСПИ:

1. Министарство за образовање, младе, науку, културу и спорт БПК Горажде;
2. Министарство за унутрашње послове БПК Горажде;
3. Федерално министарство за питања бораца и инвалида домовинског рата;
4. Правобранилаштво Босанско-подрињског кантона Горажде;
5. Федерални завод за статистику;
6. Министарство за правосуђе, управу и радне односе Босанско-подрињског кантона Горажде;
7. Дирекција робних резерви Босанско-подрињског кантона Горажде;
8. Влада Зеничко-добојског кантона;
9. Федерална управа за инспекцијске послове;
10. ЈУ Пензионерски дом са стационаром Зеничко-добојског кантона;
11. Кантонална управа цивилне заштите БПК Горажде;
12. Министарство за борачка питања БПК Горажде;
13. Служба за односе с јавношћу БПК Горажде;
14. Кантонални завод за пружање бесплатне правне помоћи БПК Горажде;
15. Кантонални завод за пружање бесплатне правне помоћи Кантона Сарајево;
16. Министарство за социјалну политику, здравство, расељена лица и избјеглице БПК Горажде;
17. Кабинет предсједавајућег и замјеника предсједавајућег Скупштине Кантона Сарајево;
18. Министарство за привреду БПК Горажде;
19. Општина Илиџа;
20. Архив БПК Горажде;
21. Министарство здравства Кантона Сарајево;
22. Министарство за финансије БПК Горажде;
23. Федерална управа за инспекцијске послове;
24. Ју Средња школа за саобраћај и комуникације;
25. Финансијско-информатичка агенција ФБиХ;
26. Кантонални завод за пружање бесплатне правне помоћи БПК Горажде;
27. Општина Стари град Сарајево;
28. Кантонално јавно комунално предузеће „Рад“ д.о.о.;
29. Друга Гимназија Сарајево;
30. Универзитет у Сарајеву;
31. Министарство за урбанизам, просторно уређење и заштиту животне средине;
32. Министарство трговине, туризма и заштите животне средине Херцеговачко-неретванске жупаније/кантона;
33. Фонд за животну средину ФБиХ;
34. Дом здравља Неум;
35. Канцеларија Владе Кантона Сарајево за дијаспору;
36. ЈУ Архив Унско-санског кантона;
37. ЈУ Меморијални центар Сарајево;
38. Завод за јавно здравство Тузланског кантона;
39. Федерална управа за инспекцијске послове;
40. ЈУ Гимназија „Едхем Мулабдић“ Маглај;
41. Јавно предузеће „Шумско-привредно друштво Зеничко-добојског кантона“ д.о.о. Завидовићи;
42. Клинички центар Универзитета у Сарајеву (КЦУС);

43. Министарство комуналне привреде, инфраструктуре, просторног уређења, грађења и заштите животне средине;
44. Министарство правосуђа и управе УСК;
45. Гимназија „Мухсин Ризвић“ Какањ;
46. Општина Вогошћа;
47. Канцеларија за борбу против корупције Зеничко-добојског кантона;
48. Министарство привреде Средњобосанског кантона;
49. Кабинет премијера Зеничко-добојског кантона;
50. Општина Бановићи;
51. Општински суд у Бановићима;
52. ЈУ ОШ „Нови Шехер“ Маглај;
53. ЈУ „Средња школа за стручно образовање и радно оспособљавање“ Зеница;
54. ЈУ Основна школа „Мак Диздар“;
55. ЈУ Основна школа „Решад Кадих“ Брњиц, Какањ;
56. ЈУ Мјешовита средња школа „Муса Ћазим Ћатић“ Олово;
57. Школа за основно музичко образовање „Авдо Смајловић“ Високо;
58. Гимназија „Мухсин Ризвић“ Бреза;
59. Јавна установа мјешовита средња школа Маглај;
60. ЈУ ОШ „Хамдија Крешевљаковић“ Какањ;
61. ЈУ Основна школа „15.април“ Добој-Какањ;
62. ОШ „Мехмедалија Мак Диздар“ Добриње;
63. ЈУ Основна школа „Меша Селимовић“ Зеница;
64. ЈУ Основна школа „Муса Ћазим Ћатић“ Зеница;
65. ЈУ ОШ „Кулин Бан“ Тешањка;
66. ЈУ Средња музичка школа Зеница;
67. ЈУ „Прва основна школа“ Маглај;
68. Медицинска школа Зеница;
69. ЈУ Основна школа „Маглај“ Маглај;
70. Министарство здравства, рада и социјалне политике УСК;
71. Град Чапљина;
72. Средња техничка школа „Кемал Капетановић“ Какањ;
73. ЈУ Мјешовита средња школа Зеница;
74. Општински суд у Санском Мосту;
75. ЈУ ОШ „Арнаути“ Арнаути-Зеница;
76. ЈУ Друга Гимназија у Зеници;
77. Федерално министарство енергије, рударства и индустрије;
78. ЈУ Основна школа „Гостовић“ Гостовић;
79. Школа за основно музичко образовање „Авдо Смајловић“ Високо;
80. ЈУ Друга основна школа Завидовићи;
81. Економска школа Зеница;
82. ЈУ Основна школа „Омер Мушић“ Брежани-Какањ;
83. Министарство за пољопривреду, шумарство и водопривреду ЗЕ-ДО Кантона;
84. ЈУ Основна школа „Хамза Хумо“, Бабино;
85. КЈУ „Геронтолошки центар“ Сарајево;
86. ЈУ Основна школа „Хајдеровићи“, Завидовићи;
87. ЈУ Основна школа „Кулин Бан“ Високо;
88. Основна школа „21. март“ Матузићи;
89. Општина Кисељак;
90. Основна школа „Решад Кадих“ Тешањ;
91. Католички школски центар „Свети Павао“ Општа гимназија Зеница;
92. ЈУ Основна школа „Омер Мушић“ Брежани-Какањ;
93. Основна школа „1. март“ Јелах;

94. ЈУ Основна школа „Вареш“ у Варешу;
95. ЈУ ОШ „Ћамил Сијарић“ Немила;
96. ЈУ „Основна школа Ковачи“ Ковачи;
97. Прва гимназија у Зеници;
98. ЈУ Средња техничка школа Завидовићи;
99. ЈУ Основна школа „Возућа-Рибница“ Завидовићи;
100. ЈУ Основна школа „Хајдеровићи“ Завидовићи;
101. ЈУ Средња техничка школа Тешањ;
102. Министарство за образовање, науку, културу и спорт Зеничко-добојског кантона;
103. ЈУ ОШ „Мула Мустафа Башескија“ Доње Моштре, Високо;
104. „Натрон“ Маглај д.о.о.;
105. Кантонална управа за инспекцијске послове УСК;
106. Мјешовита средња школа „Мехмедалија Мак Диздар“ ЗЕ-ДО;
107. Јавна здравствена установа Завод за болести зависности Зеничко-добојског кантона;
108. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Тузланског кантона;
109. Гимназија „Муса Ћазим Ћатић“ Тешањ;
110. ЈУ Мјешовита средња школа Маглај;
111. ЈУ ОШ „Алија Наметак“ Зеница;
112. ЈУ Школа за одгој, образовање и рехабилитацију особа са потешкоћама у психо-физичком развоју Зеница;
113. ЈУ Мјешовита средња школа Зеница;
114. ЈУ ОШ „Алекса Шантић“ Перин Хан Зеница;
115. Министарство за борачка питања Тузланског кантона;
116. Кантонално јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ д.о.о. Сарајево;
117. Министарство финансија Кантона Сарајево;
118. Судска полиција у Федерацији БиХ;
119. Град Градачац;
120. Мјешовита средња школа Какањ;
121. Скупштина кантона БПК Горажде.

АНЕКС III ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ СТАТИСТИЧКИХ ИНДИКАТОРА

ОДЈЕЉЕЊЕ	Запримљено у 2025.	Пренесено из ранијих година	Укупно рађено у 2025.	Укупно завршено у 2025.	Пренесено у 2026. г.
01 - Одјелење за праћење остваривања права дјете	404	184	588	319	269
02 - Одјелење за праћење остваривања права особа са инвалидитетом	108	26	134	67	67
03 - Одјелење за праћење остваривања права националних, вјерских и других мањина	2	12	14	2	12
04 - Одјелење за праћење остваривања економских, социјалних и културних права	1028	452	1480	864	616
05 - Одјелење за праћење остваривања политичких и грађанских права	1014	517	1531	902	629
06 - Одјелење за елиминацију свих облика дискриминације	309	213	522	247	275
07 - Одјелење за праћење остваривања права особа лишених слободе	100	70	170	112	58
08 - Одјелење за праћење остваривања права у правосуђу и управи	794	367	1161	729	432
УКУПНО	3759	1841	5600	3242	2358

Рад по жалбама по одјелењима у 2025. години

Одјељење	Број
01 - Одјељење за праћење остваривања права дјете // Сарајево	207
02 – Одјељење за праћење остваривања права особа са инвалидитетом // Сарајево	57
03 - Одјељење за праћење остваривања права националних, вјерских и других мањина // Сарајево	1
04 - Одјељење за праћење остваривања економских, социјалних и културних права // Сарајево	521
05 - Одјељење за праћење остваривања политичких и грађанских права // Сарајево	452
06 - Одјељење за елиминацију свих облика дискриминације // Сарајево	168
07 - Одјељење за праћење остваривања права особа лишених слободе // Сарајево	85
08 - Одјељење за праћење остваривања права у правосуђу и управи // Сарајево	422
Укупан број предмета Сарајево	1913
01 - Одјељење за праћење остваривања права дјете // Бањалука	140
02 - Одјељење за праћење остваривања права особа са инвалидитетом // Бањалука	28
03 - Одјељење за праћење остваривања права националних, вјерских и других мањина // Бањалука	0
04 – Одјељење за праћење остваривања економских, социјалних и културних права // Бањалука	201
05 - Одјељење за праћење остваривања политичких и грађанских права // Бањалука	340
06 - Одјељење за елиминацију свих облика дискриминације // Бањалука	101
07 - Одјељење за праћење остваривања права особа лишених слободе // Бањалука	12
08 - Одјељење за праћење остваривања права у правосуђу и управи // Бањалука	207
Укупан број предмета Бања Лука	1029
01 - Одјељење за праћење остваривања права дјете // Брчко	18
02 - Одјељење за праћење остваривања права особа са инвалидитетом // Брчко	11
03 - Одјељење за праћење остваривања права националних, вјерских и других мањина // Брчко	1
04 - Одјељење за праћење остваривања економских, социјалних и културних права // Брчко	181
05 - Одјељење за праћење остваривања политичких и грађанских права // Брчко	73
06 - Одјељење за елиминацију свих облика дискриминације // Брчко	20
07 - Одјељење за праћење остваривања права особа лишених слободе // Брчко	3
08 - Одјељење за праћење остваривања права у правосуђу и управи // Брчко	80
Укупан број предмета Брчко	387
01 – Одјељење за праћење остваривања права дјете // Мостар	26
02 - Одјељење за праћење остваривања права особа са инвалидитетом // Мостар	12
04 - Одјељење за праћење остваривања економских, социјалних и културних права // Мостар	57
05 - Одјељење за праћење остваривања политичких и грађанских права // Мостар	61
06 - Одјељење за елиминацију свих облика дискриминације // Мостар	14
08 - Одјељење за праћење остваривања права у правосуђу и управи // Мостар	38
Укупан број предмета Мостар	208
01 - Одјељење за праћење остваривања права дјете // Ливно	13
04 - Одјељење за праћење остваривања економских, социјалних и културних права // Ливно	68
05 - Одјељење за праћење остваривања политичких и грађанских права // Ливно	88
06 - Одјељење за елиминацију свих облика дискриминације // Ливно	6
08 - Одјељење за праћење остваривања права у правосуђу и управи // Ливно	47
Укупан број предмета Ливно	222
Укупан број предмета у Институцији	3759

Број жалби по канцеларијама у 2025. години

Повреда права	Поткатегорија	Број предмета
01 - Дискриминација	00 - Остало	110
01 - Дискриминација	01-01 - Узнемиравање	11
01 - Дискриминација	01-02 - Сексуално узнемиравање	1
01 - Дискриминација	01-03 - Мобинг	66
01 - Дискриминација	01-06 - Подстицање на дискриминацију	1
01 - Дискриминација	01-09 - На основу језика	12
01 - Дискриминација	01-10 - На основу вјере	11
01 - Дискриминација	01-11 - На основу етничке припадности	14
01 - Дискриминација	01-12 - На основу националног или социјалног поријекла	6
01 - Дискриминација	01-13 - На основу везе са националном мањином	1
01 - Дискриминација	01-14 - На основу политичког или другог увјерења	6
01 - Дискриминација	01-15 - На основу имовног стања	3
01 - Дискриминација	01-16 - На основу чланства у синдикату или другом удружењу	1
01 - Дискриминација	01-17 - На основу образовања	11
01 - Дискриминација	01-18 - На основу друштвеног положаја и пола	9
01 - Дискриминација	01-19 - На основу сексуалне оријентације	3
01 - Дискриминација	01-20 - На основу родног идентитета	1
01 - Дискриминација	01-22 - На основу старосне доби	2
01 - Дискриминација	01-23 - На основу инвалидитета	10
01 - Дискриминација	01-24 - Говор мржње	4
01 - Дискриминација	СУМА	283
02 - Медији и слобода информисања	СУМА	20
03 - Приступ информацијама	00 - Остало	188
03 - Приступ информацијама	03-1 - неодлучивање у законском року	93
03 - Приступ информацијама	03-2 - одбијање приступа информацијама	29
03 - Приступ информацијама	03-3 - право на двостепеност	2
03 - Приступ информацијама	СУМА	312
04 - Вјерске слободе / религија	СУМА	2
05 - Полиција	00 - Остало	168
05 - Полиција	05-1 - жалба на рад полиције	57
05 - Полиција	05-2 - жалбе полицијских службеника	10
05 - Полиција	СУМА	235
06 - Јавни приходи	СУМА	1
07 - Затвори	00 - Остало	82
07 - Затвори	05-2 - жалбе полицијских службеника	1
07 - Затвори	07-1 - кориштење заводских погодности и посјете	13
07 - Затвори	07-2 - здравствена заштита и хигијенски услови	4
07 - Затвори	07-4 - помиловања	1
07 - Затвори	СУМА	101
08 - Равноправност полова	СУМА	2
09 - Правосуђе	00 - Остало	197
09 - Правосуђе	09-1 - жалбе на рад судија/суткиња	22

09 - Правосуђе	09-2 - дужина трајања поступка (члан 6)	38
09 - Правосуђе	09-3 - извршење пресуда	35
09 - Правосуђе	09-4 - ВСТС	6
09 - Правосуђе	СУМА	298
10 - Радни односи	СУМА	373
11 - Образовање	00 - Остало	74
11 - Образовање	11-1 - предшколско васпитање	2
11 - Образовање	11-2 - основно образовање	9
11 - Образовање	11-3 - средње образовање	6
11 - Образовање	11-4 - високо образовање	16
11 - Образовање	СУМА	107
12 - Особе са инвалидитетом	СУМА	98
13 - Права дјетета	00 - Остало	383
13 - Права дјетета	13-1 - Центри за социјални рад	24
13 - Права дјетета	СУМА	407
14 - Екологија заштита животне средине	СУМА	31
15 – Имовинско-правни	СУМА	195
16 - Насиље	00 - Остало	15
16 - Насиље	16-1 - насиље у породици	7
16 - Насиље	16-2 - вршњачко насиље	2
16 - Насиље	СУМА	24
17 - Јавне исправе	СУМА	15
18 - Мањине	СУМА	3
19 - Управа	СУМА	405
20 - Ратне штете	СУМА	5
21 - Комуналне услуге	СУМА	176
22 - Владаина и министарска именовања	СУМА	83
23 - Здравство	СУМА	127
24 - Социјална заштита	СУМА	75
25 - Пензије	СУМА	134
26 - Тужилаштва	СУМА	76
28 - Предмети корупције	СУМА	13
29 - Миграције и азил	СУМА	28
30 - Слобода окупљања	СУМА	7
31 - Адвокати	СУМА	10
32 - Инспекције	СУМА	112
33 - Бесплатна правна помоћ	СУМА	1
СУМА	СУМА	3759

Број жалби примљених по поткатегоријама у 2025. години

Р.бр.	Начин окончања	Предмети 2025	Предмети из ранијих година	Укупно
1	У току интервенције Омбудсмена	500	267	767
2	Препоруком Омбудсмена	264	232	496
3	Незаинтересованост странке за даље вођење поступка	362	137	499
4	Неприхватљива жалба	507	127	634
5	На други начин	480	266	746
6	Ненадлежност и уступање предмета надлежном органу	73	9	82
7	Прослијеђен другој канцеларији Омбудсмена	2	0	2
8	Специјалним извјештајем	3	1	4
9	Поновни поступак	10	2	12
10	Укупно	2201	1041	3242

**САМО ЗА НЕПРИХВАТЉИВА ЖАЛБА -
ПОТКАТЕГОРИЗАЦИЈА**

00 - Остало	117	45	162
01 - Анонимна жалба	0	0	0
02 - Злонамјерна жалба	0	0	0
03 - Неоснована жалба	295	77	372
04 - Жалба не садржи никакав захтјев	10	0	10
05 - Нарушавање легитимних права треће стране	0	0	0
06 - Кашњење подносиоца од 1г. након чињеница, догађаја или одлуке	12	1	13
07 - Нису исцрпљена сва правна средства	12	0	12
08 - Жалба непотпуна или неразумљива (није накнадно допуњена)	27	0	27
09 - Подносилац одустао од жалбе	8	1	9
10 - Жалба са већ разматраним чињеницама (дуплирање жалбе)	26	2	28
11 - Чињенично стање прије 14. децембра 1995.г.	0	1	1
Укупно	507	127	634

Број жалби које су завршене//начин окончања жалби у 2025. години

Р.бр.	Повреда права	Број препорука
1	01 - Дискриминација	51
2	02 - Медији и слобода информисања	1
3	03 - Приступ информацијама	94
4	05 - Полиција	15
5	07 - Затвори	9
6	09 - Правосуђе	8
7	10 - Радни односи	44
8	11 - Образовање	14
9	12 - Особе са инвалидитетом	10
10	13 - Права дјетета	65
11	14 - Екологија заштита животне средине	2
12	15 - Имовинско правни	18
13	16 - Насиље	2
14	17 - Јавне исправе	2
15	18 - Мањине	1
16	19 - Управа	168
17	20 - Ратне штете	1
18	21 - Комуналне услуге	22
19	22 - Влада и министарска именовања	18
20	23 - Здравство	16
21	24 - Социјална заштита	6
22	25 - Пензије	15
23	26 - Тужилаштва	3
24	30 - Слобода окупљања	1
25	31 - Адвокати	2
26	32 - Инспекције	16
27	33 - Бесплатна правна помоћ	1
28	УКУПНО	605

Начин реализације	Број предмета
Дјелимично реализована	7
Нема одговора	87
Није реализована	90
Остварена сарадња	135
Реализована	286
Укупно	605

Број жалби с препорукама издатим у 2025. години по категоријама повреда права и реализацији

Назив одјељења	Број препорука
01 - Одјељење за праћење остваривања права дјеце	41
02 - Одјељење за праћење остваривања права особа са инвалидитетом	9
03 - Одјељење за праћење остваривања права националних, вјерских и других мањина	0
04 - Одјељење за праћење остваривања економских, социјалних и културних права	94
05 - Одјељење за праћење остваривања политичких и грађанских права	152
06 - Одјељење за елиминацију свих облика дискриминације	52
07 - Одјељење за праћење остваривања права особа лишених слободе	9
08 - Одјељење за праћење остваривања права у правосуђу и управи	52
Укупан број препорука	409

Број препорука по одјељењима у 2025. години

Назив одјељења	Број препорука
01 - Одјељење за праћење остваривања права дјеце	58
02 - Одјељење за праћење остваривања права особа са инвалидитетом	18
03 - Одјељење за праћење остваривања права националних, вјерских и других мањина	0
04 - Одјељење за праћење остваривања економских, социјалних и културних права	119
05 - Одјељење за праћење остваривања политичких и грађанских права	162
06 - Одјељење за елиминацију свих облика дискриминације	54
07 - Одјељење за праћење остваривања права особа лишених слободе	9
08 - Одјељење за праћење остваривања права у правосуђу и управи	185
Укупан број препорука	605

Број жалби с издатом препоруком по одјељењима у 2025. години

Канцеларија	Број препорука
Сједиште Институције Бања Лука	153
Канцеларија Сарајево	163
Канцеларија Брчко	41
Канцеларија Мостар	13
Канцеларија Ливно	39
Укупан број препорука	409

Број препорука по канцеларијама у 2025. години

Канцеларија	Број предмета с препоруком
Сједиште Институције Бања Лука	302
Канцеларија Сарајево	180
Канцеларија Брчко	60
Канцеларија Мостар	18
Канцеларија Ливно	45
Укупан број препорука у предметима	605

Број жалби с издатом препоруком по канцеларијама у 2025. години

20 најчешћих противних страна из области правосуђа

Р. Бр.	Назив органа	Број предмета	Сједиште органа
1	ОПШТИНСКИ СУД САРАЈЕВО	45	САРАЈЕВО
2	ОСНОВНИ СУД БАЊА ЛУКА	41	БАЊА ЛУКА
3	ОПШТИНСКИ СУД ТУЗЛА	17	ТУЗЛА
4	КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО КАНТОНА САРАЈЕВО	15	САРАЈЕВО
5	УСТАВНИ СУД БИХ	14	САРАЈЕВО
6	ОКРУЖНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО БАЊА ЛУКА	12	БАЊА ЛУКА
7	ОПШТИНСКИ СУД МОСТАР	12	МОСТАР
8	КАНТОНАЛНИ СУД ТУЗЛА	12	ТУЗЛА
9	ОПШТИНСКИ СУД ЛИВНО	10	ЛИВНО
10	ВИСОКИ СУДСКИ И ТУЖИЛАЧКИ САВЈЕТ БИХ	10	САРАЈЕВО
11	КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО ЗЕНИЧКО-ДОБОЈСКОГ КАНТОНА	10	ЗЕНИЦА
12	ОКРУЖНО ТУЖИЛАШТВО БИЈЕЉИНА	9	БИЈЕЉИНА
13	ТУЖИЛАШТВО БИХ	9	САРАЈЕВО
14	КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА	9	ТУЗЛА
15	КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО УСК	8	БИХАЋ
16	КАНТОНАЛНИ СУД У САРАЈЕВУ	8	САРАЈЕВО
17	ОПШТИНСКИ СУД ЗЕНИЦА	8	ЗЕНИЦА
18	ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	7	БАЊА ЛУКА
19	ОСНОВНИ СУД БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ	7	БРЧКО ДИСТРИКТ
20	КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО ХНК МОСТАР	7	МОСТАР

20 најчешћих противних страна без области правосуђа

Р. Бр.	Назив органа	Број предмета	Сједиште органа
1	ВЛАДА КАНТОНА САРАЈЕВО	143	САРАЈЕВО
2	ФЕДЕРАЛНИ ЗАВОД ПИО/МИО	58	ТУЗЛА
3	МУП РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	45	БАЊА ЛУКА
4	ГРАД БАЊАЛУКА	43	БАЊАЛУКА
5	МУП КАНТОНА САРАЈЕВО	34	САРАЈЕВО
6	ЗАВОД ЗА ИЗВРШЕЊЕ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА, ПРИТВОРА И ДРУГИХ МЈЕРА БиХ	21	ИСТОЧНА ИЛИЦА
7	ФОНД ПИО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	19	БИЈЕЉИНА
8	УНИВЕРЗИТЕТСКИ КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР ТУЗЛА	19	ТУЗЛА
9	ГРАД ТУЗЛА	18	ТУЗЛА
10	МУП ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА	18	ТУЗЛА
11	УНИВЕРЗИТЕТ У ЗЕНИЦИ	18	ЗЕНИЦА
12	КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР УНИВЕРЗИТЕТА У САРАЈЕВУ	17	САРАЈЕВО
13	КПЗ ЗЕНИЦА	17	ЗЕНИЦА
14	МУП УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА	17	БИХАЋ
15	ОПШТИНА НОВО САРАЈЕВО	17	САРАЈЕВО
16	ВЛАДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ	16	САРАЈЕВО
17	ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД МОСТАР	15	МОСТАР
18	ЈУ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД БАЊА ЛУКА	15	БАЊА ЛУКА
19	МУП ХНК/Ж	15	МОСТАР
20	МУП ЗЕ-ДО КАНТОНА	15	ЗЕНИЦА